

ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
EFFECTIVENESS OF EDUCATIONAL WELFARE MANAGEMENT OF
SANGHA ORGANIZATION IN KHAO YOI DISTRICT,
PHETCHABURI PROVINCE

พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ สิริธมโม (พุทธสวัสดิ์)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๐

ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะย้อย
จังหวัดเพชรบุรี

พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ สิริธมโม (พุทธวัสดี)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๐

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Effectiveness of Educational Welfare Management of Sangha
Organization in Khao Yoi District,
Phetchaburi Province

Phrakhrusangkharak Chanon Siridhammo (Poolsawat)

A Research Paper Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirement for the Degree of
Master of Arts
(Buddhist Management)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2017

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(ก)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(ค)
กิตติกรรมประกาศ	(จ)
สารบัญ	(ฉ)
สารบัญตาราง	(ณ)
สารบัญภาพ	(ท)
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	(ฒ)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๔
๑.๓ วัตถุประสงค์การวิจัย	๔
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๔
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๖
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๗
บทที่ ๒ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๘
๒.๑ ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล	๘
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ	๑๗
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาสงเคราะห์	๒๑
๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับคณะสงฆ์	๓๑
๒.๕ ข้อมูลพื้นที่วิจัย	๓๘
๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๑
๒.๗ กรอบแนวคิดการวิจัย	๗๓
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๗๕
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๗๕
๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๗๕
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้การวิจัย	๗๘
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๘๑
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๘๑

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	๘๓
๔.๑ การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของของผู้ตอบแบบสอบถาม	๘๔
๔.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ ที่มีต่อประสิทธิผล การจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๘๗
๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับประสิทธิผลการ จัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	๙๓
๔.๔ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความเห็นด้านอื่น ๆ	๑๑๖
๔.๕ บทสัมภาษณ์ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๑๒๐
๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๓๒
บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	๑๓๔
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๓๕
๕.๒ อภิปรายผล	๑๓๘
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๔๓
บรรณานุกรม	๑๔๕
ภาคผนวก	๑๕๘
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือวิจัย	๑๕๙
ภาคผนวก ข ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (ค่า IOC)	๑๖๖
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือ การวิจัย (Try out)	๑๗๒
ภาคผนวก ง ผลของการหาค่า Alpha	๑๗๔
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	๑๗๖
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	๑๙๐
ภาคผนวก ช แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๑๙๙
ภาคผนวก ซ ภาพประกอบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๒๐๓
ประวัติผู้วิจัย	๒๑๐

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในอดีตที่ผ่านมา ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายโอกาสทางการศึกษา ในเชิงปริมาณแต่ยังไม่ครอบคลุมอย่างทั่วถึง การจัดการศึกษามีแนวการจัดการศึกษาเฉพาะกลุ่มหมู่คณะ ไม่พยายามยกคนทั้งชาติให้สูงขึ้นพร้อมกัน การศึกษาครั้งนี้จึงพยายามที่จะกระจายให้ถึงทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ ถึงกระนั้นก็ยังมีความมีปัญหาในด้านความเสมอภาคของบริการให้ครอบคลุมเป้าหมายที่วางไว้ และได้ทำการศึกษาสภาวะการศึกษาของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และได้นำเสนอว่า แม้จะมีการใช้งบประมาณสูงและรับนักเรียนนักศึกษาเพิ่มมากขึ้นจริง แต่การกระจายโอกาสทางการศึกษาสู่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ยังเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง ทั้งในทางปริมาณ และคุณภาพ สถาบันการศึกษาตั้งแต่ก่อนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษากระจุกอยู่ในตัวจังหวัด อำเภอ ตำบลใหญ่ ๆ มากกว่าที่กระจายไปสู่ตำบลและหมู่บ้านต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และคุณภาพของสถาบันการศึกษา เช่นการมีครูอาจารย์ที่มี คุณวุฒิการมีอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่ดี ก็กระจุกอยู่ในกรุงเทพมหานคร และตัวเมืองใหญ่ ๆ ส่วนสถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่ห่างไกลออกไปจากศูนย์กลางก็มักจะมีคุณภาพลดลงไป ทำให้ผู้ที่ผ่านสอบเข้ามหาวิทยาลัยรัฐ ซึ่งรับได้จำกัดมักจะเป็นคนที่มีโอกาสได้เรียนโรงเรียนมัธยมดี ๆ ในกรุงเทพฯ และตัวเมือง โดยเฉพาะมาจากครอบครัวของคนร่ำรวยและคนชั้นกลางที่มีการศึกษาดีเป็นส่วนใหญ่ ส่วนคนที่มาจากโรงเรียนมัธยมที่ห่างไกลออกไปหรือมาจากครอบครัวฐานะไม่ค่อยดี ส่วนใหญ่จะได้เรียนในมหาวิทยาลัยเปิดที่รับไม่จำกัด^๑

สาเหตุสำคัญของการกระจายโอกาสทางการศึกษายังทำได้ไม่ทั่วถึง และไม่เป็นธรรมมาจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจการเมือง ที่มีลักษณะศูนย์อำนาจอยู่ในมือคนกลุ่มน้อย และการกระจายทรัพย์สินและรายได้ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ มีความไม่เป็นธรรมสูง ทำให้ลูกคนจนมีโอกาสน้อยกว่า โดยเฉพาะเด็กที่ต้องย้ายตามพ่อแม่ไปเรื่อย ๆ มักขาดโอกาสที่จะได้เรียนหนังสืออย่างต่อเนื่องและเรียนตามเพื่อนไม่ทัน หลายคนพ่อแม่ไม่สามารถส่งเสียเรียนได้เพราะแม่โรงเรียนรัฐบาลจะให้การศึกษาฟรี หรือเก็บค่าธรรมเนียมต่ำก็ตาม แต่ก็ยังมีค่าหนังสืออุปกรณ์การเรียน ค่าเดินทาง

^๑ แสง จันทร์งาม. พุทธศาสนวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ ๔ . (กรุงเทพมหานคร : สร้างสรรค์บุ๊คส์, ๒๕๔๔).

ค่าเสื้อผ้า ค่าอาหารกลางวัน บางครอบครัวจำเป็นต้องให้ลูกช่วยพ่อแม่ทำงานด้วย ส่วนใหญ่มาจากปัญหาความยากจน รวมทั้งการไม่สามารถปรับตัวเข้ากับระบบโรงเรียนได้ดี ซึ่งก็เชื่อมโยงกับความยากจน และพ่อแม่มีการศึกษาต่ำอีกเช่นกัน ยิ่งใน ปี พ.ศ.๒๕๔๐ และปีต่อ ๆ มา ซึ่งเป็นปีที่ประเทศไทยประสบกับปัญหาทางเศรษฐกิจรัฐบาลมีอาจจัดการรายได้ เพื่อจัดสรรงบประมาณได้ตามเป้าหมาย คาดการณ์ว่าปัญหาการจัดสวัสดิการด้านการศึกษา จะหนักหน่วงขึ้นเห็นได้จากหน่วยราชการ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษา กล่าวโดยรวมคืองบประมาณการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๔๑ ต่ำกว่างบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๐^๒

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๔๓ วิกฤตทางเศรษฐกิจ ได้ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาเป็นอย่างมาก งบประมาณด้านการศึกษาในภาครัฐถูกปรับลดลง พ่อแม่ผู้ปกครองนักเรียนประสบความยากลำบากไม่สามารถส่งลูกให้เล่าเรียนต่อไปได้ตามที่ควรจะเป็น ทำให้เด็กนักเรียนออกกลางคันเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณก้อนหนึ่งเพื่อให้เด็กนักเรียนได้กู้ยืมเป็นทุนการศึกษาในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นจำนวนเงิน ๒๕,๖๐๐ ล้านบาท แต่ไม่เพียงพอสำหรับจำนวนนักเรียนผู้เดือดร้อนมีจำนวนมาก สถาบันการศึกษาและองค์กรต่าง ๆ ในสังคม ก็ตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้ ได้พยายามแสวงหาวิธีการช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาทางการเงินให้ได้เรียนต่อ เช่น การนำเงินทุนจากผู้ใหญ่ใจบุญให้บ้าง ให้นักเรียนทำงานทั้งในและนอกโรงเรียนเพื่อแลกกับอาหารกลางวัน หรือเงินบำรุงค่าการศึกษาบ้าง หากกองทุนตั้งเป็นมูลนิธิ เพื่อนำดอกผลมาสนับสนุนเด็กเหล่านี้บ้าง ทั้งนี้เพื่อให้เด็กที่มีฐานะยากจนเหล่านี้ได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนสูงๆ ขึ้นไป และมีโอกาสเลือกอาชีพที่ตนสนใจทำได้มากขึ้น^๓

ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันพระสงฆ์ ได้ทำหน้าที่ให้ความอนุเคราะห์ในด้านการศึกษา ทั้งส่วนที่จัดการศึกษาเองโดยตรง ในส่วนที่ทางรัฐบาลไม่ สามารถจัดการศึกษาบริการได้ทั่วถึงอันได้แก่กลุ่มประชากรที่ด้อยโอกาสทางสังคม เป็นเหตุให้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ก็ได้อาศัยพระสงฆ์ให้การศึกษา ในขณะที่ศึกษาก็ไม่ต้องใช้งบประมาณจากรัฐบาล แต่ใช้ทุนจากประชาชนโดยตรงทั้งที่อยู่อาศัย อาหารและในการใช้จ่าย แต่อย่างไรก็ตามพระสงฆ์ในการศึกษาสงเคราะห์นี้ อาจมองได้ทั้งที่เป็นระบบ คือจัดตั้งโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอน มีหลักสูตรที่แน่นอนและอีกที่จัดอย่างไม่เป็นระบบ อาจเป็นลักษณะการให้ทุนสนับสนุนการศึกษา การให้ทุนในสร้างอาคารเรียน ให้ทุนซื้อสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ทางการศึกษา ที่ขาดแคลนให้ทุนการศึกษาแก่เด็กผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์

สถาบันศาสนา โดยมีวัดเป็นแหล่งศูนย์รวมของวัฒนธรรม ความเชื่อ เป็นวิถีของคนไทย และเป็นแหล่งให้การศึกษาวิชาความรู้ ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันวัดหลายวัดได้รับเงินบริจาค จากประชาชนทั่วไปเพื่อนำมาสนับสนุนการศึกษา โดยตั้งเป็นกองทุนหรือบางแห่งได้ตั้งเป็นมูลนิธิ ในขณะที่ประชาชนทั่วไปทราบแต่เพียงว่าพระสงฆ์มีบทบาทศึกษาพระธรรมวินัยและเผยแผ่หลักคำสอนซึ่งเป็นภาพรวมของบทบาทพระสงฆ์ที่มีอยู่ แต่บทบาทพระสงฆ์ในด้านอื่น ๆ นั้นยังมีอยู่มาก โดยเฉพาะบทบาทในด้านการจัดสวัสดิการการศึกษา โดยการตั้งมูลนิธิ หรือตั้งกองทุนการศึกษา ให้ทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนที่ยากจน ไม่มีทุนทรัพย์ที่จะศึกษาต่อ อันเป็นการแบ่งเบาภาระ ผู้ปกครอง รวมถึงการสนับสนุนการศึกษาของรัฐเป็นอย่างดี

^๒ สมพร เทพสิทธิ. การพัฒนาสังคมในยุคโลกาภิวัตน์. (กรุงเทพมหานคร : จีระการพิมพ์, ๒๕๔๐). หน้า ๙-๑๐

^๓ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๙.

การศึกษาสงเคราะห์ในพระพุทธศาสนา เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อเติมเต็มให้กับ การศึกษาอีกลักษณะหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีส่วนช่วยในทางการบริหารการศึกษาแก่ ประชาชน ให้มีความครอบคลุม และสามารถสนองความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มได้อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม โดยมุ่งพัฒนาเด็กขาดโอกาสทางการศึกษาให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะใน การดำรงชีพ มีความคิดสร้างสรรค์ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ถูกต้องดีงาม มีเจตนาที่ดีต่อ ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ เป็นพลเมืองไทยที่มีความรับผิดชอบ และสามารถปฏิบัติตาม ระเบียบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สามารถเป็นสื่อกลางระหว่างรัฐบาลกับชุมชน และกลับไปเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง และเจริญก้าวหน้าได้ตามควรแก่ วัตถุประสงค์

การจัดการศึกษาสงเคราะห์ก็เพื่อจุดมุ่งหมาย ๖ ประการคือ ๑) เพื่อช่วยเหลือเด็ก ยากจนมาก ให้ได้รับการศึกษาเช่นเดียวกับเด็กปกติ ๒) เพื่อช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส ๓) เพื่อ ช่วยเหลือชนต่างวัฒนธรรม หรือชนกลุ่มน้อยให้ได้รับการศึกษา ๔) เพื่อช่วยเหลือเด็กเร่ร่อนลูก ขาวเร่ร่อน ลูกกรรมกรก่อสร้างให้ได้รับการศึกษา ๕) เพื่อช่วยเหลือเด็กที่ครอบครัวประสบภัยธรรมชาติ และ ๖) เพื่อช่วยแก้ปัญหาเด็กที่มีปัญหาทางสังคม ให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง^๔

การศึกษาสงเคราะห์ ในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี การจัดการศึกษาเพื่อช่วยเหลือ เกื้อกูลหรืออุดหนุนจนเจือ การศึกษาอื่นนอกจากศาสนาศึกษาหรือสถาบันการศึกษา หรือบุคคลผู้กำลัง ศึกษาเล่าเรียน การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาประชากร ให้เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพประสิทธิภาพ ซึ่ง พระสงฆ์อำเภอเขาย้อย ได้ทำหน้าที่จัดการศึกษาและให้การศึกษาก่อน เมื่อบ้านเมืองเจริญขึ้น สภาพการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนไปทำให้บทบาทและหน้าที่ของพระสงฆ์ลดลง ก็คงเหลือแต่การศึกษา สงเคราะห์เท่านั้น ดังนั้น การศึกษาสงเคราะห์คือการให้การสงเคราะห์แก่รัฐในการจัดการศึกษาให้แก่ ประชาชน อนึ่งมหาเถรสมาคมยังได้ให้ความสำคัญของการศึกษาสงเคราะห์โดยประกาศ เรื่องการตั้ง ทุนสงเคราะห์แก่นักเรียนนักศึกษา โดยกำหนดข้อบัญญัติในเรื่องการตั้งทุนว่า การตั้งทุนสงเคราะห์ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ให้เป็นไปตามกุศลเจตนาของวัดทั้งหลายที่มีกำลังและสามารถจะจัดทำได้ มิให้มีการบังคับด้วยประการใด ๆ ห้ามมิให้นำเงินการกุศลหรือเงินผลประโยชน์ หรือเงินอื่นใดของวัด มาจัดตั้งทุนเพื่อการนี้ ไม่ว่าจะเป็นการตั้งทุนชั่วคราวหรือการตั้งทุนถาวรเป็นต้น การสงเคราะห์ให้คน หรือประชาชนได้รับการศึกษา พระสงฆ์เห็นความจำเป็นที่บุตรหลานของประชาชนในท้องที่ของวัดนั้น จะต้องมิโรงเรียนให้เรียนก็ช่วยกันชักชวนนำประชาชนช่วยสร้างโรงเรียนขึ้นในวัด เพื่อให้บุตรหลาน ของชาวบ้านได้เล่าเรียน รัฐบาลก็เผด็จสงฆ์ให้ช่วยรับภาระจัดโรงเรียนและเป็นครูสอน นับเป็น การศึกษาสงเคราะห์ของวัดและพระสงฆ์

การศึกษาสงเคราะห์ในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ยังเป็นการศึกษาสงเคราะห์กับ เด็กเยาวชน คือการส่งเสริมให้มีการสอบธรรมศึกษา การแจกทุนการศึกษา มีค่ายคุณธรรมและ จริยธรรม แต่ยังมี การส่งเสริมที่ยังไม่ครอบคลุมทั้งอำเภอ เพราะในด้านศักยภาพและปัจจัยด้านทุน ทรัพย์เป็นส่วนสำคัญในการดำเนินการ จึงทำให้การศึกษาสงเคราะห์ในอำเภอยังไม่โดดเด่นรวมทั้ง ด้านการสงเคราะห์เกื้อกูลแก่การศึกษาสถาบันการศึกษาหรือบุคคลผู้กำลังศึกษาการศึกษาสงเคราะห์

^๔ สุวพิชชา ประสิทธิ์ธัญกิจ. การศึกษาสงเคราะห์ Welfare Education. (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒). หน้า ๑๔๕.

ที่พระสงฆ์ดำเนินการในลักษณะนี้ เป็นการจัดการศึกษา ซึ่งแบ่งได้เป็น ๔ ประเภท ๑) โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ๒) ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ๓) ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ๔) โรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ เป็นการศึกษาเพื่อสงเคราะห์พระภิกษุสามเณรให้มีการศึกษาเล่าเรียนวิชาสามัญศึกษา ทั้งผู้เรียนและผู้สอนก็เน้นหนักทางวิชาสามัญศึกษา การจัดการศึกษาและการจัดการอบรมทั้ง ๔ ประเภทดังกล่าวนี้ นับเป็นงานที่พระสงฆ์มีโอกาสช่วยพัฒนาชาติบ้านเมืองโดยแท้

ผู้วิจัยในฐานะเป็นพระสงฆ์ในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี จึงเห็นว่าการศึกษาประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ได้ให้ความสนใจที่จะวางระเบียบแนวทางในการศึกษาสงเคราะห์ตามกฎหมายของมหาเถรสมาคมเป็นตามลำดับของการปกครองคณะสงฆ์ มากน้อยแค่ไหน เพื่อเป็นข้อมูลในการนำมาใช้ในการจัดการ เพื่อให้ทราบว่าพระสงฆ์นั้นมีประสิทธิผลอย่างไร ซึ่งจะส่งผลให้การศึกษาสงเคราะห์ แก่เยาวชน และพุทธศาสนิกชนในบวรพระพุทธศาสนาเป็นหลักของการสงเคราะห์ของการอยู่ร่วมกัน ระหว่างวัดบ้านโรงเรียนและชุมชน ให้เกิดความศรัทธาในพระพุทธศาสนา อยู่ในระดับใด เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษา มาพัฒนาและปรับปรุงองค์กรสงฆ์ให้ดีขึ้นต่อไปในอนาคต

๑.๒ คำถามการวิจัย

๑.๒.๑ ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี เป็นอย่างไร

๑.๒.๒ ผลเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีความแตกต่างหรือไม่ อย่างไร

๑.๒.๓ ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี เป็นอย่างไร

๑.๓ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๓.๑ เพื่อศึกษาประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๑.๓.๒ เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๓.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ให้มีประสิทธิผล

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาโดยสังเคราะห์จากแนวคิดของ พระเทพปริยัติสุธี

(วรวิทย์ คงคปณฺโญ)^๕ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งการศึกษาที่ภิกษุสงฆ์ได้ดำเนินการในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน ๔ ด้าน ได้แก่

- ๑) โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา
- ๒) โรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์
- ๓) ศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์
- ๔) ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตตัวแปร ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิศึกษานักธรรม และวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยผู้วิจัยสังเคราะห์ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งการศึกษาที่ภิกษุสงฆ์ได้ดำเนินการในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน ๔ ด้าน ได้แก่

- ๑) โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา
- ๒) โรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์
- ๓) ศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์
- ๔) ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร (Population) ได้แก่ พระภิกษุ ในพื้นที่อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรีซึ่งมีจำนวน ๓๔๖ รูป ใน ๖ ตำบล

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษากำหนดพื้นที่ในการศึกษาวิจัยโดยเฉพาะภายในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

๑. ตำบลเขาย้อย มี ๕ วัด คือ วัดเขาย้อย, วัดท้ายตลาด, วัดยาง, วัดห้วยหลวง, วัดพระธาตุศิริชัย
๒. ตำบลทับคาง-ดอนทราย มี ๕ วัด คือ วัดดอนทราย, วัดเขาพระ, วัดสระพัง, วัดบ้านบน(สวนสันติ), วัดเทพประชุมนิมิต
๓. ตำบลหนองปลาไหล มี ๕ วัด คือ วัดหนองปลาไหล, วัดเขาสมอระบัง, วัดหนองปรัง, วัดเวฬุวนาราม(บ้านไผ่), วัดกุญชรวิชาราม(ห้วยท่าช้าง)
๔. ตำบลห้วยโรง มี ๕ วัด คือ วัดห้วยโรง, วัดกาจับศรีทธารธรรม, วัดพวงมาลัย, วัดศิรีวงศ์, วัดสวนโมก

^๕ พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปณฺโญ). คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วยเรื่องการคณะสงฆ์และการพระศาสนา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๐). หน้า ๑๐๑.

๕. ตำบลบางเค็ม มี ๕ วัด คือ วัดศีลคุณาราม,วัดกุฎี,วัดบ้านกล้วย, วัดโพธิ์งาม , วัดหนองส้ม

๖. ตำบลหนองชุมพล มี ๕ วัด คือ วัดหนองชุมพล,วัดมณีเลื่อน, วัดเขานาควิวัฒน์ , วัดคูหาบรรพต(เขาสะแก) ,วัดพุ่ม่วง

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๐ ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๐ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ พระสงฆ์ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน

๑.๕.๒ พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน

๑.๕.๓ พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน

๑.๕.๔ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน

๑.๕.๕ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักรัศมีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน

๑.๕.๖ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ประสิทธิผล หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น หรือผลของการปฏิบัติงาน ขององค์การในการนำทรัพยากรมาใช้สร้างผลผลิต ที่ตรงตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ จากการศึกษาสงเคราะห์ของ คณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

การจัดการ หมายถึง กระบวนการทำงานหรือกิจกรรมที่กลุ่มบุคคลในองค์กร ร่วมกันทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแนวทางที่กำหนดไว้ ๕ ขั้นตอนประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชาสั่งการ การประสานงาน และการควบคุม

การศึกษาสงเคราะห์ หมายถึง การจัดการศึกษาของพระสงฆ์เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลและการช่วยเหลือการศึกษาหรือสถาบันการศึกษาอื่น นอกจากการศาสนศึกษาหรือบุคคลผู้กำลังศึกษา ซึ่งการศึกษาที่ภิกษุสงฆ์ได้ดำเนินการในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน ๔ ด้าน คือ

๑) **โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา** วัดหรือมูลนิธิในวัดจัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลเด็กและเยาวชนที่ยากจนบางแห่งมีนักเรียนชาย – หญิง เรียนร่วมกันกับภิกษุสงฆ์ สามเณรปัจจุบันโรงเรียนประเภทนี้สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

๒) โรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ ตั้งตามพระราชประสงค์และอยู่ในพระบรมราชานุเคราะห์และอยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

๓) ศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งให้การศึกษาอบรมปลูกฝังศีลธรรม วัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามแก่เด็กและเยาวชน สอนเฉพาะวันอาทิตย์

๔) ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด เป็นศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกอบรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามแก่เด็ก ตลอดจนเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ส่งเสริมให้ภิกษุได้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมเพิ่มขึ้นและเป็นศูนย์ประสานความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชาวบ้าน

คณะสงฆ์ หมายถึง พระสงฆ์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี

๑.๗.๒ ทำให้ทราบผลเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี

๑.๗.๔ ผลการวิจัยสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี ในระดับอำเภอ และระดับจังหวัดอื่น ๆ ได้

บทที่ ๒

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยโดยสามารถประมวลสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพ
- ๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ
- ๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาสงเคราะห์
- ๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับคณะสงฆ์
- ๒.๕ ข้อมูลเกี่ยวกับพระสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
- ๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพ

จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ ในการศึกษาเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของ คณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นหาความหมาย เนื้อความ และค่านิยมของคำว่า ประสิทธิภาพ พบว่า มีนักวิชาการนำเสนอไว้ดังนี้

๒.๑.๑ ความหมายของประสิทธิภาพ

การดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การหรือองค์กรแต่ละครั้ง ล้วนต้องการความสำเร็จที่สามารถนำมาวัดว่าการดำเนินการของตนได้ผลหรือไม่อย่างไร สิ่งที่ยากกว่านั้น เรียกว่า ประสิทธิภาพ มีนักวิชาการได้ให้ความหมาย ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายของคำว่าประสิทธิภาพ หมายถึง ผลสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้นตามเป้าหมายที่ตั้งไว้^๑ ซึ่งที่กล่าวได้ว่าประสิทธิภาพ (Effective) หมายถึง ผลสำเร็จของงานที่เป็นไปตามความมุ่งหวัง(Purpose)ที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ (Objective) หรือเป้าหมาย (Goal) และเป้าหมายเฉพาะ (Target) ซึ่งประกอบด้วย

^๑ ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒. (กรุงเทพมหานคร :นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์ จำกัด, ๒๕๔๖). หน้า ๕๐๔.

๑. เป้าหมายเชิงปริมาณ จะกำหนดชนิดประเภทและจำนวนของผลผลิต สุดท้ายต้องการที่ได้รับเมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้นลง

๒. เป้าหมายเชิงคุณภาพ จะแสดงถึงคุณค่าของผลผลิตที่ได้รับจากการดำเนินงานนั้น ๆ

๓. มุ่งเน้นที่จุดสิ้นสุดของกิจกรรมหรือการดำเนินงานว่าได้ผลตามที่ตั้งไว้หรือไม่

๔. มีตัวชี้วัด (Indicator) ที่ชัดเจน^๒

ซึ่งจะเห็นได้ว่า ประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง ชีตความสามารถในการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย (ต่างจาก Efficiency) ประสิทธิภาพไม่ได้เน้นเพียงการใช้ทรัพยากรน้อย การลดต้นทุน การลดเวลาและความยุ่งยากในการทำงาน งานทุกอย่างที่ทำอย่างมีประสิทธิภาพ อาจไม่ได้หมายความว่าประสิทธิภาพ หรือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ^๓ ส่วนที่กล่าวไว้ข้างต้นว่าประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาจากผลลัพธ์ของการบรรลุวัตถุประสงค์(Objective Attainment) และการประเมินผลโดยประชาชน (Public Evaluation of Policy Effectiveness) ซึ่งประเมินจากความพึงพอใจของประชาชน ซึ่งโครงการที่นิยมประเมินประสิทธิผลนั้น มักเป็นโครงการที่เกี่ยวกับด้านสังคม เช่นการศึกษา และการสาธารณสุข กล่าวโดยสรุปประสิทธิภาพจะใช้วัดอัตราส่วนระหว่างผลผลิตที่ได้กับปัจจัยที่นำเข้าไปในอันที่ก่อให้เกิดผลผลิตนั้น และมักจะเป็นเรื่องทางเศรษฐกิจ แต่ประสิทธิภาพจะไม่คำนึงถึงปัจจัยนำเข้าหรือต้นทุน มุ่งหวังเพียงให้ผลของการปฏิบัติการสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้สูงสุดทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพเท่านั้น^๔ โดยระบุนัยของประสิทธิภาพไว้ว่าทั้งระดับบุคคลและระดับองค์การมีความหมายครอบคลุมทั้งผลการดำเนินงานที่สนองวัตถุประสงค์ได้ผลดีทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพและยังครอบคลุม ถึงกระบวนการดำเนินงานที่ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และใช้วิธีการปฏิบัติที่เหมาะสม ซึ่งก็คือรวมถึงประสิทธิภาพนั่นเอง^๕ พร้อมทั้งประสิทธิผลนั้นเป็นการศึกษาถึงผลที่ได้รับ (Effect) ของแผนงาน การบริการ ลักษณะกิจการ หรือกิจกรรมสนับสนุนในการลดปัญหาหรือปรับปรุงสถานการณ์ที่ไม่พึงพอใจให้ดีขึ้น หรือหมายถึง การวัดระดับของการบรรลุจุดมุ่งหมายและเป้าหมายที่คาดหวังไว้ หรืออาจหมายถึงการเปรียบเทียบระหว่างผลลัพธ์กับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการที่วางไว้^๖ แสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การทำกิจ กรรมการ

^๒ สิมาลัย ชัยชนะ, **ประสิทธิภาพและประสิทธิผล**, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐, <https://www.gotoknow.org/posts/332664>.

^๓ ประกอบ คุปรัตน์ , **ประสิทธิภาพและประสิทธิผล**, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐, <http://pracob.blogspot.com/2012/07/efficiency-effectiveness-1.html>.

^๔ ร้อยตำรวจตรี พัทธพล แสงพุ่ม . **ประสิทธิภาพการบริหารงานสถานีดารวจภูธรเมืองพิษณุโลก** **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗). หน้า ๑๗

^๕ สมใจ ลักษณะ. **การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน**. (กรุงเทพมหานคร : เพิ่มทรัพย์การพิมพ์, ๒๕๕๒). หน้า ๕-๖.

^๖ วิวัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. สุริยา วีรวงศ์. **การประเมินผลโครงการ** . พิมพ์ครั้งที่ ๑. (กรุงเทพมหานคร : โครงการฝึกอบรมสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕). หน้า ๖๗.

ดำเนินงานขององค์กรสามารถสร้างผลงานให้สอดคล้องกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ทั้งในส่วนของการผลิต และผลลัพธ์ เป็นกระบวนการเปรียบเทียบผลงานจริงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ก่อให้เกิดการผลิต ผลลัพธ์ ที่ตรงตามความคาดหวัง ที่กำหนดล่วงหน้าไว้มากน้อยเพียงใด การมี ประสิทธิภาพจึงมีความเกี่ยวข้องกับผลผลิตและผลลัพธ์การดำเนินงานเป็นกระบวนการวัดผลงาน ที่ เน้นด้านปัจจัยนำออก^๗ แสดงให้เห็นถึงตัวการที่เป็นเครื่องตัดสินใจขั้นสุดท้ายของการบริหารงานหรือ การจัดการว่าประสบผลสำเร็จเพียงใด^๘ พร้อมทั้งการใช้ทรัพยากร ขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายของ องค์กร ประสิทธิภาพจึงมุ่งทำให้เกิดการ “ทำสิ่งที่ถูกต้อง (Doing the right things)” และประสิทธิภาพ เป็นวิธีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้เกิดความสิ้นเปลืองน้อยที่สุด โดยสามารถบรรลุจุดหมายโดยใช้ ทรัพยากรต่ำสุด กล่าวคือ เป็นการใช้โดยมีเป้าหมาย (Goal) คือ ประสิทธิภาพหรือให้บรรลุจุดหมาย ที่กำหนดไว้สูงสุด อาจเรียกว่า “ทำสิ่งต่าง ๆ ให้ถูกต้อง (Doing things right)”^๙

การบรรลุเป้าหมายขององค์กรที่ตั้งใจไว้ ประสิทธิภาพจึงเป็นเรื่องของความสำเร็จของ องค์กรในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามที่ได้ตั้งเป้าหมาย เอาไว้ องค์กรที่มีประสิทธิภาพสูงจึงเป็นองค์กร ที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงในการทำงานตาม เป้าหมายในทางตรงกันข้ามองค์กรที่มีประสิทธิผล ต่าง จึงเป็นองค์กรที่ไม่ประสบความสำเร็จในการ ทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ ดังนั้น ประสิทธิภาพขององค์กรจึงเป็นเรื่องของการหาคำตอบ องค์กรที่ศึกษานั้นได้ดำเนินงานไปให้บรรลุ เป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ได้สำเร็จแค่ไหน^{๑๐} โดยให้แนวความคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพไว้ว่า นอกจาก ความสามารถในการบรรลุเป้าหมายอันเป็นความมีประสิทธิภาพโดยทั่ว ไปแล้วการประเมินประสิทธิภาพ อาจพิจารณาได้จากคุณภาพของผลิตผลหรือบริการพื้นฐานขององค์กรหรือความสามารถในการผลิต สินค้าหรือบริการขององค์กร ความพร้อม หรือความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงานที่เฉพาะเจาะจงเมื่อ ถูกขอร้องให้ทำผลตอบแทน หรือผลกำไรที่ได้รับจากการผลิตสินค้าและบริการ เป็นต้น ดังนั้น กิจกรรมขององค์กรที่เป็นเครื่องตัดสินการปฏิบัติงานขององค์กรว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่จึงประกอบ ไปด้วยกิจกรรมต่อไปนี้เป็น การได้มาซึ่งทรัพยากรที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน การใช้ปัจจัยนำ เข้าอย่าง มีประสิทธิภาพเมื่อเทียบกับผลผลิตความสามารถในการผลิตสินค้าหรือบริการขององค์กร การ ปฏิบัติงานด้านเทคนิควิชาการและด้านการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ การลงทุนในองค์กร การปฏิบัติตาม กฎเกณฑ์กับพฤติกรรมในองค์กรและการตอบสนองความต้องการและความสนใจที่แตกต่างกันของ บุคคลและของกลุ่ม^{๑๑}ความสามารถในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ใน

^๗ สุพจน์ ทรายแก้ว, **การวัดผลการปฏิบัติงาน**, เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการจัดทำแผน กลยุทธ์และการบริหารงานมุ่งผลงาน, (เชียงใหม่ : สถาบันราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๔๕), หน้า ๑๘.

^๘ ภรณ์ กิริติบุตร, **การพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์-โอเดียนส โตร์, ๒๕๔๕), หน้า ๒-๓.

^๙ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, **องค์กรและการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ธรรมสาร จำกัด, ๒๕๔๕), หน้า ๓๑.

^{๑๐} พิทยา บวรวัฒนา, **ทฤษฎีองค์กรสาธารณะ**, (กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภะ, ๒๕๔๖), หน้า ๕.

^{๑๑} จินตลักษณ์ วัฒนสินธุ์, **การบริหารและการพัฒนาองค์กร**, เอกสารประกอบการสอนชุด วิชาการบริหารและพัฒนาองค์กร (หน่วยที่ ๒), (นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๐), หน้า ๒๔๓

แผนงานหรือโครงการ หรืออาจหมายถึง การเปรียบเทียบระหว่างผลลัพธ์กับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการที่วางไว้มักทำกันเสมอๆ ในทางสาธารณสุข เช่น การหาอัตราความครอบคลุมของการใช้วัคซีน อัตราการตาย ของผู้ป่วยวัณโรคที่ขึ้นทะเบียนไว้ เป็นต้น^{๑๒} เป็นเหตุผลของความสามารถในการบรรลุ วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของนโยบาย การพิจารณาทางเลือกโดยใช้ประสิทธิผลเป็นเกณฑ์ ทำได้ โดยการวิเคราะห์ทางเลือกนั้นว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์^{๑๓} การปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Effectiveness is to do right things) หรือความสามารถในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ จุดสำคัญของประสิทธิผลอยู่ที่ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตที่ถูกคาดหวังตาม วัตถุประสงค์ที่วางไว้และผลผลิตจริงที่มีขึ้น^{๑๔} และแนวทางหรือวิธีการกระบวนการหรือตัววัดนั้น สามารถตอบสนองจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ดีเพียงใด การประเมินประสิทธิผลต้องประเมินว่าสามารถ บรรลุความต้องการได้ดีเพียงใดด้วยการใช้แนวทางที่เลือกการนำไปปฏิบัติ^{๑๕}

สรุปได้ว่า ประสิทธิผลเป็นการศึกษาถึงผลที่ได้รับความสำเร็จของการปฏิบัติที่เป็นไปหรือบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ สามารถสร้างผลงานได้สอดคล้องกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าทั้งในส่วนของผลผลิตและผลลัพธ์ การลงทุนในองค์การ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กับพฤติกรรมในองค์การและการตอบสนองความต้องการและความสนใจที่แตกต่างกันของบุคคลและของกลุ่ม เป็นกระบวนการเปรียบเทียบผลงานจริงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ก่อให้เกิดผลผลิต ผลลัพธ์องค์การที่มีประสิทธิผลนั้นจะสามารถใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด จากความสามารถของคนในองค์การ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มทำงานที่มีประสิทธิผลเป็นอย่างมากเชื่อมโยงกับกลุ่มทำงานที่มีประสิทธิผลสูง และการกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติกฎเกณฑ์ วิธีการทำงาน และนโยบาย เป็นต้น องค์การหรือความสามารถในการผลิตสินค้าหรือบริการขององค์การ ความพร้อม หรือความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงานที่เฉพาะเจาะจงเมื่อถูกขอร้องให้ทำผลตอบแทน หรือผลกำไรที่ได้รับจากการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อเป็นหลักประกันมิให้ผลเสียหาย และเพื่อป้องกันมิให้มีการก้าวท้าวล้ำซ้อน สับสนหรือขาดระเบียบ เพื่อบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดอยู่เบื้องหลัง ควบคู่ประสิทธิผล ก็คือความมีประสิทธิภาพซึ่งหมายถึงการมีสมรรถนะสูงสามารถมีระบบทำงานที่ก่อให้เกิดผลได้สูงสุด โดยได้ผลผลิตที่มีคุณค่าของทรัพยากรที่ใช้ไป

๒.๑.๒ ความหมายของประสิทธิผลองค์การ

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้นิยามและความหมายของประสิทธิผลองค์การไว้ ดังนี้

^{๑๒} สมชาย ดุรงค์เดช, การประเมินโครงการ : แนวคิดและวิธีการ, ภาควิชาโภชนวิทยา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๒), หน้า ๒๐๘.

^{๑๓} ศุภชัย ยาวะประภาษ, นโยบายสาธารณะ, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์, ๒๕๔๐), หน้า ๗๙.

^{๑๔} วรวิทย์ พุกษากุลนันท์, ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency & Effectiveness), พ.ศ. ๒๕๕๐ หน้า ๑.

^{๑๕} วชิรณ ขวัญพะงัน, ความหมายของประสิทธิภาพและประสิทธิผล., กรุงเทพมหานคร: รวมสาส์น, พ.ศ.๒๕๕๐ หน้า ๑

ความเห็นว่าคุณภาพขององค์กร จะมีขึ้นได้ย่อมขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ว่าองค์กรสามารถทำประโยชน์จากสภาพแวดล้อม จนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดอยู่เบื้องหลัง ควบคู่ประสิทธิผล ก็คือความมีประสิทธิภาพซึ่งหมายถึงการมีสมรรถนะสูงสามารถมีระบบทำงานที่ก่อให้เกิดผลได้สูงสุด โดยได้ผลผลิตที่มีคุณค่าของทรัพยากรที่ใช้ไปนอกจากนี้ประสิทธิผลขององค์กร จะบรรลุผลย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการกำหนดเป้าหมาย และแผนงานต่าง ๆ เป็นสำคัญที่สุดโดยเป้าหมาย และชนิดของแผนงานที่องค์กรกำหนดขึ้น เพื่อการดำเนินงานในสภาพแวดล้อมทั้งระยะสั้น และระยะยาวย่อมจะมีผลทำให้องค์กร ต้องเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีการ(technology) แบบใดแบบหนึ่ง และปัจจัยองค์กรที่เป็นทางการ ได้แก่ การกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติกฎเกณฑ์วิธีการทำงาน และนโยบายเป็นต้นทั้งนี้ ก็เพื่อเป็นหลักประกันมิให้ผลเสียหาย และเพื่อป้องกันมิให้มีการก้าวท้าวล้ำซ้อน สับสนหรือขาดระเบียบ รวมทั้งปัจจัยคนซึ่งเป็นผู้ทำงานต่าง ๆ จะสำเร็จได้ผลดีเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับคน และความสามารถศิลปะ ของผู้บริหารประสิทธิผล เป็นการศึกษาถึงผลที่ได้รับของงาน ลักษณะกิจการหรือกิจกรรมสนับสนุนในการลด หรือปรับปรุงสถานการณ์ที่ไม่พึงพอใจให้ดีขึ้นดังนั้นประสิทธิผลจึงวัดระดับของการบรรลุจุดหมาย และเป้าหมายที่คาดหวังไว้ตามแผนงานการบริการ และลักษณะกิจการที่กำหนดไว้การวัดประสิทธิผลมุ่งหมายที่จะปรับปรุงการกำหนด^{๑๖}

รวมทั้ง องค์ประกอบสำคัญที่องค์กรสนองต่อความต้องการของสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งลูกค้า ซึ่งวัดได้จากสิ่งที่ลูกค้าได้รับจากหน่วยงานในแง่ของคุณภาพสินค้า หรือบริการความรวดเร็วของการบริการ ความเต็มใจช่วยเหลือ ความเป็นมิตรและลักษณะท่าทีของพนักงานหรือพฤติกรรมของพนักงานนั่นเอง ซึ่งจากความหมายดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงการให้บริการสาธารณะได้อย่างดี โดยมองประสิทธิผลไม่ใช่มองในกรอบของการบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานเท่านั้น แต่เป็นการมองในกรอบที่กว้างขวางขึ้น โดยเน้นการที่หน่วยงานสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้ด้วยซึ่งก็ไม่ใช่เพียงในแง่ของเชิงปริมาณเท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงคุณภาพ ความรวดเร็วและการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีด้วย^{๑๗} เป็นการควบคู่ความสามารถในการปรับตัวเพื่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและความสามารถในการบูรณาการเพื่อประสานสัมพันธ์ของสมาชิกในองค์กรเพื่อรวมพลังให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในการปฏิบัติการกิจขององค์กรโดยมีตัวบ่งชี้ที่ใช้วัดหลายด้าน ได้แก่ ความสามารถในการปรับปรุงองค์กรและความสามารถในการบูรณาการทรัพยากรที่มีอยู่^{๑๘}

^{๑๖} ธงชัย สันติวงษ์. **องค์กรและการจัดการ**. พิมพ์ครั้งที่ ๙. (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๒). หน้า ๔๒.

^{๑๗} รัตนา มั่นหาด, “ประสิทธิผลของระบบการชำระค่าภาษีอากรผ่านธนาคารทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-payment) : การศึกษา สำนักงานศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพ”, **ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๙), หน้า ๒.

^{๑๘} บุญเรือง หมั่นทรัพย์, “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๘), หน้า ๔๒.

แนวทางการบริหารให้มีประสิทธิผล ในการบริหารองค์กรว่ามีลักษณะเป็นกระบวนการที่กำหนด กฎ ระเบียบ แบบแผน ในการปฏิบัติงานขององค์กร ซึ่งรวมถึงวิธีการการทำงานเป็นกลุ่ม นอกจากนั้น ยังหมายถึง การแบ่งอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานออกเป็นส่วนต่าง ๆ แต่ละส่วนกำหนด อำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดความสัมพันธ์ของหน้าที่การงาน ที่แบ่งออกไป กำหนดสายการบังคับบัญชา ตั้งแต่หน่วยที่เล็กที่สุดคือ ตำแหน่งต่าง ๆ จนถึงหน่วยงานขนาดใหญ่ของหน่วยงานนั้น ๆ จนครอบคลุมอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานทั้งหมด^{๑๙} ให้อยู่ภายใต้การควบคุมขององค์กรที่มีประสิทธิผลนั้นจะสามารถใช้ประโยชน์ได้ มากที่สุด จากความสามารถของคนในองค์กร ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มทำงานที่มีประสิทธิผลเป็นอย่างมาก เชื่อมโยงกับกลุ่มทำงานที่มีประสิทธิผลสูง จะประกอบด้วย ลักษณะทางพฤติกรรมที่สำคัญหลาย ประการ ได้แก่ การสนับสนุนเกื้อกูลกันของสมาชิก ผู้บริหารสามารถใช้ทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเอาใจใส่สมาชิกในองค์กรเป็นอย่างดี มีทักษะในการใช้ภาวะผู้นำ มีความเชื่อมั่น ศรัทธาไว้วางใจ ซึ่งกันและกันของสมาชิกและหัวหน้ามีค่านิยมและเป้าหมายร่วมกันของกลุ่ม มีรูปแบบ การติดต่อสื่อสารที่ดี มีเป้าหมาย การปฏิบัติงานสูง และสร้างความกระตือรือร้นในหมู่พนักงาน^{๒๐}

กล่าวได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง สภาวะที่องค์กร สามารถเพิ่มผลผลิตขึ้นในขณะที่ปัจจัยการผลิตลดลงหรือผลผลิตคงที่^{๒๑} รวมถึงประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน หมายถึง การบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างสมดุลคือ ประหยัดเงิน ประหยัดเวลาใช้คนให้เหมาะสมกับงาน ใช้วัสดุ อุปกรณ์ให้คุ้มค่าด้วยวิธีการที่เหมาะสม ทำให้พนักงานเกิดความพึงพอใจในการทำงานอันเป็นผลทำให้องค์กรได้รับประโยชน์สูงสุดบรรลุเป้าหมายขององค์กรซึ่งก็คือเกิดประสิทธิผล^{๒๒}

ความหมายของประสิทธิผลขององค์กรกล่าวได้ว่า เป็นการสมดุลอย่างดีที่สุด ระหว่างกิจการด้านการปรับตัว และการรักษาสภาพ ดังนั้น กิจกรรมขององค์กรซึ่งเป็นเครื่องตัดสินการปฏิบัติ ขององค์กรว่ามีประสิทธิผลหรือไม่ จึงประกอบด้วย กิจกรรม ต่อไปนี้ ๑.การได้มาซึ่งทรัพยากร ๒.การใช้ตัวป้อนอย่างมีประสิทธิภาพเมื่อเทียบกับผลผลิต ๓.การผลิตผลผลิตในรูปบริการหรือสินค้า ๔.การปฏิบัติงานด้านเทคนิคและด้านการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ๕.การลงทุนในองค์กร ๖.การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของพฤติกรรม ๗.การสนองตอบความสนใจที่แตกต่างกันของบุคคลและกลุ่ม กิจกรรมเหล่านี้ แต่ละกิจกรรมมุ่งไปสู่การรักษาไว้ซึ่งปัจจัยในวงจรของตัวป้อนกระบวนการ

^{๑๙} สมาน รังสิโยภักดิ์ และสุธี สุทธิสมบุญ, **หลักการบริหารเบื้องต้น**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๙, (กรุงเทพมหานคร : จัดพิมพ์ โดยสวัสดิการสำนักงาน ก.พ. ๒๕๔๔), หน้า ๒๓.

^{๒๐} นวพร แสงหนุ่ม, **“ประสิทธิผลในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่”**, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๔), หน้า ๙๔.

^{๒๑} รังษิยา อมาตยคง, **“องค์ประกอบขององค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่ภูมิภาคตะวันตก”**, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๔), หน้า ๒๗.

^{๒๒} รัตติยา ยะมา, **“ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา”**, การศึกษาอิสระบริหารมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป, (บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๒), หน้า ๘.

ผลิตผล และปรับให้เข้ากับ สภาพแวดล้อม^{๒๓} ทำให้องค์การจะมีประสิทธิผลต่อเนื่องเมื่อผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติตรงตามบทบาทที่องค์กรได้ ให้ความหมายในเชิงอธิบายว่า ประสิทธิภาพองค์กรในแนวคิดเดิมจะเน้นในเรื่องของการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงาน จึงเน้นในเรื่องความชำนาญเฉพาะทางก่อให้เกิดการขาดประสานงาน ต่อมาแนวคิดนี้เปลี่ยนไปเป็นการเน้นความร่วมมือ โดยมีเป้าหมายหลักอยู่ที่ความพยายามให้งานบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งได้สังเคราะห์ผลงานของ แคทซ์ และ คาห์น ว่า ประสิทธิภาพเป็นส่วนหนึ่งของประสิทธิผลหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ประสิทธิภาพและการรักษาสภาพขององค์กรเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของประสิทธิผล^{๒๔} ถึงประสิทธิภาพองค์กรว่า เป็นความพยายามที่จะเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้เกิดความชำนาญเฉพาะอย่าง (Segmentation) การปฏิบัติงานขององค์กรทำให้ขาดความร่วมมือร่วมใจตลอดจนไม่อาจริเริ่มสร้างสรรค์ และไม่อาจจัดการกับความเปลี่ยนแปลงใด ๆ ได้ จึงเกิดแนวคิดที่ตรงกันข้ามกับแนวคิดดั้งเดิม คือ แนวความคิดแบบผสมผสาน(Integration approach) ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงและการเสริมสร้างสิ่งใหม่ๆ โดยมองภาพรวมว่ามีสิ่งใดเกี่ยวข้องในขอบเขตที่กว้างขวาง และเชื่อมโยงสิ่งที่เกี่ยวข้องนั้นเข้าด้วยกัน ลักษณะของแนวความคิดนี้ จะไม่หลบเลี่ยงความขัดแย้งแต่จะมองสิ่งขัดแย้ง (Conflicts) เป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องเผชิญและแก้ไข เพื่อนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นแนวทางนี้จึงเป็นพลวัต (Dynamic) มีเป้าหมายอยู่ที่การพยายามทำงานให้สำเร็จด้วยดี^{๒๕}

ซึ่งความสามารถขององค์กรในการบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างคุ้มค่า รักษาไว้ซึ่งทั้งทรัพยากรและวัสดุอุปกรณ์และไม่สร้างความเครียดแก่สมาชิกสมาชิกเกิดความพึงพอใจในงานทุกคนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กร และรับผิดชอบต่อปัญหาหรือข้อยุ่งยากที่เกิดขึ้น และองค์กรส่วนรวมสามารถปรับตัวและพัฒนาเพื่อดำรงอยู่ต่อไปได้^{๒๖}ตามแนวความคิดตั้งแต่ดั้งเดิมเป็นความพยายามที่จะเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้เกิดความชำนาญเฉพาะอย่าง (segmentation) การปฏิบัติงานขององค์กรเกือบโดยเด็ดขาด ทำให้ขาดความร่วมมือร่วมใจ ตลอดจน ไม่อาจริเริ่มสร้างสรรค์และไม่อาจจัดการกับความเปลี่ยนแปลงใด ๆ ได้ จึงเกิดแนวคิดที่ ตรงกันข้ามกับแนวคิดดั้งเดิม คือ แนวความคิดแบบผสมผสาน (integration approach) ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงและการเสริมสร้างสิ่งใหม่ ๆ โดยมองภาพรวมว่ามีสิ่งใด เกี่ยวข้องในขอบเขตที่กว้างขวางและเชื่อมโยงสิ่งที่เกี่ยวข้องนั้นเข้าด้วยกัน ลักษณะของ แนวความคิดนี้จะไม่หลบเลี่ยงความขัดแย้งแต่จะมองสิ่งขัดแย้ง (conflicts) เป็นเรื่อง

^{๒๓} ยงยุทธ เกษสาคร, การวางแผนและนโยบายทางด้านทรัพยากรมนุษย์ , (กรุงเทพมหานคร: สถาบัน ราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๕), หน้า ๘๘.

^{๒๔} เฉียบ ไทยยิ่ง. “ประสิทธิภาพองค์กรแบบเปิด : กรณีศึกษาการบริหารของคณะผู้บริหารระดับอธิการบดี และรองอธิการบดี สถาบันราชภัฏ”. ปรินญาพัฒนาบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, พ.ศ.๒๕๔๙., หน้า ๒๖.

^{๒๕} วุฒิชัย จานงค์, “การผสมผสานปฏิบัติการเพื่อผลิตภาพ”, วารสารพัฒนบริหารศาสตร์, (๒๕๔๐), หน้า ๒๕๕ - ๒๖๙.

^{๒๖} จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชานโยบายสาธารณะและการวางแผนหน่วยที่ 6 เรื่อง การประเมินผลนโยบาย. นนทบุรี: (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช),(๒๕๕๑),หน้า ๒

จำเป็นที่ต้องเผชิญและแก้ไขเพื่อนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่สืบนอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น แนวทางนี้จึงเป็นพลวัต (dynamic) มีเป้าหมายอยู่ที่การพยายามทำงานให้สำเร็จด้วยดี

ประสิทธิผลองค์กร (Organization effectiveness) หมายถึง ความสามารถของสถานศึกษาในการบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยประยุกต์ตามแนวความคิดของ Kaplan และ Norton ซึ่งประกอบด้วยมุมมอง ๔ ด้าน ได้แก่

- ๑) ประสิทธิภาพด้านการเงิน
- ๒) ประสิทธิภาพด้านผู้รับบริการ
- ๓) ประสิทธิภาพด้านกระบวนการภายใน
- ๔) ประสิทธิภาพด้านการเรียนรู้และพัฒนา

ประสิทธิผลด้านการเงิน (Financial Perspective) หมายถึง ความสามารถของสถานศึกษาในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด โปร่งใส สามารถบริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ทั้งในการแสวงหางบประมาณและทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ สอดคล้องกับเป้าหมายทั้งในระยะสั้น และระยะยาวขององค์กร

ประสิทธิผลด้านผู้รับบริการ (Customer Perspective) หมายถึง ความสามารถของสถานศึกษา ในการสร้างความพึงพอใจแก่ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่สนับสนุน เช่น ความพึงพอใจของผู้ปกครองหรือผู้เข้ามาติดต่อกับสถานศึกษาในด้านการให้บริการทางวิชาการ หรือบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษาต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนและบริการ ความพึงพอใจของชุมชน เป็นต้น

ประสิทธิผลด้านกระบวนการภายใน (Internal-Process Perspective) หมายถึง ความสามารถของสถานศึกษาในการดำเนินการเกี่ยวข้องกับการบริหารภายใน ตั้งแต่การวิเคราะห์การกำหนดทรัพยากรที่ต้องการในการบริหาร เช่น การบริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การสร้างและปลูกฝังแนวคิดด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่ผู้เรียน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การสนับสนุนให้บุคลากรทำงานวิจัยในชั้นเรียน การสนับสนุนสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การติดตามผล การดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ เป็นต้น

ประสิทธิผลด้านการเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and Growth Perspective) หมายถึง ความสามารถของสถานศึกษาในระยะยาว ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรภายในองค์กรเกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบได้อย่างดี และสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับสถานศึกษาในอนาคต^{๒๗}

แนวทางนำเสนอแนวคิดที่น่าสนใจ ตัวแบบของประสิทธิผลขององค์กรที่พัฒนาโดยทีมงานของ HRI-Human Resource Institute ซึ่งทำการพัฒนาเครื่องมือการวัดประสิทธิผลขององค์กรที่เรียกว่า Organizational Capabilities Index TM--OCI ทำให้องค์กรรู้ว่าควรจัดวาง

^{๒๗} สมจิตร พิงห์พรพร, “การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบในการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาเครือข่ายคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๑๔.

องค์การอย่างไร โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ๕ องค์ ประกอบหลัก ๆ ที่มีส่วนสำคัญในการจัดวางองค์การเพื่อบรรลุประสิทธิผลสูงสุด ได้แก่

๑) การจัดวางกลยุทธ์ (Strategic Alignment) หมายถึง การที่องค์การให้ความสำคัญ กับการส่งผ่านข้อมูลด้านกลยุทธ์ขององค์การ และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างต่อเนื่องให้สอดคล้อง กับพฤติกรรมและค่านิยมของคนในองค์การ

๒) การเน้นที่ลูกค้าเป็นหลัก (Customer Focus Alignment) หมายถึง กลยุทธ์วิธี การทำงานของคนในองค์การจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับลูกค้าเป็นหลัก

๓) ภาวะผู้นำและการจัดการบุคคลที่มีศักยภาพสูง หมายถึง การที่รูปแบบภาวะความ เป็นผู้นำสามารถสื่อสาร จูงใจ สร้างความมีพันธะสัญญาต่อองค์การ ตลอดจนสร้างพฤติกรรมหรือ บรรยากาศในการทำงานที่ส่งเสริมการเพิ่มผลิตผลขององค์การ

๔) การจัดวางด้านผลการปฏิบัติงาน (Performance Alignment) หมายถึง การที่ พฤติกรรม กระบวนการ และกิจกรรมในแต่ละวันสอดคล้องและสนับสนุนกลยุทธ์ขององค์การ

๕) การจัดวางด้านวัฒนธรรม (Cultural Alignment) หมายถึง ค่านิยมและความเชื่อ ของพนักงานและกระบวนการสามารถเชื่อมโยงกันจนเกิดพฤติกรรมที่ส่งเสริมกลยุทธ์ ขององค์การ^{๒๘}

ซึ่งมีความสอดคล้องกับประสิทธิผลขององค์การเป็นการวัดถึงการที่องค์การประสบ ความสำเร็จบรรลุถึงวิสัยทัศน์โดยอาศัยกลยุทธ์หลักขององค์การ และการที่องค์การจะประสบ ความสำเร็จหรือมีประสิทธิผล องค์การต้องมีทั้งความคล่องตัว(agility) และมีความยืดหยุ่น (resilient) จะขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ได้ นอกจากนั้นการที่นักวิชาการให้คำจำกัดความของคำว่า “ประสิทธิผล (effectiveness)” ในลักษณะที่หลากหลายแตกต่างกัน ทำให้วิธีการในการวัดประสิทธิผลขององค์การ มีความหลากหลายตามไปด้วย การกำหนดปัจจัยหรือตัวชี้วัดถึงประสิทธิผลขององค์การจึงมีมุมมองที่ แตกต่างกันไป^{๒๙}

สรุปว่า ประสิทธิผลขององค์กร จะมีขึ้นได้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ว่าองค์กร สามารถทำ ประโยชน์จากสภาพแวดล้อม จนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดอยู่เบื้องหลัง ควบคู่ประสิทธิผล ก็คือความมีประสิทธิภาพซึ่งหมายถึงการมีสมรรถนะสูงสามารถมีระบบทำงานที่ ก่อให้เกิดผลได้สูงสุด โดยได้ผลผลิตที่มีคุณค่าของทรัพยากรที่ใช้ไปนอกจากนี้ประสิทธิผลขององค์กร จะบรรลุผลย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการกำหนดเป้าหมาย และแผนงานต่าง ๆ และการที่ องค์การสามารถทำประโยชน์จากทรัพยากร ตลอดจนถึงสมาชิกในองค์การ จนบรรลุผลสำเร็จตาม เป้าหมายที่ตั้งใจไว้ จะตัดสินด้วยผลการปฏิบัติงานในหน้าที่หนึ่งหรือสองหน้าที่แยกออกจากกัน หรือ จากการผสมผสานกันหลายหน้าที่ โดยได้ผลผลิตที่มีมูลค่าสูงกว่ามูลค่าของทรัพยากรที่ใช้ไป พร้อมทั้ง วิสัยทัศน์โดยอาศัยกลยุทธ์หลักขององค์การ และการที่องค์การจะประสบความสำเร็จหรือมี

^{๒๘} J. J. Jamrog, & M. H. Overholt, **Measuring organizational effectiveness**, Canadian Management Centre Special Report, 5 (4) 2005, p.11.

^{๒๙} McCann, Organizational effectiveness: Changing concepts for changing environments. **Human Resource Planning**, 27(1)(2004), p. 42-50.

ประสิทธิผลในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรภายในองค์กรเกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อประโยชน์ในองค์กร

๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการของนักวิชาการหลายท่าน เพื่อต้องการแนวคิดอันเป็นแนวทางการศึกษาวิจัย โดยได้ประมวลไว้ตามลำดับดังต่อไปนี้

ราชบัณฑิตยสถาน ได้ระบุความหมายของนิยามคำว่า การจัดการ คือ การสั่งงานควบคุมงานการดำเนินงาน^{๓๐} โดยที่การจัดการ (Management) หมายถึง ขบวนการที่ทำให้งานกิจกรรมต่าง ๆ สำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลด้วยคนและทรัพยากรขององค์กร ซึ่งตามความหมายนี้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ได้แก่ ขบวนการ (process) ประสิทธิภาพ (efficiency) และประสิทธิผล (effectiveness) ขบวนการ (process) ในความหมายของการจัดการนี้หมายถึงหน้าที่ต่าง ๆ ด้านการจัดการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การโน้มนำองค์การ และการควบคุม ซึ่งจะได้อธิบายละเอียดต่อไปในหัวข้อต่อไปเกี่ยวกับหน้าที่และขบวนการจัดการ^{๓๑} สอดคล้องกับนักวิชาการว่า เป็นกระบวนการในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยทำหน้าที่หลัก ๕ ประการได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์การ การชี้นำ และการควบคุมองค์กร รุและ กล่าวไว้ว่า การจัดการ คือ รูปแบบของงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการประสานทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กร อันได้แก่ ที่ดิน แรงงาน และทุน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร^{๓๒} มุ่งเน้นให้ การจัดการ เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งภายในองค์กรซึ่งมีลำดับการทำงานเป็นขั้นตอน มีกลุ่มบุคคลเป็นกลไกสำคัญในการบริหารงาน มีเงินทุน เครื่องจักร และวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบด้วย^{๓๓} นอกจากนี้ยังมีผู้นิยามคำว่า Management ไว้ใน Effectiveness Management ว่าการจัดการ คือ การประสมประสานทรัพยากรต่าง ๆ ที่ทำให้การดำเนินงาน เป็นไปเพื่อบรรลุผลสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล^{๓๔}

ซึ่งกระบวนการวิวัฒนาการตามแนวคิดหลักหรือแนวคิดที่สำคัญๆทางการจัดการที่เกิดขึ้นและผ่านมา ๓ ยุค ได้แก่ ยุคแนวความคิดทางการจัดการสมัยดั้งเดิม ยุคแนวความคิดทางการ

^{๓๐} ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒. (กรุงเทพมหานคร : บริษัท นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์, ๒๕๔๖). หน้า ๒๙๘.

^{๓๑} J.E., Roberts, Burchinal, M., & Durham, M. (1999, January). "Parents' Report of Vocabulary and Grammatical Development of African American Preschoolers," Child and Environmental Associations. 70 (1) : 92 – 106.

^{๓๒} Bartol and W.J, Meyer. (2001, 8 October). " Child Psychology. " Microsoft @Encarta ® . (online).

^{๓๓} ชีรวิทย์ บุญยโสภณ และวีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์ .พื้นฐานการบริหารงานอุตสาหกรรม. (กรุงเทพมหานคร:สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า, ๒๕๕๔). หน้า ๑๒.

^{๓๔} พิมลจรรย์ นามรัตน์และเสนห์ จุ้ยโต. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การและการจัดการ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช องค์การและการจัดการ. (นนทบุรี:สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๑). หน้า ๑๖-๑๗.

จัดการแนวพฤติกรรมศาสตร์และยุคแนวความคิดทางการจัดการแนวเชิงปริมาณ วิวัฒนาการของแนวคิดทางการจัดการที่สำคัญจะนำเสนอถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาต่าง ๆ และแนวคิดทางการจัดการซึ่งถูกนำมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นยุคนั้น ๆ และผลกระทบ ซึ่งมีผลต่อการออกแบบโครงสร้างขององค์การอันเป็นผลทำให้เกิดเป็นสภาวะการณ์ขององค์การที่ส่วนในการกำหนดพฤติกรรมมนุษย์ขึ้นตามมา^{๓๕} รวมไปถึง “การจัดการ” เป็นกระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่าง ๆ ดำเนินตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในองค์การ การตระหนักถึงความสามารถ ความถนัด ความต้องการและความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การควบคู่ไปด้วย องค์การจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้^{๓๖}

โดยมี ทฤษฎีการจัดการ ในการวาง กรอบแนวคิด ความรู้และการกำหนดแนวทางในการจัดองค์การรวมทั้ง เพื่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ^{๓๗} การวางแผนการจัดโครงสร้างองค์การ การนำและการควบคุมในด้านบุคลากรและทรัพยากรอื่น ๆ ในการบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทรัพยากรขององค์การรวมถึงสินทรัพย์ เช่นเครื่องจักร วัตถุดิบเงินทุน เทคโนโลยีบุคลากรเป็นต้น^{๓๘} ซึ่งทำให้การจัดการ (Management) หรืออาจจะเรียกว่า การบริหาร หรือ การบริหารจัดการ หมายถึง ชุดของหน้าที่ต่าง ๆ ที่กำหนดทิศทางในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทั้งหลายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient) หมายถึง การใช้ทรัพยากรอย่างเฉลียวฉลาด และคุ้มค่า ส่วนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective) หมายถึงการตัดสินใจอย่างถูกต้อง และมีการปฏิบัติการได้สำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้ ดังนั้น ผลสำเร็จของการจัดการต้องมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลควบคู่กันไป^{๓๙}

การบริหารจัดการ เป็นกระบวนการของการวางแผนการจัดองค์การ การกระตุ้นและการควบคุมให้บรรลุจุดหมายร่วมกัน โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่น ๆ^{๔๐} รวมทั้งการบริหารจัดการเป็นเทคนิคการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่นด้วย^{๔๑} เห็นได้ว่า “การจัดการคือกระบวนการ (Process) ของการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organization) การสั่งการ (Leading) และการควบคุม (Controlling) ความพยายามของสมาชิกในองค์การและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์การกำหนดไว้” “การจัดการ” (Management) จะเน้นการ

^{๓๕} Stoner, James AF. (1978). Management. New jersey: Prentice-Hall.p.32

^{๓๖} รศ.พะยอม วงศ์สารศรี, , **องค์การและการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครูสวนดุสิต ,ม.ป.ป.),หน้า ๓๖.

^{๓๗} Griffin, Ricky W. (1999). Management. (6th ed). Boston, MA: Houghton Mifflin Company.p.36

^{๓๘} Gareth R. Jones & Jennifer M. George, **Contemporary Management**, 3th ed., (New Jersey : Mc Graw –Hill, 2003), p. 5.

^{๓๙} สุลีลา สารพะงศ์, **การจัดการ (Management)**, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐, <https://www.gotoknow.org/posts/322595>

^{๔๐} เรื่องเดียวกัน.

^{๔๑} เรื่องเดียวกัน.

ปฏิบัติการให้เป็นไปตามนโยบาย (แผนที่วางไว้) ซึ่งนิยมใช้ในการจัดการธุรกิจ (Business management) ส่วนคำว่า “ผู้จัดการ” (Manager) จะหมายถึงบุคคลในองค์กรซึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบต่อกิจกรรมในการบริหารทรัพยากรและกิจการงานอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ขององค์กร^{๔๒} นักวิชาการด้านการจัดการไม่นิยมให้คำจำกัดความการจัดการหรือการบริหารเนื่องจากมีขอบข่ายและความหมายที่กว้างเกินกว่าจะนิยามด้วยประโยคสั้นๆ เพียงไม่กี่ประโยคได้ คำนิยามที่นักวิชาการในสมัยก่อนนิยมได้แก่คำจำกัดความขององค์ประกอบข้างต้น บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน โดยดูว่ากิจกรรมใดบ้างที่เข้าข่ายลักษณะงานตามภารกิจของการจัดการ อย่างไรก็ตามนักวิชาการด้านการจัดการในปัจจุบันมีความเห็นเป็นไปในแนวทางเดียวกันว่าควรให้นิยามความหมายของ การจัดการหรือการบริหาร เพื่อใช้เป็นแนวทางร่วมกันในการอธิบายขอบข่ายของลักษณะการจัดการ แม้จะไม่สามารถอธิบายได้ครอบคลุมหรืออธิบายได้เพียงบางส่วนเท่านั้นก็ตาม ก็เป็นสิ่งที่ควรกระทำเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเจขึ้น^{๔๓} โดยนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการจัดการ (Management) ว่า ขบวนการที่ทำให้งานกิจกรรมต่าง ๆ สำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ด้วยคนและทรัพยากรขององค์การ ซึ่งถอดความมาจากงานนำเสนอของ โรบินส์ และ ดีเซนโซ (Robbins and Decenzo) ที่ให้ความหมายของคำว่า Management ไว้ว่า “The Process of Getting Things Done, Effectively and Efficiently, Through and With Other People.”^{๔๔}

ซึ่งตามความหมายนี้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ได้แก่ ขบวนการ (Process) ประสิทธิภาพ(Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness)^{๔๕} ให้เห็นว่าหลายท่าน ได้กล่าวถึง การจัดการ โดยทั่วไปหมายถึง การปฏิบัติงาน กิจกรรมขั้นตอนทั้งหลายหรือกระบวนการที่นักบริหารนำมาใช้ในหน่วยงาน การบริหารมีลักษณะผสมผสานกันของทั้งศาสตร์และศิลป์^{๔๖} ซึ่งสอดคล้องกับคุกและฮันซเกอร์ (Cook & Hunsaker) ได้กล่าวว่า การจัดการ (Management) หมายถึงการปฏิบัติหรือการดำเนินงานด้านการสั่งการ การจัดองค์การ และการพัฒนาบุคลากร เทคโนโลยีและเงินทุนไปใช้ในระบบการดำเนินงานที่มีการจัดหาบริการและสินค้าไปสู่ผู้อื่น^{๔๗} ให้มีการดำเนินการในการวางแผนตัดสินใจ การจัดองค์การ การนำ การควบคุมทรัพยากรพื้นฐานขององค์การ อันได้แก่ ทรัพยากรการเงิน สินทรัพย์ถาวร ข้อมูลและทรัพยากรมนุษย์ เพื่อที่จะช่วยให้องค์การบรรลุเป้าหมาย

^{๔๒} เรื่องเดียวกัน.

^{๔๓} ตูลา มหาพสุธานนท์, **หลักการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร : พี เอ็น เค แอนด์ สกายพริ้นตังส์ จำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๔๒.

^{๔๔} Robbins Stephen P. and DeCenzo, David A. , **Fundamentals of management:essential concepts and applications**, 4th ed.,(New Jersey :Prentice Hall, 2004), p.1.

^{๔๕} ศิริวรรณ เสรีรัตน์, รศ. และคณะ, **องค์การและการจัดการ**,(กรุงเทพมหานคร : บริษัท ไดมอนด์ บิสซิเนสเวิร์ล, ๒๕๕๕), หน้า ๑๘.

^{๔๖} วิรัช วิรัชนิการารณ. **การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น : สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่นและไทย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โพธิ์เพชร, ๒๕๕๕), หน้า ๔๐.

^{๔๗} Curtis W. Cook, & Philip L. Hunsaker, **Management and Organization Behavior**, 3th. Ed. (New jersey : McGraw-Hill, 2001), p 5.

อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล^{๔๘}และการทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ทางการจัดการ ซึ่งรวมถึงกิจกรรมหลัก ๔ ประการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การขึ้นนำ และการควบคุมองค์การ^{๔๙}

ในส่วนของ การจัดการ (management) นิยมใช้ในภาคเอกชนหรือภาคธุรกิจซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อมุ่งแสวงหากำไร (profits) หรือกำไรสูงสุด (maximum profits) สำหรับผลประโยชน์ที่จะตกแก่สาธารณะถือเป็นวัตถุประสงค์รองหรือเป็นผลพลอยได้ (by product) เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงแตกต่างจากวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งหน่วยงานภาครัฐที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการสาธารณะทั้งหลาย (public services) แก่ประชาชน การบริหารภาครัฐทุกวันนี้หรืออาจเรียกว่า การบริหารจัดการ (management administration) เกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจมากขึ้น เช่น การนำแนวคิดผู้บริหารสูงสุด (Chief Executive Officer) หรือ ซีอีโอ (CEO) มาปรับใช้ในวงราชการ การบริหารราชการด้วยความรวดเร็ว การลดพิธีการที่ไม่จำเป็น การลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการ และการจูงใจด้วยการให้รางวัลตอบแทน เป็นต้น นอกเหนือจากการที่ภาครัฐได้เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนหรือภาคธุรกิจเข้ามารับสัมปทานจากภาครัฐ เช่น ให้สัมปทานโทรศัพท์มือถือ การขนส่ง เหล้า บุหรี่ อย่างไรก็ตามภาคธุรกิจก็ได้ทำประโยชน์ให้แก่สาธารณะหรือประชาชนได้เช่นกัน เช่น จัดโครงการคืนกำไรให้สังคม ด้วยการลดราคาสินค้า ขยายสินค้าราคาถูก หรือการบริจาคเงินช่วยเหลือสังคม เป็นต้น^{๕๐}

สรุปได้ว่า การจัดการ (Management) หมายถึง ขบวนการที่ทำให้งานกิจกรรมต่าง ๆ สำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลด้วยคนและทรัพยากรขององค์การ และการจัดการคือ รูปแบบของงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการประสานทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กร อันได้แก่ ที่ดิน แรงงาน และทุน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ทำให้การดำเนินงาน เป็นไปเพื่อบรรลุผลสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การตระหนักถึงความสามารถ ความถนัด ความต้องการและความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กรควบคู่ไปด้วย องค์กรจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการจัดกิจกรรมที่คนทำงานร่วมกันจะไปปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกัน อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา กระบวนการ การเข้าไปดูแลงาน ในด้านต่าง ๆ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับยุคใหม่ การจัดการเป็นเครื่องมือบ่งชี้ให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม ก็ล้วนแต่ต้องอาศัยการเข้าไปดำเนินการให้องค์กรเหล่านั้นบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การศึกษาเรียนรู้และการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการ จึงเป็นเรื่องสำคัญและมีความจำเป็นสำหรับผู้ปฏิบัติงานทั้งหลาย เพราะการจัดการที่มีการศึกษาองค์ความรู้แล้ว จะทำให้นำไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรนั้น ๆ ได้อย่างมี

^{๔๘} พัทธสิริ ชมพูคำ, องค์การและการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แมคกรอ-ฮิล, ๒๕๕๒), หน้า ๕.

^{๔๙} สาคร สุขศรีวงศ์, ดร., การจัดการ : จากมุมมองนักบริหาร, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท จี.พี. ไชเบอร์พริ้นท์ จำกัด, ๒๕๕๓), หน้า ๒๖

^{๕๐} วิรัช วิรัชนิการวรรณ, แนวคิดและความหมายของการบริหารและการบริหารจัดการ.[ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.wiruch.com> [๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐].

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลและวิวัฒนาการตามแนวคิดหลักหรือแนวคิดที่สำคัญๆทางการจัดการที่เกิดขึ้นและผ่านมา วิวัฒนาการของแนวคิดทางการจัดการที่สำคัญจะนำเสนอถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาต่าง ๆ และแนวคิดทางการจัดการซึ่งถูกนำมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นยุคนั้น ๆ เพื่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาสงเคราะห์

การศึกษาสงเคราะห์ คือ การจัดการศึกษาเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล หรืออุดหนุนจนเจือช่วยเหลือนอกจากการศึกษาตามศาสนา หรือสถาบันอื่น หรือบุคคลอื่นผู้กำลังศึกษาเล่าเรียน ซึ่งจากนัยแห่งความหมายของคำว่า “การศึกษาสงเคราะห์” ดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นว่า คณะสงฆ์ได้กำหนดภารกิจของการศึกษาสงเคราะห์โดยแยกออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ (๑) การศึกษานอกเหนือจากการศึกษาที่พระสงฆ์ดำเนินการเพื่อการสงเคราะห์ประชาชนหรือพระภิกษุสามเณร และ (๒) การสงเคราะห์เกื้อกูลการศึกษาแก่สถาบันการศึกษาหรือบุคคลผู้กำลังศึกษา

กรมการศาสนา ได้ให้ความหมายไว้ว่า การศึกษาสงเคราะห์ หมายถึงการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนให้มีความรู้ความเข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและการจัดการศึกษาในการเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัยได้แก่ศูนย์พระพุทธศาสนวันอาทิตย์ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด โรงเรียนเอกชนการกุศลของวัด การมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนนักศึกษา เป็นต้น^{๕๑}

จากพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ ตรี กำหนดให้ มหาเถรสมาคมมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- ๑) ปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปโดยความเรียบร้อยดีงาม
 - ๒) ปกครองและกำหนดการบรรพชาสามเณร
 - ๓) ควบคุมและส่งเสริมการศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
 - ๔) รักษาหลักธรรมวินัยของพระพุทธศาสนา
 - ๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น
- ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การศึกษาสงเคราะห์ จึงเป็นภารกิจหนึ่งในการพระศาสนาที่ผู้ปกครองคณะสงฆ์ต้องดำเนินการบริหารจัดการให้เป็นไปด้วยดี^{๕๒}

การศึกษาสงเคราะห์ หมายถึงการจัดการศึกษาเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลหรืออุดหนุนจนเจือช่วยเหลือนอกจากการศึกษาตามศาสนาหรือสถาบันการศึกษา หรือบุคคลผู้กำลังศึกษาเล่าเรียน ซึ่งการศึกษาที่ภิกษุสงฆ์ได้ดำเนินการในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน ๔ ลักษณะ คือ

^{๕๑} กรมการศาสนา, คู่มือการจัดการศึกษาสงฆ์, หน้า ๕ – ๖.

^{๕๒} กนก แสนประเสริฐ, ประมวลพระราชบัญญัติคณะสงฆ์. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๔๙).หน้า ๕.

๑) โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา วัดหรือมูลนิธิในวัดจัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลเด็กและเยาวชนที่ยากจนบางแห่งมีนักเรียนชาย – หญิง เรียนร่วมกันกับภิกษุสงฆ์ สามเณร ปัจจุบันโรงเรียนประเภทนี้สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

๒) โรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ ตั้งตามพระราชประสงค์และอยู่ในพระบรมราชานุเคราะห์และอยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

๓) ศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งให้การศึกษาอบรมปลูกฝังศีลธรรม วัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามแก่เด็กและเยาวชน สอนเฉพาะวันอาทิตย์

๔) ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด เป็นศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกอบรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามแก่เด็ก ตลอดจนเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ส่งเสริมให้ภิกษุได้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมเพิ่มขึ้นและเป็นศูนย์ประสานความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชาวบ้าน^{๕๓}

๑. โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาและโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์

โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาและโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์นี้ ผู้วิจัยขอแยกออกเป็น ๒ รายการ ดังต่อไปนี้

๑)โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เดิมใช้ชื่อว่า โรงเรียนราษฎร์ของวัด เกิดขึ้นตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ของวัด พุทธศักราช ๒๔๘๘ โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาได้ประสบปัญหาในการดำเนินงานมาโดยตลอด เนื่องจากในช่วงแรกๆ ได้รับอุดหนุนเหมือนโรงเรียนเอกชนทั่วไป และไม่สามารถเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนจากผู้ปกครองนักเรียนได้ สาเหตุจากผู้ปกครองนักเรียนร้อยละ ๙๕ มีฐานะยากจน จึงทำให้โรงเรียนบางแห่งต้องเลิกกิจการและบางแห่งก็ได้โอนกิจการให้รัฐบาล

ปีการศึกษา พ.ศ.๒๕๒๐ รัฐได้ออกนโยบายและแผนงานเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๒๐ โดยได้เพิ่มเติมนโยบายการพัฒนาการศึกษาในด้านปริมาณว่า “จะส่งเสริมการจัดโรงเรียนราษฎร์การกุศลมากขึ้นเป็นพิเศษ”

ปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓ จึงได้มีการนำข้อเสนอดังกล่าวมาดำเนินงานโครงการทดลองพัฒนาโรงเรียนราษฎร์ของวัดเพื่อการกุศลขึ้น โดยได้คัดเลือกโรงเรียนในภูมิภาคต่างๆ จำนวน ๑๑ โรงเรียน เข้าร่วมโครงการ โดยได้มีการจัดตั้ง “สภาโรงเรียนราษฎร์ของวัดเพื่อการกุศล” ขึ้นเป็นครั้งแรก มีพระธรรมญาณมุนี ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนวินิตศึกษา ได้รับการคัดเลือกเป็นประธานสภารูปแรก วัดอุประสงคีในการจัดตั้งสภาโรงเรียนราษฎร์ของวัดเพื่อการกุศล มีดังนี้

(๑) เพื่อรวมโรงเรียนราษฎร์ที่มีเจตจำนงจะจัดการศึกษาเพื่อการกุศลทั่วราชอาณาจักรให้เป็นเอกภาพ

^{๕๓} พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญโญ). เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องการคณะสงฆ์และการพระศาสนา. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐).หน้า ๔๘-๔๙.

(๒) เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ของโรงเรียนด้านการอบรมจริยธรรม พละนามัย การเลือกเรียนวิชาการงานและอาชีพ รวมทั้งภาษาและหนังสือ

(๓) เพื่อช่วยเหลือนักเรียนยากจนให้มีโอกาสได้รับการศึกษา ซึ่งเป็นการเพิ่มความเสมอภาคทางการศึกษาให้แก่ประชาชนโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา

(๔) เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐในการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างแท้จริง

(๕) เพื่อส่งเสริมความมั่นคงให้แก่ผู้รักอาชีพครู

ปีการศึกษา ๒๕๓๒ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกระเบียบว่าด้วยโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา พ.ศ.๒๕๓๒ และกำหนดให้มีกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาขึ้นโดยวัตถุประสงค์คือ

(๑) เพื่อเป็นศูนย์รวมโรงเรียนที่จัดการศึกษาเพื่อการกุศล และส่งเสริมพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง

(๒) เพื่อทำหน้าที่ประสานงานระหว่างโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๓) เพื่อร่วมกันดำเนินการ กำหนดนโยบาย และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

(๔) ร่วมมือกันดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นร่วมกัน

(๕) พิจารณาเสนอแนวทาง ความคิดเห็น และปัญหาที่เกิดขึ้น

ปีการศึกษาพ.ศ. ๒๕๔๔ กลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ได้จัดตั้งเป็นสมาคมโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาขึ้น เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยมีนายชูชาติ ลาววัลย์ ครูใหญ่โรงเรียนวินิตศึกษา เป็นนายกสมาคมเป็นคนแรก โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาได้ร่วมมือกันในการพัฒนาโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน ทั้งในด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านวิชาการ ทำให้โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนามีความเจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ เป็นที่ยอมรับของชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน และหน่วยงานต่าง ๆ เป็นอันมาก ในปีการศึกษาพ.ศ. ๒๕๕๒ มีโรงเรียนที่เป็นสมาชิก จำนวน ๙๒ โรงเรียน จำนวนนักเรียน ๙๓,๐๘๖ คน และคณะครู ๔,๑๒๖ คน

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา มีดังนี้

(๑) เพื่อช่วยเหลือชุมชนด้านการศึกษาและเผยแผ่ศาสนาธรรมสู่เยาวชนไทย

(๒) จัดการศึกษาเพื่อการกุศลโดยไม่หวังผลกำไร มุ่งสงเคราะห์เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา

(๓) มุ่งปลูกฝังให้เยาวชนไทย เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและมีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ

ลักษณะของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา มีดังนี้

(๑) เป็นโรงเรียนเอกชนที่วัดเป็นเจ้าของ และมีเจ้าอาวาสเป็นผู้รับใบอนุญาตโดย

ตำแหน่ง

(๒) การบริหารโรงเรียนอยู่ในรูปของคณะกรรมการอำนวยการ (กรรมการบริหาร

โรงเรียน)

(๓) การจัดการศึกษาแบบให้เปล่า โดยไม่เก็บค่าธรรมเนียมการเรียน รัฐให้การอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียน ๑๐๐%

จากความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาของคณะสงฆ์ที่มุ่งเน้นให้บริการแก่พระภิกษุสามเณรและเด็กชายเด็กหญิงซึ่งเป็นผู้ด้อยโอกาสทางสังคมดังกล่าว และจากร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๒ หมวด ๒ มาตรา ๑๒ ซึ่งนอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน โดยที่ให้วัดเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษาเพื่อการกุศล เพราะจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย และนักเรียนยังได้รับการอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยฝึกทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตให้แก่ผู้เรียน ให้สัมพันธ์กับชีวิตจริง เช่น ฝึกสอนการทำเกษตรโดยลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ผลิตสินค้าในครัวเรือนเพื่อใช้เองหรือเพื่อจำหน่าย ผลิตสินค้าเกษตรปลอดสารพิษ ซึ่งนับเป็นการเพิ่มศักยภาพของคนเพื่อเพิ่มคุณภาพของผลผลิต คณะกรรมการบริหารวัด กรรมการหมู่บ้านต่าง ๆ จึงได้จัดตั้งโรงเรียนเพื่อการกุศลขึ้น เพื่อจัดการศึกษาฟรีแก่ชุมชน เช่น เสื้อผ้า อาหาร ค่ารถ หนังสือเรียน เพื่อสนองความต้องการของชุมชน หลายฝ่ายร่วมมือ พัฒนาศักยภาพเยาวชนในท้องถิ่น ให้เติบโตอย่างมีคุณภาพควบคู่คุณธรรม โดยไม่จำกัดผู้เข้าเรียนว่าจะต้องถือเพศบรรพชิตเท่านั้น ดังที่ สมเด็จพระพุทธปาพจนจารย์ (เกี่ยว อุปเสโน) ได้กล่าวว่า “โรงเรียนการกุศลของวัด เป็นโรงเรียนของพระพุทธเจ้า นักเรียนทุกคนจึงเป็นลูกของพระพุทธเจ้า มีพระเป็นตัวแทนของพระพุทธเจ้าที่นำคำสอนสู่นักเรียน ยิ่งนักเรียนมีความเข้าใจเรื่องหลักธรรม นำหลักธรรมของพระพุทธศาสนาไปใช้มากเท่าไร จะนำมาซึ่งความมั่นคงของสถาบันหลักทั้ง ๓ สถาบัน โดยเฉพาะแต่สถาบันพระพุทธศาสนาเท่านั้น

ปัจจุบัน โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา สังกัดในกองโรงเรียนสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งมีระเบียบเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงเรียนการกุศลของวัดที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา และระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยความเห็นชอบของ มหาเถรสมาคม”

๒) โรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์

โรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ เป็นโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาของเอกชน และอยู่ในพระบรมราชานุเคราะห์ตามพระราชประสงค์ เพื่อให้พระภิกษุสามเณรได้ดำเนินการกิจการคณะสงฆ์เพื่อพัฒนาส่งเสริมและสงเคราะห์เด็กและเยาวชนเพื่อให้เขาเหล่านั้นมีโอกาสไถ่ลืมหิวนิพพานยิ่งขึ้น

โรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ เกิดขึ้นตามพระราชประสงค์ ซึ่งเป็นโครงการศึกษาและทดลองปฏิบัติการส่วนพระองค์ ทรงให้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ทั้งสิ้นในการดำเนินการทดลองจนกว่าจะเกิดผลดี จากนั้นจึงโปรดเกล้าฯ ให้รัฐบาลได้เข้ามารับช่วงงานต่อไป

พระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร กับการสร้างคนนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ได้รวบรวมพระอัจฉริยภาพทางด้านการศึกษาไทยและนำเสนอเผยแพร่เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เสด็จเถลิงถวัลย์สิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี เพื่อสะท้อนถึงพระอัจฉริยภาพทางด้านการศึกษาของพระองค์ท่าน ซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ ดังนี้^{๕๔}

พระราชปณิธานที่จะจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานที่ดินให้แก่กระทรวงศึกษาธิการสร้างโรงเรียนราชวินิตขึ้น ทรงอุปถัมภ์โรงเรียนวังไกลกังวล ทรงส่งเสริมให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน พระราชทานพระราชดำริและพระบรมราชานุเคราะห์ให้จัดตั้งโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจน โรงเรียนร่มเกล้า โรงเรียนชาวเขา

พระราชปณิธานที่จะให้เด็กได้เล่าเรียนต่อเนื่องกันไป ตั้งแต่ก่อนระดับประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยในการดำเนินโครงการพัฒนาที่ดินตามพระราชประสงค์ทุกแห่ง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโรงเรียนในลักษณะเดียวกัน พร้อมด้วยห้องสมุดที่ทันสมัย เพื่อบุตรหลานของประชาชนในศูนย์พัฒนาที่ดินฯ นั้น ๆ ได้เข้าศึกษา และเพื่อให้การศึกษาของเด็กในชั้นประถมศึกษาเป็นไปด้วยดี ผู้ปกครองได้มีเวลาประกอบ อาชีพเต็มที่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนขึ้นในโรงเรียนวังไกลกังวลและในศูนย์พัฒนาที่ดินอื่น ๆ ตลอดจนตำบลต่าง ๆ ไกลๆ พระราชทาน สำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ได้ทรงพระราชทานที่ดินสร้างโรงเรียน เสด็จฯ เยี่ยมโรงเรียน และพระราชทานพระราชดำริในการดำเนินกิจการของโรงเรียน เป็นต้น

พระราชปณิธานที่จะให้วัดและพระสงฆ์ได้มีส่วนช่วยเหลือการศึกษาของชาติ โดยมีพระราชประสงค์ที่จะตั้งโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนและกำพร้าอนาถาขึ้นในวัด และอาราธนาพระสงฆ์มาเป็นครูอบรมศีลธรรมและช่วยสอนวิชาสามัญที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย เพื่อให้วัดและพระสงฆ์ได้มีส่วนช่วยเหลือการศึกษาของประเทศชาติ โรงเรียนวัดที่ตั้งขึ้นในช่วงแรก ๔ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์ โรงเรียนวัดสันติการาม โรงเรียนวัดป่าไถ่ และโรงเรียนนันทบุรีวิทยา เป็นต้น

สรุปได้ว่า โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาและโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ เป็นการจัดการศึกษา โดยไม่หวังผลกำไร มุ่งสงเคราะห์เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา ตามพระราชปณิธานที่จะจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยความร่วมมือกันของภาครัฐ สถาบันพระพุทธศาสนา และประชาชนมีความมุ่งหมายให้วัดและภิกษุในพระศาสนาได้จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเหตุให้เด็กและเยาวชนให้เข้าใกล้วัดและได้ศึกษาหลักธรรมทางศาสนา

^{๕๔} บรรณาธิการ, “พระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับการสร้างคน”, มติชนรายสัปดาห์, ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๑๓๔ , (๙ มิถุนายน ๒๕๔๙) : ๓.

๒. ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นองค์กรทางพระพุทธศาสนาองค์กรหนึ่งที่พระสงฆ์ได้จัดตั้งขึ้นมา เป็นการจัดการศึกษาสงเคราะห์นอกระบบโรงเรียน ให้การศึกษาอบรมประชาชน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นเด็กและเยาวชนที่กำลังอยู่ในวัยแห่งการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้รู้จักใช้เวลาว่างในวันหยุดเรียน เข้ามาศึกษาหาความรู้ความเข้าใจตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาแล้วนำมาไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน^{๕๕}

ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดจัดตั้งขึ้นเพื่อให้การศึกษาอบรมปลูกฝังศีลธรรมวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามแก่เด็กและเยาวชน สอนเฉพาะวันอาทิตย์ จัดตั้งตามระเบียบกรมการศาสนา ได้เกิดขึ้นในประเทศไทย เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๐๑ โดยก่อตั้งครั้งแรกที่มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ วัดมหาธาตุยุววิหาร ท่าพระจันทร์ กรุงเทพมหานคร โดยนำแบบอย่างการศึกษาพุทธศาสนาที่ประเทศศรีลังกาที่จัดการเรียนการสอนแก่เด็กและเยาวชนในวันอาทิตย์มาเป็นแนวทาง

โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่เกิดขึ้นในประเทศศรีลังกาและประเทศไทยนั้น มีปรากฏเหตุที่แตกต่างกันของที่มา แต่มีความมุ่งหมายในแนวทางเดียวกัน คือ ต้องการให้เด็กและเยาวชนได้มีความใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนา เรียนรู้หลักธรรมคำสอนแล้วนำไปประพฤติปฏิบัติ เมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ก็จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีจริยธรรมและคุณธรรมเป็นแบบอย่างในสังคม ตามที่กล่าวว่า มีปรากฏเหตุที่แตกต่างกันของที่มานั้น กล่าวคือ ประเทศศรีลังกาได้ถูกปกครองโดยประเทศนักล่าอาณานิคมมานานหลายสิบปี พุทธศาสนาในประเทศศรีลังกาถูกเบียดเบียนจากนักปกครองชาวต่างชาติต่างศาสนา ที่ต้องการให้ผู้คนของศรีลังกาหันไปนับถือศาสนาของพวกเขา อารามหรือพุทธสถานบางแห่งจะถูกต่างชาติที่เข้ามาปกครองยึดไปเป็น ศาสนสถานของตน ทำให้ชาวศรีลังกาที่หนักแน่นศรัทธาในพระพุทธศาสนาขมขื่นใจมิใช่น้อย

ครั้นเมื่อประเทศศรีลังกาได้รับอิสรภาพแล้ว ก็มีการฟื้นฟูพระพุทธศาสนาเป็นการใหญ่ จึงจัดให้มีโรงเรียนศึกษาพระพุทธศาสนาขึ้นในวันอาทิตย์ ซึ่งเป็นวันหยุดเรียนของทางราชการ ให้เด็กและเยาวชนได้ศึกษากันอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ ทำให้สถานะพระพุทธศาสนาในประเทศศรีลังกา กลับมามีบทบาทในสังคมศรีลังกาอย่างสำคัญอีกครั้ง

สำหรับประเทศไทยที่ได้มีการจัดการศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ขึ้น ด้วยปรารถนาถึงเด็กและเยาวชนของชาติที่นับวันจะเหินห่างพระพุทธศาสนามากขึ้นทุกที การศึกษาแผนใหม่แม้ไม่ขัดแย้งกับคำสอนในพระพุทธศาสนา แต่ก็จะไม่เกื้อกูลต่อพระศาสนา ถ้าครูผู้สอนไม่รู้จักนำธรรมะในพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ให้สอดคล้องกับวิชาการสมัยใหม่ อีกทั้งสังคมเมืองใหญ่ก็ล้วน มีสิ่งล่อลวงเร้าที่ทำให้เด็กและเยาวชนหันไปในทางผิดได้เสมอ และก็มีตัวอย่างที่ไม่ดีที่เกิดขึ้นแก่เด็กและเยาวชนให้เป็นข่าวปรากฏตามสื่อมวลชนอยู่ไม่น้อย ดังนั้น จึงได้มีการจัดตั้งโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ขึ้น เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น

^{๕๕} ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ กรมการศาสนา, ความสำคัญของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : http://www.dra.go.th/dra_learn/main.php [๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐].

กรมการศาสนาประกาศให้มีระเบียบกรมการศาสนาว่าด้วยศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ พ.ศ.๒๕๓๔ เป็นครั้งแรก โดยกำหนดแนวทางที่ชัดเจนด้านการจัดตั้งและการดำเนินงาน การจัดชั้นเรียนและหลักสูตรการสอน การประเมินผลการศึกษา พร้อมทั้งแนวทางการส่งเสริมอุดหนุน ด้านงบประมาณ และประกาศตั้งสำนักงานบริหาร การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์แห่งประเทศไทย เปิดดำเนินการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์อย่างแพร่หลาย จึงทำให้ศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์เพิ่มจำนวนมากขึ้น เมื่อมีจำนวนเพิ่มขึ้นเช่นนี้ กรมการศาสนาจึงกำหนดหน้าที่ การส่งเสริมสนับสนุนเป็น ๓ ด้าน คือ

๑) ด้านบริหาร โดยการดูแลแนะนำ อำนวยความสะดวกการขอจัดตั้งศูนย์ การจดทะเบียน การจัดทำสถิติข้อมูล และการบริหารงานทั่วไป

๒) ด้านวิชาการ โดยการพัฒนาคุณภาพบุคลากรด้วยการจัดประชุมสัมมนาผู้บริหาร อบรมครูผู้สอน ติดตามประเมินผลการศึกษา มอบประกาศนียบัตร พัฒนาปรับปรุงหลักสูตร ตารา สื่อ ละครกิจกรรม

๓) ด้านงบประมาณ โดยการสนับสนุนการดำเนินงานด้วยการพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นค่าสมนาคุณครูผู้สอน ค่าทุนการศึกษานักเรียน และค่าวัสดุอุปกรณ์ หรือกล่าวโดยสรุปคือ ดูแลแนะนำพัฒนาคุณภาพและให้ความอุปถัมภ์

โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ไม่ได้สอนเฉพาะเรื่องพระพุทธศาสนาเท่านั้น แต่ได้จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาการต่าง ๆ เข้ามาเสริมด้วย เช่น ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ดนตรี นาฏศิลป์ และวัฒนธรรมไทย เป็นต้น เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่มีใจรักในวิชาการเหล่านี้ได้เรียนรู้อย่างเต็มที่ และเกื้อกูลกับวิชาที่เด็กได้เรียนในโรงเรียนประจำ

ปัจจุบัน การดำเนินงานศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในรูปลักษณะใหม่ ซึ่งจะมีการบริหารจัดการในเชิงรุก มีการปรับบทบาทใหม่แตกต่างจากศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ในอดีต เพื่อให้เหมาะสมกับสังคมสมัยใหม่ กล่าวคือ จะมีบทบาทอันหลากหลาย กว้างขวางสามารถรองรับกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มเป้าหมายของสังคม กล่าวคือ นอกจากจะพัฒนาเด็กและเยาวชนแล้ว ยังมีบทบาทที่จะพัฒนากลุ่มข้าราชการและกลุ่มประชาชนทั่วไป เพื่อสร้างระบบภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับประชาชน ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในวิชาการต่าง ๆ เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับคนในชุมชน ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์นี้จึงเป็นศูนย์รวมกิจกรรมในมิติศาสนาและวัฒนธรรมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาเด็กเยาวชนและประชาชนในชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในกรอบของศีลธรรมอันดีงาม

ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในรูปลักษณะใหม่จึงเป็นพลังสำคัญที่จะพัฒนา ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับคนในชุมชนแบบครบวงจร ภายใต้การสนับสนุนของประชาชนในชุมชนเองอย่างเข้มแข็ง เพื่อพัฒนาคุณภาพทุกช่วงวัยของชีวิตของประชาชนให้เป็นคนดี มีปัญญาและมีความสุขยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นแหล่งหรือสถาบันพัฒนาคุณภาพชีวิต ปลูกฝังศีลธรรม วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของไทย แก่เด็กและเยาวชนในรูปแบบศูนย์ศึกษา ซึ่งนับเป็นอูบายวิธีเชิงปฏิบัติการที่ดีอย่างหนึ่งในสังคมปัจจุบัน เพราะสามารถชักนำเด็กและเยาวชนเข้าสู่ร่มเงาพระพุทธศาสนา เพื่อการอบรมบ่มนิสัย และสร้างจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าของ

พระพุทธศาสนาแต่แรกเริ่ม เป็นวิธีการในรูปแบบประเพณีไทย อย่างหนึ่งที่ได้รับรักษาพระพุทธศาสนาให้ดำรงมั่นคงอยู่ได้ตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน

๓. ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด

ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ คือ ศูนย์อบรมเด็กและเยาวชนเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กได้ใกล้ชิดกับวัด กับพระสงฆ์ และได้ฝึกหัดอุปนิสัยในการรักการเรียน มีระเบียบวินัย รู้จักการให้อภัย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ซึ่งจะทำให้เยาวชนเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณธรรม มีคุณภาพในอนาคต ทั้งนี้ เป็นไปตามที่คาดหวังที่ว่า สถาบันทางศาสนาจะเป็นสถาบันที่มีบทบาทและความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการอบรมสั่งสอนแนะแนวทางให้บุคคล

กรณีที่มีการพัฒนาเด็กย่อมเป็นการพัฒนาเด็กในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านจิตใจ ให้รู้จักคิด และประพฤติตนให้เหมาะสมกับวัย พระสงฆ์จึงเป็นปูชนียบุคคลที่มีคุณค่า ซึ่งสามารถนำพุทธธรรมมาอบรมให้ความรู้แก่เด็ก ทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา เพื่อให้มีคุณภาพและคุณธรรมยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จัดได้ว่าเป็นการศึกษาสงเคราะห์เด็กและการสาธารณสงเคราะห์ประการหนึ่ง ซึ่งวัดหรือพระสงฆ์มีส่วนในการดำเนินการ ส่งผลให้เด็ก หรือประชาชนได้ใกล้ชิดหรือเข้าวัดมากขึ้น มีศีลธรรม และเป็นคนโดยสมบูรณ์ มากกว่าเด็กหรือประชาชนที่ไม่มีโอกาส

๔. โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ หมายถึง โรงเรียนที่วัดจัดตั้งขึ้น เพื่อให้การศึกษาแก่ผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษานี้ เจ้าอาวาสวัดที่ขอจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจะเป็นผู้รับใบอนุญาต

สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีระเบียบว่าด้วย โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ พ.ศ.๒๕๔๖ ระบุไว้ว่า วัดที่จะขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ต้องจัดทำแผนงานในการบริหารจัดการ ให้รายงานขอรับความเห็นชอบจากเจ้าคณะผู้ปกครองตามลำดับชั้น จนถึงเจ้าคณะจังหวัด และให้เสนอรายงานขอจัดตั้งไปยังสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติเมื่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพิจารณาเห็นสมควรแล้ว ให้เสนอขอความเห็นชอบจากประธานสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นผู้ออกใบอนุญาต

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาต้องจัดการศึกษาตามหลักสูตรการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ สำหรับโรงเรียนพระปริยัติแผนกสามัญศึกษา โดยมีนักเรียนไม่น้อยกว่า ๔๐ รูป/คน นักเรียนที่จะเข้าเรียนต้องสำเร็จการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าระดับที่เรียน คือ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต้องสำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่า ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต้องสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า ส่วนการเปิดและปิดภาคเรียนนั้น ต้องเป็นไปตามกำหนดวันเปิดภาคเรียนของกระทรวง ศึกษาธิการ

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาที่กระจายอยู่ทั่วประเทศไทย เป็นสัญลักษณ์ของโรงเรียนสำหรับพระสงฆ์ สามเณร ได้ศึกษาเล่าเรียน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการโดยวัดจะเป็นผู้ดูแลและจัดการ สำหรับการจัดการเรียนการสอนมุ่งพัฒนาความรู้

ของพระสงฆ์ สามเณร ให้มีความรู้ทางธรรมควบคู่ไปกับทางโลก และโรงเรียนพระปริยัติธรรมจะต้องจัดการเรียนการสอนวิชาหลักธรรม ภาษาบาลี พระวินัยและศาสนปฏิบัติไปพร้อม ๆ กันกับวิชาสามัญ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียน ในปัจจุบันมีโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการให้การสนับสนุน ทั้งสิ้น ๓๒๖ โรง

สรุปได้ว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนแก่พระสงฆ์ สามเณร เพื่อมุ่งพัฒนาให้มีความรู้ควบคู่กันไปทั้งทางโลกและทางธรรม เป็นโรงเรียนที่วัดจัดตั้งขึ้นโดยมีเจ้าอาวาสเป็นผู้รับใบอนุญาตจากสำนักงานพระพุทธศาสนา

การศึกษาสงเคราะห์ นอกจากจะจัดแก่เด็กและเยาวชนให้มีสถานที่เรียนหนังสือแล้ว ภิกษุสงฆ์ยังให้ความสงเคราะห์การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนผู้กำลังศึกษาในสถานศึกษาทั่วประเทศ อาทิ ตั้งทุนสนับสนุนการศึกษาแก่นักเรียนและนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ทุกระดับชั้น ได้แก่ ชั้น ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ช่วยพัฒนาสถานศึกษา ช่วยเหลืออุปกรณ์การศึกษาและช่วยเหลือเฉพาะบุคคลผู้กำลังศึกษา วัดและพระสงฆ์จึงเป็นสถาบันที่มีส่วนในการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนของชาติในด้านการศึกษาเป็นสถานอบรมบ่มนิสัยเด็กและเยาวชนมาทุกยุคทุกสมัย โดยเฉพาะเด็กที่ยากจนขาดคนดูแลและกำพร้าบิดาก็ได้อาศัยสถาบันสงฆ์ให้ภิกษุสงฆ์เป็นผู้อุปการะเป็นเหตุให้เด็กและเยาวชนได้ใกล้ชิดพระศาสนาและเป็นโอกาสให้ภิกษุสงฆ์ได้พัฒนาทรัพยากรของชาติตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อจะได้เป็นผู้ใหญ่ที่พึงปรารถนาของสังคมต่อไป

นอกจากนี้ การศึกษาสงเคราะห์ ยังหมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลหรืออุดหนุนจนเจือหรือการช่วยเหลือเกื้อกูลหรืออุดหนุนจนเจือการศึกษาอื่น นอกการศึกษาหรือสถาบันการศึกษาหรือบุคคลผู้กำลังศึกษาเล่าเรียน คณะสงฆ์ได้กำหนดการศึกษาสงเคราะห์เป็นกิจการอันหนึ่งของคณะสงฆ์ การศึกษาสงเคราะห์นั้น ว่าโดยลักษณะควรแยกเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑. การศึกษานอกเหนือจากการศาสนศึกษาที่พระสงฆ์ดำเนินการเพื่อการสงเคราะห์ประชาชน หรือพระภิกษุสามเณร
๒. การสงเคราะห์เกื้อกูลแก่การศึกษา สถาบันการศึกษา หรือบุคคลผู้กำลังศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ที่พระสงฆ์ดำเนินการในลักษณะนี้^{๕๖}

การศึกษาสงเคราะห์เป็นการศึกษาที่นอกเหนือจากการศึกษาภาคปริยัติธรรม และแนะนำการจัดการในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษาสงเคราะห์ว่า การศึกษาสงเคราะห์เป็นการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ศึกษาเล่าเรียนทั้งทางโลกและทางธรรมนอกเหนือจากการสงเคราะห์ในวัดหรือสถานที่ศึกษาต่าง ๆ การตั้งศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ การตั้งเด็กและเยาวชนมาศึกษาธรรม การเปิดสอนธรรมศึกษาให้แก่เด็กและนักเรียนนั้นจัดพระสงฆ์ให้เข้าอบรมในสถานที่ศึกษา การบรรพชาสามเณร ภาคฤดูร้อนเปิดให้เด็กและเยาวชนได้ศึกษาในช่วงฤดูร้อนและการมอบทุนการศึกษาสงเคราะห์การตั้ง

^{๕๖} พระมหาสมทรง สิรินโร และคณะ. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องการศึกษาสงเคราะห์และการพระศาสนา. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐). หน้า ๕๑-๕๓.

ทุนนี้เพื่อการศึกษาเหล่านั้น จัดเป็นการศึกษาสงเคราะห์^{๕๗} ดังนั้นการศึกษาสงเคราะห์เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนทั่วไปปัจจุบันดำเนินการ ดังนี้

๑. ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเผยแผ่พระพุทธศาสนา ผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนในโรงเรียนสามัญ แบ่งเป็นระดับชั้น คือ

ชั้นเตรียม	รับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๑-๓
ชั้นต้น	รับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๔-๖
ชั้นกลาง	รับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓
ชั้นสูง	รับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖

หลักสูตรการสอน จะมี ๒ ประเภท คือ วิชาบังคับ ได้แก่ ประวัติพระพุทธศาสนา วิชาธรรมและศาสนพิธี ประเภทที่ ๒ คือ วิชาเลือกแต่ละโรงเรียนจะเลือกวิชาตามความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นความพร้อมของโรงเรียนความต้องการของท้องถิ่นและความเหมาะสมของเวลางบประมาณดำเนินการโดยกรมศาสนาและเงินอุดหนุนจากโรงเรียนที่ตั้งศูนย์

๒. ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ภายในวัด เป็นศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกอบรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม วัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามให้แก่เด็กตลอดจนเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ส่งเสริมให้พระภิกษุได้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมเพิ่มขึ้นและเป็นศูนย์ประสานความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชาวบ้าน โดยรับเด็กวัย ๓-๔ ขวบ งบประมาณดำเนินการโดยกรมศาสนาและเงินอุดหนุนจากโรงเรียนที่ตั้งศูนย์

๓. โรงเรียนราษฎร์สงเคราะห์ที่วัดสนับสนุน เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยวัดจัดตั้งขึ้นและให้การสนับสนุน^{๕๘}

โดยมีนักวิชาการส่วนหนึ่ง ได้กล่าวเกี่ยวกับการศึกษาสงเคราะห์ ว่าเป็นบทบาทและภารกิจของภิกษุสงฆ์ที่สำคัญประการหนึ่ง กล่าวคือ เป็นการสงเคราะห์ ประชาชนด้านการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถที่จะดำรงตนและดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข^{๕๙} และวัดควรจัดให้มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมทั้งแผนกธรรมและแผนกบาลี โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ สำหรับพระภิกษุสามเณร ซึ่งเท่ากับเป็นการส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนา บางวัดจัดให้มีโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ โรงเรียนพระ โรงเรียนสามเณร บางวัดจัดให้มีโรงเรียนวัดสอนเด็กก่อนเกณฑ์^{๖๐} โดยสิ่งที่กล่าวมาแล้วข้างต้นได้พบว่า ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน

^{๕๗} พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). “คำกล่าวปาฐกถาบรรยาย”. ในการประชุมพระสังฆาธิการระดับอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล ในเขตปกครองสงฆ์ภาค ๒ ณ วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร จังหวัดสระบุรี ๒๕๔๖ (อัคราเน).

^{๕๘} ไพฑูรย์ เสียงก้อง, **หลักการบริหารงานในวัด**, ใน**อบรมบาลีก่อนสอบภาค ๔ ปีที่ ๓**, รวบรวมและจัดพิมพ์โดยคณะกรรมการฝ่ายเลขานุการ โครงการอบรมบาลีก่อนสอบ, (ปทุมธานี : บริษัทสื่อตะวันออกจำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๓.

^{๕๙} บุญศรี พานะจิตต์ และคณะ, “ความสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจของวัด : ศึกษาเฉพาะกรณีวัดสวนแก้ว อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี”, หน้า ๒๐.

^{๖๐} นาททรัพย์ จันทน์หอม, การทำวัดให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน, การแสวงหาเส้นทางการพัฒนาชนบทของประเทศไทย, หน้า ๑๐๒.

พระสงฆ์ได้ทำหน้าที่ให้ความอนุเคราะห์ในด้านการศึกษา ทั้งส่วนที่จัดการศึกษาเองโดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่ทางรัฐบาลไม่สามารถจัดการศึกษาบริการได้ทั่วถึง อันได้แก่ กลุ่มประชากรที่ด้อยโอกาสทางสังคม ด้อยโอกาสทางด้านเศรษฐกิจ เป็นเหตุให้ด้อยโอกาสทางการศึกษาก็ได้อาศัยพระสงฆ์ให้การศึกษา ในขณะที่ศึกษาก็ไม่ต้องใช้งบประมาณจากรัฐบาล แต่ใช้ทุนจากประชาชนโดยตรง ทั้งที่อยู่อาศัย อาหารและในการใช้จ่าย แม้จะมีส่วนหนึ่งที่เรียนจบแล้ว ที่ทางฝ่ายคณะสงฆ์ยังไม่ได้ใช้งาน แล้วท่านเหล่านั้นลาสมณเพศออกไปก็ไปทำงานให้ทางรัฐบาล โดยที่รัฐไม่ต้องลงทุน หากมองอย่างนี้แล้วจะเห็นได้ว่าคณะสงฆ์ได้ช่วยเหลือสงเคราะห์รัฐบาลด้วย ไม่เพียงแต่ได้ช่วยอนุเคราะห์กับประชาชนกลุ่มที่ด้อยโอกาสเพียงฝ่ายเดียว แต่อย่างไรก็ตาม บทบาทของพระสงฆ์ในการศึกษาสงเคราะห์นี้ อาจมองได้ทั้งที่เป็นระบบ คือจัดตั้งโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอน มีหลักสูตรที่แน่นอน และอีกที่จัดอย่างไม่เป็นระบบ อาจเป็นลักษณะการให้ทุนสนับสนุนการศึกษา การให้ทุนในสร้างอาคารเรียน ให้ทุนซื้อสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ทางการศึกษา ให้ทุนการศึกษากับครูเพื่อพัฒนาครูในสาขาวิชาที่ขาดแคลน ให้ทุนการศึกษาแก่เด็กผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ฯลฯ^{๖๑}

สรุปได้ว่า การศึกษาสงเคราะห์ หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลหรืออุดหนุนจนเจือหรือการช่วยเหลือเกื้อกูลหรืออุดหนุนจนเจือการศึกษาอื่น นอกการศาสนาศึกษาหรือสถาบันการศึกษาหรือบุคคลที่กำลังศึกษาเล่าเรียน คณะสงฆ์ได้กำหนดการศึกษาสงเคราะห์เป็นกิจการอันหนึ่งของคณะสงฆ์ การสงเคราะห์เกื้อกูลแก่การศึกษา สถาบันการศึกษา หรือบุคคลที่กำลังศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ที่พระสงฆ์ดำเนินการจัดการศึกษาสงเคราะห์เองก็ดี การช่วยเหลือทางด้านการศึกษาด้วยการจัดตั้งกองทุนก็ดี การช่วยพัฒนาสถานศึกษาก็ดี การช่วยเหลือด้านอุปกรณ์การศึกษาก็ดี การช่วยเหลือเฉพาะบุคคลที่กำลังศึกษาอยู่ก็ดี เหล่านี้ล้วนแต่เป็นการจัดเป็นการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์โดยแท้

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับคณะสงฆ์

คณะสงฆ์เป็นองค์กรหนึ่งซึ่งมีบทบาทสำคัญในสังคมไทย ในปัจจุบันได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับคณะสงฆ์ดังนี้

พระสงฆ์ หรือ สังฆรัตนะ เป็นรัตนะประการที่สาม ในพระรัตนตรัย ซึ่งได้แก่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ และเป็นรัตนะที่เกิดขึ้นหลังสุด ซึ่งความเป็นมาของพระสงฆ์นั้น มีจุดเริ่มต้นตั้งแต่เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ณ โคนต้นพระศรีมหาโพธิ์ ที่ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม กรุงราชคฤห์ แคว้นมคธ (ปัจจุบันคือ พุทธคยา ประเทศอินเดีย) พระองค์ได้รับการขนานนามว่า “พระพุทธเจ้า” หลังจากทรงพักผ่อนอิริยาบถและทบทวนธรรมที่พระองค์ได้ตรัสรู้ด้วยการแสวงหาความสุขที่เกิดจากความหลุดพ้นจากกิเลสเป็นเวลา ๔๙ วันแล้ว พระองค์ก็เสด็จไปที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เมืองพาราณสี แคว้นกาสิ (ปัจจุบันเรียกว่า สารนาถ) ได้แสดงพระธรรมที่เรียกว่า “ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร” โปรดปัญจวัคคีย์ จนกระทั่งท่านโกณฑัญญะได้ดวงตาเห็นธรรมและได้ขอบวช

^{๖๑} พระครูสุนทรธรรมโสภณ, บทบาทพระสงฆ์กับการพัฒนาชุมชน, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐, http://www.watthasai.net/song_develop.htm.

พระองค์จึงทรงบวชให้ด้วยวาจาว่า “เธอจงมาเป็นภิกษุมาเถิด ธรรมอันเรากล่าวดีแล้ว เธอจงประพฤติพรหมจรรย์ เพื่อทำที่สุดทุกข์โดยชอบเถิด”^{๖๒}

จึงเป็นอันว่าพระสงฆ์รูปแรกได้เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนา เป็นจุดกำเนิดสังฆรัตนะ และเป็นความสมบูรณ์แห่งพระรัตนตรัยด้วย โดยมีการบรรลัทธิธรรมเป็นฐานแห่งการบวช ในระยะ ๖ เดือนแรกได้เกิดพระสาวกสงฆ์ถึง ๖๐ รูป ต่อมาอีก ๖ เดือน ก็เพิ่มอีก ๑,๒๕๐ รูป ต่อมาได้ทรงอนุญาตให้พระสงฆ์รับกุลบุตรผู้มีจิตศรัทธาเข้าอุปสมบทด้วยญัตติจตุตถกรรมวาจา โดยมอบให้สงฆ์เป็นใหญ่ มีผู้เป็นประธานอุปสมบท เรียกว่า “อุปัชฌาย์” เป็นผู้มีหน้าที่ให้การอบรมสั่งสอนพระใหม่ตลอดระยะเวลา ๕ ปี พระพุทธองค์ได้ทรงบัญญัติพระวินัยเป็นเบื้องต้น หรือเป็นกรอบแห่งชีวิตอันประเสริฐ ให้พระสงฆ์ได้ปฏิบัติตาม พระสงฆ์รับอุปสมบทและพระวินัยเป็นฐานนี้ เรียกว่า “พระภิกษุสงฆ์” สังคมพระสงฆ์จึงได้เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนาตั้งแต่ปีแรกหลังการตรัสรู้เป็นต้นมา^{๖๓}

พระสงฆ์ หมายถึง หมู่หรือคณะของพระภิกษุผู้เป็นสาวกของพระพุทธเจ้า หรือหมู่สาวกผู้ยอมรับ ผู้ซึ่งฟังคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าแล้วเลื่อมใส สละเรือนออกบวช ถือวัตรปฏิบัติตามพระธรรมวินัย ที่พระบรมศาสดาสั่งสอนและกำหนดไว้ เมื่อได้รับผลแห่งการประพฤติปฏิบัติแล้ว นำมาเผยแพร่สั่งสอนผู้อื่นให้ปฏิบัติตาม พระสงฆ์มีส่วนสำคัญต่อพระพุทธศาสนาภายหลังพุทธปรินิพพาน เพราะการสืบทอดพระธรรมวินัย หรือการสืบทอดธัมมรัตนะของพระพุทธเจ้านั้น อาศัยพระสงฆ์เป็นผู้สืบทอดพระธรรมนำมาประพฤติปฏิบัติเผยแผ่แก่ประชาชน และให้การบวชกุลบุตรยุคหลัง เพื่อช่วยค้ำจุนพระศาสนาและธงชัยของพระอรหันต์ มาถึงยุคปัจจุบัน

คำว่า พระสงฆ์ มาจากคำบาลีว่า “สงฆ” แปลว่า หมู่ ชุมชน คนทั่วไปมักเข้าใจว่าพระสงฆ์ คือ ภิกษุ แต่ในทางพระพุทธศาสนา หมายถึง หมู่ภิกษุ และภิกษุตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไป เรียกว่า “คณะสงฆ์” การประกอบสังฆกรรมที่สำคัญในทางพระพุทธศาสนาต้องมีคณะสงฆ์ซึ่งประกอบด้วยภิกษุอย่างน้อยที่สุด ๔ รูป ร่วมพิธีสังฆกรรมนั้นจึงจะสำเร็จสมบูรณ์ หากคณะสงฆ์ไม่ครบคณะก็จะประกอบสังฆกรรมไม่ได้ พระสงฆ์จัดว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญเพราะเป็นศาสนทายาทสืบทอดพระพุทธศาสนาให้ยืนยาวต่อไป พระสงฆ์จึงต้องประพฤติปฏิบัติตนให้ถึงพร้อมด้วยคุณสมบัติของพระสงฆ์ที่ดี เมื่อพระสงฆ์ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี จะเป็นเหตุจูงใจประชาชนให้เกิดความศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา หากพระสงฆ์ปฏิบัติตนไม่ดีจะทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธาและทำให้พระพุทธศาสนาฉกฉวย

ความหมายโดยทั่วไปของคำว่า “สังฆะ” หมายถึง หมู่ พวก หรือ คณะ ซึ่งเป็นคำที่มีอยู่เดิมในภาษามคธ เมื่อมาอยู่ในความหมายของพระพุทธศาสนา คำว่า “สังฆะ” จะหมายถึง หมู่แห่งภิกษุ พวกแห่งภิกษุ คณะพระภิกษุ โดยจะอยู่ในรูปของคำว่า “ภิกษุสังโฆ” เพื่อให้มีความหมายชัดเจนขึ้น ถ้าใช้เพียงแต่คำว่า สังฆะ จะสื่อได้ไม่ชัด ต่อมา คำว่า สังฆะ ก็สื่อความหมายโดยตรงถึงนักบวชในพระพุทธศาสนา สื่อถึงพระภิกษุที่อยู่รวมเป็นหมู่คณะ แม้ในปัจจุบันเมื่อใช้คำว่า พระสงฆ์ หรือ คณะสงฆ์ ก็จะหมายถึง คณะนักบวชในพระพุทธศาสนา

^{๖๒} วิมหา.(ไทย) ๔/๑ /๒๕.

^{๖๓} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมศัพท์ศาสนาสาทุก อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, (กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๐), หน้า ๔๙๖.

ในส่วนคำนิยามของคำว่า สังฆะ หรือ สงฆ์ นั้น มีการให้คำนิยามไว้ว่า สงฆ์ คือ “กลุ่มบุคคลที่เสมอกันด้วยศีล และ ธรรมะ” หมายความว่า การมีศีลเสมอกัน และการมีธรรมะที่ถูกต้องตรงกัน เป็นคุณสมบัติของสงฆ์ เพราะคำว่า สงฆ์ มีความหมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความสามัคคีกลมเกลียวกัน ถ้ามีความแตกต่างแตกแยกกัน จะไม่ถือว่าเป็นสงฆ์

ในครั้งพุทธกาล ลักษณะของสังคัมภังค์นั้น จะแบ่งเป็น ๒ ฝั่ง คือ ภิกขุสงฆ์ หมายถึงหมู่แห่งพระภิกษุ และ ภิกขุณีสงฆ์ คือ หมู่แห่งภิกษุณี อย่างไรก็ตาม คำว่า สังฆะ นั้น ในยุคสมัยแรกของพระพุทธศาสนา ยังไม่มีปรากฏขึ้นเป็นรูปแบบสังคัมภังค์ ยังไม่เป็นรูปธรรมมากนัก เพราะยังไม่มีวินัยที่ใช้จัดระเบียบสังคัมภังค์ออกมา เพราะพระภิกษุในสมัยนั้น อย่างน้อยที่สุด ท่านเป็นพระอริยบุคคลระดับโสดาบัน การอยู่ร่วมกันของท่านนั้น เป็นรูปแบบการอยู่โดยธรรมชาติ ไม่ได้อยู่โดยการวางระเบียบ เพราะมรรคและผลที่ท่านเหล่านั้นบรรลุ เป็นตัวคอยจัดระเบียบความเป็นอยู่ของท่านเอง ต่อเมื่อพระสงฆ์มีมากขึ้น ความจำเป็นที่ต้องมีพระวินัย เพื่อวางกฎระเบียบ เพื่อให้คณะสงฆ์ที่มีมากขึ้น อยู่ร่วมกันได้โดยผาสุกจึงเกิดขึ้น รูปแบบของสังคัมภังค์ในยุคนั้น จึงกลายเป็นสังคัมภังค์โดยมีพระพุทธเจ้าทรงเป็นประมุข หรือเรียกว่า ทรงเป็นธรรมราชา คอยดูแลคณะสงฆ์ให้เป็นไปโดยผาสุกเรียบร้อย และทรงวางกฎระเบียบเพื่อให้มีการปกครอง การดูแลกันตามลำดับความสามารถของแต่ละรูป พระเถระผู้บวชก่อน ก็ดูแลพระสงฆ์ผู้บวชใหม่ ให้โอวาทให้คำแนะนำในการดำรงชีวิต ในการเป็นสมณะศากยบุตรที่ถูกต้องเหมาะสม มีการวางกติกาในการอยู่ร่วมกันในลักษณะต่าง ๆ เช่น กติกาของการคัดเลือกตัวแทนสงฆ์ เป็นผู้คอยจัดการกิจของสงฆ์ต่าง ๆ เมื่อมองย้อนไปถึงพุทธกาลจนถึงปัจจุบัน จะเห็นว่าสังคัมภังค์ในรูปแบบ สังฆะ นั้น เป็นเหมือนสังคัมภังค์ที่พระสงฆ์ทุกรูป ปฏิบัติตามพระวินัยที่เป็นกฎระเบียบ แบบแผนเพื่อการดำรงชีวิตในเพศสมณะ ที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติมาอย่างปกติสุขเรียบร้อย และกลายเป็นแบบอย่างของสังคัมภังค์ประชาธิปไตย และระบบรัฐสภาในยุคต่อมา^{๖๔}

"คณะสงฆ์" หมายความว่า บรรดาพระภิกษุที่ได้รับบรรพชาอุปสมบทจากพระอุปัชฌาย์ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายที่ใช้บังคับก่อน พระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าจะปฏิบัติศาสนกิจในหรือนอกราชอาณาจักร^{๖๕}

กฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๕ ข้อที่ ๕ ว่าด้วยเรื่อง การบริการกิจการคณะสงฆ์ ได้แก่งานที่คณะสงฆ์จะต้องถือเป็นธุระหน้าที่ เพราะเป็นการคณะสงฆ์และการพระศาสนา หรือเพราะเกี่ยวกับการคณะสงฆ์และการพระศาสนา มี ๖ ฝ่าย คือ

๑. การเพื่อความเรียบร้อยดีงาม (การปกครอง)
๒. การศาสนศึกษา
๓. การศึกษาสงเคราะห์
๔. การเผยแผ่พระพุทธศาสนา

^{๖๔} กฎหมายคอทคอม, พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐, <https://th.wikisource.org/wiki/>

^{๖๕} พระสุธีวรญาณ (ณรงค์ จิตตโสภโณ), พุทธศาสตร์ปริทรรศน์, พิมพ์ครั้งที่ ๒. (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภาพใจ, ๒๕๔๙) : ๑๕๒-๑๕๓.

๕. การสาธารณูปการ

๖. การสาธารณสงเคราะห์

วิธีดำเนินงานการทั้ง ๖ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบมหาเถรสมาคมแต่บางการคงเป็นไปตามจารีต คือ ปฏิบัติตามจารีตก็มีอยู่^{๖๖}

กล่าวได้ว่า พระสงฆ์ ในเบื้องต้นนั้น หมายถึงหมู่ชนที่ฟังคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าแล้ว ปฏิบัติชอบตามพระธรรมวินัยพระสงฆ์ ได้แก่วิถีปฏิบัติในพระพุทธศาสนา หมู่สาวกของพระพุทธเจ้า คือ ผู้ ออกบวชตามพระพุทธเจ้าหลังจากได้ฟังคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าแล้วเกิดศรัทธาเลื่อมใส ต้องการจะ ได้บรรลุธรรมตามพระพุทธเจ้าจึงสละเหย้าเรือนออกบวช ปฏิบัติตามธรรมและวินัยที่เป็นคำสั่งสอน ของพระพุทธเจ้า เรียกว่า สงฆ์ ฉะฉาน ก็มีพระสงฆ์ จัดเป็นรัตนะหนึ่งในจำ นวนรัตนะสามหรือพระ รัตนตรัย ซึ่งได้แก่พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์^{๖๗} โดยที่กล่าวมานั้นบอกถึงบทบาทของพระสงฆ์ที่ทำ อยู่ในปัจจุบันโดยหลักใหญ่ๆ อยู่ ๓ ประการ ดังนี้

๑. พัฒนาจิตวิญญาณของมนุษย์ (Spiritual guide) บทบาทนี้จะเห็นจากองค์กรสงฆ์ ต่อไปนี้

๑.๑ การเกิดขึ้นของคณะธรรมทาสไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยการ นำของท่านพุทธทาสภิกขุ ก่อให้เกิดวัดป่าเพื่อปัญญาชน ลักษณะสวนโมกขพลาราม มีการผลิต หนังสือธรรมที่มีลีลาการประพันธ์แบบทันสมัย ชักชวนคนยุคปัจจุบันให้เห็นคุณค่าของพระศาสนา นำพาคนไทยใฝ่การประพฤติธรรมมากขึ้น

๑.๒ การเกิดวัดป่าในสายธรรมยุติกนิกาย จนถึงสมัยพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต (สาย ภาวนาพุทธโธ) มีการตั้งสำนักปฏิบัติธรรมในสายวัดหนองป่าพง อำเภอวารินชำราบ จังหวัด อุบลราชธานี ของพระอาจารย์ชา สุภทฺโท ชี้ให้ชาวไทยและชาวต่างประเทศได้เห็นคุณค่าของ ความ สงบทางจิตใจ และเห็นว่าการมีชีวิตแบบสมัยพุทธเจ้าอยู่กับธรรมชาติเป็นสิ่งที่ดี

๑.๓ การเกิดขึ้นของสำนักวิปัสสนากัมมัฏฐานแบบ ยุบหนอ-พองหนอ ซึ่งมีวัดมหาธาตุ เป็นศูนย์กลางเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๓ อันมีต้นแบบมาจากท่านมหาสีสะยาโก วัดศาสนยิสสา ประเทศพม่า ทำให้ระบบการปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานเจริญรุ่งเรือง และมีผู้ได้ประโยชน์จากการปฏิบัติธรรมสายนี้ เป็นอย่างมาก

๑.๔ การเกิดขึ้นของการปฏิบัติธรรมแบบสัปปะ-อรหัง ของพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) วัดปากน้ำภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ทำให้เกิดกัลยาณมิตรมากมาย ทั้งในวงการพระสงฆ์และ ประชาชน

๒. ทำหน้าที่ให้การศึกษแก่ประชาชน สถาบันสงฆ์ที่ทำหน้าที่มาตลอดคือ สำนักเรียน พระปริยัติธรรมทั้งแผนกธรรมและบาลี ตลอดทั้งมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองแห่งคือ มหาวิทยาลัยมหา มกุฏราชวิทยาลัย ที่วัดบวรนิเวศวิหาร และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่อำเภอวังน้อย

^{๖๖} สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, กฎมหาเถรสมาคม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๔๕), หน้า ๑๕.

^{๖๗} พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช) , พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์ ชุด คำวัด, (กรุงเทพมหานคร : วัดราชโอรสาราม, ๒๕๔๘), หน้า ๖๕๕.

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำให้เรามีแห่งปมเพาะภูมิปัญญาแบบพุทธของประชาชนระบบการศึกษาสายเดิมและมหาวิทยาลัยสงฆ์ก่อให้เกิดนักคิดนักเขียน ตัวอย่างเช่น สุชีพ ปุญญานุภาพ แสง จันทร์งาม พระธรรมปิฎก(ประยุทธ์ ปยุตโต) จำนงค์ ทองประเสริฐ เสรีรพงษ์ วรรณปก วศิน อินทสระ และพระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) แก่งวิชาการ

๓. ทำหน้าที่เป็นผู้นำด้านพัฒนาชนบท พระสงฆ์ทำหน้าที่เป็นผู้นำทางพัฒนาชนบท มีทั่วทุกภาคของประเทศ ซึ่งแยกเป็น ๒ ประเภท คือ

๓.๑ การตั้งมูลนิธิศึกษาและพัฒนาชนบท พระเถระที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่าอุทิศตนเองเพื่อการศึกษาของชาวบ้านในชนบทมาโดยตลอดคือ พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (ฟู อคฺควิโร) วัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ตั้งโรงเรียนเมตตาศึกษาที่วัดเจติยหลวง เชียงใหม่ และมูลนิธิเพื่อการศึกษา และพัฒนาชนบท โดยมีอุดมการณ์ “มุ่งส่งเสริมกลักร สักสอนวิทยารังพระศาสนาและพัฒนาท้องถิ่น”

๓.๒ การรวมกลุ่มเพื่องานพัฒนาชุมชนในลักษณะเครือข่าย (Network) ของงานพัฒนาชุมชนชนบท มีหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มพระสังฆพัฒนา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพระสงฆ์นักพัฒนาในจังหวัดนครราชสีมา มีพระสงฆ์ที่อยู่ในกลุ่มนี้ประมาณ ๒๐-๓๐ รูป เป็นต้น

โดยยังกล่าวได้ว่าหน้าที่ของพระสงฆ์ในด้านการสงเคราะห์การศึกษามีอยู่ ๒ ประการด้วยกันคือ

๑. หน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำสั่งสอน คือการให้การศึกษาแก่ประชาชนเผยแพร่ธรรมแก่ประชาชนโดยเฉพาะในด้านการดำรงชีวิตที่ดีงาม ชีวิตที่ประเสริฐตามหลักการทางพุทธศาสนา เรียกว่า หน้าที่ของครู แม้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ได้รับการยกย่องจากบุคคลทั่วไปว่า เป็นพระบรมครู ซึ่งทำหน้าที่ฝึกเทศาและมนุษย์ได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า เพราะพระองค์ฝึกคนธรรมดาให้กลายเป็นคนดี และกลายเป็นคนประเสริฐในระดับสูงสุด ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นหน้าที่ของพระสงฆ์ในฐานะครูเป็นหน้าที่ถาวรตลอดมาตั้งแต่สมัยพุทธกาลถึงปัจจุบัน

๒. หน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน เมื่อประชาชนมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้อง ก็จะประพฤติอยู่ในศีลธรรม รู้จักอบรมจิต ฝึกอบรมปัญญาให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ประพฤติดี ประพฤติชอบ^{๖๔}

บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาสังคมไว้ ๕ ประการ คือ

๑. บทบาทด้านการพัฒนาจิตวิญญาณ พระสงฆ์ทำหน้าที่ในการนำหลักธรรมทางพุทธศาสนามาขัดเกลาจิตใจของพุทธศาสนิกชนให้มีคุณภาพดีขึ้น โดยหลักธรรมทางพุทธศาสนาชี้ชัดว่า “ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจประเสริฐที่สุด สำเร็จได้เพราะใจ” คำสอนนี้ได้มาเป็นคติแบบไทยๆที่ว่า “ใจเป็นนาย กายเป็นบ่าว” เพราะฉะนั้น หากมองในแง่ของการพัฒนาแล้ว การพัฒนาที่สำคัญที่สุดและละเอียดไม่ได้ก็คือการพัฒนาจิตใจ เพราะจิตที่พัฒนาแล้วเท่านั้นจึงจะทำให้การพัฒนาภายนอก คือการพัฒนาทางกายหรือวัตถุเป็นไปอย่างถูกต้อง พระสงฆ์จึงใช้หลักการของการฝึกสมาธิเข้ามาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาจิตวิญญาณของพุทธศาสนิกชนให้เกิดการพัฒนาจากภายในสู่ภายนอกเพื่อให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์

^{๖๔} พระสุธีวรญาณ(ณรงค์ จิตตโสภณ), พุทธศาสตร์ปริทรรศน์, (กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๑), หน้า ๑๖๓ - ๑๖๔ .

๒. บทบาทด้านส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม พระสงฆ์มีบทบาทอย่างมากในการส่งเสริม อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม จะเห็นได้จากการที่พระสงฆ์จัดให้มีการบูรณปฏิสังขรณ์วัดวาอารามที่สร้างมาเป็นเวลานานและมีคุณค่าทางวัฒนธรรม จัดให้มีการรักษาประเพณีทางพุทธศาสนา เช่น การเทศน์มหาชาติ การตักบาตรเทโว เป็นต้น จัดให้มีการรักษาสิ่งแวดล้อม จะเห็นได้จากการที่พระสงฆ์จัดให้มีการบวชป่า เพื่ออนุรักษ์ป่าไม้ เป็นต้น เป็นบทบาทที่เน้นให้ประชาชนมีความรักและหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่นของตน

๓. บทบาทด้านเผยแผ่ธรรม เป็นบทบาทหลักของพระสงฆ์ในฐานะที่เป็นสาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระสงฆ์ทำหน้าที่ในการศึกษาธรรมและนำธรรมที่ตนได้ศึกษาแล้วไปเผยแผ่ให้ประชาชนได้รู้ตาม และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ โดยแบ่งบทบาทการเผยแผ่ธรรมของพระสงฆ์ในปัจจุบันออกเป็น ๓ ลักษณะ คือ

๓.๑ พระธรรมจาริก คือ พระสงฆ์ไทยที่เสียสละและสมัครใจเดินทางปฏิบัติงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชาวเขาในท้องถิ่นจังหวัดต่าง ๆ ที่มีชาวเขาอาศัยอยู่

๓.๒ พระธรรมทูต คือพระภิกษุที่มีความรู้ในทางพระพุทธศาสนาพอสมควรที่จะดำเนินการเผยแผ่ได้ แล้วเสียสละไปพบปะกับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อหาทางโน้มน้าวประชาชนให้เกิดความสนใจเลื่อมใสในคุณค่าแห่งศีลธรรมและพุทธศาสนาโดยเผยแผ่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓.๓ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยทั่วไป เช่น การเทศน์ การเผยแผ่โดยผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์ เป็นต้น

๔. บทบาทด้านให้การศึกษา เป็นบทบาทที่พระสงฆ์ได้ปฏิบัติมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในอดีตประชาชนมักนำลูกหลานที่เป็นผู้ขายนมาฝากให้อยู่กับพระสงฆ์ และพระสงฆ์จะทำการสอนศิลปวิทยาการ ต่าง ๆ ให้ตามสมควร วัดก็บริจาคที่ดินให้เป็นสถานที่จัดสร้างอาคารของสถานศึกษาต่าง ๆ พระยังทำหน้าที่เป็นครูช่วยสอนในบางรายวิชาที่ขาดแคลนครูผู้สอน เป็นการให้การศึกษาแก่ชุมชน

๕. บทบาทด้านสังคมสงเคราะห์ การสงเคราะห์ชาวบ้านของพระสงฆ์ เป็นไปทั้งในด้านวัตถุและด้านจิตใจ ทั้งนี้สอดคล้องกับหลักธรรมที่เรียกว่า สังคหวัตถุ ซึ่งเป็นธรรมเครื่องสงเคราะห์โลก ประดุจสลักเพลาคุมรถที่แล่นไปอยู่ มีอยู่ ๔ ประการ คือ

๑) ทาน ให้ปันสิ่งของต่าง ๆ แก่ผู้อื่นที่ควรให้ปัน

๒) ปิยวาจา เจรจาวาจาที่อ่อนหวาน

๓) อตถจริยา ประพฤติสิ่งที่ประโยชน์

๔) สมานัตตตา ความเป็นคนมีตนเสมอไม่ถือตัว

นอกจากทางด้านจิตใจ พระสงฆ์ยังทำหน้าที่สงเคราะห์ทางด้านวัตถุอีกด้วย เช่น การบริจาคข้าวสารอาหารแห้งให้กับผู้ยากไร้ การช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ เป็นต้น การให้การ

สงเคราะห์ทางด้านจิตใจ พระสงฆ์ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้มาปรึกษาเกิดความสบายใจและต่อสู้ชีวิตต่อไปได้^{๖๙}

พระภิกษุสงฆ์ในพระพุทธศาสนาย่อมมีชีวิตอยู่ด้วยความสงบ ทำตนให้มากกว่าเป็นผู้รับละเว้นความโลภ ความโกรธ ความหลง ที่รุนแรง ไม่ทะเยอทะยานในเรื่องลาภ ยศ มีน้ำใจประกอบด้วยเมตตา มีความเลื่อมใสมั่นในกฎของกรรม และมุ่งความสงบเป็นที่ตั้ง ชีวิตของพระภิกษุในพระพุทธศาสนา ปัจจุบันนี้มีความหมายที่การบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อการพระศาสนา ๑ การศึกษา ๑ การสังคมสงเคราะห์ที่ไม่ขัดต่อสมณวิสัย ๑^{๗๐} ซึ่งหมู่คณะของพระภิกษุและภิกษุณี ที่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย ที่พระพุทธองค์ทรงวางรากฐานไว้ให้ คณะสงฆ์มีระบบกฎเกณฑ์ ที่จะจัดการดูแลตนเองเวลาเกิดคดีขึ้น สำหรับพระสงฆ์นั้นมีสิกขาบท ๒๒๗ ข้อ แบ่งเป็น ๘ หมวด หมวดสุดท้ายเรียกว่า อธิกระสมถะ อันเป็นเทคนิควิธีที่จะจัดการกับความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในคณะสงฆ์^{๗๑} โดยมีความหมายมาจากคำบาลีว่า สงฆ แปลว่า หมู่ ชุมชนคนทั่วไปมักเข้าใจว่า พระสงฆ์ คือ ภิกษุ แต่ในทางพระพุทธศาสนา หมายถึง หมู่ภิกษุ และภิกษุตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไป เรียกว่า คณะสงฆ์ การประกอบสังฆกรรมที่สำคัญในทางพุทธศาสนาต้องมีคณะสงฆ์ซึ่งประกอบด้วยภิกษุอย่างน้อยที่สุด ๔ รูปร่วมพิธี สังฆกรรมนั้นจึงจะสำเร็จสมบูรณ์ หากคณะสงฆ์ไม่ครบคณะ ก็จะประกอบสังฆกรรมไม่ได้ พระสงฆ์จัดว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญเพราะเป็นศาสนทายาทสืบต่อพระพุทธศาสนาให้ยืนยาวต่อไป พระสงฆ์จึงต้องประพฤติปฏิบัติตนให้ถึงพร้อมด้วยคุณสมบัติของพระสงฆ์ที่ดี เมื่อพระสงฆ์ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ก็จะเป็นเหตุจูงใจประชาชนให้เกิดความศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา หากพระสงฆ์ปฏิบัติตนไม่ดีจะทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธาและทำให้พระพุทธศาสนาเสื่อม^{๗๒}

การคณะสงฆ์หรืองานคณะสงฆ์ คำว่า การ เป็นคำนาม ในพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายว่า งาน คือสิ่งหรือเรื่องที่ ต้องทำ ถ้าอยู่หน้านาม หมายถึง เรื่อง อฐานะ คือ หน้าที่ ดังนั้นเมื่อรวม "การ" กับ "คณะสงฆ์" เป็น การคณะสงฆ์ จึงหมายถึง งานของคณะสงฆ์ คือ สิ่งหรือเรื่องที่คณะสงฆ์ต้องทำ โดยสิ่งหรือเรื่องที่คณะสงฆ์ควรทำเป็น อฐานะของคณะสงฆ์ หน้าที่ของคณะสงฆ์โดยตรงได้แก่กิจการที่คณะสงฆ์ต้องกระทำหรือที่คณะสงฆ์ควรกระทำ กิจการที่เป็นงานของคณะสงฆ์ กิจการที่คณะสงฆ์ ต้องถือหรือควรถือเป็นอฐานะหน้าที่ เพราะเป็นกิจการขององค์กรปกครองคณะสงฆ์ทุกส่วนและทุกชั้น เพราะคณะสงฆ์ต้องดำเนินกิจการคณะสงฆ์โดยแท้ ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มาตรา ๑๕ ตรี (๑) และ (๓) และข้อ ๕ แห่งกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ ๒๓ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ว่าด้วยระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ กล่าวถึง "การ" ไว้โดยชัดเจนเป็น ๖ คือ

^{๖๙} พระมหาภุชญา นันทเพชร, พุทธศาสนาไทยในอนาคตแนวโน้มและทางออกวิกฤต, (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสดศรีสอภางค์, ๒๕๔๐), หน้า ๑๕๖.

^{๗๐} พระราชสุทธินายกมณฑล (เจริญ วิฑิตมโน), บทบาทของพระสงฆ์กับสังคมไทย, เข้าถึงข้อมูลวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐, <http://www.palipage.com/watam/piyapan4/K00055.htm>.

^{๗๑} น. ชัญเสน, ความรุนแรงในเชิงโครงสร้างที่กระทำต่อสตรีไทย, เข้าถึงข้อมูลวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐, <http://www.thaingo.org/cgi-bin/content/content2/show.pl?0271>.

^{๗๒} กาญจนา นาคสกุล, พุทธการุณ ชีนาสพ สมณะ พระสงฆ์ พระสงฆ์ปุณณ พระอริยสงฆ์, เข้าถึงข้อมูลวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐, www.sakulthai.com/DSakulcolumnndetail.asp?stcolumnnid

๑)การรักษาความเรียบร้อยดีงาม

๒)การศาสนศึกษา

๓)การศึกษาสงเคราะห์

๔)การเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๕)การสาธารณูปการ

๖)การสาธารณสงเคราะห์

กิจการคณะสงฆ์และกิจการพระศาสนา จะมีมาน้อยเพียงใดก็ตาม ย่อมรวมลงใน การ ทั้ง ๖ นี้ เป็นงานในหน้าที่ขององค์กรปกครองคณะสงฆ์โดยแท้ แต่วิธีดำเนินการนั้น ให้เป็นไปตามที่ กำหนดในระเบียบมหาเถรสมาคม อนึ่ง การนิคมกรรม ตามมาตรา ๒๔-๒๕ ซึ่งแต่เดิมใช้ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์พุทธศักราช ๒๔๘๔ เรียกว่าการวินิจฉัยอธิกรณ์" ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายมหาเถรสมาคม กล่าวโดยสรุปแล้ว "การ" ที่กล่าวมานี้ ย่อมอยู่ในอำนาจ หน้าที่ของเจ้าอาวาส เจ้าคณะ และ มหาเถรสมาคม ตลอดจนพระภิกษุ คณะบุคคล ที่มหาเถรสมาคม มอบให้เป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่ทั้งสิ้น^{๗๓}

สรุปได้ว่า คณะสงฆ์หมายความว่า บรรดาพระภิกษุที่ได้รับบรรพชาอุปสมบทจากพระ อุปัชฌาย์ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายที่ใช้บังคับก่อน พระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าจะปฏิบัติ ศาสนกิจในหรือนอกราชอาณาจักร ซึ่งเป็นหมู่คณะของพระภิกษุ ที่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย ที่พระ พุทธองค์ทรงวางรากฐานไว้ให้ คณะสงฆ์มีระบบกฎเกณฑ์ ที่จะจัดการดูแลกันเองเวลาเกิดคดีขึ้น ซึ่งมี การประกอบสังฆกรรมที่สำคัญในทางพุทธศาสนาต้องมีคณะสงฆ์ซึ่งประกอบด้วยภิกษุอย่างน้อยที่สุด ๔ รูปร่วมพิธี สังฆกรรมนั้นจึงจะสำเร็จสมบูรณ์ หากคณะสงฆ์ไม่ครบคณะ ก็จะประกอบสังฆกรรม ไม่ได้ และบทบาทด้านเผยแผ่ธรรม เป็นบทบาทหลักของพระสงฆ์ในฐานะที่เป็นสาวกของพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งพระสงฆ์ทำหน้าที่ในการศึกษาธรรมและนำธรรมที่ตนได้ศึกษาแล้วไปเผยแผ่ให้ ประชาชนได้รู้ตาม และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ พระสงฆ์จัดว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ เพราะเป็นศาสนทายาทสืบทอดพระพุทธศาสนาให้ยืนยาวต่อไป พร้อมทั้งพระสงฆ์ยังทำหน้าที่ สงเคราะห์ทางด้านวัตถุอีกด้วย เช่น การบริจาคข้าวสารอาหารแห้งให้กับผู้ยากไร้ การช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยธรรมชาติ เป็นต้น พระสงฆ์จึงต้องประพฤติปฏิบัติตนให้ถึงพร้อมด้วยคุณสมบัติของ พระสงฆ์ที่ดี เมื่อพระสงฆ์ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ก็จะเป็นเหตุจูงใจประชาชนให้เกิดความศรัทธา เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา หากพระสงฆ์ปฏิบัติตนไม่ดีจะทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธาและทำให้ พระพุทธศาสนาเสื่อม

๒.๕ ข้อมูลพื้นที่วิจัย

เริ่มก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๐ โดยมีหลวงพรหมสารเป็นนายอำเภอคนแรก เดิมทีว่าการ อำเภอตั้งอยู่ที่ตำบลห้วยท่าช้าง จึงได้ชื่ออำเภอกว่า อำเภอห้วยท่าช้าง ต่อมาได้ทำการย้ายที่ว่าการ อำเภอห้วยท่าช้างไปตั้งอยู่ ณ ตำบลหัวสะพาน จึงได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็น อำเภอหัวสะพาน ต่อมาได้

^{๗๓} การคณะสงฆ์ - วัดโมลีโลกยาราม ราชวรวิหาร, เข้าถึงเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐, <http://www.watmoli.com/vittaya-2-chapter-1/part-6.html>.

ย้ายที่ว่าการอำเภอมาตั้งอยู่ ณ หมู่บ้านน้อย จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น อำเภอบ้านน้อย และ อำเภอดะวันตก

ในปี พ.ศ. ๒๔๔๖ ได้เปลี่ยนชื่อจากอำเภอห้วยหลวง แขวงเมืองเพชรบุรี เป็นอำเภอเขาย้อย แขวงเมืองเพชรบุรี

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานคณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ประมวลเนื้อหาไว้ มีแนวคิดหลักสรุปได้ ดังนี้ การจัดตั้งการศึกษาสงเคราะห์ในรูปแบบโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เป็นการจัดการศึกษา โดยไม่หวังผลกำไร มุ่งสงเคราะห์เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา สถาบันพระพุทธศาสนา และประชาชนมีความมุ่งหมายให้วัดและภิกษุในพระพุทธศาสนาได้จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเหตุให้เด็กและเยาวชนให้เข้าใกล้วัด และได้ศึกษาหลักธรรมทางศาสนา

รวมถึง ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ คณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี เป็นแหล่งหรือสถาบันพัฒนาคุณภาพชีวิต ปลูกฝังศีลธรรม วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของไทย แก่เด็กและเยาวชนในรูปแบบศูนย์ศึกษาซึ่งนับเป็นอุบายวิธีเชิงปฏิบัติการที่ดีอย่างหนึ่งในสังคมปัจจุบัน เพราะสามารถชักนำเด็กและเยาวชนเข้าสู่ร่มเงาพระพุทธศาสนา เพื่อการอบรมบ่มนิสัย และสร้างจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนาแต่แรกเริ่ม เป็นวิธีการในรูปแบบประเพณีไทย อย่างหนึ่งที่ได้รักษาพระพุทธศาสนาให้ดำรงมั่นคงอยู่ได้ตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน

กล่าวได้ว่า คณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี จัดตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จัดได้ว่าเป็นการศึกษาสงเคราะห์เด็กและการสาธารณสงเคราะห์ประการหนึ่ง ซึ่งวัดหรือพระสงฆ์มีส่วนในการดำเนินการ ส่งผลให้เด็ก หรือประชาชนได้ใกล้ชิดหรือเข้าวัดมากขึ้น มีศีลธรรม และเป็นคนโดยสมบูรณ์ มากกว่าเด็กหรือประชาชนที่ไม่มีโอกาส

คณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ เป็นการจัดการศึกษา มุ่งสงเคราะห์เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา ตามพระราชปณิธานที่จะจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยความร่วมมือกันของภาครัฐ และเป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนแก่พระสงฆ์ สามเณร เพื่อมุ่งพัฒนาให้มีความรู้ควบคู่กันไปทั้งทางโลกและทางธรรม เป็นโรงเรียนที่วัดจัดตั้งขึ้นโดยมีเจ้าอาวาสเป็นผู้รับใบอนุญาตจากสำนักงานพระพุทธศาสนา

โดยในเขตการปกครองของคณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีการแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๖ ตำบล มีวัดทั้งหมดจำนวน ๓๐ วัดสังกัดมหานิกาย ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัยกับทั้งพระสังฆาธิการที่ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสแล้ว และที่ได้รับแต่งตั้งเป็นรักษาการในตำแหน่งเจ้าอาวาส รวมทั้งพระสงฆ์ที่มีอยู่ในขณะทำการศึกษาวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงข้อคิดเห็น ทั้งในพระสงฆ์และพระสังฆาธิการในเขตอำเภอเขาย้อย โดยมีต่อพระสังฆาธิการในเขตอำเภอเขาย้อย ดังมีรายนามของวัดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

อำเภอเขาย้อย แบ่งเขตการปกครองคณะสงฆ์ออกเป็น ๖ ตำบล รวม ๓๐ วัด ดังนี้^{๗๔}

^{๗๔} สำนักงานเจ้าคณะอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี. ณ วันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

๑. ตำบลเขาย้อย มี ๕ วัด คือ

๑) วัดเขาย้อย

๒) วัดท้ายตลาด

๓) วัดพระธาตุศิริชัย

๔) วัดยาง

๕) วัดห้วยหลวง

๒. ตำบลทับคาง-ดอนทราย มี ๕ วัด คือ

๑) วัดดอนทราย

๒) วัดเทพประชุมนิมิต

๓) วัดบ้านบน(สวนสันติ)

๔) วัดเขาพระ

๕) วัดสระพัง

๓. ตำบลหนองปลาไหล มี ๕ วัด คือ

๑) วัดหนองปลาไหล

๒) วัดเขาสมอระบั้ง

๓) วัดหนองปรัง

๔) วัดเวฬุวนาราม(บ้านไผ่)

๕) วัดกุญชรวิชาราม(ห้วยท่าช้าง)

๔. ตำบลห้วยโรง มี ๕ วัด คือ

๑) วัดห้วยโรง

๒) วัดกาจับศรัทธาธรรม

๓) วัดพวงมาลัย

๔) วัดศิรีวงศ์

๕) วัดสวนโมก

๕. ตำบลบางเค็ม มี ๕ วัด คือ

๑) วัดศีลคุณาราม

๒) วัดกุฎี

๓) วัดบ้านกล้วย

๔) วัดโพธิ์งาม

๕) วัดหนองส้ม

๖. ตำบลหนองชุมพล มี ๕ วัด คือ

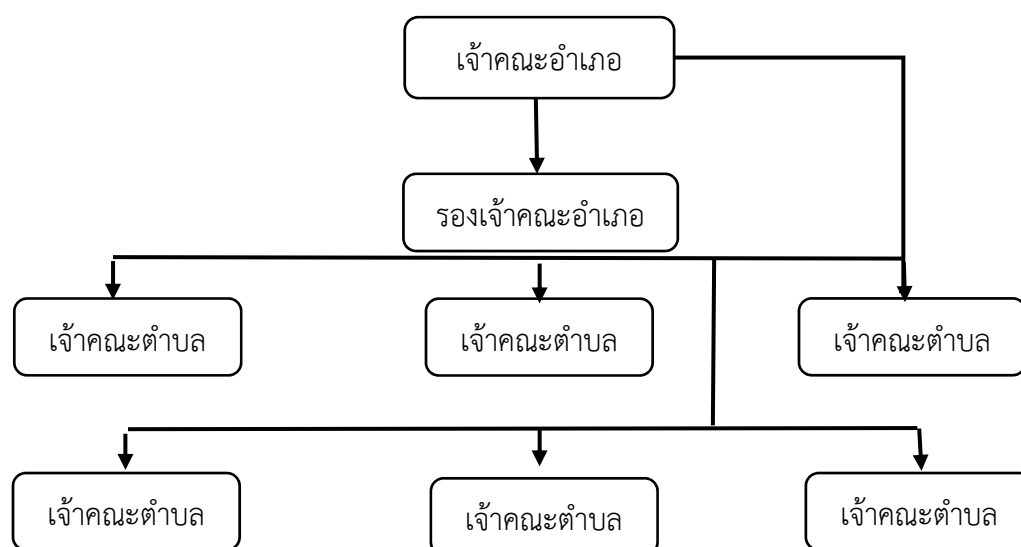
๑) วัดหนองชุมพล

๒) วัดมณีเลื่อน

๓) วัดพุ่มวง

๔) วัดคูหาบรรพต(เขาสะแก)

๕) วัดเขานาควิวัฒน์

แผนภาพที่ ๒.๑ การปกครองคณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย ประจำปี ๒๕๖๐

สรุปได้ว่า เขตการปกครองของคณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีการแบ่งเขตการปกครอง ที่มีพื้นที่การจัดตั้งการศึกษาสงเคราะห์ การศึกษาอื่นนอกจากการศาสนาที่พระสงฆ์ดำเนินการเพื่อสงเคราะห์ประชาชนหรือพระภิกษุสามเณรทั้งนี้ การตั้งทุนสงเคราะห์นักเรียน เป็นงานหนึ่งของคณะสงฆ์ จัดอยู่ในการศึกษาสงเคราะห์ที่เป็นงานของคณะสงฆ์ ดำเนินการโดยคณะสงฆ์เพื่อประชาชนมีหลักเกณฑ์และวิธีการไว้ชัดเจนตามประกาศของมหาเถรสมาคมและข้อบัญญัติที่กำหนดไว้เมื่อได้ดำเนินการระดมทุนจาก เจ้าคณะพระสังฆาธิการ ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชนทั่วไป ทอดผ้าป่า สงเคราะห์การศึกษามอบให้แก่ เยาวชน และเป็นศูนย์รวมที่สร้างคุณธรรมจริยธรรมและสามัคคีธรรมในท้องถิ่น พร้อมทั้งข้อคิดเห็น ทั้งในพระสงฆ์และพระสังฆาธิการในเขตอำเภอเขาย้อย

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ ของคณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” จากงานวิจัยที่เคยมีผู้วิจัยไว้ ดังนั้น จึงขอนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

๒.๖.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผล

มีผู้ทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลไว้หลากหลาย ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกเพื่อนำมาประกอบการวิจัย ดังนี้

พระสมร อมโร (เพสังติต) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตดุสิตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุดผลที่ได้เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ ด้านการบริหารและหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการบริหารวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการบริหารงานการเรียนการสอน ด้านการบริหารงานวัดและประเมินผล ด้านการบริหารการประชุมอบรมทางวิชาการ ด้านการบริหารงานห้องสมุด ส่วนในรายด้านพบว่า ด้านการบริหารหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้ ครูให้ความสำคัญต่อการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ให้ผู้ปกครองทราบต่อเนื่องรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากที่สุด รองลงมาคือ ครูให้ความสำคัญต่อการจัดครูเข้าสอนแทนครูที่ไม่สามารถปฏิบัติ ข้าราชการได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิผลมากที่สุด รองลงมาคือติดตามช่วยเหลือแก้ปัญหาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องเป็นระบบเชื่อถือได้ ผู้บริหาร ครูและนักเรียน ให้ความสำคัญต่อการผลิตอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนได้เอง สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด ผู้บริหาร ครู และนักเรียนให้ความสำคัญต่อการอธิบายชี้แจงให้คำปรึกษาแก่ครู และนักเรียน ให้ความสำคัญต่อการประเมินผลการดำเนินงานห้องสมุดเมื่อสิ้นภาคเรียนและสิ้นปีการศึกษาอย่างมีระบบมากที่สุด ผู้บริหาร ครู และนักเรียน เห็นว่าควรจัดให้มีการอบรมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก^{๗๕}

^{๗๕} พระสมร อมโร (เพสังติต). “ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตดุสิตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๓.

พระเรื่องศักดิ์ เทพทโท (เดชณกุล) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๔” ผลการวิจัยพบว่า

๑) ระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่ม ๔ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๓.๓๕$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความประพฤติในการรักษาวินัย ($\bar{x} = ๓.๕$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = ๓.๑๕$)

๒) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่ม ๔ พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีสถานะ อายุ ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่ม ๔ ส่วนบุคลากรทางการศึกษา ที่มี ระยะเวลาที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่ม ๔ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๓) แนวทางส่งเสริม ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ในการปฏิบัติงานนั้น ต้องสร้างบรรยากาศ แรงจูงใจ มีการจัดกรอบปฏิทินการปฏิบัติงานและเวลาในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน ควรจัดประชุมเพื่อปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกัน ให้บุคลากรทำความเข้าใจ ระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา มีวินัยในตนเองตั้งใจในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย รู้ถึงสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่น และควรมีการฝึกอบรมในเรื่องวิชาชีพ และความก้าวหน้าในอนาคตต่อวิชาชีพ^{๗๖}

เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างประสิทธิผลของการนำนโยบายการให้บริการแก่ประชาชนไปปฏิบัติ กรณีศึกษาสำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร ใน ๔ มิติ คือ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ ความรวดเร็วในการให้บริการความเสมอภาคในการให้บริการ และความเป็นธรรมในการให้บริการ โดยมีตัวแปรอิสระคือ ความชัดเจนในเป้าหมายของนโยบาย ความซับซ้อนของโครงสร้าง ความพร้อมของทรัพยากร และการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ พบว่า ประสิทธิผลในมิติความพึงพอใจนั้น ตัวแปรอิสระทั้ง ๔ ตัว สามารถอธิบายได้ ประสิทธิผลในมิติความรวดเร็วตัวแปรอิสระ ๓ ตัว สามารถอธิบายได้ ยกเว้น การมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ ประสิทธิผลในมิติความเสมอภาค ตัวแปรอิสระทั้ง ๕ ตัว สามารถอธิบายได้ และประสิทธิผลในมิติความเป็นธรรมนั้น มีเพียงตัวแปรความชัดเจน ในเป้าหมายนโยบายเท่านั้นที่สามารถอธิบายได้ โดยได้เสนอแนะแนวทางการแก้ไขไว้ คือ การจัดระบบงานการให้บริการที่ง่ายและรวดเร็วขึ้นเน้นการกระจายอำนาจให้เจ้าหน้าที่ ผู้ให้บริการ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เน้นประโยชน์อยู่ที่ประชาชน ประชาสัมพันธ์ขั้นตอนต่าง ๆ ในการบริการ สร้างจิตสำนึกรับผิดชอบแก่เจ้าหน้าที่ สนับสนุนให้อำนาจอุปกรณ์การปฏิบัติงานที่ทันสมัยมาใช้ เพื่อการบริการที่รวดเร็ว สร้างความสมดุลระหว่างปริมาณงานและคน เน้นการกำกับ

^{๗๖} พระเรื่องศักดิ์ เทพทโท (เดชณกุล). “ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๔”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (รัฐประศาสนศาสตร์). (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

ดูแลจากผู้บริหารระดับสูง การจัดหน่วยบริการเคลื่อนที่จัดให้มีหน่วย ประชาสัมพันธ์และสร้าง
สิ่งจูงใจ^{๗๗}

อำเภอ อินทระประเสริฐ ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ
บุคลากรในสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู โดยการศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความพึง
พอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร ในสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) โดยมุ่งค้นหา
ระดับของความพึงพอใจ และปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ จากระดับสูงสุดถึงต่ำสุด โดยอาศัย
ทฤษฎีจูงใจค้ำจุน (motivation-hygiene theory) หรือทฤษฎีสองปัจจัย (two factor theory) ของ
Herzberg (๑๙๖๖) เป็นแนวทางในการศึกษารวม ๑๓ ด้าน คือ ปัจจัยด้านความสำเร็จ ในการทำงาน
การยอมรับนับถือลักษณะงานที่ทำความรับผิดชอบ ความก้าวหน้านโยบาย และการบริหารของ
หน่วยงานการนิเทศ งานสัมพันธ์ภาพในหน่วยงาน สภาพการทำงานสภาพการทำงาน หน่วยงานการ
นิเทศงานสัมพันธ์ภาพในหน่วยงานสถานภาพของตำแหน่ง เงินเดือน ชีวิตส่วนตัว และสวัสดิการ
ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของบุคลากรในสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูอยู่ในระดับมาก
ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจเป็นอันดับ ๑, ๒ และ ๓ คือด้านความสำเร็จในการทำงานสัมพันธ์ภาพ
ในหน่วยงาน และชีวิตส่วนตัวส่วนปัจจัยที่บุคลากรมีความพึงพอใจน้อยเป็นอันดับที่ ๑๑, ๑๒ และ ๑๓
คือ ด้านเงินเดือน สภาพการทำงานและความก้าวหน้าการขาดความร่วมมือ และประสานงานภายใน
หมวด / ฝ่ายปัญหามักนักเรียนค้างชำระเงินบำรุงการศึกษามากอุปสรรคเกิดจากผู้ปกครองนักเรียน
ยากจน ปัญหาจากการให้ยืมเงิน และผู้ยืมไม่ส่งใช้เงินตามกำหนดเวลาอุปสรรคเกิดจากการขาด
ความรู้ความเข้าใจตรงกันในเรื่องกฎ และระเบียบการปฏิบัติโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีปัญหาการ
ลงบัญชีทะเบียน มีการขาดลงชื้ออุปสรรคเกิดจากการขาดความละเอียดรอบคอบการขาดความรู้
ความเข้าใจระบบ และวิธีการลงบัญชีโรงเรียนขนาดใหญ่ส่วนใหญ่มีปัญหาเล็กน้อยและจากการศึกษา
ปัญหาในการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า

๑. การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนในด้านการจัดหาโรงเรียน ไม่มีโอกาสในการสรรหา
และคัดเลือกครูครูใหม่ที่ได้มักเป็นครูที่ย้ายมาจากที่อื่นเป็นส่วนใหญ่ และได้มาไม่ตรงตามความ
ต้องการของโรงเรียน ในด้านการบำรุงรักษาผู้บริหารได้มีการปฏิบัติตามหลักของการบริหารงานบุคคล
เป็นส่วนใหญ่เห็นว่าวิธีการบำรุงรักษาบุคลากรที่ได้ผลดีอย่างมากคือการให้ขวัญ และกำลังใจในการ
ปฏิบัติงานแก่ครูอยู่เสมอ โดยการใช้วิธีสร้างความสัมพันธ์อันดี กับผู้ใต้บังคับบัญชาในด้านการพัฒนา
ครูส่วนใหญ่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้ไปฝึกอบรมมากที่สุด แต่การพัฒนาบุคลากรที่ผู้บริหารเห็น
ว่าเกิดเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนมากที่สุด คือการประชุมเชิงปฏิบัติการในด้านการให้พ้นจากงาน

๒. ปัญหาในการบริหารงานบุคคล ที่พบมากในด้านการจัดหาได้แก่ ครูมีวุฒิไม่ตรงตาม
ความต้องการ ได้ครูมาล่าช้าไม่ทันตามความต้องการ ในด้านการบำรุงรักษาได้แก่ การจัดครูเข้า
ปฏิบัติงานทำได้ยาก เพราะคุณสมบัติไม่ตรงตามความต้องการครูขาดความกระตือรือร้น ในการ

^{๗๗} เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ . “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างประสิทธิผลของการนำนโยบายการให้บริการ
แก่ประชาชนไปปฏิบัติกรณศึกษาสำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร”. **ดัชนีนิพนธ์การพัฒนาการบริหารดุข
บัณฑิต**. (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๒).

ปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาได้แก่ครูไม่เห็นความสำคัญของการสร้างผลงานทางวิชาการ ในด้านด้านการให้พ้นจากงานได้แก่ ครูไม่ได้รับความเป็นธรรมในการย้าย^{๗๘}

พระปลัดวิเชียร สิริภทโท (ประทุมมินทร์) ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนเอกชนของวัด : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดใหม่กรงทอง จังหวัดปราจีนบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนเอกชนของวัดใหม่กรงทอง จังหวัดปราจีนบุรี ด้านปัจจัยส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารด้านผู้บริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ปัจจัยด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ และปัจจัยด้านบุคลากร ตามลำดับ ประสิทธิผลด้านครูผู้สอน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ ปัจจัยด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านการเรียนการสอน และปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ ประสิทธิผลด้านผู้เรียน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านการเรียนการสอนและปัจจัยด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ตามลำดับ^{๗๙}

พระมหาเตชินท์ ลิขธรรมาภิกขุ (ผากา) ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการให้บริการของเทศบาลตำบลดงเย็น อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร” ผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิผลการให้บริการแก่ประชาชนของเทศบาลตำบลดงเย็น อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยตามลำดับ คือ ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 3.58$) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{x} = 3.51$) ส่วนด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ($\bar{x} = 3.49$) อยู่ในระดับปานกลางการเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลการให้บริการแก่ประชาชนของเทศบาลตำบลดงเย็น อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติในประสิทธิผลการให้บริการแก่ประชาชนของเทศบาลตำบลดงเย็น อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร แตกต่างกันในขณะที่เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน ปัญหาอุปสรรคต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลดงเย็น อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหารด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ คือ เจ้าหน้าที่ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรักในงานให้บริการน้อย เอกสารอธิบายขั้นตอนการให้บริการในด้านต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอ ด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมโดยรวมไม่เหมาะสม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ขาดเจ้าหน้าที่แนะนำขั้นตอนการให้บริการและประชาสัมพันธ์ข้อเสนอแนะต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลดงเย็น อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการควรมี มนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความรักในงานให้บริการด้านอาคารสถานที่ควรปรับปรุง

^{๗๘} อำไพ อินทรประเสริฐ, “การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

^{๗๙} พระปลัดวิเชียร สิริภทโท (ประทุมมินทร์). “ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนเอกชนของวัด : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดใหม่กรงทอง จังหวัดปราจีนบุรี”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

สภาพแวดล้อมโดยรวมให้เหมาะสม และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรจัดเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมในขั้นตอนการให้บริการและประชาสัมพันธ์ให้เพียงพอ^{๔๐}

ชาญณรงค์ แสงสว่าง ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต ๒” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต ๒ ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ความสามารถในการพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวก และความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การบริหาร ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามขนาดโรงเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ^{๔๑}

พระครูปลัดอาทิตย์ อตฺตเวที (ซองดี) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวคิด และวิธีการปกครองคณะสงฆ์ของพระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) : ศึกษาเฉพาะกรณีพระสังฆาธิการในเขตปกครองภาค ๒” โดยผลการศึกษาพบว่า^{๔๒} หัวใจหลักของการปกครองคณะสงฆ์ ก็คืองานด้านการปกครองการศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ สาธารณูปการ และสาธารณสงเคราะห์ ให้ดำเนินไปตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎระเบียบ มหาเถรสมาคม ข้อบังคับมติ พระบัญชาของสมเด็จพระสังฆราชหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเหนือตน^{๔๓}

พระมหาจรรย์พันธ์ ธมฺมปสฺสฺส (นำประเสริฐ) ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรี” ผลการวิจัยพบว่า

๑) พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นว่าการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรี มีประสิทธิผลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าพระสังฆาธิการมีความ

^{๔๐} พระมหาเดชินท์ สิทธาภิกขุ (ผกา) “ประสิทธิผลการให้บริการของเทศบาลตำบลงิ้ว อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (รัฐประศาสนศาสตร์). (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

^{๔๑} ชาญณรงค์ แสงสว่าง, “ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต ๒”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, ๒๕๕๒).

^{๔๒} พระครูปลัดอาทิตย์ อตฺตเวที (ซองดี), “การศึกษาแนวคิดและวิธีการปกครองคณะสงฆ์ของพระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ศึกษาเฉพาะกรณีพระสังฆาธิการในเขตปกครองภาค ๒”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

คิดเห็นอยู่ในระดับดีมาก ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ส่วนด้านอื่น ๆ พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

๒) พระสังฆาธิการที่มีระดับการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ สำหรับพระสังฆาธิการที่มีอายุ พรรษา ระดับการศึกษาเปรียญธรรมตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

๓) ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการของคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า (๑) ไม่มีการวางแผนในการดำเนินงานของคณะสงฆ์ระยะยาวและขาดงบประมาณดำเนินการทุกด้าน (๒) ไม่มีการทำโครงสร้างการบริหารจัดการเป็นระบบหรือการบริหารทรัพยากรของคณะสงฆ์ที่มีอยู่ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด (๓) ยังให้ความสำคัญต่อการศึกษาน้อยไป โดยมองว่าเรียนจบไปก็ไม่สามารถพัฒนาอะไรได้มากเพราะคณะสงฆ์ติดระบบศักดินาพอสมควร (๔) ขาดเจ้าหน้าที่ประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการกับคณะสงฆ์ที่โดดเด่นหรือมีความสามารถเฉพาะด้านทำให้ระดมทุนในการบริหารงานคณะสงฆ์ได้น้อย (๕) ไม่มีการประเมินหรือขาดความรับผิดชอบระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ปฏิบัติงาน อีกทั้งผู้ที่เข้าใจหรือเห็นความสำคัญในการบริหารจัดการของคณะสงฆ์ก็มีน้อยเกินไป

๔) ข้อเสนอแนะ คือ (๑) ต้องมีการวางแผนในการหาแหล่งงบประมาณที่จะมาใช้ในการบริหารวัดในทุกด้าน (๒) ต้องใช้โครงสร้างการบริหารงานในการกระจายอำนาจให้วัดให้ทุกคนมีส่วนร่วมจะวางแผนอย่างไร (๓) ต้องส่งบุคลากรเข้ารับการศึกษเพิ่มเติมเพื่อเสริมทักษะให้กับครูพระที่สอนทั้งพระและเด็กนักเรียนจะได้มีเทคนิคในการสอนอย่างไร (๔) ต้องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในการประสานงานกับระดับผู้บังคับบัญชาและแหล่งงบประมาณที่จะจัดหาอย่างไร (๕) ต้องมีการติดตามผลการปฏิบัติงานทุกครั้งที่ส่งงานเพื่อให้ได้ผลงานตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้โดยต้องวางแผนการปฏิบัติอย่างไร^{๘๓}

พระวิโรจน์ ธีรโร ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ่อไร่ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพิจิตร ” ผลการวิจัยพบว่า

๑) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ่อไร่ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{x} = ๓.๘๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือประสิทธิผลด้านการให้บริการ ($\bar{x} = ๔.๐๖$) ด้านประสิทธิผลด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ ($\bar{x} = ๓.๙๑$) ด้านประสิทธิผลด้านการเรียนรู้และพัฒนา ($\bar{x} = ๓.๗๘$) ประสิทธิผลด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{x} = ๓.๓๙$) ตามลำดับ

๒) ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ่อไร่ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพิจิตร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวมพบว่า

^{๘๓} พระมหาจิรพันธ์ ธมฺมปสฺสฺส (นำประเสริฐ), “ประสิทธิผลการบริหารกิจการของคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

บุคลากรที่มี เพศ อาชีพ และรายได้ ต่างกัน มีประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ่อไร่ อำเภอยะบือ จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐาน ส่วนประชาชนมี อายุ ระดับการศึกษา ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

๓) ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ่อไร่ อำเภอยะบือ จังหวัดเพชรบูรณ์ คือขาดจุดบริการสำหรับประชาชน เช่น มุมหนังสือ เอกสารประชาสัมพันธ์สำหรับรองรับประชาชนระหว่างการให้บริการ เจ้าหน้าที่ให้บริการเฉพาะเวลาราชการ เมื่อนอกเวลาราชการ ขาดความกระตือรือร้น ขาดความเต็มใจในการให้บริการ เจ้าหน้าที่ให้บริการเฉพาะเวลาราชการ เมื่อนอกเวลาราชการ ขาดความกระตือรือร้น ขาดความเต็มใจในการให้บริการ เจ้าหน้าที่ให้บริการบางครั้งให้ความสำคัญกับประชาชนไม่เท่าเทียมกันขาดความเอาใจใส่ต่อโครงการหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติ และพนักงานไม่มีความรู้ในประยุกต์ใช้หลักธรรมไปปฏิบัติงานเพื่อสร้างความการพัฒนาต่อองค์กร^{๘๔}

พระวันชัย ธนวิโส (กัณหาญจนะ) ได้วิจัยเรื่อง สำนวณทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชนบท มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ๓ ประการ คือ ประการแรกเพื่อศึกษาวานิสิตที่มีปัจจัยทางชีวสังคม คืออายุพรรษา ชั้นปีที่ศึกษาขณะที่ศึกษา และการได้รับการสนับสนุนแตกต่างกัน จะมีทัศนคติต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชนบทแตกต่างกันหรือไม่ ประการที่สอง เพื่อศึกษาวานิสิตที่มีปัจจัยทางจิต คือ เหตุผล เชิงจริยธรรม และความเชื่ออำนาจในตนแตกต่างกัน จะมีทัศนคติต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชนบทแตกต่างกันหรือไม่ ประการที่สามเพื่อศึกษาวานิสิตที่มีความเชื่อทางพระพุทธศาสนา คือ ความเชื่อในกฎแห่งกรรมและอิทธิบาท ๔ แตกต่างกัน จะมีทัศนคติต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชนบทแตกต่างกันหรือไม่^{๘๕}

พระครูชัยกิจจารักษ์ ฐิตธมฺโม (เทวินทร์) ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการศาสนศึกษาของพระสังฆาธิการ ในอำเภอยะบือ บาดาล จังหวัดลพบุรี” จากพระสงฆ์ผู้ทออาศัยอยู่ในอำเภอยะบือ บาดาล จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า

๑) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ ผู้ที่มีอายุ ๕๑ – ๖๐ ปี จำนวน ๕๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๗ ผู้ที่มีพรรษา ๕ - ๑๐ พรรษา จำนวน ๕๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๗ ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาประถมศึกษา จำนวน ๖๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๒ ผู้ที่มีวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๔๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๑ ผู้ที่ไม่มีวุฒิปริญญาตรี จำนวน ๑๑๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๘

^{๘๔} พระวิโรจน์ ธีรวิโร. “ประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ่อไร่ อำเภอยะบือ จังหวัดเพชรบูรณ์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสนศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

^{๘๕} พระวันชัย ธนวิโส, (กัณหาญจนะ) “การสำรวทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชนบท”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (พระพุทธศาสนา),(บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

๒) ความคิดเห็นของของพระสงฆ์ที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการศาสนาศึกษาของพระสังฆาธิการ ในอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = ๓.๙๕, S.D. = ๐.๖๕๓) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พระสงฆ์ที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการศาสนาศึกษาของพระสังฆาธิการ ในอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรีอยู่ในระดับมากทุกด้านตามลำดับ คือ ด้านการจัดการศึกษา ด้านหลักสูตรการเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการประเมินผลการเรียน

๓) การเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดการศาสนาศึกษาของพระสังฆาธิการ ในอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรม วุฒิการศึกษาทางบาลี พบว่า พระสงฆ์ที่อาศัยอยู่ในอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรม ต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการศาสนาศึกษาของพระสังฆาธิการ ในอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐาน ส่วนพระสงฆ์อาศัยอยู่ในอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่มีวุฒิการศึกษาทางบาลี มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการศาสนาศึกษาของพระสังฆาธิการ ในอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี แตกต่างกันจึงยอมรับสมมติฐาน

๔) ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการศาสนาศึกษาของพระสังฆาธิการ ในอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ดังนี้ (๑) ขาดความพร้อมในการจัดระบบการเรียน การสอน ทั้งในเรื่องของการจัดหลักสูตร (๒) ขาดงบประมาณ ในการดำเนินการจัดการศึกษา (๓) ขาดแคลนครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ (๔) ขาดระบบในการจัดการศึกษา (๕) การจัดเวลาเรียนยังไม่เป็นระบบ ไม่แน่นอน (๖) มีเวลาเรียนน้อยเกินไป จึงไม่สามารถทำความเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง

สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการศาสนาศึกษาของพระสังฆาธิการ ในอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ดังนี้ (๑) ควรคัดเลือกเนื้อหาเพื่อนำมาสอนให้สัมพันธ์กับผู้เรียน จัดตารางการศึกษาให้ตรงกับหลักสูตร (๒) ควรสรรหางบประมาณมาดำเนินการให้เพียงพอต่อความต้องการด้านการจัดการศึกษา (๓) ควรสรรหาครูที่มีความรู้ ภูมิความรู้แตกฉานและเข้าใจทั้งทางโลกทางธรรม (๔) เป็นระบบที่ดี และควรแบ่งเวลาเรียนให้เหมาะสม (๕) ควรจัดให้เรียนตลอดทั้งปี และมีการสับเปลี่ยนเรียนวิชาอื่นด้วย^{๔๖}

ร้อยตำรวจเอกหญิง ศุภกานต์ เจริญสุข ได้ศึกษา ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูฝึกในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า

๑) ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูฝึกในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = ๓.๔๕) เมื่อพิจารณาจากรายละเอียดแต่ละด้านพบว่า ด้านเอกสาร อุปกรณ์และวัสดุอุปกรณ์ ด้านคุณสมบัติของครูฝึกอยู่ใน

^{๔๖} พระครูชัยกิจจารักษ์ ฐิตธมโม (เทวินทร์). “ประสิทธิผลการศาสนาศึกษาของ พระสังฆาธิการในอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

ระดับมาก ส่วนด้านเนื้อหาสาระในการฝึกอบรม และด้านการปกครองบังคับบัญชานักเรียนนายสิบ ตำรวจและผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

๒) เปรียบเทียบประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูฝึกในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ชัยยศ และหลักสูตรที่เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ที่มี อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ชัยยศ และหลักสูตรที่เข้ารับการฝึกอบรม ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูฝึกในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

๓) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูฝึก ในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ครูฝึกขาดการเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะการปฏิบัติงานใหม่ๆ ให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม การถ่ายทอดความรู้ศิลปะป้องกันตัวยังเป็นแบบเดิม ๆ ที่เคยฝึกมาไม่มีรูปแบบใหม่ๆ ครูฝึกคุ้นเคยยังยึดติดและเคยชินกับรูปแบบตามแบบฝึกแบบเดิม และระบบการยิงปืนพกตามหลักสูตรที่บรรจุอยู่ในแบบฝึกยุทธวิธี ยังไม่มีความทันสมัยกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ครูฝึกไม่มีเอกสารประกอบการฝึกให้ศึกษา ส่วนมากเป็นการอธิบายทำความเข้าใจ และฝึกปฏิบัติทันที อุปกรณ์การฝึกของครูฝึก มีไม่เพียงพอและไม่มีมาตรฐาน เช่น ปืนพลาสติกที่ใช้ในการฝึกไม่มีคุณภาพ และไม่เหมาะกับการใช้ฝึก ครูฝึกมีความชำนาญในการฝึกอบรมในเรื่องเดิม ๆ โดย ไม่ได้มีการต่อยอดความรู้ใหม่ๆ ครูฝึกบางท่านมีอายุค่อนข้างมาก และร่างกายไม่แข็งแรงทำให้เป็น อุปสรรคสำหรับภาคการฝึกต่าง ๆ ครูฝึกมีจำนวนน้อยเนื่องจากตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน ได้รับเงินประจำ ตำแหน่งน้อยกว่าสายงานอื่น ทำให้ขาดแคลนไม่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงาน และครูฝึกไม่ได้ พักผ่อนเนื่องจากครุมีจำนวนน้อย ต้องทำงานมากขึ้น การฝึกอาวุธปืนของครูฝึกหลายท่านยังเป็น แบบเดิม เนื่องจากต้องสอนตามตำราของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีครูบางท่านที่หาเทคนิคการฝึก แบบใหม่มาสอนเพิ่มเติมให้นอกเหนือจากในตำรา ในแต่ละหลักสูตรมีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นจำนวนมาก ทำให้ครูฝึกไม่สามารถดูแลผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้อย่างทั่วถึง จำนวนครูฝึกมีน้อย ไม่สมดุลกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทำให้การดูแลได้อย่างไม่ทั่วถึง ครูฝึกมีชัยยศที่ต่ำกว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำให้เกิดช่องว่างระหว่างผู้เข้ารับการอบรมกับครูฝึก ครูฝึกไม่กล้าออกคำสั่งได้อย่างเต็มที่^{๘๗}

พระครูอุทัยวรกิจ (ณรงค์ สุปญโญ) ได้ศึกษา ประสิทธิผลการดำเนินงานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี ผลการศึกษาพบว่า

๑) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = ๔.๐๐$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผลการดำเนินงานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี อยู่ในระดับมากทุกด้าน

^{๘๗} ร้อยตำรวจเอกหญิง ศุภกานต์ เจริญสุข, ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูฝึกในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗),

๒) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการดำเนินงานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศและรายได้ต่อเดือนต่างกัน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานีไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพทางครอบครัวต่างกัน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

๓) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี พบว่า ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมและมีคุณภาพ งบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอและขาดการกำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานภาครัฐ ดังนั้น ควรพัฒนาประชาชนให้มีความรู้ สนับสนุนทั้งด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และมีหน่วยงานที่ติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง^{๘๘}

พระมหาถาวร อภิขีโว (วิเศษเลิศ) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ ผลการศึกษาพบว่า

๑) ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๓.๒๘$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าอยู่ในระดับมาก ๒ ด้าน คือ ด้านการปกครอง ($\bar{x} = ๓.๕๐$) และ ด้านสาธารณูปการ ($\bar{x} = ๓.๔๑$) ส่วนอีก ๔ ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการเผยแผ่ (=๓.๒๘) ด้านการศาสนการศึกษา ($\bar{x} = ๓.๕๐$) ด้านสาธารณสงเคราะห์ ($\bar{x} = ๓.๒๐$) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ($\bar{x} = ๓.๐๕$) ตามลำดับ

๒) เปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่าพระสงฆ์ที่มี อายุ พรรษา ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรม และวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรม และวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม ต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนพระสงฆ์ที่มี อายุ พรรษา ตำแหน่ง และวุฒิการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเมืองจังหวัดบึงกาฬ ไม่แตกต่างกัน

๓) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ พบว่า

(๑) ด้านการปกครอง พระภิกษุสามเณรขาดความรู้ในเรื่องการปกครองคณะสงฆ์ควรส่งเสริมผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมเข้ามาบริหารปกครองด้วยหลักธรรมและ ดูแลพระภิกษุสงฆ์ให้ทั่วถึง

^{๘๘} พระครูอุทัยวรกิจ (ณรงค์ สุปญโญ), ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

(๒) ด้านการศาสนศึกษา พระภิกษุสามเณรขาดทุนในการศึกษาในระดับสูง ควรส่งเสริมให้พระสงฆ์ทุกรูปในวัดได้เรียนพระธรรมวินัยเป็นประจำ

(๓) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ การตั้งกองทุนสนับสนุนการศึกษาสำหรับพระภิกษุสามเณรยังไม่เพียงพอ ควรมีการจัดตั้งทุนให้พระภิกษุสามเณรศึกษาต่อในระดับที่สูง

(๔) ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา รูปแบบการเผยแผ่ยังไม่ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ควรนำสื่อรูปแบบต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่

(๕) ด้านการสาธารณูปการ การสร้างถาวรวัตถุ ในปัจจุบัน มักไม่คำนึงถึง ความจำเป็นมากนักในการสร้าง ยังขาดการดูแลบำรุงรักษารวมทั้งความสะอาด ควรจัดตั้งกองทุนและมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลด้านนี้โดยเฉพาะ

(๖) ด้านสาธารณสงเคราะห์ ขาดการมีส่วนร่วมกับชุมชน ไม่มีการจัดตั้งศูนย์อาชีวเพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรกำหนดแผนการปฏิบัติงานในด้านนี้^{๘๙}

พระจอม จารุณโณ (หงษ์ทอง) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพของผู้บริหารในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า

๑. ประสิทธิภาพของผู้บริหารในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านม่วง ประชาชนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๓.๑๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน มีเพียงด้านการติดตามผลที่อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ด้านสถานที่ให้บริการ ($\bar{x} = ๓.๓๙$) ด้านกระบวนการให้บริการ ($\bar{x} = ๓.๑๒$) ด้านการปฏิบัติงานของบุคลากร ($\bar{x} = ๓.๑๑$) และด้านการการวางแผน ($\bar{x} = ๓.๐๒$)

๒. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพของผู้บริหารในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านม่วง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของผู้บริหารในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วน ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของผู้บริหารในการบริหารงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน

๓. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพของผู้บริหารในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านม่วง พบว่าประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความยากจนที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น นโยบายต่าง ๆ ถูกกำหนดจากบนลงล่างซึ่งเป็นนโยบายที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพปัญหาของประชาชนในพื้นที่ ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการแก้ปัญหาความยากจน รวมทั้งประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐยังไม่มีความจริงจังในการแก้ปัญหาความยากจนให้กับประชาชน และงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลไม่เพียงพอต่อรายจ่ายที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้

^{๘๙} พระมหาถาวร อภิขุโว (วิเศษเลิศ), ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในอำเภอมือง จังหวัดบึงกาฬ, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

จัดกิจกรรมด้านการแก้ไขปัญหาคความยากจนขึ้น ส่วนด้านข้อเสนอแนะองค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาคความยากจน โดยการแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจและจริงใจเสมือนว่าประชาชนทุกคนเป็นญาติมิตรของตนเอง การวางแผนการทำงาน ควรมีการสำรวจสภาพปัญหา ความต้องการของประชาชนในพื้นที่เพื่อให้เกิดความสอดคล้องระหว่างปัญหากับแนวทางแก้ไข และรัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานให้อย่างเพียงพอและเหมาะสม

๔. ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับประสิทธิผลของผู้บริหารในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปได้ดังนี้ การแก้ไขปัญหาคความยากจนจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้นั้น ต้องได้รับความร่วมมือจาก ทุกภาคส่วน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับกระบวนการให้บริการกับประชาชนอย่างแท้จริง มีการสำรวจ สภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ก่อนที่จะกำหนดเป็นแนวทางแก้ไข ปัญหาและ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านการแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างเพียงพอ ส่วนภาค ประชาชนควรให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และคอยติดตามการดำเนินงานอย่าง ใกล้ชิดเพื่อให้เกิดความร่วมมือทั้งภาครัฐและประชาชน^{๔๐}

สรุปได้ว่า ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลของงานวิจัยต่าง ๆ เป็นการศึกษาผลของการปฏิบัติงานว่ามีประสิทธิผลอยู่ในระดับสูงหรืออยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือ ด้านปัจจัยส่งผลกระทบต่อประสิทธิผล การบริหารด้านผู้บริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ปัจจัยด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารมากที่สุด การวัดประสิทธิผลในการบริหารงานสามารถวัดได้ในเรื่องของการตอบสนองต่อความต้องการของคนส่วนรวม การบริหารงานให้เกิดการสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงการให้บริการด้วยความเต็มใจ การให้บริการอย่างเพียงพอ ความสะดวกสบายในการไปใช้บริการ ย่อมเป็นที่น่าพอใจและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดได้ตามความต้องการ โดยประสิทธิผลทั้งระดับบุคคลและระดับองค์การมีความหมายครอบคลุมทั้งผลการดำเนินงานที่สนองวัตถุประสงค์ ได้ผลดีทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพและยังครอบคลุมถึงกระบวนการดำเนินงานที่ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และใช้วิธีการปฏิบัติที่เหมาะสม ซึ่งก็คือรวมถึงประสิทธิผลนั่นเอง

๒.๖.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ

มีผู้ทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการไว้หลากหลาย ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกเพื่อนำมาประกอบการวิจัย ดังนี้

พระเทพรัตนสุธี (สมศักดิ์ โชติณฺธโร) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการปกครองของจังหวัดปทุมธานี” จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ในยุคปัจจุบันนี้ มีกระบวนการพัฒนาการด้านเทคโนโลยี และการบูรณาการด้วยหลักพุทธธรรมนำการบริหารไปสู่ความเจริญ และมี กฎหมายพระราชบัญญัติ ข้อบังคับ ระเบียบต่าง ๆ มาเกื้อกูลพระธรรม

^{๔๐} พระจอม จารุณโณ (หงษ์ทอง),ประสิทธิผลของผู้บริหารในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี,วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗),

วินัย โดยเฉพาะการปกครองคณะสงฆ์มีรูปแบบที่แตกต่างไปจากสมัยก่อนมาก เช่น ด้านการปกครอง ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่ ด้านสาธารณูปการ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ มีรูปแบบที่ปฏิบัติชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังนั้น รูปแบบแนวคิดและวิธีการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ซึ่งมีส่วนสำคัญยิ่งในการบริหารจัดการให้องค์กรคณะสงฆ์ให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล ฉะนั้น ผู้ที่จะเป็นผู้นำ ในการบริหารคณะสงฆ์ในยุคปัจจุบันนี้ต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ และเป็นผู้เพียบพร้อมด้วยจริยวัตรข้อปฏิบัติที่งดงาม และเป็นที่ยอมรับของคณะสงฆ์และสังคมโดยรวม^{๙๑}

พระครูสังฆรักษ์กฤษฎ์ตถกณ สุเมโธ ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดของ เจ้าอาวาสในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี” ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๔๕ และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการปกครองและด้านสาธารณูปการมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๕ และ ๓.๕๔ ตามลำดับ ส่วนด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่ และด้านการสาธารณสงเคราะห์มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง^{๙๒}

พระครูไพโรจน์สารคุณ ได้วิจัยเรื่อง “ทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี” จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ตามแนวคิดของ แดรกและโรว์ (Drake, & Roe) ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านความคิดและทักษะด้านการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙ และเมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ (๑) ทักษะด้านเทคนิค อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓. ๕ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมากทุกข้อ (๒) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๔ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมากทุกข้อ (๓) ทักษะด้านความคิดรวบยอด อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๒ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมากทุกข้อ (๔) ทักษะด้านความคิด อยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓. ๔ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมากทุกข้อ (๕) ทักษะด้านการสอน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๑ และเมื่อพิจารณา

^{๙๑} พระเทพรัตนสุธี (สมศักดิ์ โชติธโร). “บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการปกครองของ จังหวัดปทุมธานี”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๓.

^{๙๒} พระครูสังฆรักษ์กฤษฎ์ตถกณ สุเมโธ. “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต* (การจัดการเชิงพุทธ). (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๓.

เป็นรายข้อ พบว่า ทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมากทุกข้อ^{๙๓}

พระมหาอานนท์ อานนโท (นรมาตร์) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารกิจการคณะสงฆ์ในเขตจังหวัดชุมพรกับการประยุกต์ใช้หลักภิกขุอุปหานิยธรรม ๗” ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้หลักภิกขุอุปหานิยธรรม ๗ ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดชุมพร จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ตำแหน่งพระสังฆาธิการวุฒิการศึกษาทางธรรม วุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมและประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่พระสังฆาธิการนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ส่วนอายุพรรษา วุฒิการศึกษาสามัญไม่พบความแตกต่าง จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๙๔}

พระเกษมศักดิ์ วรสกุโข (อาสนะทอง) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์” ผลวิจัยพบว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักการปฏิบัติหน้าที่ของพระสังฆาธิการในอำเภอชุมแสงอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าที่เป็นไปในทิศทางเดียวกับพุทธจักรและอาณาจักร เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาสังคม ตลอดจนการพัฒนาบุคลากร การศึกษาและอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับคณะสงฆ์ โดยใช้หลักหน้าที่ของพระสังฆาธิการ ๖ ด้าน คือ การปกครอง การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการและการสาธารณสงเคราะห์ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า พระภิกษุที่มีอายุ, พรรษา, การศึกษาสามัญ, การศึกษาทางธรรมและตำแหน่งที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑^{๙๕}

ฐิติพร สดสม ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาระบบการบริหารและการจัดการวัดในพระพุทธศาสนา กรณีศึกษา : วัดพระธาตุแช่แห้ง อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน” ผลการศึกษาพบว่าวัดพระธาตุแช่แห้งได้มีการจัดระบบการบริหารและการจัดการวัด โดยได้เน้น การบริหารงานบุคคลการบริหารงานธุรการ การบริหารงานการเงิน/บัญชี การบริหารศาสนสมบัติ การบริหารกิจกรรมของวัด ซึ่งการบริหารงานดังที่กล่าวมานี้มีระบบการบริหารงานที่ชัดเจน โปร่งใส มีการจัดรูปแบบของคณะกรรมการการบริหารในส่วนงานต่าง ๆ การจัดระบบการบริหารงานของวัดพระธาตุแช่แห้งจะเน้นในเรื่องของความสะดวกรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพโดยจะเห็นได้จากการแบ่งงานออกเป็นแต่ละฝ่าย มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงจึงทำให้ง่ายต่อการติดต่อประสานงานและจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่แต่ละฝ่ายงานมีความ

^{๙๓} พระครูไพโรจน์สารคุณ. “ทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอลาดหลุมแก้วจังหวัดปทุมธานี”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*. (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

^{๙๔} พระมหาอานนท์ อานนโท (นรมาตร์). “การบริหารกิจการคณะสงฆ์ในเขตจังหวัดชุมพรกับการประยุกต์ใช้หลักภิกขุอุปหานิยธรรม ๗”. *วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต* (รัฐประศาสนศาสตร์). (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๒.

^{๙๕} พระเกษมศักดิ์ วรสกุโข (อาสนะทอง). “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

ตั้งใจและปฏิบัติตามระบบต่าง ๆ ที่ทางวัดได้กำหนดได้อย่างดีเยี่ยมในส่วนของปัจจัยที่มีผลสัมฤทธิ์และผลกระทบต่อการบริหารและการจัดการวัดพระธาตุแช่แห้งนั้นจากการศึกษาทราบว่าเพราะปัจจัย ๒ ประการ คือปัจจัยภายใน ได้แก่ ความมีภาวะผู้นำของเจ้าอาวาส บุคลากร งบประมาณ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ คณะสงฆ์ ภาครัฐ และองค์กรเอกชนซึ่งปัจจัยทั้งสองส่วนต่างเอื้อผลประโยชน์ส่งเสริมซึ่งกันจนทำให้วัดพระธาตุแช่แห้งประสบความสำเร็จในการบริหารอันจะได้เป็นต้นแบบที่ตีงามในการพัฒนาวัดในพระพุทธศาสนา วัดหนึ่งสืบไป^{๙๖}

กษณันท์ จิรบุญญิณฺโณ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตวัฒนากรุงเทพมหานคร ” ผลการวิจัยพบว่า

๑. สถานภาพของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ ๕๖.๔๔ อายุต่ำกว่า ๒๓ ปีร้อยละ ๕๗.๔๓ ประสบการณ์การทำงานร้อยละ ๘๐.๖๙ รายได้อยู่ในช่วง ๕,๐๐๐ ถึง ๗,๐๐๐ บาทต่อเดือนร้อยละ ๔๐.๑๐ ระดับชั้นเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ ๖๓.๓๗ และต้องเสียค่าที่พักอาศัยร้อยละ ๖๔.๓๖

๒. ประสิทธิผลการจัดการศึกษานอกโรงเรียนภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีประสิทธิผลระดับมากด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาด้านการศึกษาเพื่อทักษะชีวิต และด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและมีประสิทธิผลระดับปานกลางด้านการศึกษาพื้นฐาน

๓. การทดสอบสมมติฐานพบว่าผู้เรียนที่มีภูมิหลังด้านเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตวัฒนาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ ส่วนผู้เรียนภูมิหลังด้านอายุประสบการณ์ การทำงานรายได้ระดับการศึกษาและที่พักอาศัยต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน^{๙๗}

ถาวร กุลโชติ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ ประสิทธิผลการจัดระบบและการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ” ผลการวิจัยพบว่ามีประสิทธิภาพสูงโดยปัจจัยด้านการบริหารจัดการภายในองค์กรตามความคิดเห็นของคณะผู้ติดตามมี ๕ ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการต่อนโยบายและเป้าหมายของรัฐบาลในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ด้านความสามารถทั่วไปในการปฏิบัติงานกองทุนหมู่บ้านตามบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติและระเบียบที่ได้กำหนดโดยสมาชิกด้านการเสียสละและความมุ่งมั่นในการทำงานด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการให้สมาชิกเข้ามามีโอกาสการตัดสินใจทุกขั้นตอน ด้านการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกและประชาชนได้ทราบอย่างต่อเนื่องพบว่าทุกปัจจัยทำให้ประสิทธิผลสูง

^{๙๖} ฐิติพร สะสม, “ศึกษาระบบการบริหารและการจัดการวัดในพระพุทธศาสนากรณีศึกษา : วัดพระธาตุแช่แห้ง อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๔.

^{๙๗} กษณันท์ จิรบุญญิณฺโณ, “ประสิทธิผลการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตวัฒนากรุงเทพมหานคร”, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต), ๒๕๕๓.

คือ การบริหารโครงการมีส่วนร่วมของสมาชิกรองลงมา คือ ความเสียสละและความมุ่งมั่นในการทำงานของกรรมการ ส่วนด้านความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่การประชาสัมพันธ์เป็นปัจจัยรองลงมา ส่วนความรู้ความเข้าใจในนโยบายมีผลทำให้ประสิทธิผลสูงพอกัน การจัดระบบบริหารจัดการกองทุนพบว่าส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการบริหารกองทุนตามระเบียบมีระเบียบของกองทุนมีสมาชิกครบตามระเบียบตั้งแต่ ๕๐-๑๕๐ คน ได้กู้เงินครบทุกกองทุนสมาชิก ๕๐-๗๕ % ของสมาชิกทั้งหมดเป็นผู้กู้เงินมากที่สุดการส่งใช้เงินกู้ส่วนใหญ่ส่งใช้เป็นรายปี การจัดทำบัญชีถูกต้องเป็นส่วนใหญ่มีปัญหาไม่ทำบัญชีหรือไม่ถูกต้องมีจำนวนน้อยมีเงินค้างในบัญชีที่ยังไม่กู้ต่ำกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท เป็นส่วนใหญ่ส่วนใหญ่ปล่อยเงินกู้ไม่หมด จำนวน ๖๑ กองทุนมีการประชุมบางเดือนเป็นส่วนใหญ่และมีการบันทึกการประชุมถูกต้องแต่มีบางกองทุนไม่บันทึกการประชุมซึ่งมีจำนวนน้อย^{๙๘}

พระมหาวีฑูรย์ ธมมจุฑาโฒ (บุญมาพิลา) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอยางสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต ๒ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอยางสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต ๒ และเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอยางสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต ๒ ประชากรที่ศึกษาคือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ๑๓๕ คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอยางสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต ๒ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก การธำรงรักษาบุคลากรตามหลักสังคหวัตถุ ๔ การประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ การสรรหาบุคลากรตามหลักสังคหวัตถุ ๔ และการวางแผนบุคลากรตามหลักสังคหวัตถุ ๔ และแนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอยางสีสุราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต ๒ ควรส่งเสริมสนับสนุนการให้โอกาสการมอบหมายงานการตัดสินใจการสั่งการและการดำเนินการในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะด้านการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา และมีความเสียสละความแบ่งปันการมีน้ำใจเป็นเครื่องเสริมสร้างไมตรีให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในสังคมได้^{๙๙}

สรุปได้ว่า การจัดการ เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันเพื่อได้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการบริหารจัดการของแต่ละองค์การหรือหน่วยงานมีความแตกต่างกันไป

^{๙๘} ถาวร กุลโชติ “ ประสิทธิภาพการจัดระบบและการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดจันทบุรี ” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,(คณะวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา),๒๕๕๐ .

^{๙๙} พระมหาวีฑูรย์ ธมมจุฑาโฒ (บุญมาพิลา), “การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอยางสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต๒”,วิทยานิพนธ์(พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๖ .

ตามเป้าหมายการดำเนินงาน เช่น องค์การธุรกิจมีการบริหารจัดการเพื่อให้ได้ผลกำไรสูงที่สุด องค์การทางการศึกษามีการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาแก่นักศึกษามากที่สุด เป็นต้น แต่ในทุก ๆ กระบวนการการบริหารจัดการก็มีสิ่งที่เหมือนกันคือ ต้องอาศัยปัจจัยนำเข้าเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ มีกระบวนการพัฒนาการด้านเทคโนโลยี และการบูรณาการด้วยหลักพุทธธรรมนำการบริหารไปสู่ความเจริญ และมี กฎหมายพระราชบัญญัติ ข้อบังคับ ระเบียบต่าง ๆ มาเกื้อกูลพระธรรมวินัย โดยเฉพาะการปกครองคณะสงฆ์มีรูปแบบที่แตกต่างไปจากสมัยก่อนมาก เช่น ด้านการปกครอง ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่ ด้านสาธารณูปการ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ มีรูปแบบที่ปฏิบัติชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้ที่จะเป็นผู้นำ ในการบริหารจัดการในยุคปัจจุบันนี้ ต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ และเป็นผู้เพียบพร้อมด้วยจริยวัตรข้อปฏิบัติที่ดีงาม และเป็นที่ยอมรับของคณะสงฆ์และสังคมโดยรวม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าที่เป็นไปในทิศทางเดียวกับพุทธจักรและอาณาจักร เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาสังคม ตลอดถึงการพัฒนาบุคลากร การศึกษาและอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับคณะสงฆ์ โดยใช้หลักหน้าที่ของพระสงฆ์ ๖ ด้าน คือ การปกครอง การศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์

๒.๖.๓ งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสงเคราะห์

มีผู้ทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสงเคราะห์ไว้หลากหลาย ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกเพื่อนำมาประกอบการวิจัย ดังนี้

พระครูธรรมศาสน์อุโฆษ (ธงไชยวัฒน์ อัสสธมโม) ได้ทำวิจัยเรื่อง”บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์” ในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 3.73$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในโรงเรียนเท่ากับ ($\bar{x} = 3.74$) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในปัจจุบันเท่ากับ ($\bar{x} = 3.74$) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ต่อผู้ที่ด้อยโอกาสเท่ากับ ($\bar{x} = 3.71$) และด้านการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของการศึกษาลดละเลิกสิ่งเสพติดและ อบายมุขเท่ากับ ($\bar{x} = 3.70$) ตามลำดับ การเปรียบเทียบบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมไม่แตกต่างกันตาม อายุ พรรษา ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิมัธยมศึกษาและวุฒิมัธยมศึกษาด้านบาลี จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ พบว่า ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ได้แก่ ๑) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในปัจจุบัน ยังขาดการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และบุคลากรที่จะมาดำเนินการในด้านนี้ ๒) ด้านการบริหารจัดการ

กิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในโรงเรียน การมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานยังน้อยอยู่ ๓) ด้านการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของการศึกษาลดละเลิกสิ่งเสพติดและอบายมุข ความพร้อมของวัดในการทำเป็นศูนย์กลาง ลดละเลิกสิ่งเสพติดและอบายมุข และกลัวอิทธิพล รวมทั้งยังขาดบุคลากรและงบประมาณในการดำเนินการ ๔) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ต่อผู้ที่ด้อยโอกาส และยังขาดทุนในการสนับสนุนในด้านการศึกษายังขาดการจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาส^{๑๐๐}

พระอธิการสมหวัง จิตตปสาโท (ประสิทธิ์พันธุ์) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การศึกษาหลักการสงเคราะห์ศิษย์ในพระพุทธศาสนา” การสงเคราะห์ศิษย์สอดคล้องกับคำว่าสังคหะซึ่งเป็นการรวมน้ำใจ หรือการเชื่อมประสานใจของประชาชนให้เป็นหนึ่งเดียว ด้วยการแสดงออกซึ่งความรัก ความปรารถนาดี ความสมานสามัคคี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปันซึ่งกันและกัน ดังนั้น คำว่า สงเคราะห์ในงานวิจัยนี้ จึงหมายถึง การให้ความช่วยเหลือ ด้วยการเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ เกื้อกูล ซึ่งกันและกัน ด้วยสัมพันธภาพไมตรีอันเกิดจากการเห็นอกเห็นใจกัน เข้าใจในกันและกัน เพื่อยึดเหนี่ยวประสานสามัคคีกันไว้การรวมเข้าด้วยกัน การไม่ทะเลาะวิวาท ความพร้อมเพรียงและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน รวมเข้าเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน การสงเคราะห์ศิษย์นั้น ทำให้ทราบความหมายของคำว่า “สงเคราะห์” และ ความหมายของคำว่า “ศิษย์” ในหลายแง่มุม เมื่อรวมกันแล้วก็จะได้ความหมายของคำว่า การสงเคราะห์ศิษย์ที่แท้จริง ตามหลักการสงเคราะห์ศิษย์ใน พระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาท การสงเคราะห์ศิษย์มีความสำคัญเป็นเหตุให้เกิดความสามัคคีในสังคม โดยเฉพาะในสังคมไทย ซึ่งเป็นสังคมของชาวพุทธรวมทั้งบุคคลที่ควรได้รับการสงเคราะห์ ก็ได้แสดงไว้ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ อันจักก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่ศิษย์ทุก ๆ ประเภท หลักการสงเคราะห์ศิษย์ในทางพระพุทธศาสนานั้น จำแนกเป็น ๒ ประการ คือ (๑) การสงเคราะห์ด้วยอามิส หมายถึง การอนุเคราะห์ การสงเคราะห์ช่วยเหลือ ด้วยวัตถุสิ่งของ หรือด้วยกำลังกายกำลังใจ (๒) การสงเคราะห์ด้วยธรรมะ หมายถึง การอนุเคราะห์ สงเคราะห์ ช่วยเหลือ แนะนำสั่งสอน ตักเตือน ชักชวนศิษย์ให้ปฏิบัติธรรม ด้วยการให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนาจนถึงให้บวชเรียนศึกษาพระธรรมวินัย อีกวิธี คือการประพฤติปฏิบัติอยู่ในศีลธรรม เป็นที่พึ่งอาศัยแก่ศิษย์จัดเป็นการอนุเคราะห์ สงเคราะห์ด้วยธรรมอย่างยิ่ง แนวทางการสงเคราะห์ศิษย์นั้นคือการให้การอบรมสั่งสอนศิษย์ให้มีความรู้ ความสามารถในวิชาการทั้งหลายทั้งปวงซึ่งถือว่าเป็นงานหลักของพระสงฆ์ครูอาจารย์ทุกคนทุกระดับชั้นที่สอนตามหลักธรรมวินัยตามระเบียบประเพณีที่พึงงามแนวทางในการสงเคราะห์ศิษย์นั้นถ้าหากผู้สงเคราะห์หรือผู้ให้ไปในทางผิดๆหรือสนับสนุนให้สิ่งของกับศิษย์ของตนตามที่เขาต้องการ ถึงจะรู้ว่าการให้นั้นผิดกฎหมาย ผิดศีลธรรมก็ยังคงให้อีก การให้เช่นนี้ เป็นการให้ที่ผิดหลักทางพระพุทธศาสนา ทำให้ผู้รับเข้าใจผิดและเห็นผิดเป็นชอบจะเข้าใจคำสอนทางพระพุทธศาสนา ผิดไปจากความเป็นจริงเช่นถ้าได้รับการสงเคราะห์จากญาติ เพราะความตามใจ เห็นแก่พรรคพวก ผู้สงเคราะห์ยังมีสิ่งของ หรือวัตถุตามที่เขายกได้อยู่ ผู้ให้การสงเคราะห์ก็ยังเป็นที่รักของผู้รับการสงเคราะห์หากวันใดไม่มีสิ่งที่เขาต้องการอีกก็

^{๑๐๐}พระครูธรรมศาสน์อุโฆษ (ธงไชยวัฒน์ อัสสรธมโม). “บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

จะทำให้ผู้รับการสงเคราะห์ เกิดโทสะ โกรธ คิดประทุษร้าย อาฆาต อาจถึงกับทำร้ายได้ เพราะฉะนั้น ผู้ที่จะสงเคราะห์ศิษย์ จึงควรพิจารณาให้ดีว่า ไม่ควรให้สิ่งที่ผิดแก่ญาติของตน เพราะการให้สิ่งที่ไม่ดีด้วยอคติความลำเอียง จะทำให้ผู้ที่ได้รับสงเคราะห์ ใช้ชีวิตสิ่งของที่ได้มาอย่างประมาท เพราะได้ง่าย หรืออาจจะเอาไปเล่นการพนัน ซึ่งเป็นหนทางแห่งความเสื่อมในชีวิต เมื่อผู้ที่จะสงเคราะห์ ญาติเห็น และทราบสิ่งที่เป็นปฏิปักษ์ต่อการสงเคราะห์ญาติแล้ว ก็ควรจะสงเคราะห์ญาติให้ถูกหลักการ เพราะการทำอะไรที่ถูกหลักการ จะทำให้สิ่งนั้นอยู่ได้นาน ไม่เสื่อมไปง่าย สรุปว่า การสงเคราะห์ศิษย์ที่ดั้นนั้น จะต้องสงเคราะห์ด้วยวิธีทั้ง ๒ ที่สำคัญที่สุด ควรสงเคราะห์ด้วยธรรมะเสียก่อน จึงค่อยสงเคราะห์ด้วยวัตถุ^{๑๐๑}

พระใบฎีกามานะ สุธมฺมธโร (มากมุล) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการด้านการศึกษาสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ จังหวัดเพชรบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ๑)การบริหารจัดการด้านการศึกษาสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๖ เมื่อพิจารณาเป็นหลายด้าน พบว่าด้านสถานที่ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านที่เหลืออีก ๔ ด้าน ได้แก่ด้านค่าใช้จ่าย ด้านการพัฒนาการศึกษา ด้านการบริหารการศึกษา และด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก ๒)ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารจัดการด้านการศึกษาสงเคราะห์ของ พระสังฆาธิการ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า สถานภาพส่วนบุคคล ด้านวุฒิการศึกษาสามัญ มีผลทำให้ความเห็นที่มีต่อการบริหารจัดการด้านการศึกษาสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนสถานภาพส่วนบุคคล ด้าน อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาทางธรรม และตำแหน่ง ไม่พบความแตกต่าง ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ๓) ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการศึกษาสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ด้านสถานที่ ควรจัดสภาพแวดล้อมภายใน อาณาบริเวณ โรงเรียน และบริเวณรอบนอกโรงเรียน โดยดูแลรักษาความสะอาด ปลูกต้นไม้ ให้ความร่มรื่น มีบรรยากาศที่สะอาด สงบ และสว่าง เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการศึกษา ตลอดจนจัดรักษาความปลอดภัยในแก่นักเรียน, ด้านค่าใช้จ่าย ควรจัดสรรรายได้ประจำปีของวัดมาช่วยเหลืองานด้านการศึกษาสงเคราะห์อย่างชัดเจน โดยจัดสรรเป็นงบประมาณประจำในแต่ละปี, ด้านการพัฒนาการศึกษา ควรปรับกระบวนการพัฒนา เริ่มที่การพัฒนาครูผู้สอนเป็นประการแรก โดยการปลูกฝังค่านิยมทางคุณธรรม จริยธรรม ให้ครูเป็นตัวอย่างทางความประพฤติดีแก่นักเรียน, ด้านการบริหารการศึกษา ควรจัดบริการแนะแนวทางการศึกษาแก่นักเรียน โดยผ่านทางกิจกรรมปฐมนิเทศนักเรียน กิจกรรมทางวิชาการ กีฬา กิจกรรมทางศาสนา และการพบปะอาจารย์ที่ปรึกษาประจำวัน เพื่อพัฒนาให้ ผู้เรียนเป็นคนเก่งและดี และ ด้านอื่น ๆ ควร

^{๑๐๑} พระอธิการสมหวัง จิตตปสาโท (ประสิทธิ์พันธุ์). “การศึกษาหลักการสงเคราะห์ศิษย์ในพระพุทธศาสนา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย). ๒๕๕๓.

ประสานงานกับผู้นำชุมชนหรือตัวแทนหมู่บ้าน หรือประชาชนผู้ที่อาศัยในชุมชนที่วัดและโรงเรียน ตั้งอยู่ เพื่อรับทราบและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร^{๑๐๒}

พระธนากร วชิรธมโม ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตบางกอกใหญ่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑” พบว่าสภาพการบริหารงานบุคคลตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู พบว่าด้านการวางแผนบุคลากร ด้านการสรรหาบุคลากร ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน และด้านการพัฒนาบุคลากร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แนวทางในการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารและครู พบว่าควรมีการวางแผนบุคลากรที่เหมาะสมกับตำแหน่งงานเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการสรรหาบุคลากร มีการส่งเสริมด้านการฝึกอบรมสัมมนาทางวิชาการคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติธรรม มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามความสามารถของแต่ละบุคคลอย่างมีความยุติธรรม^{๑๐๓}

พระมหาจุฑุพร ญาณวีโร (คำพูน) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในเขตจังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่าระดับการศึกษาของบุคลากรที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในเขตจังหวัดนนทบุรี ไม่แตกต่างกัน^{๑๐๔}

พระครูปลัดเจริญ สุวีโร (มีประเสริฐ) ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดสมุทรสงคราม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดสมุทรสงครามตามความเห็นของพระสงฆ์ในจังหวัดสมุทรสงคราม ๒) เปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดสมุทรสงครามตามความเห็นของพระสงฆ์ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ๓) ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะสำหรับพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดสมุทรสงคราม และพบผลการวิจัยว่า ๑) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๓ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านบุคลากร ด้านการบริหาร ด้านอาคารสถานที่ และด้านการศึกษาสงเคราะห์ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ๒) ผลเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดสมุทรสงคราม ตามความเห็นของพระสงฆ์ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า สถานภาพส่วนบุคคลด้าน

^{๑๐๒} พระใบฎีกามานะ สุเมธโส (มากมูล). “การบริหารจัดการด้านการศึกษาสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการจังหวัดเพชรบุรี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสนตรมหาบัณฑิต**. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^{๑๐๓} พระธนากร วชิรธมโม, “การบริหารงานบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตบางกอกใหญ่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย), ๒๕๕๓ .

^{๑๐๔} พระมหาจุฑุพร ญาณวีโร (คำพูน), “ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในเขตจังหวัดนนทบุรี”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒),

พรรษา และ วุฒิการศึกษาทางธรรม มีผลทำให้ความเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดสมุทรสงคราม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนสถานภาพส่วนบุคคลด้านอายุ วุฒิการศึกษาสามัญ และตำแหน่ง ไม่พบความแตกต่าง ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ๓) ข้อเสนอแนะสำหรับพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ด้านบุคลากร ควรจัดให้มีการสรรหานักเรียนเข้ามาศึกษาเล่าเรียน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาที่ดีและให้ทุกส่วนภาค, ด้านการบริหารควรจัดบริการแนะแนวทางการศึกษาแก่นักเรียนโดยผ่านทางกิจกรรมปฐมนิเทศนักเรียน กิจกรรมทางวิชาการ และการพบปะอาจารย์ที่ปรึกษาประจำวัน, ด้านอาคารสถานที่ ควรมีการแบ่งสัดส่วนที่ชัดเจนในอาคารสถานศึกษาเล่าเรียน และ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ผู้บริหารควรเป็นผู้เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์จากการให้การสงเคราะห์ โดยเอื้อประโยชน์และสงเคราะห์ด้วยการให้ทุนการศึกษาแก่เด็กผู้ยากไร้ และควรมีการติดตามผลการศึกษาของเด็กที่ได้รับทุนไป^{๑๐๕}

พระครูประยุตบุญญากร (บุญยง กวีวิโส หมั่นการ) ได้วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อการศึกษาสงเคราะห์ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อการศึกษาสงเคราะห์ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร และ ๓) เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะของพุทธศาสนิกชนต่อการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร และพบผลการวิจัยว่า พุทธศาสนิกชน มีความคิดเห็นต่อการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พุทธศาสนิกชนมีความคิดเห็นต่อการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากในข้อมีการสนับสนุนและให้การช่วยเหลือในการพัฒนาสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ข้อเสนอแนะให้มีการสอนธรรมศึกษาแก่เยาวชนและบุคคลทั่วไป และข้อมีการจัดสร้างห้องสมุดภายในวัดเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ศึกษาหาความรู้ ส่วนข้ออื่น ๆ พุทธศาสนิกชนมีความคิดเห็นต่อการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลางการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร พบว่า พุทธศาสนิกชน มีความคิดเห็นต่อการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ปัญหา และข้อเสนอแนะของพุทธศาสนิกชนต่อการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ปัญหาในการจัดการสงเคราะห์ได้แก่ ปัญหาเรื่องการขาดแคลนบุคลากร ปัญหาด้านการจัดทุนการศึกษาที่ยังไม่ทั่วถึง ปัญหาด้านสถานที่ในการจัดการศึกษาสงเคราะห์ ปัญหาด้านความร่วมมือระหว่างพระสังฆาธิการและหน่วยงานของภาครัฐ ปัญหาด้าน

^{๑๐๕} พระครูปลัดเจริญ สุวิโร (มีประเสริฐ). “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดสมุทรสงคราม”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*. (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

งบประมาณ เป็นต้นข้อเสนอแนะ ควรเพิ่มบุคลากรให้เพียงพอ ควรมีการจัดหาทุนสนับสนุนด้าน การศึกษาให้ทั่วถึง จัดหาสถานที่เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาสงเคราะห์ ควรมีการทำความร่วมมือ ระหว่างพระสังฆาธิการและหน่วยงานภาครัฐในการจัดการศึกษาสงเคราะห์ เป็นต้น^{๑๐๖}

พระมหาสมชาย ธมฺมวโร (เต้าประเสริฐ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนและครูประจำการ ในเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนส่วนใหญ่มีอายุใน ระหว่าง ๓๑-๓๕ ปี สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี เทียบเท่า มีวุฒิการศึกษาทางธรรมในระดับ นักธรรมชั้นเอกประโยค ๑-๒ และเปรียญธรรม ๓ ประโยค โดยครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ระหว่าง ๓-๔ ปี และเคยเข้าร่วมโครงการอบรม วิธีการสอนวิชาพระพุทธศาสนา โดยคิดเป็นร้อยละ ๘๖.๒ นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาความรู้ความ เข้าใจในวิชาพระพุทธศาสนาจากสื่ออินเทอร์เน็ต และมีการใช้สื่อทางธรรมชาติในการสอน

ส่วนครูประจำการมีอายุระหว่าง ๓๑-๓๕ ปี สำเร็จการศึกษาในระดับ ปริญญาตรีใน ขณะที่การศึกษาทางธรรมพบว่า ครูประจำการได้มีการศึกษาในระดับธรรมศึกษาตรี โท เอก ตามลำดับ โดยครูประจำการส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนา อยู่ในระหว่าง ๗-๘ ปี และมีเพียงร้อยละ ๓๒.๘ เท่านั้นที่เคยเข้าร่วมโครงการอบรมการจัดการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนา นอกจากนี้ครูประจำการยังมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในวิชาพระพุทธศาสนา จากสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด และมีการใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนา

ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการสอนของกระทรวง ศึกษาธิการพบว่า ครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสอนคือมีการสอน และการวัดผลและประเมินผลมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านวิธีการสอนที่หลากหลายและการผลิต และการใช้สื่อตามลำดับ ส่วนวิธีการสอนของครูประจำการได้ดำเนินการด้านการวัดผลและการ ประเมินผลมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านวิธีการสอนด้านการผลิตและการใช้สื่อตามลำดับ

การเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาทั้งของครูพระสอน ศีลธรรมในโรงเรียนและครูประจำการใน ๕ ด้าน พบว่า วิธีการสอนของครูพระสอนศีลธรรมใน โรงเรียนและครูประจำการมีความแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ ๐.๐๑ โดยครูประจำการ สามารถดำเนินการสอนได้มีความชัดเจนและต่อเนื่องกว่าครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ทั้งในด้าน เนื้อหาหลักสูตร ด้านการผลิตและการใช้สื่อ ด้านวิธีการสอนและด้านการวัดผลและการประเมินผล ในขณะที่การจัดการเรียนการสอนวิชาทางพระพุทธศาสนานั้นมีหลายแบบ ได้แก่การสอนแบบโยนิโส มนสิการ การสอนแบบอริยสัจ ๔ และการสอนแบบเล่าเรื่อง ซึ่งเป็นการสอนเชิงพุทธิปัญญา พบว่า ทั้ง ครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนและครูประจำการมีการจัดการเรียนการสอนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก^{๑๐๗}

^{๑๐๖} พระครูประยุตปัญญากร (บุญยง กวีวิโส หมั่นการ) .“ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อการ จัดการการศึกษาสงเคราะห์ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. (สาขาวิชาการ จัดการเชิงพุทธ). (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^{๑๐๗} พระมหาสมชาย ธมฺมวโร (เต้าประเสริฐ) , “การศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนาของครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนและครูประจำการ ในเขตภาษีเจริญกรุงเทพมหานคร” ,

พระสถิต มหาลาโภ (ศรีเมือง) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสอนวิชาพระพุทธศาสนาของ พระสอนศีลธรรมในโรงเรียนวิถิพุทธ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านโนนม่วง ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่าโรงเรียนบ้านโนนม่วง เป็นหนึ่งในโรงเรียนวิถิพุทธที่ได้นำหลัก พุทธธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เยาวชนหรือนักเรียนในสถานศึกษา มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นและเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดแก่เยาวชน เช่น ปัญหา อาชญากรรม ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวิถิพุทธ เป็นโรงเรียนที่เน้นการบริหาร ศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ในด้านต่าง ๆ กล่าวคือ มีโครงสร้างการบริหาร หลักสูตรการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอน นักเรียนซึ่งทุกกิจกรรมจะเน้นที่ครูผู้สอนและนักเรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนมุ่งประเมินผลสัมฤทธิ์แก่นักเรียนในการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นให้นักเรียนคิดเป็นทำ เป็นหรือเป็นคนเก่ง ดีและมีสุข

นอกจากนั้นครูผู้สอนก็ต้องเตรียมตัวให้พร้อมในการสอน เช่น มีแผนการสอนที่รัดกุม รู้จักการใช้สื่อการเรียนการสอน ตัวอย่าง เช่น การใช้สื่อการสอนวิชาพุทธประวัติอาจจะใช้เป็นภาพสื่อ ทางวิดิทัศน์ แผ่นพับ พระพุทธรูป ศาสนสถาน เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ครูผู้สอน วิชาพระพุทธศาสนา ควรมีคุณสมบัติที่เหมาะสม

การสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนวิถิพุทธของโรงเรียนบ้านโนนม่วง พบว่าได้ยึด หลักวิธีการเสริมสร้างศรัทธาแก่ผู้เรียนด้วยการปลูกฝังด้วยโอวาท ๓ คือ ไม่ทำชั่วทำแต่ดีชำระจิตให้ บริสุทธิ์ เน้นให้เกิดการเรียนรู้ที่ตัวผู้เรียน และ เป็นโรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนจำนวน ๓๗๒ และ ผู้บริหาร ครูสอนจำนวน ๒๐ รูป/คน รวมทั้งครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด้วย นักเรียนส่วนใหญ่ เป็นคนในพื้นที่บ้านโนนม่วงและบ้านใกล้เคียงแต่ปัญหาที่สถานศึกษาประสบอยู่เสมอ คือ ผู้ปกครอง ย้ายนักเรียน นักเรียนติดเกมส์ หนีเรียนไปเที่ยวในตัวเมืองขอนแก่น โดยครูและผู้ปกครองเห็นว่า จะต้องร่วมมือกันในการป้องกันและดูแลเอาใจใส่ครูพระสอนศีลธรรม จึงเป็นที่พึงแก่สถานศึกษาใน การอบรม ให้ความรู้ศีลธรรมแก่นักเรียนด้วยเหตุนี้ ครูพระสอนศีลธรรม จึงมีคุณสมบัติที่ตรงกับ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา เพื่อให้ความรู้ต่าง ๆ แก่นักเรียนอย่างครบถ้วน และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ นักเรียนในแง่บุคคลแบบอย่างทางสังคม ส่วนโครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียนวิถิพุทธบ้าน โนนม่วง แบ่งออกเป็น ๔ ด้านคือ บริหารงานทั่วไป ฝ่ายบริหารงานงบประมาณ ฝ่ายบริหารงานบุคคล ฝ่ายบริหารงานวิชาการ

ผลการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนวิถิพุทธของโรงเรียนบ้านโนนม่วงพบว่า ผล การสอนวิชาพระพุทธศาสนา ผลของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการสอน ผลการเรียนรู้สู่การปฏิบัติและ ผลของกิจกรรมการทำบุญในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้นักเรียนได้ พัฒนาตนตามหลักพุทธธรรมต่าง ๆ อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ กล่าวคือ มีประสิทธิภาพในการเรียนการสอนดีขึ้นรู้จักการปรับตัวเข้ากับสังคมและกลุ่มเพื่อนได้ดี รู้จักยับยั้งอารมณ์ฝ่ายอกุศลที่แสดงออกทางกาย วาจา เช่น ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ทะเลาะกับเพื่อนๆ ไม่ทำ ความเดือดร้อนแก่ผู้ปกครองและชุมชนรู้จักกตัญญูกตเวทีต่อผู้ปกครองและสถานศึกษา ประพฤติตน

เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน มีจิตใจร่าเริงแจ่มใสไม่หดหู่ มีความเมตตาต่อเพื่อนๆ และคนอื่น รู้จักมารยาทเรียบร้อยดีงามทางสังคมไทย แต่งกายเรียบร้อย มีวาจาสุภาพ ให้ความเคารพบูชาผู้มีพระคุณ รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ตรงต่อเวลา ลดเลิกละสิ่งเสพติดให้โทษซึ่งเป็นเหตุให้เสียทรัพย์สิน เสียสุขภาพ^{๑๐๘}

พระใบฎีกาศุติ จันทโชโต (สุกรี). “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการศึกษา สงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ได้ว่า การศึกษาสงเคราะห์ เป็นการจัดการศึกษา โดยไม่หวังผลกำไร มุ่งสงเคราะห์เด็กยากจน เด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา และประชาชนทั่วไป ปลุกฝังให้มีค่านิยมพื้นฐานและการพัฒนาชีวิต มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ซึ่งการจัดการศึกษาสงเคราะห์ในปัจจุบันต้องกำหนดหลักการให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งนำหลักไตรสิกขาเป็นฐานในการกำหนดหลักการวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียนด้วยหลักธรรมทางศาสนา^{๑๐๙}

พระมหาธานินทร์ ฐิตวิโร (อินทวิ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า มีนักเรียนตอบแบบสอบถาม ๑๙๒ รูป ระดับอายุ ของนักเรียนส่วนใหญ่ ๑๖-๒๐ ปี การศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียนพบว่าส่วนมากจบชั้นประถมศึกษา ๖ เกี่ยวกับครอบครัวพบว่า ส่วนใหญ่เคยอาศัยอยู่กับบิดามารดาบิดามารดาอยู่ด้วยกัน และยังมีชีวิตอยู่ อาชีพของบิดามารดาพบว่า ส่วนใหญ่ทำนา รายได้ส่วนใหญ่ระบุไม่ได้ เกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก (คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๘๘) เมื่อพิจารณาข้อคำถามรายชื่อแล้วสามารถปรับเข้ากับหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาเรื่องอิทธิบาท ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมการนำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย ซึ่งได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา คือ เมื่อนักเรียนมีความต้องการจะประสบความสำเร็จทางการเรียนแล้ว นักเรียนควรจะมี ความขยันหมั่นเพียรมีความคิดและมีจิตใจที่ตั้งมั่นในการศึกษาเล่าเรียน พร้อมทั้งมีความคิดไตร่ตรองโดยใช้ เหตุผลต่อการเรียน ผลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้นอกจากทำให้ทราบระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษแล้วยัง สามารถนำผลไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่นมีการส่งเสริมการ เรียนรู้เพื่อให้นักเรียนสนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกห้องเรียน มีการจัดสภาพแวดล้อมและ บรรยากาศในห้องเรียน เพื่อเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน^{๑๑๐}

^{๑๐๘} พระสถิต มหาลาโภ (ศรีเมือง) “การสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนวิถิพุทธ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านโนนม่วง ตำบลศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (พระพุทธศาสนา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓),

^{๑๐๙} พระใบฎีกาศุติ จันทโชโต (สุกรี). “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการศึกษาสงเคราะห์ของ คณะสงฆ์ในอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

^{๑๑๐} พระมหาธานินทร์ ฐิตวิโร (อินทวิ), “การศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ”,

พระปรเมศวร์ ปญฺญาวชิโร (แจ่มแจ้ง) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูผู้สอน ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า

๑. ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานในด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนในด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

๒. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, สถานภาพ, วุฒิการศึกษา, อายุราชการ, รายได้ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ทำให้ความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ได้แก่ เพศ, วุฒิการศึกษา, อายุราชการ , รายได้ ส่วน อายุและ สถานภาพไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. แนวทางพัฒนาสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ถ้านำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร จะทำให้การบริหารงานนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะหลักธรรมาภิบาลยึดหลักการทางานที่มีหลักนิติธรรมหลักคุณธรรมหลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่านำมาใช้ในการบริหาร ซึ่งเป็นการบริหารการปกครองที่ดีที่ทุก ๆ ส่วนเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีงามเหมาะที่จะนำมาใช้ในการจัดการบริหารงาน ทำให้หน่วยงานนั้นสามารถพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพได้^{๑๑๑}

พระมหาบัณฑิต ปณฺธิตเมธี (ชรินทร์) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาของสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การจัดหลักสูตรที่ยืดหยุ่น การสอบและการประเมินผล รวมทั้งปัญหาการขาดการสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ ครูผู้สอนขาดเทคนิควิธีการสอน และการขาดนักเรียนที่สนใจศึกษาอย่างจริงจัง เป็นต้น การบริหารสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ใน ๕ ด้าน คือ ด้านสภาพทั่วไปของสำนักเรียน ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการสอบและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ มีสภาพการบริหารจัดการที่พอใช้ค่อนข้างดี โดยมีค่าเฉลี่ย ๓.๔๗ จากระบบ ๕ คะแนนโดยแต่ละด้านมีผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องดังนี้

วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕),

^{๑๑๑} พระปรเมศวร์ ปญฺญาวชิโร (แจ่มแจ้ง), “ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (รัฐประศาสนศาสตร์), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕),

๑) ด้านสภาพทั่วไปของสำนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดห้องเรียนเพื่อส่งเสริมและเป็นแรงกระตุ้นในการเรียน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนบรรยากาศความสงบเงียบรอบ ๆ สำนักเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

๒) ด้านหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยผู้บริหาร อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนทราบวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความยืดหยุ่นของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

๓) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการจัดกิจกรรมที่หลากหลายของครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

๔) ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการอบรมการใช้สื่อให้กับครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยสุด

๕) ด้านการสอบและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยความเหมาะสมของการจัดสนามสอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวงควรเปลี่ยนแปลงวิธีการสอบและประเมินผลใหม่ อยู่ในระดับน้อยสุด ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลีในเขตกรุงเทพมหานคร มีสภาพการณ์ที่พอใช้โดยมีกิจกรรมการเรียนการสอน และสภาพทั่วไปที่ดี แต่ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการสอบและประเมินผลยังอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบความคิดเห็น จำแนกตามตำแหน่งพบว่า ตำแหน่งหน้าที่ที่แตกต่างกันส่งผลให้ผู้บริหาร อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านสภาพทั่วไปของสำนักเรียนและด้านการสอบและประเมินผลส่วนด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านสื่อการเรียนการสอนพบว่าไม่แตกต่างกัน^{๑๑๒}

สรุปได้ว่า จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาสงเคราะห์ เป็นการจัดการศึกษาโดยไม่หวังผลกำไร มุ่งสงเคราะห์เด็กยากจน เด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา และประชาชนทั่วไป ปลุกฝังให้มีความนิยมพื้นฐานและการพัฒนาชีวิต มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ซึ่งการจัดการศึกษาสงเคราะห์ในปัจจุบันต้องกำหนดหลักการให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งนำหลักไตรสิกขาเป็นฐานในการกำหนดหลักการวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียนด้วยหลักธรรมทางศาสนา มีการสนับสนุนและให้การช่วยเหลือในการพัฒนาสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ข้อเสนอแนะให้มีการสอนธรรมศึกษาแก่เยาวชนและบุคคลทั่วไป และขอมีการจัดสร้างห้องสมุดภายในวัดเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ศึกษาหาความรู้ ส่วนข้ออื่น ๆ พุทธศาสนิกชนมีความคิดเห็นต่อการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ผู้บริหารควรเป็นผู้เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์จาก

^{๑๑๒} พระมหาบัณฑิต ปณิตฺตเมธี (ชรินทร์), “การบริหารสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี กรุงเทพมหานคร”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต* (การบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓),

การให้การสงเคราะห์ โดยเอื้อประโยชน์และสงเคราะห์ด้วยการให้ทุนการศึกษาแก่เด็กผู้ยากไร้ และ
ควรมีการติดตามผลการศึกษาของเด็กที่ได้รับทุนไป

๒.๖.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคณะสงฆ์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคณะสงฆ์ได้มีผู้ศึกษาวิจัยไว้หลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็น
แนวทางในการศึกษาและกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

พระครูสันติธรรมาภีรต (บุญชัย สนติกโร) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสังฆาธิการ
ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดราชบุรี” จากผลการวิจัยพบว่า พระสังฆาธิการผู้ตอบ
แบบสอบถามมีความเห็นว่าบทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดราชบุรี
ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์มาก โดยเฉพาะปัญหาด้านการศึกษา
และ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญมากเป็นพิเศษ แต่เมื่อกล่าวโดยภาพรวมถึง
บทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดราชบุรีอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก นั้นแสดงให้เห็นว่า
คณะสงฆ์จังหวัดราชบุรีมีระเบียบในการบริหารกิจการงานคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน มีประสิทธิภาพดี
ทั้งยังมีการวางแผนและวางนโยบาย ตลอดจนบุคลากรมีความสามัคคีปรองดองและให้ความร่วมมือใน
การปฏิบัติหน้าที่ของตนเองในการบริหารกิจการเป็นอย่างดีและเข้มแข็ง จึงส่งผลให้การบริหารกิจการ
คณะสงฆ์จังหวัดราชบุรีมีประสิทธิภาพดี^{๑๑๓}

พระมหามณเฑียร วรธมโม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทพระ สังฆาธิการในการบริหาร
กิจการคณะสงฆ์จังหวัดพังงา” จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทการปฏิบัติงานในการบริหารกิจการคณะ
สงฆ์จังหวัดพังงา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บทบาทการ
ปฏิบัติงานในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดพังงาอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ ด้านการศึกษา
และด้านการศึกษาสงเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการ
เปรียบเทียบระดับบทบาทของพระ สังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดพังงา พบว่าพระ
สังฆาธิการที่มีอายุและจำนวนพรรษาต่างกัน มีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนพระสังฆาธิการที่มีตำแหน่ง วุฒิทางการศึกษาสายสามัญวุฒิ
ทางการศึกษาทางธรรม และวุฒิทางการศึกษาทางเปรียญธรรมต่างกัน มีบทบาทในการบริหารกิจการ
คณะสงฆ์ไม่แตกต่างกัน^{๑๑๔}

ไอศูรย์ อินทร์เพชร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาสังคม :ศึกษา
เฉพาะกรณีพระเทพสาครมุนี (แก้ว สุวณฺณโชโต)” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการพัฒนาสังคมตาม
แนวพระเทพสาครมุนี (แก้ว สุวณฺณโชโต) ท่านเป็นแบบอย่างที่ดี เคร่งครัดระเบียบวินัย วางระเบียบ
แบบแผน ข้อวัตรไว้อย่างเคร่งครัด ทั้งได้ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วยความวิริยะ

^{๑๑๓} พระครูสันติธรรมาภีรต (บุญชัย สนติกโร), “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะ
สงฆ์จังหวัดราชบุรี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย), ๒๕๕๔.

^{๑๑๔} พระมหามณเฑียร วรธมโม, “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด
พังงา”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย),
๒๕๕๒.

อุตสาหกรรม เสียสละ โดยมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์แก่คณะสงฆ์และสาธารณชนทั้งในด้านการปกครอง การเผยแผ่ การศึกษา การสาธารณูปการ การสาธารณสงเคราะห์ ปรากฏประจักษ์เป็นผลงานสืบมา^{๑๑๕}

พระวิฑูรย์ ฐานเมธี (บุญพร้อม) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดหนองบัวลำภู ทั้ง ๖ ด้าน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดหนองบัวลำภูโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ สถานภาพสมรส และอาชีพที่ต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีอายุ และการศึกษา ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕^{๑๑๖}

พระมหาวิเชียร ชาญณรงค์ ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทพระสงฆ์ในการนำหลักธรรมมาใช้ทำกิจกรรมงานพัฒนาชุมชนเพื่อการลด ละ เลิก อบายมุข ศึกษาเฉพาะกรณีพระครูศีลวราภรณ์ (เฉลิม ตีลีโล) วัดโนนเมือง ตำบลโนนเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อศึกษาพระครูศีลวราภรณ์ ในการนำหลักธรรมมาพัฒนาจิตใจ และใช้ร่วมกับกิจกรรมการ พัฒนาชุมชน เพื่อ ลด ละ เลิกอบายมุข โดยวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า พระสงฆ์มีบทบาทในการเป็นผู้นำชุมชน ด้วยการกระตุ้นปลูกจิตสำนึก นำเทคนิควิธีการในการเข้าถึงชุมชน การสื่อสารกับชุมชนผ่านการเทศนา บรรยาย ป้ายข้อความสื่อด้วยหลักธรรม การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และเป็นผู้ให้คำปรึกษาในการพัฒนากิจกรรมกลุ่ม ซึ่งตั้งเป้าหมายไว้คือ ชุมชนปลอดจากอบายมุข โดยขั้นตอนของกิจกรรมมุ่งให้เกิดการเรียนรู้ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของตนเอง การชี้ให้ชุมชนเห็นโทษของอบายมุข การแก้ปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นของชุมชน โดยการมุ่งให้มีการปฏิบัติจริง ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ชุมชนได้ดำเนินการฝ่ายกิจกรรมการพัฒนาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากผลการศึกษาปรากฏว่า บทบาทของพระครูศีลวราภรณ์ ได้ส่งผลให้ชุมชนได้ร่วมมือทำกิจกรรมด้วยกัน เพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อเป็นแรงผลักดันให้ชุมชนอยู่รอดและพึ่งพากันเองในชุมชน^{๑๑๗}

พระมหากำพล คุณงกโร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการอบรมจริยธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความพึง

^{๑๑๕} ไอศูรย์ อินทร์เพชร, “บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาสังคม : ศึกษาเฉพาะกรณีพระเทพสาครมุนี (แก้ว สุวณฺโณโชโต)”, วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชวิทยาเขต, ๒๕๕๓).

^{๑๑๖} พระวิฑูรย์ ฐานเมธี (บุญพร้อม), “การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดหนองบัวลำภู”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชวิทยาเขต, ๒๕๕๓),

^{๑๑๗} พระมหาวิเชียร ชาญณรงค์, “บทบาทพระสงฆ์ในการนำหลักธรรมมาใช้ทำกิจกรรมงานพัฒนาชุมชนเพื่อลด ละ เลิก อบายมุข ศึกษาเฉพาะศึกษาพระครูศีลวราภรณ์ (เฉลิม จิตฺตลีโล)”, วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๗).

พอใจต่อบทบาทของพระสงฆ์ทุกด้านในระดับมาก โดยเห็นว่าพระสงฆ์ทำบทบาทในด้านภาวะผู้นำมากที่สุด รองลงมาคือด้านการให้การศึกษา ด้านการเผยแผ่ธรรมและกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ด้านสาธารณูปโภคและระบบนิเวศ และด้านการให้ความรู้ด้านการปกครอง และกลุ่มพระสงฆ์มีความพึงพอใจต่อบทบาทของพระสงฆ์เองทุกด้านในระดับมาก โดยเห็นว่า กลุ่มพระสงฆ์มีบทบาทในด้านภาวะผู้นำเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือด้านการให้การศึกษา ด้านการเผยแผ่ธรรม ด้านสาธารณูปโภคและระบบนิเวศ และด้านการให้ความรู้ด้านการปกครอง กลุ่มพระสงฆ์มีความเข้าใจในการอบรมหลักสูตรคำสั่งสอนที่พุทธศาสนิกชนควรทราบในระดับมาก^{๑๑๘}

พระครูสุวรรณวรการ (พิมพ์ทรัพย์ พุทธญาโณ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานีซึ่งมีทั้งหมด ๔ ด้าน ได้แก่ การพัฒนาชุมชนด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจด้านสาธารณสุข และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ด้านวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก^{๑๑๙}

พระมหาสังเวียร ปญญาโร (ศรีมันตะ) ได้เสนอปฏิญญานิพนธ์เรื่อง บทบาทของพระสงฆ์ในการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษาพระครูสุภาจารวัฒน์ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและพอเพียง ด้านหลักพุทธธรรมสำคัญที่พระครูสุภาจารวัฒน์นำมาใช้ คือ หลักอิทธิบาท ๔ หลักสังคหวัตถุ ๔ และหลักการวางสัจธรรม ๔ เป็นต้น มาเป็นหลักในการทำงานโดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน เพราะเป็นธรรมที่สอดคล้องกับการทำงานเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหน่วยงานกับชุมชนทำให้ชุมชนมีคุณธรรมโดยผ่านกิจกรรมร่วมกันการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้มีความเป็นอยู่ดีขึ้นโดยการยึดหลักแห่งความเสียสละ และการให้โอกาสคนอื่นเสมอในการทำงานร่วมกัน^{๑๒๐}

พระมหานพพล กนตสีโล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนของพระสังฆาธิการ จังหวัดสมุทรสงคราม” จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนของพระสังฆาธิการจังหวัดสมุทรสงคราม ทั้ง ๕ ด้าน คือ ด้านการพัฒนาจิตใจ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม, ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ และด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๓๓ และเมื่อจำแนกรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด ๓ อันดับแรก พบว่า ด้านการพัฒนาจิตใจ ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย

^{๑๑๘} พระมหากำพล คุณงกโร, “ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการอบรมจริยธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (การจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๓.

^{๑๑๙} พระครูสุวรรณวรการ (พิมพ์ทรัพย์ พุทธญาโณ), “ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานี”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (การจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๓.

^{๑๒๐} พระมหาสังเวียร ปญญาโร (ศรีมันตะ), “บทบาทของพระสงฆ์ในการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนกรณีศึกษาพระครูสุภาจารวัฒน์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๓).

เท่ากับ ๓.๘ รองลงมาคือด้านด้านการศึกษาสงเคราะห์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๑ และด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๗^{๑๒๑}

อนุดิษฐ์ สมฤทธิ์ ได้วิจัยเรื่อง ทศนคติของพระสงฆ์ที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า ประเด็นที่พระสงฆ์แสดงทัศนคติเห็นด้วยสูงสุดคือ พระสงฆ์โน้มน้าวจิตใจประชาชนร่วมมืออนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ส่วนความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พบว่าพระสงฆ์ส่วนใหญ่มีความรู้มากเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่วนปัญหาคือ พระสงฆ์ไม่มึงบประมาณในการดำเนินการ และประชาชนไม่มีความรู้จึงไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับพระสงฆ์^{๑๒๒}

พระมหาคุณ จีรวฑโฒ (จินดาพันธ์) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพการบริหาร งานการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการระดับอำเภอและระดับตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา” วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการบริหารงาน โดยจำแนกตามอายุพรรษาและระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง พบว่า สภาพการบริหารงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ๓ ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง ๒ ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวิเคราะห์นโยบาย รองลงมาคือ ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดการสารสนเทศ สภาพการบริหารงานของพระสังฆาธิการที่มีอายุพรรษาน้อยกว่า ๒๕ พรรษา กับที่มีอายุพรรษามากกว่า ๒๕ พรรษาขึ้นไป โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนพระสังฆาธิการที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า ๑๐ ปี กับ พระสังฆาธิการที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งมากกว่า ๑๐ ปีขึ้นไป โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน^{๑๒๓}

พระครูสังฆรักษ์พศวีร์ อธิปญโญ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ : กรณีศึกษาพระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดนนทบุรี พบว่า พระสังฆาธิการมีบทบาทโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดมีบทบาทอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนผลการเปรียบเทียบบทบาทพระสังฆาธิการที่มีจำนวนพรรษา ระดับการศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายเปรียญธรรม ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ และการสังกัดวัดแต่ละขนาดแตกต่างกัน มีบทบาทต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดนนทบุรี ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน^{๑๒๔}

^{๑๒๑} พระมหานพพล กนตสีโล, “ภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนของพระสังฆาธิการ จังหวัดสมุทรสงคราม”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๔.

^{๑๒๒} อนุดิษฐ์ สมฤทธิ์, “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่”, *การค้นคว้าแบบอิสระวิทยาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๒.

^{๑๒๓} พระมหาคุณ จีรวฑโฒ (จินดาพันธ์), “การศึกษาสภาพการบริหารงานการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการระดับอำเภอและระดับตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา”, *ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๔๗).

^{๑๒๔} พระครูสังฆรักษ์พศวีร์ อธิปญโญ, “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ : กรณีศึกษาพระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๐.

พระมหาพรประสงค์ พุทธจันทร์ ได้เสนอปฏิญญาพันธเรื่อง บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน ผลการศึกษาพบว่า ๘๗ พระสงฆ์ทุกวัดได้ร่วมกันพัฒนาวัดทั้ง ๖ ด้านคือการพัฒนาวัดด้านการปกครองได้มีการวางมาตรการ และออกกฎระเบียบของวัดเป็นไปตามแบบแผนแห่งพระธรรมวินัย และกฎระเบียบของคณะสงฆ์ให้พระภิกษุ และสามเณรได้ยึดถือ และประพฤติปฏิบัติตาม และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมพัฒนาวัดในรูปของคณะกรรมการวัด การพัฒนาวัดด้านการศาสนศึกษาได้ให้การส่งเสริม และสนับสนุนพระภิกษุ และสามเณรได้ศึกษาเล่าเรียนในระบบการศึกษาต่าง ๆ ของคณะสงฆ์และการศึกษาตามอัธยาศัยทางด้านพระสงฆ์วัดเซตุนได้จัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมทั้งแผนกธรรมแผนกบาลี และแผนกสามัญศึกษาให้แก่พระภิกษุและสามเณรด้วยการพัฒนาวัดด้านการศึกษาสงเคราะห์ ได้ให้ความอุปถัมภ์ และสนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักเรียน และทุนอาหารกลางวัน วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนแก่สถานศึกษา ได้บรรยายอบรมและเป็นครูพระช่วยสอนตามสถานศึกษาต่าง ๆ ทางด้านพระสงฆ์วัดกุ้มคำ วัดเกตการามและวัดท่าสะอาดได้เป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งโรงเรียนขึ้นในวัดเพื่อให้เป็นสถานที่ศึกษาเล่าเรียนของเด็กเยาวชนในชุมชนและวัดเซตุนได้ให้บริการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านแพทย์แผนไทยแก่ประชาชน และการพัฒนาวัดด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมได้ดำเนินการเผยแผ่ศาสนาธรรมด้วยการเทศน์ การอบรมบรรยายให้แก่ประชาชนตามโอกาส และสถานที่ต่าง ๆ ทั้งในวัดและนอกวัด และได้ร่วมกับประชาชนจัดกิจกรรม วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและกิจกรรมประเพณีที่สำคัญของท้องถิ่นเป็นประจำทางด้านพระสงฆ์ วัดสันป่าข่อยได้จัดกิจกรรมปาฐกถาธรรม ให้แก่ประชาชนทุกวันอาทิตย์ในช่วงเข้าพรรษา การพัฒนา วัดด้านการสาธารณูปการได้มีการก่อสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์ศาสนวัตถุ และศาสนสถานได้พัฒนาปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ภายในบริเวณวัด และอาคารสถานที่ของวัดและให้ประชาชนได้เข้ามาใช้อาคารสถานที่ของวัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านพระสงฆ์วัดเกตการามได้ร่วมกับประชาชนจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ขึ้นในวัดเพื่อเป็นการอนุรักษ์โบราณวัตถุต่าง ๆ และเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรม^{๑๒๔}

พระมหาอานนท์ อานนโท ได้วิจัยเรื่อง การบริหารกิจการคณะสงฆ์ในเขตจังหวัดชุมพรกับการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรม ๗ ผลการวิจัยพบว่าพระสังฆาธิการ ในจังหวัดชุมพรโดยส่วนมากแล้วได้นำหลักอปริหานิยธรรม ๗ ไปใช้ใน การบริหารกิจการคณะสงฆ์โดยภาพรวม อยู่ในเกณฑ์ที่มาก โดยมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๘ โดย พระสังฆาธิการในจังหวัดชุมพร ได้ดำเนินการประชุมพระภิกษุสามเณรในพื้นที่เขตปกครองเป็นประจำ และยังมีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์กับผู้นำชุมชน พร้อมกันนี้ยังมีการประเมินผล ให้ความสำคัญกับการประชุมโดยสละเวลาเข้าร่วมประชุม มีการวางกฎระเบียบให้แก่คณะสงฆ์ด้วยการรณรงค์ให้วัดเป็นสถานที่ปลอดบุหรี่ มีการยกย่องพระมหาเถระผู้ทำคุณงามความดี และเชิดชูให้เป็นเกียรติประวัติ ทำความเข้าใจในการบริหารงานตามจารีตพระพุทธศาสนา มีการอนุรักษ์ธรรมชาติโดยให้ความรู้ถึงประโยชน์ของธรรมชาติทั้งนี้ยังส่งเสริมการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในอาวาสในเขตปกครองให้เป็นลานธรรม เปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนได้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านธรรมะ ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจหลักธรรม และส่งผลให้เกิดทัศนะใหม่ๆในหลักธรรมศาสนาทงพุทธศาสนาการเปรียบเทียบเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้หลักอปริ

^{๑๒๔} พระมหาพรประสงค์ พุทธจันทร์, “บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

หานิยธรรม ๗ ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดชุมพร จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ตำแหน่งพระสังฆาธิการ วุฒิการศึกษาทางธรรม วุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่พระสังฆาธิการนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนอายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสามัญไม่พบความแตกต่างจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๑๒๖}

พระมหากฤษฎา นันทเพชร ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของพระสงฆ์ต่อ บทบาทการพัฒนาสังคม” โดยมีวัตถุประสงค์ ๓ ประการคือ ประการแรก เพื่อศึกษาถึงทัศนคติ ของพระสงฆ์ผู้ได้รับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่มีต่อบทบาทการพัฒนาสังคม ประการที่สอง เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อทัศนคติของพระสงฆ์ที่ได้รับการศึกษา ปริญญาตรี ประการที่สาม เพื่อศึกษาถึงบทบาทในการพัฒนาสังคมด้านต่าง ๆ ของพระสงฆ์ ผู้รับการศึกษาในปริญญาตรีในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์ที่ เรียนวิชาเอกในมหาวิทยาลัยต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทในการพัฒนาสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือพระสงฆ์ที่เรียนวิชาเอกสังคมวิทยา มีทัศนคติเห็นด้วยกับ บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาสังคมสูงกว่าพระสงฆ์ที่เรียนวิชาเอกภาษาอังกฤษ วิชาเอก ศาสนาปรัชญา วิชาเอกบาลี-สันสกฤต และมีแนวโน้มว่าปัจจัยอื่น ๆ เช่น พรรษา สถาบัน การศึกษา จำนวนครั้งในการติดตามสื่อโทรทัศน์จะส่งผลให้พระสงฆ์มีทัศนคติต่อบทบาทในการ พัฒนาสังคมบางด้านแตกต่างกันด้วย^{๑๒๗}

พระมหาเชาวลิต ขาตเมธี (คงแก้ว) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ศึกษาเฉพาะกรณีพระสังฆาธิการในจังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่าพระสังฆาธิการ มีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ทั้ง ๖ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พระภิกษุสามเณรในจังหวัดภูเก็ต มีความคิดเห็นแตกต่างกันตามสถานภาพ อายุ จำนวนพรรษา วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนพระภิกษุสามเณรที่มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาท ของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดภูเก็ตไม่แตกต่างกัน^{๑๒๘}

สรุปได้ว่าพระสงฆ์ถือเป็นบุคคลสำคัญในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมมาเป็นหลักในการทำงานโดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน เพราะเป็นธรรมที่สอดคล้องกับการทำงานเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหน่วยงานกับชุมชนทำให้ชุมชนมีคุณธรรมโดยผ่านกิจกรรมร่วมกันการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้มี

^{๑๒๖} พระมหาอานนท์ อานนโท, “การบริหารกิจการคณะสงฆ์ในเขตจังหวัดชุมพรกับการประยุกต์ใช้หลักสิกขุปริหานิยธรรม ๗”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

^{๑๒๗} พระมหากฤษฎา นันทเพชร, “ทัศนคติของพระสงฆ์ต่อบทบาทการพัฒนาสังคม”, **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต**, (คณะสังคมศาสตร์ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๐).

^{๑๒๘} พระมหาเชาวลิต ขาตเมธี (คงแก้ว), “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ศึกษาเฉพาะกรณีพระสังฆาธิการในจังหวัดภูเก็ต”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

ความเป็นอยู่ดีขึ้นโดยการยึดหลักแห่งความเสียสละ และการให้โอกาสคนอื่นเสมอในการทำงาน ร่วมกันการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ทั้งนี้บทบาทสำคัญของพระสงฆ์นอกจากจะถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้องสู่ประชาชนแล้ว พระสงฆ์ยังเป็นผู้ดำเนินการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ให้ทรงคุณค่าไว้อย่างเดิม ซึ่งได้ดำเนินการมีประชุมพระภิกษุสามเณรในพื้นที่เขตปกครองเป็นประจำ และยังมีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์กับผู้นำชุมชน พร้อมกันนี้ยังมีการประเมินผล ให้ความสำคัญกับการประชุม โดยสละเวลามาเข้าร่วมประชุม มีการวางกฎระเบียบให้แก่คณะสงฆ์ด้วยการรณรงค์ให้วัดเป็นสถานที่ปลอดบุหรี่ มีการยกย่องพระมหาเถระผู้ทำคุณงามความดี และเชิดชูให้เป็นเกียรติประวัติ ทำความเข้าใจในการบริหารงานตามจารีตพระพุทธศาสนา มีการอนุรักษ์ธรรมชาติโดยให้ความรู้ถึงประโยชน์ของธรรมชาติทั้งนี้ยังส่งเสริมการปรับภูมิทัศน์ภายในอาวาสในเขตปกครองให้เป็นลานธรรม เปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนได้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านธรรมะ ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจหลักธรรม และส่งผลให้เกิดทัศนคติใหม่ๆ ในหลักธรรมการสอนทางพุทธศาสนาการเปรียบเทียบเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้ และส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์มาก โดยเฉพาะปัญหาด้านการศึกษา และ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญมากเป็นพิเศษ แต่เมื่อกล่าวโดยภาพรวมถึงบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์สืบไป

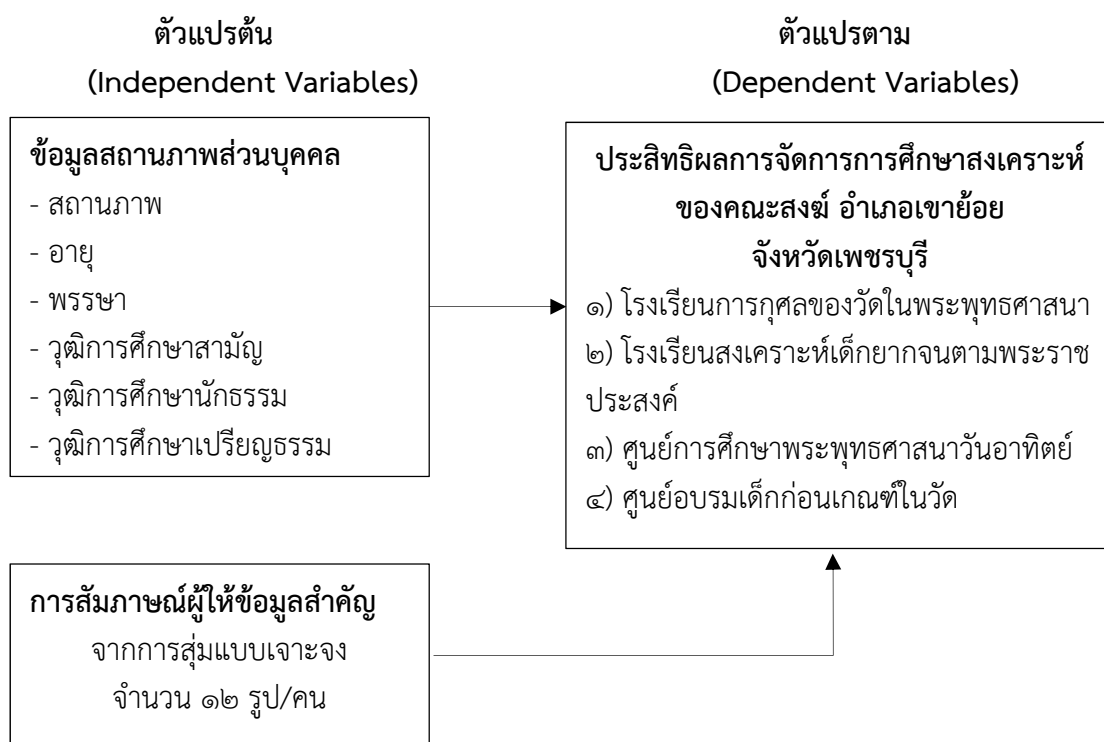
๒.๗ กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษานักธรรม และวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยผู้วิจัยสังเคราะห์จากแนวคิดทฤษฎีของพระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญโญ) ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งการศึกษาที่ภิกษุสงฆ์ได้ดำเนินการในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน ๔ ลักษณะ คือ

๑. โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา
๒. โรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์
๓. ศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนวันอาทิตย์
๔. ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ดังแผนภาพที่ ๒.๒ ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๒ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และ ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ

๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๒.๑ ประชากร (Population)

ประชากร (Population) ได้แก่ พระสงฆ์ ในพื้นที่อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีจำนวน ๓๔๖ รูป^๑

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มมาจากประชากรโดยหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการใช้สูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane)^๒ ในกรณีที่ทราบจำนวนประชากร ที่ระดับความคลาดเคลื่อน ๐.๐๕

^๑ สำนักงานเจ้าคณะอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ณ วันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐.

^๒ คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, สถิติเบื้องต้นและการวิจัย : Basic Statistics and Research, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๒๒๘.

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) กลุ่มตัวอย่างได้มาจาก พระสงฆ์ จำนวน ๓๔๖ รูป ที่ได้จากสูตรของ Taro Yamane ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ ๐.๐๕ ดังนี้

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

พระสงฆ์ทั้งหมด ๓๔๖ รูป เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ดังนี้

$$n = \frac{346}{1 + 346(0.05)^2}$$

$$n = \frac{346}{1 + 0.86}$$

$$n = \frac{346}{1.86}$$

$$n = 186.02$$

เพราะฉะนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ ๑๘๖ รูป

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วน โดยพิจารณาจากจำนวนพระสงฆ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลมีลักษณะกระจาย ให้สัมพันธ์กับสัดส่วนของพระสงฆ์ โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้เขตปกครองเจ้าคณะตำบล เป็นระดับในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง อย่างเป็นสัดส่วนโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละชั้น} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนพระสงฆ์ในแต่ละตำบล}}{\text{จำนวนพระสงฆ์ทั้งหมด}}$$

จากสูตรจะได้พระสงฆ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นของ พระสงฆ์ ในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี รวม ๓๔๖ คน รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนพระสงฆ์และกลุ่มตัวอย่างพระสงฆ์ ในเขตปกครองอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ที่	ระดับตำบล	จำนวนพระสงฆ์ (รูป)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (รูป)
๑	ตำบลเขาย้อย	๖๑	๓๓
๒	ตำบลทับคา-ดอนทราย	๕๕	๓๐
๓	ตำบลหนองปลาไหล	๕๒	๒๘
๔	ตำบลห้วยโรง	๕๘	๓๑
๕	ตำบลบางเค็ม	๖๑	๓๓
๖	ตำบลหนองชุมพล	๕๙	๓๑
	รวม	๓๔๖	๑๘๖

๓.๒.๓ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) จำนวน ๒ กลุ่ม รวมทั้งสิ้น ๑๒ รูป/คน ประกอบด้วย

กลุ่มที่ ๑ บรรพชิต จำนวน ๖ รูป ได้แก่

๑) พระครูญาณวัชรวิมล (สมพงษ์ วชิรญาณ)

เจ้าคณะอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๒) พระครูจันทวชิรคุณ (ประเทือง จันทโสภณ)

เจ้าคณะตำบลทับคา-สระพัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๓) พระครูศรีวัชรภรณ์ (บุญช่วย ฐิตปณฺโณ)

เจ้าคณะตำบลบางเค็ม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๔) พระครูอนุวงศ์วรกิจ (อินทศักดิ์ อาจาโร)

อนุกรรมการขับเคลื่อนศีล๕ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดเพชรบุรี

๕) พระมหานิธิกาญจน์ นิธิวิโส

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาย้อยไพบูลอุปถัมภ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๖) พระใบฎีกามานะ สุขเมธโส

ประธานสภาครูสอนพระปริยัติธรรม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

กลุ่มที่ ๒ คฤหัสถ์ จำนวน ๖ คน ได้แก่

๑) นายสาธิต เกียรติสุพิมล

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดเพชรบุรี

๒) ดร.วิไลลักษณ์ เพชรเอี่ยม

รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาย้อยไพบูลอุปถัมภ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๓) นาย ชวณ หลมสุข

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

- ๔) นางสาวรวงทอง อุ่นเรือน
ข้าราชการครูโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี
- ๕) นายสายันต์ พูลสวัสดิ์
นักการภารโรง ประจำโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี
- ๖) เด็กหญิงเชาว์ สู่เขา
ประธานนักเรียนโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- ๑) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถาม
- ๒) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้
- ๓) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- ๔) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๕) นำเสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
- ๖) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
- ๗) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง และนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
- ๘) รวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือลักษณะของเครื่องมือสำหรับการแจกแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามกรอบของ ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

๑. แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษานักธรรม และวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม เป็น แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ ๒ แบบสอบถาม ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี แบ่งเป็น ๔ ด้าน ประกอบด้วย

- ๑) โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา
- ๒) โรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์
- ๓) ศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์
- ๔) ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด

โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องแสดงความคิดเห็นจากคำถามที่ผู้ศึกษากำหนดเกี่ยวกับ
ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมี
ลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

๕	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ	มากที่สุด
๔	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ	มาก
๓	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ	ปานกลาง
๒	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ	น้อย
๑	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยได้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๔.๕๐-๕.๐๐ หมายความว่า ระดับความคิดเห็น มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๕๐-๔.๔๙ หมายความว่า ระดับความคิดเห็น มาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๕๐-๓.๔๙ หมายความว่า ระดับความคิดเห็น ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๕๐-๒.๔๙ หมายความว่า ระดับความคิดเห็น น้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๐๐-๑.๔๙ หมายความว่า ระดับความคิดเห็น น้อยที่สุด^๓

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามประเภทปลายเปิดซึ่งให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นในเรื่อง
ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์

๒. แบบสัมภาษณ์

การวิจัยเรื่อง “ ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย
จังหวัดเพชรบุรี ” ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย การสัมภาษณ์
แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ดังมีสาระสำคัญดังนี้

๑) ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัด
เพชรบุรี

๒) โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

๓) โรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์

๔) ศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

๕) ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด

^๓ ประกอบ กรณสูตร, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร :
ด้านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐๘.

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

๑) พระสมุทรศิริโสภณ,ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตร วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒) พระครูวาทิวัณณ,ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตร วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓) พระครูสังฆรักษ์ทรงพรพรณ ชยทตโต,ดร อาจารย์ประจำหลักสูตรวิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔) ผศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕) ผศ.ดร.ธิตูฒิ หมั่นมี อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item – Objective Congruence Index : IOC) โดยได้ค่า IOC ตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไปทุกข้อ

๓. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) แก่พระภิกษุ ในอำเภอแก่งกระจาน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ รูป เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)^๔ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๒๔

๔. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

^๔ สีน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจุฬาลงกรณ์ฯ จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑) ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี ถึงเจ้าคณะอำเภอเขาชัยน้อย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจาก พระสงฆ์ ในพื้นที่

๒) นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูล กับ พระสงฆ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๘๖ ชุด และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน ๑๘๖ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๓) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑) ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

๒) ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

๓) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดนัดไว้ จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

๔) นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนา ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาชัยน้อย จังหวัดเพชรบุรี สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาชัยน้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Question) วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิด

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการดังนี้

- ๑) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ
- ๒) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- ๓) วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)
- ๔) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๘๖ ชุด มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งได้ใช้ค่าสถิติความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยใช้ค่าเอฟ (F-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลเป็น ๖ ตอนดังนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๔.๓ ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

๔.๔ ปัญหาและข้อเสนอแนะ ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๔.๕ บทสัมภาษณ์ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๑๘๖ รูป โดยจำแนกตาม สถานภาพ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษานักธรรม วุฒิการศึกษาปริญญาธรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๑๘๖)		
ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
๑.สถานภาพ		
พระสังฆาธิการ	๓๕	๑๘.๘
พระลูกวัด	๑๕๑	๘๑.๒
รวม	๑๘๖	๑๐๐.๐
๑. อายุ		
๒๐ – ๓๐ ปี	๗๘	๔๑.๙
๓๑ – ๔๐ ปี	๔๔	๒๓.๗
๔๑ – ๕๐ ปี	๕๐	๒๖.๙
๕๑ – ๖๐ ปี	๗	๓.๘
๖๑ ปีขึ้นไป	๗	๓.๘
รวม	๑๘๖	๑๐๐.๐
๒. จำนวนพรรษา		
ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๑๒๒	๖๕.๖
๕ – ๑๐ พรรษา	๔๐	๒๑.๕
๑๑ – ๑๕ พรรษา	๑๘	๙.๗
๑๖ – ๒๐ พรรษา	๒	๑.๑
๒๑ พรรษาขึ้นไป	๔	๒.๒
รวม	๑๘๖	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

(n = ๑๘๖)

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
๓. วุฒิการศึกษาสามัญ		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๓๖	๗๓.๑
ปริญญาตรี	๔๓	๒๓.๑
สูงกว่าปริญญาตรี	๗	๓.๘
รวม	๑๘๖	๑๐๐.๐
๔. วุฒิการศึกษานักธรรม		
ไม่มีวุฒินักธรรม	๑๐	๕.๔
นักธรรมชั้นตรี	๙๒	๔๙.๕
นักธรรมชั้นโท	๑๗	๙.๑
นักธรรมชั้นเอก	๖๗	๓๖.๐
รวม	๑๘๖	๑๐๐.๐
๕. วุฒิการศึกษาเปรียญธรรม		
ไม่มีวุฒิปเรียญธรรม	๑๖๔	๘๘.๒
ประโยค ๑ – ๒ และ ป.ธ. ๓	๑๙	๑๐.๒
ป.ธ. ๔ – ๖	๒	๑.๑
ป.ธ. ๗ – ๙	๒	๐.๕
รวม	๑๘๖	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี จำแนกได้ดังนี้

สถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นพระลูกวัด จำนวน ๑๕๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๒ รองลงมาเป็นพระสังฆาธิการ จำนวน ๓๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๘

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๒๐ – ๓๐ ปี จำนวน ๗๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๙ รองลงมาคือ ผู้ที่มีอายุ ๔๑ – ๕๐ ปี จำนวน ๕๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๙ และน้อยที่สุดคือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๕๑ – ๖๐ ปี จำนวน ๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓.๘

จำนวนพรรษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ ผู้ที่มีจำนวนพรรษามากกว่า ๕ พรรษาจำนวน ๑๒๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๖ รองลงมาคือ ที่มีจำนวนพรรษา ๕ – ๑๐ พรรษาจำนวน ๔๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕ และน้อยที่สุดคือ มีจำนวนพรรษา ๑๖ – ๒๐ พรรษา จำนวน ๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑.๑

วุฒิทางการศึกษาสามัญ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสามัญอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๑๓๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๑ รองลงมาคือ ผู้มีวุฒิการศึกษา

สามัญระดับปริญญาตรี จำนวน ๔๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๑ และน้อยที่สุดมีวุฒิการศึกษาสามัญระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓.๘

วุฒิทางการศึกษานักธรรม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับนักธรรมตรี จำนวน ๙๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๑ รองลงมาคือ ระดับนักธรรม เอก จำนวน ๖๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๐ และน้อยที่สุดคือ ผู้ที่ไม่มีวุฒินักธรรม จำนวน ๑๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕.๔

วุฒิทางการศึกษาเปรียญธรรม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม จำนวน ๑๖๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๒ รองลงมาคือเป็นผู้ที่ได้เปรียญธรรม ๑-๒-๓ ประโยค จำนวน ๑๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๒ และที่น้อยที่สุดเป็นผู้ที่ได้เปรียญธรรม ๗-๙ ประโยค จำนวน ๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๐.๕

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อ ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อ ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมมีอยู่ ๔ ด้าน คือ ๑. โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ๒. โรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ ๓. ศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ๔. ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

โดยภาพรวม		(n = ๑๘๖)		
ประสิทธิผลการจัดการ การศึกษาสงเคราะห์	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	
๑. ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา	๓.๐๙	๐.๓๐๒	ปานกลาง	
๒. ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	๓.๑๔	๐.๒๘๖	ปานกลาง	
๓. ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด	๓.๑๔	๐.๒๘๖	ปานกลาง	
๔. ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์	๓.๑๖	๐.๓๓๖	ปานกลาง	
รวม	๓.๑๓	๐.๒๓๗	ปานกลาง	

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของ คณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๓.๑๓$, S.D. = ๐.๒๓๗) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ ($\bar{x} = ๓.๑๖$, S.D. = ๐.๓๓๖) ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ($\bar{x} = ๓.๑๔$, S.D. = ๐.๒๘๖) ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ($\bar{x} = ๓.๑๔$, S.D. = ๐.๒๘๖) และด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ($\bar{x} = ๓.๐๙$, S.D. = ๐.๓๐๒)

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการจัดการ
การศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา (n = ๑๘๖)

ข้อที่	ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
๑.	โรงเรียนการกุศลมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนที่กำหนดไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ปฏิบัติจริงและความสนใจของผู้เรียน	๓.๑๒	๐.๔๐๔	ปานกลาง
๒.	โรงเรียนการกุศลมีการจัดทำทะเบียนนักเรียนทะเบียนวัดผล ควบคุมความประพฤติของนักเรียนตามระเบียบวินัย	๓.๐๘	๐.๓๕๙	ปานกลาง
๓.	โรงเรียนการกุศลมีการบริการแนะแนว ด้านสุขภาพ การรักษา พยาบาล เบื้องต้นให้กับนักเรียน	๓.๑๒	๐.๓๙๐	ปานกลาง
๔.	โรงเรียนการกุศลมีการใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับจุดประสงค์	๓.๑๕	๐.๔๒๓	ปานกลาง
๕.	โรงเรียนการกุศลมีห้องสมุดที่รวบรวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์ให้บริการกับนักเรียน และครูอย่างเพียงพอ	๓.๐๖	๐.๓๘๔	ปานกลาง
๖.	โรงเรียนการกุศลมีการกำหนดมาตรการ แนวปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือและป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ กับนักเรียน	๓.๑๐	๐.๓๖๒	ปานกลาง
๗.	โรงเรียนการกุศลมีการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อรายงานให้ทราบทั้งเรื่องการเรียนและความประพฤติ	๒.๙๘	๐.๔๐๙	ปานกลาง
๘.	โรงเรียนการกุศลมีพัสดุ ครุภัณฑ์ และทะเบียนพัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อใช้งานตามความต้องการที่เหมาะสมและถูกต้องเป็นปัจจุบัน	๓.๑๑	๐.๔๐๒	ปานกลาง
รวม		๓.๐๙	๐.๓๐๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = ๓.๐๙ , S.D. = ๐.๓๐๒)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ในเรื่อง โรงเรียนการกุศลมีการใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ เป็นลำดับสูงสุด ($\bar{x}$ = ๓.๑๕ , S.D.= ๐.๔๒๓) รองลงมาคือ โรงเรียนการกุศลมีการบริการแนะแนว ด้านสุขภาพ การรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้กับนักเรียน ($\bar{x}$ = ๓.๑๒ , S.D. = ๐.๓๙๐) และระดับสุดท้าย

คือ โรงเรียนการกุศลมีการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อรายงานให้ทราบทั้งเรื่องการเรียนรู้และความประพฤติ ($\bar{x} = 2.98$, S.D. = 0.409)

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการจัดการ
การศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
ด้านศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ (n = ๑๘๖)

ข้อที่	ด้านศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
๑.	การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีการใช้หลักสูตรในปัจจุบันเหมาะสมกับนักเรียนในทุกช่วงชั้น	๓.๑๕	๐.๕๖๐	ปานกลาง
๒.	ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์มีหลักสูตรที่ใช้การสอนนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	๓.๑๘	๐.๕๗๒	ปานกลาง
๓.	การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีการจัดอบรมหลักสูตรที่ใช้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและเพื่อให้การเรียนการสอนไปในแนวทางเดียวกัน	๓.๒๑	๐.๕๒๔	ปานกลาง
๔.	การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ กำหนดคุณสมบัติของผู้สอนทั้งด้านความรู้และคุณธรรมไว้อย่างชัดเจนเพื่อเป็นแบบอย่าง	๓.๑๔	๐.๕๖๗	ปานกลาง
๕.	การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีการระดมทุนจัดหาอุปกรณ์การศึกษาทั้งจากประชาชนและหน่วยงานราชการเพื่อให้มีใช้อย่างพอเพียง	๓.๑๕	๐.๔๘๖	ปานกลาง
๖.	การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีการผลิตสื่อหรืออุปกรณ์การเรียนประกอบการสอนในการช่วยสอนตัวเอง เพื่อให้เข้าใจง่ายไม่เบื่อหน่ายในการเรียน	๓.๑๒	๐.๔๔๒	ปานกลาง
๗.	การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีการจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัยและเป็นประโยชน์แก่นักเรียน	๓.๑๑	๐.๔๖๔	ปานกลาง
๘.	การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีสถานที่สะอาด สะดวกสบาย ร่มรื่น เป็นผลให้นักเรียนมาเรียนมากขึ้น	๓.๑๓	๐.๔๒๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการ การศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวัน อาทิตย์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.14$, S.D. = 0.286)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการ การศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวัน อาทิตย์ ในเรื่อง การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีการจัดอบรมหลักสูตรที่ใช้มีความ สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและเพื่อให้การเรียนการสอนไปในแนวทางเดียวกัน ($\bar{x} = 3.21$, S.D. = 0.524) รองลงมาคือศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์มีหลักสูตรที่ใช้การสอนนักเรียน สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ เป็นลำดับสูงสุด ($\bar{x} = 3.18$, S.D. = 0.472) และระดับ สุดท้ายคือการจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีการจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัยและ เป็นประโยชน์แก่นักเรียน ($\bar{x} = 3.11$, S.D. = 0.464)

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานต่อ ประสิทธิผลการจัดการ การศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด

(n = 186)

ข้อที่	ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
๑.	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถในงานวิชาการและบริหารจัดการศึกษา ปฐมวัยเป็นที่ยอมรับ	3.11	0.359	ปานกลาง
๒.	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีครูทุกท่านผ่านการฝึกอบรม เกี่ยวกับการดูแลเด็กเล็ก	3.11	0.374	ปานกลาง
๓.	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มี ความสะอาดและมีความมั่นคงแข็งแรง	3.11	0.388	ปานกลาง
๔.	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีการตรวจวัดร่างกายเด็กเป็น ประจำทุกวันพร้อมทั้งจดบันทึกข้อมูล	3.12	0.356	ปานกลาง

ตารางที่ ๔.๕ (ต่อ)

(n = ๑๘๖)

ข้อที่	ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
๕.	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีของเล่นเสริมสร้างพัฒนาการ ของเด็กที่เหมาะสมกับวัย	๓.๒๓	๐.๕๔๓	ปานกลาง
๖.	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีสถานที่จัดเตรียมอาหารและปรุงอาหารที่สะอาด และอุปกรณ์ทำอาหาร ภาชนะใส่อาหารสะอาดปลอดสารพิษตกค้าง	๓.๑๖	๐.๔๓๒	ปานกลาง
๗.	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ครูผู้สอนมีการปฏิบัติต่อเด็กเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง	๓.๒๐	๐.๔๓๐	ปานกลาง
๘.	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยเช่น ถึงดับเพลิงพร้อมใช้งาน และครูสามารถใช้อุปกรณ์ได้	๓.๑๑	๐.๔๒๘	ปานกลาง
	รวม	๓.๑๔	๐.๒๘๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๓.๑๔$, S.D. = ๐.๒๘๖)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ในเรื่องศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีของเล่นเสริมสร้างพัฒนาการ ของเด็กที่เหมาะสมกับวัย เป็นลำดับสูงสุด($\bar{x} = ๓.๒๓$, S.D. = ๐.๕๔๓) รองลงมาคือ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ครูผู้สอนมีการปฏิบัติต่อเด็กเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ($\bar{x} = ๓.๒๐$, S.D. = ๐.๔๓๐) และระดับสุดท้ายคือ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในงานวิชาการและบริหารจัดการศึกษา ปฐมวัยเป็นที่ยอมรับ ($\bar{x} = ๓.๑๑$, S.D. = ๐.๓๕๙)

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการจัดการ
การศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ (n = ๑๘๖)

ข้อที่	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
๑.	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ มีการจัดทำการวัดผลและประเมินผลงานวิชาการทุกครึ่ง	๓.๑๖	๐.๔๔๘	ปานกลาง
๒.	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ มีการเชิญอาจารย์พิเศษมาบรรยายให้กับนักเรียน	๓.๓๒	๐.๖๖๐	ปานกลาง
๓.	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ มีการจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัยและเป็นประโยชน์แก่นักเรียน	๓.๒๓	๐.๕๐๔	ปานกลาง
๔.	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ มีการส่งเสริมการเรียนรู้แก่นักเรียนเช่น พาไปทัศนศึกษา	๓.๑๐	๐.๔๒๓	ปานกลาง
๕.	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ มีการทำการวัดผลโดยการสอบกลางภาคและปลายภาค	๓.๒๐	๐.๕๔๘	ปานกลาง
๖.	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ ฝึกให้นักเรียนอธิบายหน้าชั้นเรียนเกี่ยวกับการเรียนรู้	๓.๐๕	๐.๓๕๖	ปานกลาง
๗.	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ ฝึกให้นักเรียนเขียนรายงานการเรียนรู้	๓.๑๒	๐.๔๒๕	ปานกลาง
๘.	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ มีการระดมทุนจัดหาอุปกรณ์การศึกษาทั้งจากประชาชน และหน่วยงานราชการเพื่อให้มีใช้อย่างพอเพียง	๓.๐๗	๐.๔๔๒	ปานกลาง
	รวม	๓.๑๖	๐.๓๓๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการ
การศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็ก
ยากจนตามพระราชประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = ๓.๑๖ , S.D. = ๐.๓๓๖)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการ
การศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจน
ตามพระราชประสงค์ ในเรื่องด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์มีการเชิญ
อาจารย์พิเศษมาบรรยายให้กับนักเรียน เป็นลำดับสูงสุด($\bar{x}$ = ๓.๓๒ , S.D. = ๐.๖๖๐) รองลงมาคือ
ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์มีการจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัยและ

เป็นประโยชน์แก่นักเรียน ($\bar{x} = ๓.๒๓$, S.D. = ๐.๕๐๔) และระดับสุดท้ายคือ ด้านโรงเรียน
สงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ฝึกให้นักเรียนอภิปรายหน้าชั้นเรียนเกี่ยวกับการเรียนรู้
($\bar{x} = ๓.๐๕$, S.D. = ๐.๓๕๖)

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการ การศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามปัจจัย ส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ ๑ - ๖ ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ พระสงฆ์ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการ
การศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษา
สงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามสถานภาพ
(n = ๑๘๖)

ประสิทธิผลการจัดการ การศึกษาสงเคราะห์	พระสังฆาธิการ (๓๕ รูป)		พระลูกวัด (๑๕๑ รูป)		t	Sig.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
๑. ด้านโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา	๓.๐๗	๐.๒๙๖	๓.๑๐	๐.๓๐๕	-๐.๔๑๘	๐.๖๗๖
๒. ด้านศูนย์การศึกษา พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	๓.๑๙	๐.๓๖๘	๓.๑๓	๐.๒๖๓	๐.๘๘๙	๐.๓๗๙
๓. ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อน เกณฑ์ในวัด	๓.๑๙	๐.๓๖๘	๓.๑๓	๐.๒๖๓	๐.๘๘๙	๐.๓๗๙
๔. ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็ก ยากจนตามพระราชประสงค์	๓.๑๑	๐.๒๕๐	๓.๑๗	๐.๓๕๓	-๑.๑๒๓	๐.๒๖๕
รวม	๓.๑๔	๐.๒๓๘	๓.๑๓	๐.๒๓๘	๐.๒๐๑	๐.๘๔๑

จากตารางที่ ๔.๗ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test แบบข้อมูล ๒ กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกันที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่าพระสงฆ์ ที่มี สถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พระสงฆ์ที่มี สถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ในด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ,ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดและ

ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ และด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ พระสงฆ์ที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการ การศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษา สงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามอายุ

(n = ๑๘๖)

การจัดการการศึกษา สงเคราะห์	แหล่งความ แปรปรวน	SS	f	MS	F	Sig.
๑.โรงเรียนการกุศลของ วัดพระพุทธศาสนา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๙๐๐	๔	๐.๒๒๕	๒.๕๔๒	๐.๐๔๑*
	ภายในกลุ่ม	๑๖.๐๒๒	๑๘๑	๐.๐๘๙		
	รวม	๑๖.๙๒๒	๑๘๕			
๒.ศูนย์การศึกษาพระ พุทธ ศาสนาวันอาทิตย์	ระหว่างกลุ่ม	๑.๙๗๗	๔	๐.๔๙๔	๖.๘๒๕	๐.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๓.๑๑๑	๑๘๑	๐.๐๗๒		
	รวม	๑๕.๐๘๘	๑๘๕			
๓.ศูนย์อบรมเด็กก่อน เกณฑ์ในวัด	ระหว่างกลุ่ม	๑.๙๗๗	๔	๐.๔๙๔	๖.๘๒๕	๐.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๓.๑๑๑	๑๘๑	๐.๐๗๒		
	รวม	๑๕.๐๘๘	๑๘๕			
๔.โรงเรียนสงเคราะห์ เด็กยากจนตามพระราช ประสงค์	ระหว่างกลุ่ม	๐.๗๓๘	๔	๐.๑๘๔	๑.๖๕๓	๐.๑๖๓
	ภายในกลุ่ม	๒๐.๑๙๔	๑๘๑	๐.๑๑๒		
	รวม	๒๐.๙๓๑	๑๘๕			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๙๕๖	๔	๐.๒๓๙	๔.๕๘๔	๐.๐๐๒*
	ภายในกลุ่ม	๙.๔๓๙	๑๘๑	๐.๐๕๒		
	รวม	๑๐.๓๙๖	๑๘๕			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๘ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า พระสงฆ์ที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พระสงฆ์ที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพระสงฆ์ที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ในด้านโรงเรียนการกุศลของวัดพระพุทธศาสนา , ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด มีความแตกต่าง

ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงได้ทำการเปรียบเทียบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ในด้านโรงเรียนการกุศลของวัดโพธิ์พุทธศาสนา , ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด และภาพรวมเป็นรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตาราง ๔.๙ – ๔.๑๒

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม จำแนกตามอายุ

(n = ๑๘๖)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ				
		๒๐-๓๐ ปี (๗๘ รูป)	๓๑-๔๐ ปี (๔๔ รูป)	๔๑-๕๐ ปี (๕๐ รูป)	๕๑-๖๐ ปี (๗ รูป)	๖๑ ปีขึ้นไป (๗ รูป)
		๓.๑๖	๓.๐๙	๓.๒๒	๓.๐๘	๓.๓๔
๒๐-๓๐ ปี	๓.๑๖	-	-.๑๓*	.๐๑	-.๑๐	-.๒๔
๓๑-๔๐ ปี	๓.๐๙	-	-	.๑๔*	-.๐๓	-.๑๑
๔๑-๕๐ ปี	๓.๒๒	-	-	-	-.๑๑	-.๒๕*
๕๑-๖๐ ปี	๓.๐๘	-	-	-	-	.๑๔
๖๑ ปีขึ้นไป	๓.๓๔	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่าพระสงฆ์ อำเภอเขาย้อย ที่มีอายุระหว่าง ๖๑ ปีขึ้นไป และอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มากกว่า พระสงฆ์ที่มีอายุระหว่าง ๕๑-๖๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จำแนกตามอายุ (n = ๑๘๖)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ				
		๒๐-๓๐ ปี (๗๘ รูป)	๓๑-๔๐ ปี (๔๔ รูป)	๔๑-๕๐ ปี (๕๐ รูป)	๕๑-๖๐ ปี (๗ รูป)	๖๑ ปีขึ้นไป (๗ รูป)
		๓.๐๖	๓.๑๕	๓.๐๓	๓.๓๔	๓.๒๐
๒๐-๓๐ ปี	๓.๐๖	-	-.๐๘	.๐๓	-.๒๗*	-.๑๓
๓๑-๔๐ ปี	๓.๑๕	-	-	.๑๑	-.๑๘	-.๐๔
๔๑-๕๐ ปี	๓.๐๓	-	-	-	-.๓๐*	-.๑๖
๕๑-๖๐ ปี	๓.๓๔	-	-	-	-	.๑๔
๖๑ ปีขึ้นไป	๓.๒๐	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่าพระสงฆ์ อำเภอเขาย้อย ที่มีอายุระหว่าง ๕๑-๖๐ ปี และอายุระหว่าง ๖๑ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มากกว่า พระสงฆ์ ที่มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จำแนกตามอายุ (n = ๑๘๖)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ				
		๒๐-๓๐ ปี (๗๘ รูป)	๓๑-๔๐ ปี (๔๔ รูป)	๔๑-๕๐ ปี (๕๐ รูป)	๕๑-๖๐ ปี (๗ รูป)	๖๑ ปีขึ้นไป (๗ รูป)
		๓.๐๖	๓.๒๘	๓.๑๐	๓.๒๑	๓.๓๙
๒๐-๓๐ ปี	๓.๐๖	-	-.๒๒*	-.๐๓	-.๑๕	-.๓๓*
๓๑-๔๐ ปี	๓.๒๘	-	-	.๑๘*	.๐๗	-.๑๐
๔๑-๕๐ ปี	๓.๑๐	-	-	-	.๑๑	-.๒๙
๕๑-๖๐ ปี	๓.๒๑	-	-	-	-	.๑๗
๖๑ ปีขึ้นไป	๓.๓๙	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่าพระสงฆ์ อำเภอยะโฮร์ ที่มีอายุระหว่าง ๖๑ ปีขึ้นไป และอายุระหว่าง ๓๑ – ๔๐ ปี มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะโฮร์ จังหวัดเพอร์ลิส มากกว่า พระสงฆ์ที่มีอายุระหว่าง ๒๐-๓๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะโฮร์ จังหวัดเพอร์ลิส

ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จำแนกตามอายุ (n = ๑๘๖)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ				
		๒๐-๓๐ ปี (๗๘ รูป)	๓๑-๔๐ ปี (๔๔ รูป)	๔๑-๕๐ ปี (๕๐ รูป)	๕๑-๖๐ ปี (๗ รูป)	๖๑ ปีขึ้นไป (๗ รูป)
		๓.๐๖	๓.๒๘	๓.๑๐	๓.๒๑	๓.๓๙
๒๐-๓๐ ปี	๓.๐๖	-	-.๒๒*	-.๐๓	-.๑๕	-.๓๓*
๓๑-๔๐ ปี	๓.๒๘	-	-	.๑๘*	.๐๗	-.๑๐
๔๑-๕๐ ปี	๓.๑๐	-	-	-	.๑๑	-.๒๙
๕๑-๖๐ ปี	๓.๒๑	-	-	-	-	.๑๗
๖๑ ปีขึ้นไป	๓.๓๙	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่าพระสงฆ์ อำเภอยะโฮร์ ที่มีอายุระหว่าง ๖๑ ปีขึ้นไป และอายุระหว่าง ๓๑ – ๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะโฮร์ จังหวัดเพอร์ลิส มากกว่า พระสงฆ์ที่มีอายุระหว่าง ๒๐ – ๓๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๓ พระสงฆ์ที่มี จำนวนพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

จำแนกตามจำนวนพรรษา

(n = ๑๘๖)

การจัดการการศึกษา สงเคราะห์	แหล่งความ แปรปรวน	SS	f	MS	F	Sig.
๑.โรงเรียนการกุศลของ วัดในพระพุทธ ศาสนา	ระหว่างกลุ่ม	๑.๕๘๔	๔	๐.๓๙๖	๔.๖๗๒	๐.๐๐๑*
	ภายในกลุ่ม	๑๕.๓๓๙	๑๘๑	๐.๐๘๕		
	รวม	๑๖.๙๒๒	๑๘๕			
๒. ศูนย์ การ ศี ก ษ า พระ พุ ทธ ศา สนา วัน อา ทิ ตย	ระหว่างกลุ่ม	๑.๕๗๔	๔	๐.๓๙๔	๕.๒๗๒	๐.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๓.๕๑๔	๑๘๑	๐.๐๗๕		
	รวม	๑๕.๐๘๘	๑๘๕			
๓. ศูนย์อบรมเด็กก่อน เกณฑ์ในวัด	ระหว่างกลุ่ม	๑.๕๗๔	๔	๐.๓๙๔	๕.๒๗๒	๐.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๓.๕๑๔	๑๘๑	๐.๐๗๕		
	รวม	๑๕.๐๘๘	๑๘๕			
๔.โรงเรียนสงเคราะห์เด็ก ยากจนตามพระราช ประสงค์	ระหว่างกลุ่ม	๐.๘๐๙	๔	๐.๒๐๒	๑.๘๒๐	๐.๑๒๗
	ภายในกลุ่ม	๒๐.๑๒๒	๑๘๑	๐.๑๑๑		
	รวม	๒๐.๙๓๑	๑๘๕			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๙๕๙	๔	๐.๒๔๐	๔.๖๐๑	๐.๐๐๑*
	ภายในกลุ่ม	๙.๔๓๖	๑๘๑	๐.๐๕๒		
	รวม	๑๐.๓๙๖	๑๘๕			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า พระสงฆ์ที่มี พรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พระสงฆ์ที่มี พรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม มีความแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพระสงฆ์ที่มี พรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ในด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา , ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และด้านศูนย์อบรมเด็กก่อน

เกณฑ์ในวัด มีความแตกต่าง ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงได้ทำการเปรียบเทียบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ในด้านโรงเรียนการกุศลของวัดไพโรพพุทธศาสนา , ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด และภาพรวมเป็นรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตาราง ๔.๑๔ – ๔.๑๗

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

โดยภาพรวม จำแนกตามพรรษา

(n = ๑๘๖)

พรรษา	$\bar{X}$	พรรษา				
		ต่ำกว่า ๕ พรรษา (๑๒๒ รูป)	๕-๑๐ พรรษา (๔๐ รูป)	๑๑-๑๕ พรรษา (๑๘ รูป)	๑๖-๒๐ พรรษา (๒ รูป)	๒๑ พรรษาขึ้นไป (๔ รูป)
		๓.๐๙	๓.๒๔	๓.๑๑	๓.๕๐	๓.๑๒
ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๓.๐๙	-	-.๑๕*	-.๐๑	-.๔๐*	-.๐๒
๕-๑๐ พรรษา	๓.๒๔	-	-	.๑๓*	-.๒๕	-.๑๒
๑๑-๑๕ พรรษา	๓.๑๑	-	-	-	-.๓๙*	-.๐๑
๑๖-๒๐ พรรษา	๓.๕๐	-	-	-	-	.๓๘
๒๑ พรรษาขึ้นไป	๓.๑๒	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่าพระสงฆ์ อำเภอเขาย้อย ที่มีพรรษาระหว่าง ๑๖-๒๐ พรรษา และระหว่าง ๕-๑๐ พรรษา มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มากกว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาระหว่าง ต่ำกว่า ๕ พรรษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จำแนกตามพรรษา (n = ๑๘๖)

พรรษา	$\bar{X}$	พรรษา				
		ต่ำกว่า ๕ พรรษา (๑๒๒ รูป)	๕-๑๐ พรรษา (๔๐ รูป)	๑๑-๑๕ พรรษา (๑๘ รูป)	๑๖-๒๐ พรรษา (๒ รูป)	๒๑ พรรษา ขึ้นไป (๔ รูป)
		๓.๐๕	๓.๒๓	๓.๐๐	๓.๕๖	๓.๐๙
ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๓.๐๕	-	-.๑๘*	.๐๕	-.๕๑*	-.๐๔
๕-๑๐ พรรษา	๓.๒๓	-	-	.๒๓*	-.๓๓	.๑๓
๑๑-๑๕ พรรษา	๓.๐๐	-	-	-	-.๕๖*	-.๐๙
๑๖-๒๐ พรรษา	๓.๕๖	-	-	-	-	.๔๖
๒๑ พรรษา ขึ้นไป	๓.๐๙	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่าพระสงฆ์ อำเภอเขาย้อย ที่มีพรรษาระหว่าง ๑๖-๒๐ พรรษา และระหว่าง ๕-๑๐ พรรษา มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มากกว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาระหว่าง ๑๑-๑๕ พรรษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จำแนกตามพรรษา (n = ๑๘๖)

พรรษา	$\bar{X}$	พรรษา				
		ต่ำกว่า ๕ พรรษา (๑๒๒ รูป)	๕-๑๐ พรรษา (๔๐ รูป)	๑๑-๑๕ พรรษา (๑๘ รูป)	๑๖-๒๐ พรรษา (๒ รูป)	๒๑ พรรษา ขึ้นไป (๔ รูป)
		๓.๐๘	๓.๒๘	๓.๑๓	๓.๔๔	๓.๒๘
ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๓.๐๘	-	-.๒๐*	-.๐๔	-.๓๕	-.๑๘
๕-๑๐ พรรษา	๓.๒๘	-	-	.๑๖*	-.๑๔	.๐๑
๑๑-๑๕ พรรษา	๓.๑๓	-	-	-	-.๓๑	-.๑๕
๑๖-๒๐ พรรษา	๓.๔๔	-	-	-	-	.๑๕
๒๑ พรรษา ขึ้นไป	๓.๒๘	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่าพระสงฆ์ อำเภอยาย้อย ที่มีพรรษาระหว่าง ๑๖-๒๐ พรรษา และระหว่าง ๕-๑๐ พรรษา มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มากกว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาระหว่าง ต่ำกว่า ๕ พรรษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จำแนกตามพรรษา (n = ๑๘๖)

พรรษา	$\bar{X}$	พรรษา				
		ต่ำกว่า ๕ พรรษา (๑๒๒ รูป)	๕-๑๐ พรรษา (๔๐ รูป)	๑๑-๑๕ พรรษา (๑๘ รูป)	๑๖-๒๐ พรรษา (๒ รูป)	๒๑ พรรษา ขึ้นไป (๔ รูป)
		๓.๐๙	๓.๒๙	๓.๑๓	๓.๔๔	๓.๒๘
ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๓.๐๙	-	-.๒๐*	-.๐๔	-.๓๕	-.๑๙
๕-๑๐ พรรษา	๓.๒๙	-	-	.๑๖*	-.๑๔	.๐๑
๑๑-๑๕ พรรษา	๓.๑๓	-	-	-	-.๓๑	-.๑๕
๑๖-๒๐ พรรษา	๓.๔๔	-	-	-	-	.๑๕
๒๑ พรรษา ขึ้นไป	๓.๒๘	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่าพระสงฆ์ อำเภอยาย้อย ที่มีพรรษา ระหว่าง ๑๖-๒๐ พรรษา และระหว่าง ๕-๑๐ พรรษา มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มากกว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาระหว่าง ต่ำกว่า ๕ พรรษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๔ พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๘ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาสามัญ

(n = ๑๘๖)

การจัดการการศึกษา สงเคราะห์	แหล่งความ แปรปรวน	SS	f	MS	F	Sig.
๑.โรงเรียนการกุศลของ วัดในพระพุทธศาสนา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๒๖๔	๒	๐.๑๓๒	๑.๓๓๙	๐.๒๓๗
	ภายในกลุ่ม	๑๖.๖๕๘	๑๘๓	๐.๐๙๑		
	รวม	๑๖.๙๒๒	๑๘๕			
๒.ศูนย์การศึกษา พระพุทธศาสนาวัน อาทิตย์	ระหว่างกลุ่ม	๐.๘๒๕	๒	๐.๔๑๓	๕.๒๙๔	๐.๐๐๖*
	ภายในกลุ่ม	๑๔.๒๖๓	๑๘๓	๐.๐๗๘		
	รวม	๑๕.๐๘๘	๑๘๕			
๓.ศูนย์อบรมเด็กก่อน เกณฑ์ในวัด	ระหว่างกลุ่ม	๐.๘๒๕	๒	๐.๔๑๓	๕.๒๙๔	๐.๐๐๖*
	ภายในกลุ่ม	๑๔.๒๖๓	๑๘๓	๐.๐๗๘		
	รวม	๑๕.๐๘๘	๑๘๕			
๔.โรงเรียนสงเคราะห์ เด็กยากจนตามพระราช ประสงค์	ระหว่างกลุ่ม	๐.๘๗๗	๒	๐.๔๓๙	๔.๐๐๒	๐.๐๒๐*
	ภายในกลุ่ม	๒๐.๐๕๔	๑๘๓	๐.๑๑๐		
	รวม	๒๐.๙๓๑	๑๘๕			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๕๕๒	๒	๐.๒๗๖	๕.๑๓๐	๐.๐๐๗*
	ภายในกลุ่ม	๙.๘๔๔	๑๘๓	๐.๐๕๔		
	รวม	๑๐.๓๙๖	๑๘๕			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม มีความแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพระสงฆ์ที่มีวุฒิทางการศึกษาสามัญ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ในด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ,ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด และด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ มีความแตกต่าง ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านโรงเรียนการกุศลของวัดพระพุทธศาสนามีความเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงได้ทำการเปรียบเทียบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ในด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ , ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด และด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ และภาพรวมเป็นรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตาราง ๔.๑๙ – ๔.๒๒

ตารางที่ ๔.๑๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

โดยภาพรวม จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาสามัญ (n = ๑๘๖)

วุฒิการศึกษา	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษา		
		ต่ำกว่าปริญญาตรี (๑๓๕ รูป)	ปริญญาตรี (๔๔ รูป)	สูงกว่าปริญญาตรี (๗ รูป)
		๓.๑๐	๓.๒๓	๓.๑๓
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓.๑๐	-	-.๑๒*	-.๐๓
ปริญญาตรี	๓.๒๓	-	-	.๐๙
สูงกว่าปริญญาตรี	๓.๑๓	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่าพระสงฆ์ อำเภอเขาย้อย ที่มีวุฒิทางการศึกษาสามัญระหว่างปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มากกว่า พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษาสามัญต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาสามัญ (n = ๑๘๖)

วุฒิการศึกษา	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษา		
		ต่ำกว่าปริญญาตรี (๑๓๕ รูป)	ปริญญาตรี (๔๔ รูป)	สูงกว่าปริญญาตรี (๗ รูป)
		๓.๑๐	๓.๒๕	๓.๒๗
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓.๑๐	-	-๐.๑๔*	-๐.๑๖
ปริญญาตรี	๓.๒๕	-	-	-๐.๐๒
สูงกว่าปริญญาตรี	๓.๒๗	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่าพระสงฆ์ อำเภอยาย้อย ที่มีวุฒิทางการศึกษาสามัญระหว่างสูงกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มากกว่า พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษาสามัญต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาสามัญ (n = ๑๘๖)

วุฒิการศึกษา	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษา		
		ต่ำกว่าปริญญาตรี (๑๓๕ รูป)	ปริญญาตรี (๔๔ รูป)	สูงกว่าปริญญาตรี (๗ รูป)
		๓.๑๐	๓.๒๕	๓.๒๗
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓.๑๐	-	-๐.๑๔*	-๐.๑๖
ปริญญาตรี	๓.๒๕	-	-	-๐.๐๒
สูงกว่าปริญญาตรี	๓.๒๗	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่าพระสงฆ์ อำเภอยาย้อย ที่มีวุฒิทางการศึกษาสามัญระหว่างสูงกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี มีความคิดเห็นพระสงฆ์ต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มากกว่า พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษาสามัญต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรีด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาสามัญ (n = ๑๘๖)

วุฒิการศึกษา	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษา		
		ต่ำกว่าปริญญาตรี (๑๓๕ รูป)	ปริญญาตรี (๔๔ รูป)	สูงกว่าปริญญาตรี (๗ รูป)
		๓.๑๓	๓.๒๗	๓.๐๐
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓.๑๓	-	-.๑๔*	.๑๒
ปริญญาตรี	๓.๒๗	-	-	.๒๗*
สูงกว่าปริญญาตรี	๓.๐๐	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่าพระสงฆ์ อำเภอยะย้อย ที่มีวุฒิทางการศึกษาสามัญระหว่างปริญญาตรี และ ต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี มากกว่า พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษาสามัญสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๕ พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษานักธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี แตกต่าง

ตารางที่ ๔.๒๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

จำแนกตามวุฒิทางการศึกษานักธรรม

(n = ๑๘๖)

การจัดการการศึกษา สงเคราะห์	แหล่งความ แปรปรวน	SS	f	MS	F	Sig.
๑.โรงเรียนการกุศลของ วัดในพระพุทธ ศาสนา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๗๙๑	๓	๐.๒๖๔	๒.๙๗๕	๐.๐๓๓*
	ภายในกลุ่ม	๑๖.๑๓๑	๑๘๒	๐.๐๘๙		
	รวม	๑๖.๙๒๒	๑๘๕			
๒.ศูนย์การศึกษา พระพุทธศาสนาวัน อาทิตย์	ระหว่างกลุ่ม	๒.๙๔๗	๓	๐.๙๘๒	๑๔.๗๒๘	๐.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๒.๑๔๑	๑๘๒	๐.๐๖๗		
	รวม	๑๕.๐๘๘	๑๘๕			
๓.ศูนย์อบรมเด็กก่อน เกณฑ์ในวัด	ระหว่างกลุ่ม	๒.๙๔๗	๓	๐.๙๘๒	๑๔.๗๒๘	๐.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๔.๑๔๑	๑๘๒	๐.๐๖๗		
	รวม	๑๕.๐๘๘	๑๘๕			
๔.โรงเรียนสงเคราะห์เด็ก ยากจนตามพระราช ประสงค์	ระหว่างกลุ่ม	๑.๗๙๗	๓	๐.๕๙๙	๕.๖๙๘	๐.๐๐๑*
	ภายในกลุ่ม	๑๙.๑๓๔	๑๘๒	๐.๑๐๕		
	รวม	๒๐.๙๓๑	๑๘๕			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๖๘๗	๓	๐.๕๖๒	๑๑.๗๔๘	๐.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๘.๗๐๙	๑๘๒	๐.๐๔๘		
	รวม	๑๐.๓๙๖	๑๘๕			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๓ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษานักธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษานักธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพระสงฆ์ที่มีวุฒิทางการศึกษานักธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ในด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา, ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ,ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด และ ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ มีความแตกต่าง ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ดังนั้นจึงได้ทำการเปรียบเทียบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ในด้านโรงเรียนการกุศลของวัดไพเราะพุทธศาสนา, ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์, ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด และด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ และภาพรวมเป็นรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตาราง ๔.๒๔ – ๔.๒๘

ตารางที่ ๔.๒๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม จำแนกตาม วุฒิทางการศึกษานักธรรม (n = ๑๘๖)

วุฒินักธรรม	$\bar{X}$	วุฒินักธรรม			
		นักธรรมชั้นตรี (๙๒ รูป)	นักธรรมชั้นโท (๑๗ รูป)	นักธรรมชั้นเอก (๖๗ รูป)	ไม่มีวุฒินักธรรม (๑๐ รูป)
		๓.๐๙	๓.๒๒	๓.๒๑	๒.๘๒
นักธรรมชั้นตรี	๓.๐๙	-	-.๑๒*	-.๑๑*	.๒๗*
นักธรรมชั้นโท	๓.๒๒	-	-	.๐๐	.๓๙*
นักธรรมชั้นเอก	๓.๒๑	-	-	-	.๓๙*
ไม่มีวุฒินักธรรม	๒.๘๒	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่าพระสงฆ์ อำเภอเขาย้อย ที่มีวุฒิทางการศึกษานักธรรมชั้นโท และวุฒิทางการศึกษานักธรรมชั้นเอก มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มากกว่า พระสงฆ์ที่ไม่มีวุฒินักธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา
จำแนกตามวุฒิทางการศึกษานักธรรม (n = ๑๘๖)

วุฒินักธรรม	$\bar{X}$	วุฒินักธรรม			
		นักธรรมชั้นตรี (๙๒ รูป)	นักธรรมชั้นโท (๑๗ รูป)	นักธรรมชั้นเอก (๖๗ รูป)	ไม่มีวุฒินักธรรม (๑๐ รูป)
		๓.๐๖	๓.๑๘	๓.๑๔	๒.๘๙
นักธรรมชั้นตรี	๓.๐๖	-	-.๑๒	-.๐๗	.๑๗
นักธรรมชั้นโท	๓.๑๘	-	-	.๐๔	.๒๙*
นักธรรมชั้นเอก	๓.๑๔	-	-	-	.๒๕*
ไม่มีวุฒินักธรรม	๒.๘๙	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่าพระสงฆ์ อำเภอเขาย้อย ที่มีวุฒิทางการศึกษานักธรรมชั้นโท และวุฒิทางการศึกษานักธรรมชั้นเอก มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มากกว่า พระสงฆ์ที่ไม่มีวุฒินักธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์
จำแนกตามวุฒิทางการศึกษานักธรรม (n = ๑๘๖)

วุฒินักธรรม	$\bar{X}$	วุฒินักธรรม			
		นักธรรมชั้นตรี (๙๒ รูป)	นักธรรมชั้นโท (๑๗ รูป)	นักธรรมชั้นเอก (๖๗ รูป)	ไม่มีวุฒินักธรรม (๑๐ รูป)
		๓.๐๖	๓.๒๗	๓.๒๖	๒.๘๑
นักธรรมชั้นตรี	๓.๐๖	-	-.๒๐*	-.๒๐*	.๒๕
นักธรรมชั้นโท	๓.๒๗	-	-	.๐๐	.๔๖*
นักธรรมชั้นเอก	๓.๒๖	-	-	-	.๔๕*
ไม่มีวุฒินักธรรม	๒.๘๑	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่าพระสงฆ์ อำเภอเขาย้อย ที่มีวุฒิทางการศึกษานักธรรมชั้นโท และวุฒิทางการศึกษานักธรรมชั้นเอก มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มากกว่า พระสงฆ์ที่ไม่มีวุฒินักธรรม อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จำแนกตามวุฒิทางการศึกษานักธรรม (n = ๑๘๖)

วุฒินักธรรม	$\bar{X}$	วุฒินักธรรม			
		นักธรรมชั้นตรี (๙๒ รูป)	นักธรรมชั้นโท (๑๗ รูป)	นักธรรมชั้นเอก (๖๗ รูป)	ไม่มีวุฒินักธรรม (๑๐ รูป)
		๓.๐๖	๓.๒๗	๓.๒๖	๒.๘๑
นักธรรมชั้นตรี	๓.๐๖	-	-.๒๐*	-.๒๐*	.๒๕
นักธรรมชั้นโท	๓.๒๗	-	-	.๐๐	.๔๖*
นักธรรมชั้นเอก	๓.๒๖	-	-	-	.๔๕*
ไม่มีวุฒินักธรรม	๒.๘๑	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่าพระสงฆ์ อำเภอเขาย้อย ที่มีวุฒิทางการศึกษานักธรรมชั้นโท และวุฒิทางการศึกษานักธรรมชั้นเอก มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มากกว่า พระสงฆ์ที่ไม่มีวุฒินักธรรม อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของความคิดเห็นพระสงฆ์ต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์
จำแนกตามวุฒิทางการศึกษานักธรรม (n = ๑๘๖)

วุฒินักธรรม	$\bar{X}$		วุฒินักธรรม			
		นักธรรมชั้นตรี (๙๒ รูป)	นักธรรมชั้นโท (๑๗ รูป)	นักธรรมชั้นเอก (๖๗ รูป)	ไม่มีวุฒินักธรรม (๑๐ รูป)	
		๓.๑๙	๓.๑๓	๓.๑๘	๒.๗๕	
นักธรรมชั้นตรี	๓.๑๙	-	.๐๕	.๐๐	.๔๓	
นักธรรมชั้นโท	๓.๑๓	-	-	-.๐๕	.๓๘*	
นักธรรมชั้นเอก	๓.๑๘	-	-	-	.๔๓*	
ไม่มีวุฒินักธรรม	๒.๗๕	-	-	-	-	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่าพระสงฆ์ อำเภอเขาย้อย ที่มีวุฒิทางการศึกษานักธรรมชั้นตรี และวุฒิทางการศึกษานักธรรมชั้นเอก มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มากกว่า พระสงฆ์ที่ไม่มีวุฒินักธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๖ พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษาเปรียญธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๙ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาเปรียญธรรม

(n = ๑๘๖)

การจัดการการศึกษา สงเคราะห์	แหล่งความ แปรปรวน	SS	f	MS	F	Sig.
๑.โรงเรียนการกุศลของ วัดในพระพุทธศาสนา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๑๑	๓	๐.๐๓๗	.๓๙๙	๐.๗๕๔
	ภายในกลุ่ม	๑๖.๘๑๑	๑๘๒	๐.๐๙๒		
	รวม	๑๖.๙๒๒	๑๘๕			
๒.ศูนย์การศึกษา พระพุทธศาสนาวัน อาทิตย์	ระหว่างกลุ่ม	๐.๕๒๔	๓	๐.๑๗๕	๒.๑๘๔	๐.๐๙๑
	ภายในกลุ่ม	๑๔.๕๖๔	๑๘๒	๐.๐๘๐		
	รวม	๑๕.๐๘๘	๑๘๕			
๓.ศูนย์อบรมเด็กก่อน เกณฑ์ในวัด	ระหว่างกลุ่ม	๐.๕๒๔	๓	๐.๑๗๕	๒.๑๘๔	๐.๐๙๑
	ภายในกลุ่ม	๑๔.๕๖๔	๑๘๒	๐.๐๘๐		
	รวม	๑๕.๐๘๘	๑๘๕			
๔.โรงเรียนสงเคราะห์เด็ก ยากจนตามพระราช ประสงค์	ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๖๙	๓	๐.๐๕๖	๐.๔๙๔	๐.๖๘๗
	ภายในกลุ่ม	๒๐.๗๖๒	๑๘๒	๐.๑๑๔		
	รวม	๒๐.๙๓๑	๑๘๕			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๙๕	๓	๐.๐๓๒	๐.๕๖๐	๐.๖๔๒
	ภายในกลุ่ม	๑๐.๓๐๑	๑๘๒	๐.๐๕๗		
	รวม	๑๐.๓๙๖	๑๘๕			

จากตารางที่ ๔.๒๙ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษาเปรียญธรรม ไม่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษาเปรียญธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีความไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๐ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของ
คณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล ตาม
สมมติฐานที่ ๑-๖

สมมุติฐานที่	ต้นแปรต้น	ตัวแปรตาม	สถิติทดสอบ	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑	สถานภาพ	ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา	$t=-0.418$	0.676		✓
		ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	$t=0.889$	0.379		✓
		ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด	$t= 0.889$	0.379		✓
		ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์	$t=-1.123$	0.265		✓
		ภาพรวม	$t=0.201$	0.841		✓
๒	อายุ	ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา	$F=2.542$	0.041*	✓	
		ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	$F=6.825$	0.000*	✓	
		ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด	$F=6.825$	0.000*	✓	
		ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์	$F=1.653$	0.163		✓
		ภาพรวม	$F=4.584$	0.002*	✓	
๓	พรรษา	ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา	$F=4.672$	0.001*	✓	
		ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	$F=5.272$	0.000*	✓	
		ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด	$F=5.272$	0.000*	✓	
		ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์	$F=1.820$	0.127		✓
		ภาพรวม	$F=4.601$	0.001*	✓	

ตารางที่ ๔.๓๐ (ต่อ)

สมมุติฐานที่	ต้นแปรต้น	ตัวแปรตาม	สถิติทดสอบ	Sig.	ผลการทดสอบสมมุติฐาน	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
๔	วุฒิทางการศึกษาสามัญ	ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา	F=๑.๓๓๙	๐.๒๓๗		✓
		ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	F=๕.๒๙๔	๐.๐๐๖*	✓	
		ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด	F=๕.๒๙๔	๐.๐๐๖*	✓	
		ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์	F=๔.๐๐๒	๐.๐๒๐*	✓	
		ภาพรวม	F=๕.๑๓๐	๐.๐๐๗*	✓	
๕	วุฒิทางการศึกษานักธรรม	ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา	F=๒.๙๗๕	๐.๐๓๓*	✓	
		ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	F๑๔.๗๒๘	๐.๐๐๐*	✓	
		ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด	F๑๔.๗๒๘	๐.๐๐๐*	✓	
		ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์	F=๕.๖๙๘	๐.๐๐๑*	✓	
		ภาพรวม	F๑๑.๗๔๘	๐.๐๐๐*	✓	

ตารางที่ ๔.๓๐ (ต่อ)

สมมุติฐานที่	ต้นแปรต้น	ตัวแปรตาม	สถิติทดสอบ	sig	ผลการทดสอบสมมุติฐาน	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
๖	วุฒิทางการศึกษาเปรียญธรรม	ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา	$F=0.399$	0.534		✓
		ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	$F=2.184$	0.091		✓
		ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด	$F=2.184$	0.091		✓
		ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์	$F=0.494$	0.687		✓
		ภาพรวม	$F=0.560$	0.642		✓

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ ๔.๓๐ สรุปได้ว่า พระสงฆ์ที่มี สถานภาพต่างกัน มีความเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ในด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดและ ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ มีความแตกต่าง ซึ่งยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา และภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมุติฐาน

พระสงฆ์ที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของ คณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ในด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา , ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด มีความแตกต่าง ซึ่งยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้

พระสงฆ์ที่มี พรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ในด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา , ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด มีความแตกต่าง ซึ่งยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้

พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษาสามัญ ต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ในด้านศูนย์การศึกษา

พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ,ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด และด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ มีความแตกต่าง ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านโรงเรียนการกุศลของวัดพระพุทธศาสนา มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

พระสงฆ์ที่มีวุฒิทางการศึกษานักธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ในด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา, ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ,ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด และ ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ มีความแตกต่าง ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษาปริญญาธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม มีความไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

ตารางที่ ๔.๓๑ ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

ลำดับ	ปัญหา อุปสรรค
๑.	ขาดอุปกรณ์ในการดำเนินการจัดการศึกษา
๒.	ขาดงบประมาณในการสงเคราะห์
๓.	การดูแลและการส่งเสริมการกุศलयังมีน้อยอยู่
๔.	ขาดบุคลากรทางสงฆ์ที่มีคุณภาพและ ขาดแคลนครูผู้สอนที่มีประสบการณ์

จากตารางที่ ๔.๓๑ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา คือ ขาดบุคลากรทางสงฆ์ที่มีคุณภาพ และขาดแคลนครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ ซึ่งยังขาดงบประมาณในการสงเคราะห์ และขาดอุปกรณ์ในการดำเนินการจัดการศึกษา พร้อมทั้งการดูแลและการส่งเสริมการกุศलयังมีน้อยอยู่

ตารางที่ ๔.๓๒ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ
๑.	จัดหาอุปกรณ์เพิ่มในการดำเนินการจัดการศึกษา
๒.	จัดตั้งกองทุนงบประมาณเพื่อใช้จ่าย
๓.	การส่งเสริมโรงเรียนการกุศลให้ร่วมมือกับองค์กรอย่างต่อเนื่อง
๔.	ให้พระสงฆ์ที่มีศักยภาพและ ครูผู้สอนที่มีความสามารถในการสอนที่ดี

จากตารางที่ ๔.๓๒ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ
ต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้าน
โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา คือให้พระสงฆ์ที่มีศักยภาพและ ครูผู้สอนที่มี
ความสามารถในการสอนที่ดีและ จัดตั้งกองทุนงบประมาณเพื่อใช้จ่าย และจัดหาอุปกรณ์เพิ่มในการ
ดำเนินการจัดการศึกษา พร้อมทั้งการส่งเสริมโรงเรียนการกุศลให้ร่วมมือกับองค์กรอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ ๔.๓๓ ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

ลำดับ	ปัญหา อุปสรรค
๑.	ไม่มีเวลา ต้องไปเรียนพิเศษ กวดวิชา เพื่อสอบเข้าเรียนต่อในชั้นสูงขึ้น
๒.	เยาวชนห่างเหินจากวัดไม่ให้ความสนใจ
๓.	งบประมาณการสนับสนุนจากภาคทางรัฐ ไม่เพียงพอ
๔.	ประชาชนทั่วไปต้องมาหากินมากขึ้นจนไม่มีเวลาในการนำบุตรธิดาเข้าวัด

จากตารางที่ ๔.๓๓ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค
ต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้าน
ศูนย์การศึกษาพระพุทธ ศาสนาวันอาทิตย์ คือ เยาวชนไม่มีเวลา ต้องไปเรียนพิเศษ กวดวิชา เพื่อสอบ
เข้าเรียนต่อในชั้นสูงขึ้น ทำให้เยาวชนห่างเหินจากวัดไม่ให้ความสนใจ พร้อมทั้งงบประมาณการ
สนับสนุนจากภาคทางรัฐ ไม่เพียงพอ และประชาชนทั่วไปต้องมาหากินมากขึ้นจนไม่มีเวลาในการนำ
บุตรเข้าวัด

ตารางที่ ๔.๓๔ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ
๑.	บิตามารดาควรชักชวนให้บุตรได้เข้าเรียนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์
๒.	รัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการของศูนย์ให้เพียงพอ
๓.	ประชาสัมพันธ์ ในการเรียนรู้ของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์
๔.	การยกย่องเชิดชูเยาวชน ผู้ศึกษาและจบการศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

จากตารางที่ ๔.๓๔ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ คือ บิตามารดาควรชักชวนให้บุตรได้เข้าเรียนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ซึ่งทางรัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการของศูนย์ให้เพียงพอ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ ในการเรียนรู้ของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และให้การยกย่องเชิดชูเยาวชน ผู้ศึกษาและจบการศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

ตารางที่ ๔.๓๕ ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด

ลำดับ	ปัญหา อุปสรรค
๑	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ปัจจุบันอยู่ภายใต้การดูแลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
๒	ปัญหาด้านงบประมาณที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้จัดสรรให้วัดอย่างเต็มที่
๓	ครูผู้สอนและครูพี่เลี้ยงตลอดทั้งเจ้าหน้าที่ของศูนย์ไม่เข้าใจเด็ก
๔	พระสงฆ์ไม่ได้รับหน้าที่ในการดูแลฝึกอบรม

จากตารางที่ ๔.๓๕ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด คือ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ปัจจุบันอยู่ภายใต้การดูแลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและปัญหาด้านงบประมาณที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้จัดสรรให้วัดอย่างเต็มที่พร้อมทั้งครูผู้สอนและครูพี่เลี้ยงตลอดทั้งเจ้าหน้าที่ของศูนย์ไม่เข้าใจเด็ก โดยพระสงฆ์ไม่ได้รับหน้าที่ในการดูแลฝึกอบรม

ตารางที่ ๔.๓๖ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี **ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด**

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ
๑.	จัดหาครูพี่เลี้ยงที่มีความรักเด็กและเข้าใจเด็ก สถานที่สะอาด และให้เด็กกล้าแสดงออก
๒.	ครูและครูพี่เลี้ยงเข้าฝึกอบรมให้เข้าใจในหลักการสอนเด็ก
๓.	เจ้าอาวาสต้องเป็นผู้บริหารพร้อมทั้งกำหนดให้พระภิกษุได้รวมสอนเด็กด้วย เพื่อให้เด็กได้รู้จักพระจะทำให้เด็กเข้าวัด
๔.	พระภิกษุสงฆ์ช่วยฝึกอบรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และประเพณีให้แก่เด็ก

จากตารางที่ ๔.๓๖ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด คือ จัดหาครูพี่เลี้ยงที่มีความรักเด็กและเข้าใจเด็ก สถานที่สะอาด และให้เด็กกล้าแสดงออกพร้อมทั้งครูและครูพี่เลี้ยงเข้าฝึกอบรมให้เข้าใจในหลักการสอนเด็ก โดยให้เจ้าอาวาสเป็นผู้บริหารพร้อมทั้งกำหนดให้พระภิกษุได้รวมสอนเด็กด้วย เพื่อให้เด็กได้รู้จักพระจะทำให้เด็กเข้าวัด รวมถึงพระภิกษุสงฆ์ช่วยฝึกอบรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และประเพณีให้แก่เด็ก

ตารางที่ ๔.๓๗ ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์

ลำดับ	ปัญหา อุปสรรค
๑	ประสบปัญหาครูไม่พอ ครูไม่ครบชั้น และครูสอนไม่ตรงกับวิชาเอก
๒	งบประมาณการสนับสนุนจากภาคทางรัฐ ไม่เพียงพอ
๓	ยังขาดแคลนอุปกรณ์ที่ทันสมัย
๔	ขาดกำลังทุนสนับสนุนและขาดการประสานร่วมมือ

จากตารางที่ ๔.๓๗ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ คือ ประสบปัญหาครูไม่พอ ครูไม่ครบชั้น และครูสอนไม่ตรงกับวิชาเอก และงบประมาณการสนับสนุนจากภาคทางรัฐ ไม่เพียงพอ ทำให้ยังขาดแคลนอุปกรณ์ที่ทันสมัยพร้อมทั้งขาดกำลังทุนสนับสนุนและขาดการประสานร่วมมือ

**ตารางที่ ๔.๓๘ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์**

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ
๑.	ให้พระสงฆ์ที่ทำหน้าที่เป็นครูอาจารย์ ต้องประพฤติปฏิบัติชอบ อยู่ในหลักพระธรรมวินัย
๒.	เพิ่มพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ให้กับนักเรียน
๓.	มีการสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบ
๔.	มีการแจกทุนเพื่อการศึกษาเล่าเรียนได้ และเป็นการทำให้พระภิกษุสามเณร ได้รับการศึกษา

จากตารางที่ ๔.๓๘ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ คือ ให้พระสงฆ์ที่ทำหน้าที่เป็นครูอาจารย์ ต้องประพฤติปฏิบัติชอบ อยู่ในหลักพระธรรมวินัย และเพิ่มพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ให้กับนักเรียน โดยให้มีการสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบ พร้อมมีการแจกทุนเพื่อการศึกษาเล่าเรียนได้ และเป็นการทำให้พระภิกษุสามเณร ได้รับการศึกษา

๔.๕ บทสัมภาษณ์ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

บทสัมภาษณ์เรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ” ประกอบด้วยประเด็นสัมภาษณ์จำนวน ๒ ตอน ๑. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ๒. ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี สรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน ๑๒ รูป/คน ดังต่อไปนี้

๑)ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาควรมีรูปแบบในการสอน ในการฝึกหัดรูปแบบที่เห็นและปฏิบัติให้ดูตัวอย่าง โดยใช้สื่อเทคโนโลยีในการสอน และหัดให้ทำบ่อย ๆจนจำได้และเคยชิน^๑และแนวทาง การจัดการการศึกษาสงเคราะห์ โรงเรียนการกุศลในวัด ผู้นำ คือ เจ้าอาวาส

^๑ สัมภาษณ์ พระครูญาณวัชรวิมล (สมพงษ์ วชิรญาณ), เจ้าคณะอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

ต้องเป็นพระที่เสียสละ ตั้งกองทุนการศึกษา และแจกทุนการศึกษาให้นักเรียน พร้อมทั้งหาทุนเพิ่ม ส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน^๒

ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา มีหน้าที่ดังนี้ ๑)โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ทำหน้าที่ช่วยประสานงานระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยพัฒนาโรงเรียนทุกโรงให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกัน ๒)ผู้จัดการ และครูใหญ่ จะเป็นพระภิกษุ หรือคฤหัสถ์ก็ได้ ๓)ครู จะเป็นพระภิกษุ สามเณรหรือคฤหัสถ์ก็ได้ สำหรับพระภิกษุ สามเณร ที่เป็นครูสอนจะทำการสอนได้แต่เฉพาะวิชาที่ไม่ขัดต่อพระวินัย^๓

ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ในเรื่องของที่ปฏิบัติดังนี้

๑)โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและต้องพัฒนาการเรียนการสอน โดยเน้นแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในเรื่องการจัดองค์ประกอบด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน ให้เกื้อหนุนต่อจุดประสงค์ที่หลักสูตรต้องการ และจัดกิจกรรมนักเรียนให้สอดคล้องกับสถาบันที่เป็นศูนย์กลางในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๒)นักเรียนที่เป็นพระภิกษุและสามเณร การเรียนการสอนตามหลักสูตรบางวิชาอาจจะไม่เหมาะสม ให้เลือกเรียนวิชาและจัดกิจกรรมที่ไม่ขัดต่อสมณสาธูปแทน หรือ ควบคู่กันไป^๔

ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา โดยรวมแล้วคณะสงฆ์ของอำเภอเขาย้อย ควรศึกษาในเรื่องของกระบวนการแนวทางในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพการจัดการศึกษา สงเคราะห์

๑) คณะสงฆ์ของอำเภอเขาย้อยควรทำความเข้าใจว่าโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเป็นส่วนการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ไทย มิใช่เป็นของวัดใดวัดหนึ่งเท่านั้น เพราะขบวนการจัดตั้งต้องผ่านความชอบตามลำดับจนถึง มติมหาเถรสมาคมและต้องนำมตินั้นมาขอจัดตั้งต่อ สช. จึงจัดตั้งได้

๒) คณะสงฆ์ทุกระดับควรให้การสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ทั้งด้านบุคลากร เผยแผ่และระดมทุนสนับสนุน

๓) คณะสงฆ์ทุกระดับควรทำความเข้าใจให้ตรงกันว่า โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเป็น ฐานในการเผยแผ่หลักธรรมได้ดีที่สุด เพราะดึงเด็กให้เข้าวัด และอยู่ในระบบมานานมากในการศึกษา^๕

ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา โดยแนวทางให้เกิดประสิทธิภาพ ต้องมีการวางแผนการเรียนการสอน ต้องมีตารางการสอนว่าสัปดาห์หนึ่งต้องมีการสอนกี่วิชา และใช้เวลา

^๒ สัมภาษณ์ พระครูศรีวัชรภรณ์ (บุญช่วย ฐิตปัญโญ), เจ้าคณะตำบลบางเค็ม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^๓ สัมภาษณ์ พระครูจันทวชิรคุณ (ประเทือง จันทโสภณ), เจ้าคณะตำบลทับคา-สระพัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^๔ สัมภาษณ์ พระครูอนุกวศักรกิจ (อินทศักดิ์ อาจาโร), อนุกรรมการขับเคลื่อนศีล๕ ด้านการศึกษา สงเคราะห์ จังหวัดเพชรบุรี, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^๕ สัมภาษณ์ พระมหานิธิกาญจน์ นิธิโส , ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาย้อยไพฑูริย์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐.

สอนก็วัน และเด็กที่สอนต้องด้วยว่าเด็กอายุเท่านี้ควรสอนแนวทางไหน เมื่อเรารู้รูปแบบการเรียนการสอนที่แน่นอนแล้ว พระสงฆ์ที่เข้าไปให้ความรู้ ก็จะเข้าใจว่าเด็กที่สอนธรรมได้รับข้อมูล ที่สอนนั้น มีความเข้าใจมากน้อยแค่ไหน อีกส่วนหนึ่งผู้สอนต้องมีส่วนประกอบ พร้อมยกตัวอย่างและหาข้อเปรียบเทียบ ให้นักเรียนได้ดู และเข้าใจ เมื่อนักเรียนได้รับข้อมูลแล้ว ก็จะทำให้เด็กนั้นมีการเปลี่ยนแปลงแล้ว สามารถเข้าใจในสิ่งนั้นมากขึ้น^๖

โดยความหมายโรงเรียนการกุศลในวัดนั้น พระสงฆ์มีส่วนที่ต้องทำเป็นรูปธรรมที่ทำการมานานแต่ไม่มีใครทราบกันเท่าไรเหมือนกับเป็นการปิดทองหลังพระ แต่พระสงฆ์ยังได้ช่วยพัฒนาการศึกษาทางด้านให้ความรู้ทางด้านคุณธรรม ศีลธรรม โดยมีพระได้เข้าไปสอนในโรงเรียน ทั้งในระดับชั้นประถมศึกษา และในระดับมัธยมศึกษาจึงทำให้ในปัจจุบัน เด็กและเยาวชนได้มีความรู้ความเข้าใจศีลธรรมและคุณธรรมกันมากขึ้น ทั้งได้รับการสนับสนุนจัดให้มีการจัดค่ายเพื่อเป็นการอบรมในระยะสั้นมีพักแรมกัน แต่อยู่ในการควบคุมดูแลของทางคณะครูที่ได้ช่วยกันหลายฝ่ายซึ่งนับว่าทำให้พระสงฆ์ได้มีบทบาทและใช้ความรู้ความสามารถในหลักพุทธธรรมเข้าสู่เด็กและเยาวชนให้เป็นคนที่มีคุณภาพต่อไป^๗

ซึ่งทางโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนานั้น เป็นแหล่งสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีโอกาสได้เรียนรู้ทางวิชาการควบคู่ไปกับการฝึกอบรมคุณธรรมตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา เป็นการจัดการการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนเพื่อการพัฒนา คือ คณะสงฆ์ควรทำให้โรงเรียนหรือเข้ามามีส่วนร่วมทางการบริหารและการจัดการโรงเรียน สนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนได้กลายเป็นสถานที่ที่พร้อมจะบริหารด้านการศึกษาด้านความรู้สามัญควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม จริยธรรม ให้เกิดในผู้เรียน สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความรู้และมีคุณธรรม^๘

โดยทางคณะสงฆ์มีส่วนร่วมทางการบริหารและการจัดการโรงเรียน สนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนได้กลายเป็นสถานที่ ที่ช่วยพัฒนาการศึกษาทางด้านให้ความรู้ทางด้านคุณธรรม ศีลธรรม พร้อมทั้งเป็นฐานในการเผยแผ่หลักธรรมได้ดีที่สุด เพราะตั้งแต่เด็กให้เข้าวัด^๙ โดยเฉพาะการสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ด้านการจัดหาทุนการศึกษา สำหรับนักเรียน เรียนดีแต่ยากจน การสงเคราะห์ด้านเครื่องอุปโภคบริโภคสำหรับโรงเรียน คณะสงฆ์ได้จัดทำอาหารกลางวัดเลี้ยงนักเรียน^{๑๐}

^๖ สัมภาษณ์ พระใบฎีกามานะ สุเมธโส , ประธานสภาครูสอนพระปริยัติธรรม อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^๗ สัมภาษณ์ นายสาธิต เกียรติสุพิมล , ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^๘ สัมภาษณ์ ดร.วิไลลักษณ์ เพชรเยี่ยม , รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาย้อยไพฑูริย์ อ.ยะย้อย จ.เพชรบุรี, ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^๙ สัมภาษณ์ นาย ขวณ หลมสุข, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๐} สัมภาษณ์ นางสาวรวงทอง อุ่นเรือน, ข้าราชการครูโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

โดยคณะสงฆ์ได้มีการทำประโยชน์ทำให้นักเรียนมีความรู้เรื่องพระพุทธศาสนา และที่ประชาชนนับถือ ส่วนรูปแบบแนวทางให้เกิดประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ ก็เห็นว่า พระสงฆ์อำเภอเขาย้อย นั้นมีการจัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลเด็กและเยาวชนที่ยากจน^{๑๑}

ซึ่งทางโรงเรียนวัดควรมีส่วนร่วมช่วยเหลือเกื้อกูลทุกเรื่อง เช่น การดูแลด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เกิดคนดีของสังคม และชุมชน อยู่อย่างมีความสุข เช่น การมอบทุนการศึกษาให้เด็กยากจน^{๑๒}

สรุปด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ทำหน้าที่ช่วยประสานงานระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยพัฒนาโรงเรียนทุกโรงให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกัน และสนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนได้กลายเป็นสถานที่ที่พร้อมจะบริหารด้านการศึกษาด้านความรู้ สามัญควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม จริยธรรม ให้เกิดในผู้เรียน สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความรู้และมีคุณธรรม โดยให้มีโอกาสได้เรียนรู้ทางวิชาการตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา เป็นการจัดการการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาให้เกื้อหนุนต่อจุดประสงค์ที่หลักสูตรต้องการ และจัดกิจกรรมนักเรียนให้สอดคล้องก่อให้เกิดประสิทธิผลการจัดการศึกษาสงเคราะห์ ก็เห็นว่าพระสงฆ์อำเภอเขาย้อย นั้นมีการจัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลเด็กและเยาวชนที่ยากจน ต่อไป

๒) ด้านศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

การจัดตั้งเป็นศูนย์การสงเคราะห์ เพื่อให้เด็กที่เข้ามาเรียน ได้เรียนรู้เพิ่มเติมในสิ่งที่เด็กมาฝึกการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์และสร้างระเบียบวินัย และจัดแบบการเรียนไม่ให้น่าเบื่อ หากิจกรรมให้ทำและสอน ทำให้ผู้ปกครองของเด็กที่มาเรียนนั้นจะไม่ไปเที่ยวที่ไหน และได้ให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม เสริมสร้างให้ใช้ชีวิตประจำวันได้^{๑๓}

โดยพระสงฆ์ที่มีหน้าที่สอนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ต้องมีความประพฤติที่ดี ปฏิบัติชอบอยู่ในพระธรรมวินัย เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี^{๑๔} กล่าวโดยสรุปว่า ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในปัจจุบันนี้พระสงฆ์มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา คือ ๑) เป็นผู้ให้ความอุปถัมภ์ ได้แก่ ให้สถานที่สร้างโรงเรียน ให้อุปกรณ์การศึกษา ให้ทุนการศึกษา ให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ เป็นต้น ๒) เป็นผู้สอน ได้แก่ พระสงฆ์ที่เข้าไปช่วยสอนวิชาพระพุทธศาสนาหรือวิชาอื่นที่ขาดแคลนครูในโรงเรียน พระสงฆ์ประเภทนี้ปัจจุบันมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่วนหนึ่งเป็นพระสงฆ์ที่มีความรู้ทั้งทางธรรมและทางโลก และมีใจรักที่จะสอน ไปสอนด้วยความเต็มใจ แม้จะไม่มีค่าตอบแทนใด ๆ ๓) เป็นผู้ดำเนินการเอง ได้แก่ พระสงฆ์ที่มีศักยภาพ มีบารมี มีความสามารถ มีความเสียสละ มีความคิดที่จะช่วยเหลือ

^{๑๑} สัมภาษณ์ นายสาธิต พูลสวัสดิ์, นักการภารโรง ประจำโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๒} สัมภาษณ์ เด็กหญิงเชาว์ สู่เขา, ประธานนักเรียนโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๓} สัมภาษณ์ พระครูญาณวัชรวิมล (สมพงษ์ วชิรญาณโณ), เจ้าคณะอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๔} สัมภาษณ์ พระครูศรีวัชรภรณ์ (บุญช่วย จิตปณฺโญ), เจ้าคณะตำบลบางเค็ม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

เยาวชน จึงเป็นผู้ดำเนินการเอง ตั้งโรงเรียนเองหรือขอความร่วมมือไปยังชุมชนและหน่วยงานราชการ ให้เข้ามาดำเนินการ และเพื่อช่วยเหลือเยาวชนตามชนบทที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา^{๑๕}

การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เพื่อให้มีการศึกษาอบรมวิชาพระพุทธศาสนาและวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องด้วยสังคม วัฒนธรรม มารยาทไทย ขนบธรรมเนียม และประเพณีทางสังคมอันต่าง ๆ ให้แก่เด็กเยาวชน เป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่วัดหรือพระสงฆ์ได้สนับสนุนและดำเนินการ เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่พระภิกษุ สามเณร และประชาชนทั่วไป หรือการส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกอบรมวิชาชีพต่าง ๆ เป็นต้น การสงเคราะห์ด้านทุนการศึกษา ทุนอาหารกลางวัน วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน แก่นักเรียนตามสถานศึกษาต่างๆ ให้ได้โอกาสและความสะดวกทางการศึกษาในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในวัด หรือการสงเคราะห์ศิษย์วัด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กที่ยากจน และด้อยโอกาสทางสังคมให้ได้รับการศึกษา^{๑๖} ซึ่งถือว่าเป็นฐานได้ดีที่สุด ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนหรือศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ธรรมศึกษาหรือสามเณรภาคฤดูร้อนเพราะกำหนดเป้าหมายจำนวนทรัพยากรได้แน่นอน^{๑๗}

การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีเป้าหมายในการศึกษา ดังนี้

๑) ศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นการชักชวนเยาวชนและพุทธศาสนิกชนเข้าวัด ปฏิบัติธรรมและมีโอกาสเข้ามาศึกษาคำสอนของพระพุทธเจ้า เพื่อจะนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาไปปฏิบัติ และนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ต้องมีการวางรูปแบบในการเรียนการสอน ว่าเวลาภาคเช้าควรเรียนวิชาอะไร ภาคบ่ายควรเรียนวิชาอะไร จึงต้องจัดตารางการเรียนการสอนให้เป็นระบบ เช่น ไหว้พระสวดมนต์ นั่งสมาธิ เป็นต้น ส่วนนี้เป็นบุญเป็นกุศลอย่างหนึ่ง และเป็นแนวทางที่จะทำให้ทุกคนเข้ามามีชีวิตเพื่อศึกษาธรรม แล้วจะทำให้ชีวิตไม่ตกไปทางที่ชั่ว และจะทำให้ทุกคนนั้นมีระเบียบ

๒) ต้องมีการประชาสัมพันธ์ หรือติดประกาศ เพื่อเป็นการชักชวนและเป็นการแสดงถึงความสนใจ เป็นแนวทางที่ให้ทุกคนทั่ว ๆ ไปรับทราบ^{๑๘}

การจัดตั้งศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นองค์กรทางพระพุทธศาสนา องค์กรหนึ่งที่พระสงฆ์ได้จัดตั้งขึ้นมา เป็นการจัดการศึกษาสงเคราะห์นอกระบบโรงเรียน ให้การศึกษาอบรมประชาชน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นเด็กและเยาวชนที่กำลังอยู่ในวัยแห่งการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้รู้จักใช้เวลาว่างในวันหยุดเรียน เข้ามาศึกษาหาความรู้ความเข้าใจตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาแล้วน้อมนำไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันของการพัฒนาเพื่อให้ประเทศมี

^{๑๕} สัมภาษณ์ พระครูจันทวชิรคุณ (ประเทือง จันทโสภณ), เจ้าคณะตำบลทับคาง-สระพัง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกวศักรกิจ (อินทศักดิ์ อาจาโร), อนุกรรมการขับเคลื่อนศีล๕ ด้านการศึกษา สงเคราะห์ จังหวัดเพชรบุรี, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๗} สัมภาษณ์ พระมหานิติกาญจน์ นิธิวิโส , ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาย้อยไพฑูริย์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๘} สัมภาษณ์ พระใบฎีกาภานุ สุมะโส , ประธานสภาครูสอนพระปริยัติธรรม อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

ศักยภาพในการแข่งขัน และยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคง และมีศักดิ์ศรีในสังคมโลกบนพื้นฐานแห่ง ความเป็นไทย^{๑๙}

โดยทางศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ควรกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ให้ชัดเจน โดยเฉพาะด้านผู้ที่รับผิดชอบ ควรจัดให้เป็นรูปธรรม กำหนดรูปแบบที่สามารถยืดหยุ่น เพื่อปรับตามสถานการณ์ในปัจจุบัน^{๒๐}

การจัดตั้งศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นองค์กรทางพระพุทธศาสนา องค์กรหนึ่งที่พระสงฆ์ได้จัดตั้งขึ้นมา เป็นการจัดการศึกษาสงเคราะห์นอกระบบโรงเรียน เป็นการเปิด โอกาสให้ประชาชนได้เข้ามาเรียนรู้ ถึงหลักธรรม ในการดำรงชีวิตพร้อมทั้งได้เข้าร่วมกิจกรรมให้เกิด ประโยชน์ในการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์มากขึ้น^{๒๑} และแนวทางในการให้พระภิกษุสงฆ์มีส่วนร่วม ดังนี้ ๑) พระภิกษุสงฆ์ ให้การศึกษาอบรมในวันอาทิตย์ ทุกสัปดาห์ เพื่อปลูกฝังศีลธรรม วัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามและใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนา ๒) ส่งเสริมการสอบธรรมศึกษาในระดับต่างๆ^{๒๒}

โดยภาพรวมของศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ก็ได้จัดระบบการศึกษาดีอยู่ แนวทางที่จะให้ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์นั้น ควรมีการจัดสอนทุกวัน วันละชั่วโมง เพื่อให้ผู้ที่ เข้ามาศึกษาได้เรียนรู้วัฒนธรรม และพระธรรมวินัย ให้ได้อย่างถูกต้อง^{๒๓} และควรให้พระภิกษุสงฆ์ สงเคราะห์สอนพุทธศาสนาทุกสัปดาห์ ทำให้นักเรียนมีความรู้ด้านพระพุทธศาสนามากขึ้น^{๒๔}

สรุป ด้านศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นองค์กรทางพระพุทธศาสนาองค์กร หนึ่งที่พระสงฆ์ได้จัดตั้งขึ้นมา เป็นการจัดการศึกษาสงเคราะห์นอกระบบโรงเรียน เป็นการเปิดโอกาส ให้ประชาชนได้เข้ามาเรียนรู้ ถึงหลักธรรม ให้การศึกษาอบรมประชาชน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ เป็นเด็กและเยาวชนที่กำลังอยู่ในวัยแห่งการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้รู้จักใช้เวลาว่างในวันหยุดเรียน และเข้ามาศึกษาหาความรู้ความเข้าใจตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาแล้วน้อมนำไปประพฤติ ปฏิบัติในชีวิตประจำวันของการพัฒนา พร้อมทั้งพระสงฆ์ที่มีความรู้ทั้งทางธรรมและทางโลกเป็นการ เสียสละในการสอนเพื่อให้ผู้ที่เข้ามาศึกษาได้เข้าใจสิ่งต่าง ๆ พัฒนาศักยภาพ ก่อให้เกิดความร่วมมือไป ยังชุมชนและหน่วยงานราชการให้เข้ามาดำเนินการ และเพื่อช่วยเหลือเยาวชนตามชนบทที่ด้อย โอกาสทางการศึกษาพร้อมทั้งเป็นการชักชวนเยาวชนและพุทธศาสนิกชนเข้าวัด ปฏิบัติธรรมและมี

^{๑๙} สัมภาษณ์ นายสาธิต เกียรติสุพิมล , ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๒๐} สัมภาษณ์ ดร.วิไลลักษณ์ เพชรเอี่ยม , รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาย้อยไพบูลอุปถัมภ์ อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นาย ขวณ แผลมสุข, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๒๒} สัมภาษณ์ นางสาวรวงทอง อุ่นเรือน, ข้าราชการครูโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๒๓} สัมภาษณ์ นายสายันต์ พูลสวัสดิ์, นักการภารโรง ประจำโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๒๔} สัมภาษณ์ เด็กหญิงเชาว์ สู่เขา , ประธานนักเรียนโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

โอกาสเข้ามาศึกษาคำสอนของพระพุทธเจ้า เพื่อจะนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาไปปฏิบัติ และนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ต้องมีการวางรูปแบบในการเรียนการสอน ว่าเวลาควรเรียนวิชาอะไรให้สอดคล้องกับการศึกษาของรัฐ สืบต่อไป

๓) ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด

ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ มีรูปแบบ แนวทาง ให้เกิดประสิทธิผล วัดจัดหาครูพี่เลี้ยงที่มีความรักเด็กและเข้าใจ ในการอารมณของเด็ก สถานที่สะอาดให้เรียนรู้ตามวัยของเด็ก และให้เด็กกล้าแสดงออก เป็นที่ภูมิใจให้กับผู้ปกครองของเด็ก^{๒๕} สถานที่จัดตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ต้องมีความสะอาด ร่มรื่น และจัดหาครูผู้สอนที่มีประสิทธิภาพ ต้องเข้าใจเด็กว่าเด็กนั้นอายุเท่าไร ควรให้ความรู้ความสามารถได้ขนาดไหน^{๒๖}

ซึ่งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ตั้งขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กได้เข้าใกล้วัด ให้พระได้อบรมสั่งสอน ปลุกฝังนิสัยตั้งแต่ยังเด็ก ซึ่งเปรียบเสมือนผ้าขาวสะอาด จะชักย้อมอย่างไรก็เป็นการง่าย เหมือนไม้อ่อนย้อมดัดง่ายกว่าไม้แก่ อีกประการหนึ่งเพื่อช่วยเหลือผู้ปกครองในการอบรมและแบ่งเบาภาระในการเลี้ยงดูบุตรหลาน ผู้ปกครองจะได้มีเวลา ประกอบอาชีพการงานได้มากขึ้น^{๒๗}

ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ตอนนี้ ศูนย์อบรมเด็กนั้นได้มีนโยบายกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐบาล ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดจึงอยู่ภายใต้การดูแลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวัดเป็นสถานที่ดำเนินการ ซึ่งที่ผ่านมาประสบปัญหาหลายประการได้แก่ ปัญหาด้านงบประมาณที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้จัดสรรให้วัดอย่างเต็มที่ ปัญหาการเอาครูพี่เลี้ยงสอนชุดเดิมออก และมีการสอบบรรจุใหม่ทั้งหมด ซึ่งมีข้อดีคือทำให้เงินสวัสดิการเพิ่มขึ้น แต่ข้อเสียคือ ไม่เกิดประโยชน์กับเด็กโดยตรง และปัญหาที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขัดแย้งกับเจ้าอาวาสประจำศูนย์ ทำให้การดำเนินงาน ไม่มีประสิทธิภาพและปัญหาอื่น ๆ ซึ่งแนวทางที่จะทำให้มีประสิทธิภาพ คือ ๑) ครูผู้สอนและครูพี่เลี้ยงตลอดทั้งเจ้าหน้าที่ของศูนย์เป็นลูกจ้างของวัด มีการกำหนดเกณฑ์ที่แน่นอนในการว่าจ้าง และพระภิกษุเข้าสอนด้วย และขึ้นอยู่กับการพิจารณาของประธานศูนย์และคณะกรรมการ ๒) ครูผู้สอนและครูพี่เลี้ยงตลอดทั้งเจ้าหน้าที่ของศูนย์ เข้าฝึกอบรมให้เข้าใจในหลักการสอนเด็ก เพื่อให้เด็กมีการพัฒนาตามวัยของเด็ก^{๒๘}

การตั้งโรงเรียนการกุศลของวัดเป็นคำตอบได้ดีที่สุดเพราะสามารถรับเด็กได้ตั้งแต่อายุ ๓ ปี ซึ่งถือว่าเป็นเด็กเล็กมาพัฒนาตามหลักสูตรกระทรวงการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งใช้หลักธรรมของพระพุทธศาสนามาประสานเข้าร่วมกันด้วย เพราะเป็นโรงเรียนที่สามารถนำหลักพระพุทธศาสนา

^{๒๕} สัมภาษณ์ พระครูญาณวัชรวิมล (สมพงษ์ วชิรญาณโณ), เจ้าคณะอำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๒๖} สัมภาษณ์ พระครูศรีวัชรภรณ์ (บุญช่วย ฐิตปัญโญ), เจ้าคณะตำบลบางเค็ม อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๒๗} สัมภาษณ์ พระครูจันทวชิรคุณ (ประเทือง จันทโสภโณ), เจ้าคณะตำบลทับค้าง-สระพัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๒๘} สัมภาษณ์ พระครูอนุนงศ์วัชรกิจ (อินทศักดิ์ อาจาโร), อนุกรรมการขับเคลื่อนศีล๕ ด้านการศึกษา สงเคราะห์ จังหวัดเพชรบุรี, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐.

เพิ่มเติมได้โดยไม่ผิดกฏกติกาของกระทรวงศึกษา^{๒๙} และมีการกำหนดแนวทางหลักการดำเนินการ ดังนี้ ๑) การเป็นโรงเรียนจัดตั้งขึ้นเพื่อการกุศล ไม่ควรเก็บค่าธรรมเนียม ๒) สอนเด็กก่อนเกณฑ์ทั้งชายและหญิงอายุตั้งแต่ ๓ -๕ ปี ๓) ครูสอนต้องมีทั้งพระภิกษุสามเณรและฆราวาสครูและครูพี่เลี้ยง โดยมีประโยชน์แก่ชุมชน และสังคมไทยโดยรวม มีหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งดังนี้ ๑) มีคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ๒) มีเจ้าอาวาสเป็นผู้เสนอรายงานขออนุญาตจัดตั้งศูนย์ ๓) มีครูผู้สอนทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ ๔) มีครูพี่เลี้ยงอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี บริบูรณ์ และมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่า ม.๓ ๕) วัดต้องพร้อมในด้านบุคลากร และสถานที่ พร้อมงบประมาณในการบริหารศูนย์ ๖) มีอาคารสถานที่เหมาะสมปลอดภัยและพอเพียงต่อจำนวนเด็ก^{๓๐}

การจัดตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด มีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้านเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพและพระสงฆ์เห็นความสำคัญในการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดให้สามารถดำเนินงาน เพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสม ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ถือปฏิบัติในการดำเนินงานของศูนย์ต่อไป โดยคณะสงฆ์จัดทำขึ้นเพื่อ ๑) บุคลากรและการบริหารจัดการ เป็นการกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานสำหรับศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด เช่นคุณสมบัติและหน้าที่ของบุคลากรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหัวหน้าศูนย์ ผู้ดูแลเด็กผู้ประกอบอาหารตลอดจนผู้ทำความสะอาดศูนย์ ควรมีการให้พระภิกษุได้เข้าฝึกอบรมด้วย ๒) ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยเป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ๓) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรเป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ๔) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนเป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด เช่น การประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของการดำเนินงานการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์การจัดให้มีกองทุนส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานตลอดจนการติดตามและ ประเมินผลรวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมจากชุมชน^{๓๑}

ปัจจุบันการจัดตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด มีจำนวนน้อยลงเนื่องจากบางแห่งได้ปรับมาเป็นโรงเรียนการกุศลของวัด เพราะอาจเป็นไปได้ว่า ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ขาดการสนับสนุน งบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้ง ๆ ที่ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด เป็นตัวเลือกที่ดีที่สุด ที่จะสามารถปลูกฝังให้เยาวชนรู้จักการเข้าวัด ดังนั้นควรให้การสนับสนุนในทุกด้าน เช่น สถานที่ งบประมาณ บุคลากร เพราะเชื่อว่า ถ้าการจัดตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด มีรูปแบบการบริหารที่ดี จะเป็นสถานที่ ที่ผู้ปกครองเลือกที่นำบุตร หลาน เข้ามารับบริการที่ได้อย่างแน่นอน^{๓๒}

^{๒๙} สัมภาษณ์ พระมหานิติกาญจน์ นิธิวิโส , ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาย้อยไพบูลอุปถัมภ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๓๐} สัมภาษณ์ พระใบฎีกามานะ สุขเมธโส , ประธานสภาครูสอนพระปริยัติธรรม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๓๑} สัมภาษณ์ นายสาธิต เกียรติสุพิมล , ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๓๒} สัมภาษณ์ ดร.วิไลลักษณ์ เพชรเอี่ยม , รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาย้อยไพบูลอุปถัมภ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๐.

แน่นอนว่าศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดมักอยู่ภายใต้การดูแลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวัดเป็นสถานที่ดำเนินการ และวัดอาจไม่ได้รับความสำคัญมากนัก ถ้าจะให้มีประสิทธิภาพ เจ้าอาวาสต้องเป็นผู้บริหารพร้อมทั้งกำหนดให้พระภิกษุได้รวมสอนเด็กด้วย เพื่อให้เด็กได้รู้จักพระ จะทำให้เด็กเข้าวัดและไม่กลัวพระที่มาทำการสอนด้วย^{๓๓}

โดยการจัดตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ควรมีการจัดตั้งดังนี้ ๑) มีคณะกรรมการ ๒) มีผู้สอนทั้งพระภิกษุและคฤหัสถ์ ๓) จัดสถานที่ให้เหมาะสม ๔) ควบคุมและส่งเสริมนักเรียนให้เป็นคนดี^{๓๔} พร้อมทั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด แนวทางในการจัดตั้งนั้น ต้องพร้อมทั้งบุคลากร สถานที่ งบประมาณที่ดี มีพระภิกษุเข้าร่วมสอนด้วย เพื่อปลูกฝังจิตใจให้เป็นคนดีตั้งแต่เล็ก ๆ^{๓๕} และควรให้พระภิกษุสงฆ์ช่วยฝึกอบรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และประเพณีให้แก่เด็ก ทำให้เตรียมความพร้อมของเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญาส่งเสริมให้ได้รับรู้ถึงประโยชน์มากขึ้น^{๓๖}

สรุปด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ควรให้การสนับสนุนในทุกด้าน เช่น สถานที่ งบประมาณ บุคลากร เพราะเชื่อว่า ถ้าการจัดตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด มีรูปแบบการบริหารที่ดี จะเป็นสถานที่ ที่ผู้ปกครองเลือกที่นำบุตร หลาน เข้ามารับบริการที่ดียิ่งอย่างแน่นอน มีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้านเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ โดยคณะสงฆ์จัดทำขึ้นเพื่อให้เกิดการกำหนดมาตรฐาน ซึ่งปัจจุบันนี้ มีนโยบายกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐบาล ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดจึงอยู่ภายใต้การดูแลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวัดเป็นสถานที่ดำเนินการ ทำให้วัดไม่มีบทบาทมากนัก ในการบริหารได้เต็มที่ สิ่งที่ดีจะทำให้ได้มีประสิทธิภาพนั้น ควรให้วัดจัดตั้งขึ้นมา พร้อมทั้งเป็นผู้บริหารและหาบุคลากรเข้ามาดูแล เพื่อให้มีการรับผิดชอบในหน้าที่และให้พระภิกษุสงฆ์เข้ามาสอนในช่วงเวลาหนึ่ง เพื่อให้เด็กได้เข้าใกล้ชิดพระพุทธรูปศาสนามากขึ้น

๔) ด้านโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

การจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพ แนวทางในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ ก็ทำตามหลักรูปแบบที่กำหนดมาแล้ว ถือปฏิบัติตามและพร้อมให้มีการสอนหลักศึกษาวิถีพุทธ^{๓๗} พร้อมทั้งมีพระสงฆ์ที่ทำหน้าที่เป็นครูอาจารย์ ต้องประพฤติดีปฏิบัติชอบ อยู่ในหลักพระธรรมวินัย เพื่อเป็นแนวทางให้เด็กเดินตาม เน้นให้เด็กมี

^{๓๓} สัมภาษณ์ นาย ขวณ แหลมสุข, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๓๔} สัมภาษณ์ นางสาวรวงทอง อุ่นเรือน, ข้าราชการครูโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๓๕} สัมภาษณ์ นายสายันต์ พูลสวัสดิ์, นักการภารโรง ประจำโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๓๖} สัมภาษณ์ เด็กหญิงเชาว์ สุเชาว์, ประธานนักเรียนโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๓๗} สัมภาษณ์ พระครูญาณวัชรวิมล (สมพงษ์ วชิรญาณโณ), เจ้าคณะอำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

ความกตัญญูทวนที่ต่อปรพเทศชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ และสอนให้มีจิตใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ต่อเพื่อนนักเรียนด้วยกัน^{๓๘}

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ แรกฐานในการใช้ภาษาบาลี ทั้งอ่าน เขียน แปล เพื่อนำทักษะดังกล่าวไปใช้ในการค้นคว้าศึกษาหลัก คำสอนในทางพระพุทธศาสนาที่ จารึกไว้เป็นภาษาบาลีได้อย่างลึกซึ้ง เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาพระปริยัติธรรม ทั้งแผนกนักธรรมและบาลีทั้งหมดล้วนเป็นหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้อง กับพระบรมศาสดาและพระสาวก หลักธรรม เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข อันเกี่ยวข้องทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม การอยู่ ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ การพัฒนาชีวิต เป้าหมายของการพัฒนาชีวิตเพื่อชนะกิเลสและสอด้ใส่ ธรรมะ^{๓๙} ซึ่งพระสงฆ์ในปัจจุบัน เป็นการดำเนินการสงเคราะห์ เพื่อช่วยเหลือเยาวชนและประชาชนทั่วไปให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียนทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อจะได้ดำรงตนเป็นพลเมืองดีและมีคุณภาพ สามารถใช้ความรู้ที่ได้รับนั้นไปประกอบอาชีพการงาน เลี้ยงตัวและเลี้ยงครอบครัวได้ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป รวมถึงการจัดการศึกษาเพื่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชน ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยเป็นประสิทธิผลที่พระสงฆ์ได้ดำเนินการเองและเข้าไปมีส่วนร่วม^{๔๐}

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ถือว่าพัฒนาได้ยากมากเนื่องจากหาพระภิกษุสามเณรเข้ามาเรียนได้ยากมาก คณะสงฆ์ต้องระดมทุนหาทรัพยากรบุคคลอย่างจริงจังจึงให้นักเรียนให้ได้จำนวนมากพอต่อค่าหัวรายบุคคลที่มาสนับสนุนการบริหารจัดการ^{๔๑}

โดยทางสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีระเบียบว่าด้วย โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ซึ่ง พ.ศ. ๒๕๔๖ ระบุไว้ว่า วัดที่จะขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ต้องจัดทำแผนงานในการบริหารจัดการ ให้รายงานขอรับความเห็นชอบจากเจ้าคณะผู้ปกครองตามลำดับชั้น จนถึงเจ้าคณะจังหวัดและขอให้เสนอรายงานขอจัดตั้งไปยังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ต้องจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔ สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา โดยมีนักเรียนไม่น้อยกว่า ๔๐ รูป/ คน

^{๓๘} สัมภาษณ์ พระครูศรีวัชรภรณ์ (บุญช่วย ฐิตปัญโญ), เจ้าคณะตำบลบางเค็ม อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๓๙} สัมภาษณ์ พระครูจันทวชิรคุณ (ประเทือง จันทโสภณ), เจ้าคณะตำบลทับคา-สระพัง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๔๐} สัมภาษณ์ พระครูอนงค์วัชรกิจ (อินทศักดิ์ อาจาโร), อนุกรรมการขับเคลื่อนศีล๕ ด้านการศึกษา สงเคราะห์ จังหวัดเพชรบุรี, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๔๑} สัมภาษณ์ พระมหานิกายจันท์ นิวิโส, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาย้อยไพบูลย์อุปถัมภ์ อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐.

สรุปว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอน แก่พระภิกษุสามเณร เพื่อมุ่งพัฒนาให้มีความรู้ควบคู่กัน กับทางโลกและทางธรรม^{๔๒}

กล่าวได้ว่าการจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกนักธรรมและบาลี หากจะพิจารณาถึงจุดประสงค์หลัก ของการจัดการศึกษาดังกล่าวก็จะพบว่าเป็นการ จัดการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้ศึกษามีทักษะการอ่าน และเขียนภาษาไทยได้คล่องแคล่ว และชำนาญ มีความรู้ความเข้าใจในหลักพระธรรมวินัยอย่างลึกซึ้ง^{๔๓} ซึ่งกำหนดได้ว่า ๑) กำหนดทรัพยากรด้านบุคลากรให้มีความชัดเจน และเหมาะสม ๒) ให้การสนับสนุนทุนทรัพย์ในการบริหารจัดการ^{๔๔} โดยทางผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า การจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เพื่อช่วยเหลือเยาวชนและประชาชนทั่วไปให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียนทั้งในระบบและนอกระบบ ให้อยู่ในหลักพระธรรมวินัย เพื่อเป็นแนวทางให้เด็กเดินตาม และสามารถใช้ความรู้ที่ได้รับนั้นไปประกอบอาชีพการงานได้^{๔๕}

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ได้มีการส่งเสริมในรูปแบบ ๑) มอบทุนการศึกษาสำหรับนักเรียน เรียนดีแต่ยากจน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถแข่งทักษะทางวิชาการ ๒) มีการจัดสอนสามเณร และนักเรียน เข้าเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาในด้านทางโลกและทางธรรม^{๔๖} รวมทั้งทางโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มีการเปิดสอนสามเณร และนักเรียนให้พัฒนาในด้านทางโลกและทางธรรม ควบคู่กันไป เพื่อให้มีความรู้และเป็นคนดีมีศีลธรรม ไม่สร้างปัญหาให้สังคม^{๔๗} และยังมีการจัดตั้งโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนให้ได้มาศึกษาพระพุทธานุศาสนากับพระภิกษุสงฆ์ โรงเรียนและวัดร่วมกันช่วยสงเคราะห์เด็กยากจนทุกคนให้ได้เรียน และเด็กจะมีความรู้ด้านพระพุทธานุศาสนามากขึ้น^{๔๘}

สรุปด้านโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ แตกฉานในการใช้ภาษาบาลี ทั้งอ่าน เขียน แปล เพื่อนำทักษะดังกล่าวไปใช้ในการค้นคว้าศึกษาหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนา เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาในด้านทางโลกและทาง

^{๔๒} สัมภาษณ์ พระใบฎีกามานะ สุเมธโส , ประธานสภาครูสอนพระปริยัติธรรม อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๔๓} สัมภาษณ์ นายสาธิต เกียรติสุพิมล , ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๔๔} สัมภาษณ์ ดร.วิไลลักษณ์ เพชรเอี่ยม , รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาย้อยไพฑูริย์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๔๕} สัมภาษณ์ นาย ชวณ หลมสุข, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๔๖} สัมภาษณ์ นางสาวรวงทอง อุ่นเรือน, ข้าราชการครูโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

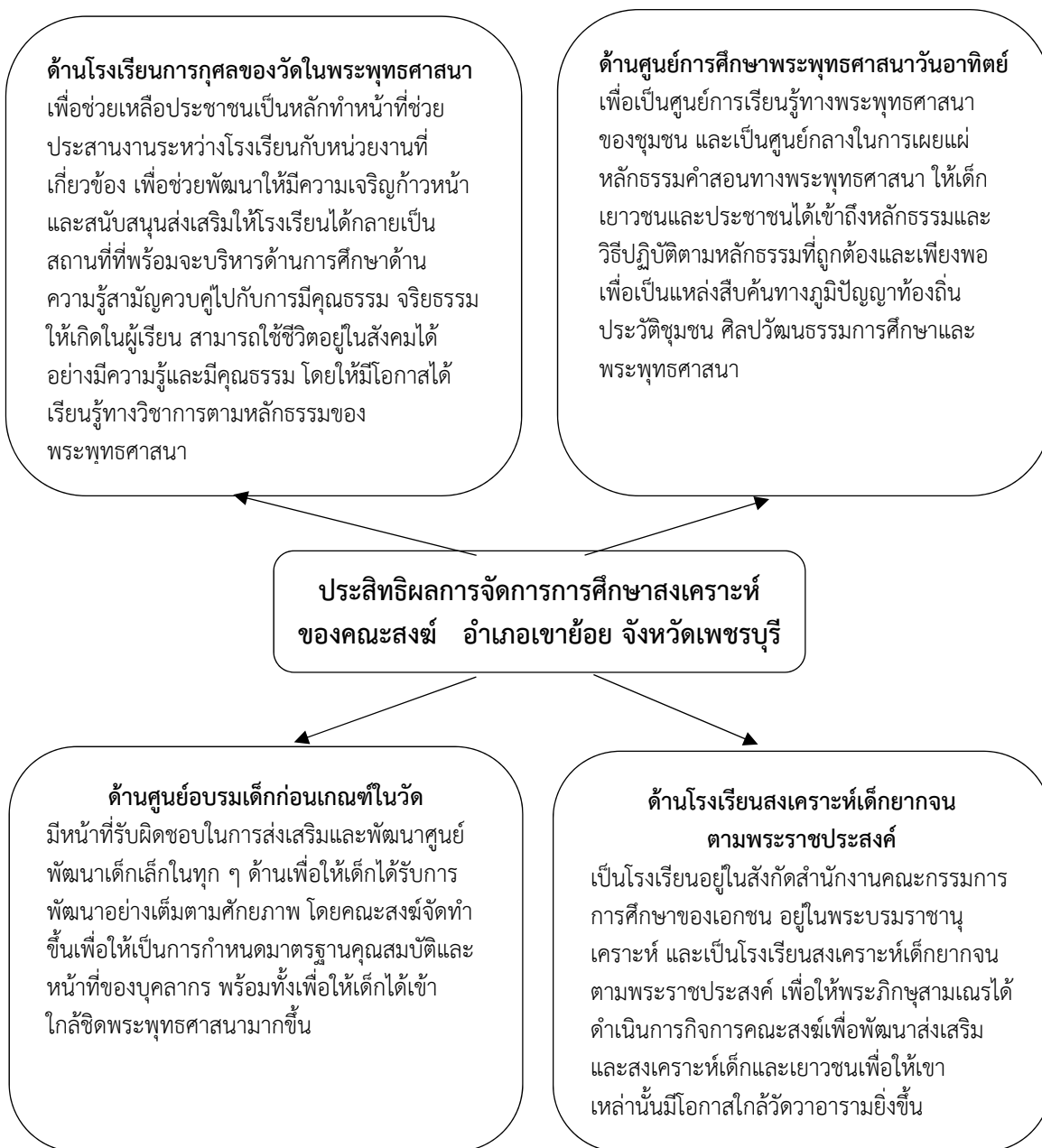
^{๔๗} สัมภาษณ์ นายสาธิต พูลสวัสดิ์, นักการภารโรง ประจำโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๔๘} สัมภาษณ์ เด็กหญิงเชาว์ สู่เขา , ประธานนักเรียนโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

ธรรม ซึ่งพระสงฆ์ในปัจจุบัน เป็นการดำเนินการสงเคราะห์ เพื่อช่วยเหลือเยาวชนและประชาชนทั่วไป ให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียนทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อจะได้ดำรงตนเป็นพลเมืองดีและมีคุณภาพ สามารถใช้ความรู้ที่ได้รับนั้นไปประกอบอาชีพการงาน ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านชุมชนและด้านสังคมให้ควบคู่สอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน เป็นการทำให้เยาวชนเข้ามามีส่วนรวมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนนั้นได้มีการพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ และมีการสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาในระดับที่ดีขึ้น โดยมีการแจกทุนเพื่อการศึกษาเล่าเรียนได้ และเป็นการทำให้พระภิกษุสามเณร ได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับหน่วยงานเอกชน สามารถลดค่าใช้จ่ายในค่าเรียนต่าง ๆ และเป็นการส่งเสริมให้มีสามเณรบวชและได้เล่าเรียน โดยไม่มีการปิดกั้นทางการศึกษา พร้อมทั้งยังมีผู้สืบทอดพระพุทธศาสนาให้คงอยู่ สืบต่อไป

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ” ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑แสดงให้เห็นประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีดังนี้

ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

โรงเรียนการกุศลของวัดเพื่อช่วยเหลือประชาชนเป็นหลัก ทำหน้าที่ช่วยประสานงานระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยพัฒนาให้มีความเจริญก้าวหน้า และสนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนได้กลายเป็นสถานที่ที่พร้อมจะบริหารด้านการศึกษาด้านความรู้สามัญควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม จริยธรรม ให้เกิดในผู้เรียน สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความรู้และมีคุณธรรม โดยให้มีโอกาสได้เรียนรู้ทางวิชาการตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา

ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

ศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาของชุมชน และเป็นศูนย์กลางในการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา ให้เด็กเยาวชนและประชาชนได้เข้าถึงหลักธรรมและวิธีปฏิบัติตามหลักธรรมที่ถูกต้องและเพียงพอเพื่อเป็นแหล่งสืบค้นทางภูมิปัญญาท้องถิ่นประวัติกุศลชน ศิลปวัฒนธรรมการศึกษาและพระพุทธศาสนา

ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด

ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้านเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ โดยคณะสงฆ์จัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณสมบัติและหน้าที่ของบุคลากร พร้อมทั้งเพื่อให้เด็กได้เข้าใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนามากขึ้น

ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์

โรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์เป็นโรงเรียนอยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาของเอกชน อยู่ในพระบรมราชานุเคราะห์ และเป็นโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ เพื่อให้พระภิกษุสามเณรได้ดำเนินการกิจการคณะสงฆ์เพื่อพัฒนาส่งเสริมและสงเคราะห์เด็กและเยาวชนเพื่อให้เขาเหล่านั้นมีโอกาสใกล้ชิดวาทะธรรมยิ่งขึ้น

ดังนั้น ประสิทธิภาพผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรีพระสงฆ์ต้องเข้าใจ เข้าถึงประชาชน ในทุกด้านของงานการศึกษาสงเคราะห์ ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดและด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ ตลอดจนพระสงฆ์และวัดทั่วไปต้องดำเนินการงานการศึกษาสงเคราะห์เป็นอย่างดี ให้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิต การอบรมและสอนธรรมแก่ปัญหาทางด้านจิตใจ ช่วยเหลือประชาชนให้ใช้สติ ใช้ปัญญาในการดำเนินชีวิต พระสงฆ์สงเคราะห์เยาวชน มอบทุนการศึกษา อุปกรณ์การศึกษาแก่เด็กนักเรียนให้ที่อยู่อาศัยพำนักพักเรียน ให้อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ให้ได้ศึกษาเล่าเรียนทั้งทางโลกและทางธรรม ช่วยเหลือพัฒนา บ้าน วัด โรงเรียนเพื่อพัฒนาจิตใจประชาชนและเด็กเยาวชน ตลอดจนให้ความช่วยเหลือทั้งสถานที่และกำลังทรัพย์เพื่อประโยชน์ให้แก่ชุมชน และวัดได้ร่วมมือกับหน่วยงานทางราชการและกลุ่มผู้นำชุมชนและชาวบ้านได้เป็นอย่างดี เพื่อประโยชน์สุขของชาวประชา พร้อมทั้งเพื่อให้เด็กได้เข้าใกล้ชิดพระพุทธศาสนามากขึ้น และเพื่อพัฒนาประเทศชาติสืบต่อไป

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง เรื่องประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ๑) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ๒) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ให้มีประสิทธิภาพ

ดำเนินการวิจัยโดยวิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Research Methodology) โดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) กับพระสงฆ์ ในพื้นที่อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๘๖ รูป เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๐๙ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่สถิติความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage : %) และพรรณนาความคิดเห็นของประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ใช้ค่าสถิติค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard : S.D.) และสถิติเชิงอนุมาน ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษานักธรรม และวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม ใช้สถิติทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance : Anova)

ในกรณีที่ตัวแปรที่มีสามกลุ่มขึ้นไป เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างน้อยสำคัญน้อยที่สุด LSD (Least Significant Difference) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๒ รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview Form) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามลำดับความสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis Technique) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นพระลูกวัด จำนวน ๑๕๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๒ ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง ๒๐ – ๓๐ ปี จำนวน ๗๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๙ ส่วนใหญ่มีผู้ที่มีจำนวนพรรษาดำกว่า ๕ พรรษาจำนวน ๑๒๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๖ ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสามัญอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๑๓๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๑ มีวุฒิการศึกษาระดับนักธรรมตรี จำนวน ๙๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๑ และ ผู้ที่ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม จำนวน ๑๖๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๒

๕.๑.๒ ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

พระสงฆ์ที่มีความเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ ๓.๑๓ ค่าเบี่ยงเบนเท่ากับ ๐.๒๓๗ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา พระสงฆ์ที่มีความเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ ๓.๐๙ ค่าเบี่ยงเบนเท่ากับ ๐.๓๐๒

ด้านศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ พระสงฆ์ที่มีความเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ ๓.๑๔ ค่าเบี่ยงเบนเท่ากับ ๐.๒๘๖

ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด พระสงฆ์ที่มีความเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ ๓.๑๔ ค่าเบี่ยงเบนเท่ากับ ๐.๒๘๖

ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ พระสงฆ์ที่มีความเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ ๓.๑๔ ค่าเบี่ยงเบนเท่ากับ ๐.๒๘๖

๕.๑.๓ ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี สรุปได้ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร ได้แก่ การจำแนกตาม สถานภาพ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษานักธรรม และวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม เพื่อนำไปสู่การตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดดังนี้

สมมติฐานการวิจัยที่ ๑ พระสงฆ์ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมและด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ ซึ่ง

สมมติฐานการวิจัยที่ ๓ พระสงฆ์ที่มี พรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะยอย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม มีความแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพระสงฆ์ที่มี พรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะยอย จังหวัดเพชรบุรี ในด้านโรงเรียนการกุศลของวัดไทรพุทธศาสนา , ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด มีความเห็นแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานการวิจัยที่ ๔ พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม มีความแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพระสงฆ์ที่มีวุฒิทางการศึกษาสามัญ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ในด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ,ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด และ ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ มีความแตกต่าง ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านโรงเรียนการกุศลของวัดโพธิ์พุทธศาสนา มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานการวิจัยที่ ๕ พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษานักธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิทางการศึกษานักธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ในด้านโรงเรียนการกุศลของวัดโพธิ์พุทธศาสนา, ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์, ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด และ ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ มีความเห็นแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานการวิจัยที่ ๖ พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษาเปรียญธรรม แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษาเปรียญธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม มีความไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๕.๑.๔ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ผลการวิจัย พบว่า ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งจำแนกเป็นรายด้านดังนี้

ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา พบว่า ปัญหา อุปสรรค คือ ขาดบุคลากรทางสงฆ์ที่มีคุณภาพ และขาดแคลนครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ ซึ่งยังขาดงบประมาณในการสงเคราะห์ และขาดอุปกรณ์ในการดำเนินการจัดการศึกษา พร้อมทั้งการดูแลและการส่งเสริมการกุศलयังมีน้อยอยู่ และข้อเสนอแนะ ให้พระสงฆ์ที่มีศักยภาพและ ครูผู้สอนที่มีความสามารถในการสอนที่ดี และ จัดตั้งกองทุนงบประมาณเพื่อใช้จ่าย และจัดหาอุปกรณ์เพิ่มในการดำเนินการจัดการศึกษา พร้อมทั้งการส่งเสริมโรงเรียนการกุศลให้ร่วมมือกับองค์กรอย่างต่อเนื่อง

ด้านศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ พบว่า ปัญหา อุปสรรค คือ เยาวชนไม่มีเวลา ต้องไปเรียนพิเศษ กวดวิชา เพื่อสอบเข้าเรียนต่อในชั้นสูงขึ้นไป ทำให้เยาวชนห่างเหินจากวัด ไม่ให้ความสนใจ พร้อมทั้งงบประมาณการสนับสนุนจากภาคทางรัฐไม่เพียงพอ และประชาชนทั่วไปต้องมาหากินมากจนจนไม่มีเวลาในการนำบุตรเข้าวัด และข้อเสนอแนะ บิดามารดาควรชักชวนให้บุตรได้เข้าเรียนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ซึ่งทางรัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการของศูนย์ให้เพียงพอ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ ในการเรียนรู้ของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และให้การยกย่องเชิดชูเยาวชน ผู้ศึกษาและจบการศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด พบว่า ปัญหา อุปสรรค คือ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ปัจจุบันอยู่ภายใต้การดูแลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและปัญหาด้านงบประมาณที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้จัดสรรให้วัดอย่างเต็มที่พร้อมทั้งครูผู้สอนและครูพี่เลี้ยงตลอดทั้งเจ้าหน้าที่ของศูนย์ไม่เข้าใจเด็ก โดยพระสงฆ์ไม่ได้รับหน้าที่ในการดูแลฝึกอบรม และข้อเสนอแนะ จัดหาครูพี่เลี้ยงที่มีความรักเด็กและเข้าใจเด็ก สถานที่สะอาด และให้เด็กกล้าแสดงออกพร้อมทั้งครูและครูพี่เลี้ยงเข้าฝึกอบรมให้เข้าใจในหลักการสอนเด็ก โดยให้เจ้าอาวาสเป็นผู้บริหารพร้อมทั้งกำหนดให้พระภิกษุได้รวมสอนเด็กด้วย เพื่อทำให้เด็กได้รู้จักพระจะทำให้เด็กเข้าวัด รวมถึงพระภิกษุสงฆ์ช่วยฝึกอบรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และประเพณีให้แก่เด็ก

ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ พบว่า ปัญหา อุปสรรค คือ ประสบปัญหาครูไม่พอ ครูไม่ครบชั้น และครูสอนไม่ตรงกับวิชาเอก และงบประมาณการสนับสนุนจากภาคทางรัฐ ไม่เพียงพอ ทำให้ยังขาดแคลนอุปกรณ์ที่ทันสมัยพร้อมทั้งขาดกำลังทุนสนับสนุนและขาดการประสานร่วมมือ และข้อเสนอแนะ ให้พระสงฆ์ที่ทำหน้าที่เป็นครูอาจารย์ ต้องประพฤติดี

ปฏิบัติชอบ อยู่ในหลักพระธรรมวินัย และเพิ่มพูนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ให้กับนักเรียน โดยให้มีการสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบ พร้อมมีการแจกทุนเพื่อการศึกษาเล่าเรียนได้ และเป็นการทำให้พระภิกษุสามเณร ได้รับการศึกษา

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาผลการวิจัยรายด้าน สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

๕.๒.๑ ความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม

จากการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูชัยกิจจารักษ์ ฐิตธมโม (เทวินทร์)^๑ ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการศาสนศึกษาของพระสังฆาธิการ ในอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี” จากพระสงฆ์ผู้ที่อยู่ ในอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของของพระสงฆ์ที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการศาสนศึกษาของพระสังฆาธิการ ในอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

๕.๒.๒ ความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี จำแนกเป็นรายด้าน

๑) ด้านโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ โรงเรียนการกุศลมีการใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ โดยมีโรงเรียนการกุศลมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนที่กำหนดไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ปฏิบัติจริงและความสนใจของผู้เรียน พร้อมทั้งโรงเรียนการกุศลมีการบริการแนะแนว ด้านสุขภาพ การรักษา พยาบาล เบื้องต้นให้กับนักเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูธรรมศาสน์อุโฆษ (ธงไชยวัฒน์ อีสรรธมโม)^๒ ได้ทำวิจัยเรื่อง “บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์” ในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมไม่

^๑ พระครูชัยกิจจารักษ์ ฐิตธมโม (เทวินทร์). “ประสิทธิผลการศาสนศึกษาของ พระสังฆาธิการในอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

^๒ พระครูธรรมศาสน์อุโฆษ (ธงไชยวัฒน์ อีสรรธมโม). “บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

แตกต่างกันตาม อายุ พรรษา ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษานักธรรม และวุฒิการศึกษา ด้านบาลี จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ บทบาทการบริหารกิจการ คณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ พบว่า ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในบทบาทการบริหารกิจการคณะ สงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ได้แก่ ๑) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในปัจจุบัน ยังขาดการ บริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และบุคลากรที่จะมาดำเนินการในด้านนี้ ๒) ด้านการบริหารจัดการ กิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในโรงเรียน การมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในการ บริหารงานยังน้อยอยู่ ๓) ด้านการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของการศึกษาลดละเลิกสิ่งเสพติดและ อบายมุข ความพร้อมของวัดในการทำเป็นศูนย์กลาง ลดละเลิกสิ่งเสพติดและอบายมุข และกลัว อิทธิพล รวมทั้งยังขาดบุคลากรและงบประมาณในการดำเนินการ ๔) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ต่อผู้ที่ ด้อยโอกาส และยังขาดทุนในการสนับสนุนในด้านการศึกษายังขาดการจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้ที่ด้อย โอกาส

๒) ด้านศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อ ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านศูนย์ ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ การจัดตั้งศูนย์ศึกษา พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีการจัดอบรมหลักสูตรที่ใช้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และเพื่อให้การเรียนการสอนไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งมีศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์มี หลักสูตรที่ใช้การสอนนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และการจัดตั้งศูนย์ศึกษา พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีการใช้หลักสูตรในปัจจุบันเหมาะสมกับนักเรียนในทุกช่วงชั้น ซึ่งไม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระใบฎีกามานะ สุมะธโร (มากมูล)^๓ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหาร จัดการด้านการศึกษาสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ จังหวัดเพชรบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ๑)การบริหาร จัดการด้านการศึกษาสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านสถานที่ ควรจัดสภาพแวดล้อมภายใน อาณาบริเวณ โรงเรียน และบริเวณรอบนอก โรงเรียน โดยดูแลรักษาความสะอาด ปลูกต้นไม้ ให้ความร่มรื่น มีบรรยากาศที่สะอาด สงบ และสว่าง เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการศึกษา ตลอดจนจัดรักษาความปลอดภัยในแก่นักเรียน, ด้านค่าใช้จ่าย ควร จัดสรรรายได้ประจำปีของวัดมาช่วยเหลืองานด้านการศึกษาสงเคราะห์อย่างชัดเจน โดยจัดสรรเป็น งบประมาณประจำปีในแต่ละปี, ด้านการพัฒนาการศึกษา ควรปรับกระบวนการพัฒนา เริ่มที่ การพัฒนาครูผู้สอนเป็นประการแรก โดยการปลูกฝังค่านิยมทางคุณธรรม จริยธรรม ให้ครูเป็น ตัวอย่างทางความประพฤติแก่นักเรียน, ด้านการบริหารการศึกษา ควรจัดบริการแนะแนวทาง การศึกษาแก่นักเรียน โดยผ่านทางกิจกรรมปฐมนิเทศนักเรียน กิจกรรมทางวิชาการ กีฬา กิจกรรม ทางศาสนา และการพบปะอาจารย์ที่ปรึกษาประจำปี เพื่อพัฒนาให้ ผู้เรียนเป็นคนเก่งและดี และ ด้านอื่น ๆ ควรประสานงานกับผู้นำชุมชนหรือตัวแทนหมู่บ้าน หรือประชาชนผู้ที่อาศัยในชุมชนที่วัด และโรงเรียนตั้งอยู่ เพื่อรับทราบและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

^๓ พระใบฎีกามานะ สุมะธโร (มากมูล). “การบริหารจัดการด้านการศึกษาสงเคราะห์ของพระสังฆา ธิการจังหวัดเพชรบุรี”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย, ๒๕๕๔).

๓) **ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด** ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีของเล่นเสริมสร้างพัฒนาการ ของเด็กที่เหมาะสมกับวัย ซึ่งมีศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีการตรวจวัดร่างกายเด็กเป็นประจำทุกวันพร้อมทั้งจดบันทึกข้อมูลและศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีครูทุกท่านผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดูแลเด็กเล็ก ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระใบฎีกาสุจิต จันทโชโต (สุกรี)**^๔ “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก พบว่า การศึกษาสงเคราะห์เป็นการจัดการศึกษา โดยไม่หวังผลกำไร มุ่งสงเคราะห์เด็กยากจน เด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา และประชาชนทั่วไป ปลุกฝังให้มีความนิยมพื้นฐานและการพัฒนาชีวิต มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ซึ่งการจัดการศึกษาสงเคราะห์ในปัจจุบันต้องกำหนดหลักการให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งนำหลักไตรสิกขาเป็นฐานในการกำหนดหลักการวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียนด้วยหลักธรรมทางศาสนา

๔) **ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์** ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์มีการเชิญอาจารย์พิเศษมาบรรยายให้กับนักเรียน ซึ่งด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์มีการจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัยและเป็นประโยชน์แก่นักเรียนและด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์มีการทำการวัดผลโดยการสอบกลางภาคและปลายภาค ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาธานินทร์ ฐิตวิโร (อินทวิ)**^๕ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก พบว่า มีนักเรียนตอบแบบสอบถาม ๑๙๒ รูป ระดับอายุของนักเรียนส่วนใหญ่ ๑๖-๒๐ ปี การศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียนพบว่าส่วนมากจบชั้นประถมศึกษา ๖ เกี่ยวกับครอบครัวพบว่า ส่วนใหญ่เคยอาศัยอยู่กับบิดามารดาบิดามารดาอยู่ด้วยกัน และยังมีชีวิตอยู่ อาชีพของบิดามารดาพบว่า ส่วนใหญ่ทำนา รายได้ส่วนใหญ่ระบุไม่ได้ เกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก (คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๘๘) เมื่อพิจารณาข้อคำถามรายชื่อแล้วสามารถปรับเข้ากับหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาเรื่องอิทธิบาท ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมการนำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย ซึ่งได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา คือเมื่อนักเรียนมีความต้องการจะประสบความสำเร็จทางการเรียนแล้ว นักเรียนควรจะมี ความขยันหมั่นเพียร

^๔ พระใบฎีกาสุจิต จันทโชโต (สุกรี). “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

^๕ พระมหาธานินทร์ ฐิตวิโร (อินทวิ), “การศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (พระพุทธศาสนา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

มีความคิดและมีจิตใจที่มุ่งมั่นในการศึกษาเล่าเรียน พร้อมทั้งมีความคิดไตร่ตรองโดยใช้เหตุผลต่อการเรียน ผลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้นอกจากทำให้ทราบระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษแล้วยังสามารถนำผลไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่นมีการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนสนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกห้องเรียน มีการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในห้องเรียน เพื่อเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

๕.๒.๓ การอภิปรายผลตามสมมติฐาน

ผลตามสมมติฐานประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะบอย จังหวัดเพชรบุรี โดยจำแนกตามข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล จากการศึกษาเปรียบเทียบพบว่า พระสงฆ์ที่มีสถานภาพ วุฒิทางการศึกษาเปรียญธรรม โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ส่วนพระสงฆ์ที่มี อายุ พรรษา วุฒิทางการศึกษาสามัญ วุฒิทางการศึกษานักธรรม โดยภาพรวม แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาในแต่ละส่วนมีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

ผลตามสมมติฐานประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะบอย จังหวัดเพชรบุรี พบว่า พระสงฆ์ที่มี สถานภาพ ต่างกัน มีความเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะบอย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ทั้งนี้การอภิปรายผลวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระใบฎีกาศุสิต จันทโชโต (สุกรี)**^๖ ได้วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยาการเปรียบเทียบคุณภาพการความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ สถานภาพ อายุ จำนวนพรรษา วุฒิทางการศึกษาทางสายสามัญ วุฒิทางการศึกษานักธรรมและวุฒิทางการศึกษาเปรียญธรรมพบว่าพระสงฆ์ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอยะบอย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่มี สถานภาพ อายุ จำนวนพรรษา วุฒิทางการศึกษานักธรรมและวุฒิทางการศึกษาเปรียญธรรมต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในอำเภอยะบอย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐาน ส่วนพระสงฆ์อาศัยอยู่ในเขตอำเภอยะบอย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่มีวุฒิทางการศึกษาทางสายสามัญ มีความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในอำเภอยะบอย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

ผลตามสมมติฐานประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะบอย จังหวัดเพชรบุรี พบว่า พระสงฆ์ที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของ คณะสงฆ์ อำเภอยะบอย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้การอภิปรายผลวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

^๖ พระใบฎีกาศุสิต จันทโชโต (สุกรี). “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

พระไพศาล สุธธจิตโต (โนทายะ)^๗ ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานโรงเรียนการกุศลวัดในพระพุทธศาสนาจังหวัดราชบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากร ต่อการบริหารโรงเรียนการกุศลวัดในพระพุทธศาสนาจังหวัดราชบุรี โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๘๗ ๒. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนการกุศลวัดในพระพุทธศาสนาจังหวัดราชบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เงินเดือน สวัสดิการ มีความแตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้าน เพศ อายุ การศึกษาประสบการณ์ ตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน

ผลตามสมมติฐานประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี พบว่า พระสงฆ์ที่มี พรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม มีความแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้การอภิปรายผลวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระสมุห์สนทยา มหพพโล (มณีนัน)**^๘ ได้วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี พบว่า พระสงฆ์ ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลตามสมมติฐานประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี พบว่า พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม มีความแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระธวัชชัย จารุธมโม**^๙ ที่ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ : กรณีศึกษา วัดในอำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี” ผลการวิจัย พบว่า สถานภาพที่แตกต่างกันในด้านการศึกษาศาสนาสามัญของพระสงฆ์ ผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่มีผลทำให้ความคิดเห็นที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ : กรณีศึกษา วัดในอำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลตามสมมติฐานประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี พบว่า พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษานักรธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ

^๗ พระไพศาล สุธธจิตโต (โนทายะ). “การบริหารงานโรงเรียนการกุศลวัดในพระพุทธศาสนาจังหวัดราชบุรี”. *วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต(การจัดการเชิงพุทธ)*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

^๘ พระสมุห์สนทยา มหพพโล (มณีนัน) “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ”. *วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต(การจัดการเชิงพุทธ)*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

^๙ พระธวัชชัย จารุธมโม, “ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ : กรณีศึกษาวัดในอำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

พระครูสันติธรรมมาริธ (บุญชัย สุนติกโร)^{๑๐} ที่ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดราชบุรี” จากผลการวิจัยพบว่า พระสังฆาธิการที่มี วุฒิการศึกษาทางธรรมต่างกัน มีบทบาทในการบริหาร กิจการคณะสงฆ์ จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลตามสมมติฐานประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะโฮย จังหวัดเพชรบุรี พบว่า พระสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษาเปรียญธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะโฮย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม มีความไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระปลัดมนต์ดก สุวโจ^{๑๑}** ที่ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการวัดของพระสงฆ์ ในอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี” จากผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาเปรียญธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการวัด ไม่แตกต่างกัน พบว่า โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง “เรื่องประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอยะโฮย จังหวัดเพชรบุรี” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปปฏิบัติเพื่อเกิดเป็นรูปธรรม ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) คณะสงฆ์ต้องมีการวางแผนงาน การบริหารจัดการที่ดี มีการแบ่งงานกระจายงาน มีการจัดอบรมบุคลากร การบริหารจัดการ การฝึกอบรมเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ เพื่อการปฏิบัติของคณะสงฆ์ต่อไป ในด้านการประชาสัมพันธ์ต้องมีการวางแผนงานที่ดี มีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงแก่ประชาชน

๒) คณะสงฆ์ควรให้ความสำคัญในงานการศึกษาสงเคราะห์ เพื่อการพัฒนาชุมชนโดยเกี่ยวข้องกันระหว่างวัด บ้าน โรงเรียนและชุมชน ส่วนงานข้าราชการ ต้องมีการประสานงานร่วมมือเป็นเครือข่ายเดียวกัน มีการสร้างกิจกรรมและส่งเสริมการมีส่วนกับชุมชนและควรจัดอย่างต่อเนื่องมีแบบแผนที่ ประสานความสัมพันธ์สามัคคี และสร้างแรงศรัทธาให้แก่ประชาชนที่จะบำรุงพระพุทธศาสนาให้มั่นคงถาวร

๓) ควรปรับปรุงกลยุทธ์ในการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ให้เข้ากับยุคโลกาภิวัตน์ โดยยึดหลักกฎระเบียบแบบแผนทางสังคม และพระธรรมวินัยอันดีงาม

^{๑๐} พระครูสันติธรรมมาริธ (บุญชัย สุนติกโร), “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดราชบุรี”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, (๒๕๕๔).

^{๑๑} พระปลัดมนต์ดก สุวโจ, “การบริหารจัดการวัดของพระสงฆ์ ในอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, (๒๕๕๔).

๔) ควรนำผลของการศึกษาวิจัยนี้ไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการด้านการศึกษา สงเคราะห์ โดยมีการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานที่นั้น ๆ และช่วยกันพัฒนางานการศึกษา สงเคราะห์ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑) เมื่อประมวลผลปัญหาและอุปสรรคต่อการอบรมศีลธรรม จริยธรรมด้านการศึกษา สงเคราะห์ พบว่าการปฏิบัติตนหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่ ควรทำแบบอย่างให้เยาวชนดูเป็นตัวอย่าง และอบรมให้เยาวชนมีการพัฒนาคุณภาพ

๒) สร้างความมั่นใจ ในด้านศึกษาสงเคราะห์ให้เป็นพื้นฐานนำไปสู่การอยู่ในสังคมพร้อม ทั้งสร้างภูมิคุ้มกันให้อยู่ร่วมกันและควรจัดตั้งกองทุนและจัดแจกให้แก่ผู้ที่มีปัญหาด้านทุนทรัพย์

๓) เพิ่มแรงจูงใจ ในการสร้างบุคลากรที่ดี โดยให้การยกย่องให้สังคมได้เห็นสิ่งที่ได้กระทำ ความดีต่อสังคม

๔) การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อให้เยาวชนที่สนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและการที่จะ พัฒนาสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาโดยการจัดหาผู้ให้ความสนับสนุนจะควรจัดตั้งกรรมการ สถานศึกษามาดูแล

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑) การวิจัยในครั้งต่อไป ควรศึกษาเทคนิคและกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาสงเคราะห์ของ คณะสงฆ์ แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ในยุคโลกาภิวัตน์ และได้นำไปใช้ในด้านศึกษาสงเคราะห์

๒) ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการจัดการด้านศึกษาสงเคราะห์ เพื่อให้เป็นศูนย์กลางแห่งการ พัฒนาจิตใจและเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน และเพื่อรู้ประสิทธิภาพในการทำงาน

๓) ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในการประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการพัฒนา ศึกษาสงเคราะห์ ให้เข้ากับ บ้าน วัด โรงเรียน

๔) ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นการสอบถามจาก ผู้เรียน หรือผู้ที่ได้รับผลจากการบริหารจัดการด้านศึกษาสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ เพื่อให้ได้ มุมมองที่กว้างขวางยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

_____.พระไตรปิฎกภาษาไทย.เล่ม.๔ .ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,๒๕๓๙

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ :

กนก แสนประเสริฐ. **ประมวลพระราชบัญญัติคณะสงฆ์**. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๔๙).

กรมการศาสนา, **คู่มือการจัดการศึกษาสงฆ์**

คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,**สถิติเบื้องต้นและการวิจัย : Basic Statistics and Research**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, (๒๕๕๔).

จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์, **การบริหารและการพัฒนาองค์กร**, เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการบริหารและการพัฒนาองค์กร (หน่วยที่ ๒),นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,(๒๕๕๐).

จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์. **เอกสารประกอบการสอนชุดวิชานโยบายสาธารณะและการวางแผนหน่วยที่ 6 เรื่อง การประเมินผลนโยบาย**. นนทบุรี: (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช), (๒๕๕๑).

ตุลา มหาพสุธารนทร์, **หลักการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร : พี เอ็น เค แอนด์ สกายพริ้นตติ้งส์ จำกัด, (๒๕๕๔).

ธงชัย สันติวงษ์. **องค์กรและการจัดการ**. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, (๒๕๔๒).

ธีรวุฒิ บุญยโสภณ และวีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์ .**พื้นฐานการบริหารงานอุตสาหกรรม**. กรุงเทพมหานคร:สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า,(๒๕๕๔).

นำทรัพย์ จันทน์หอม, **การทำวัดให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน, การแสวงหาเส้นทางพัฒนาชนบทของพระสงฆ์ไทย**.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- บรรณาธิการ, “พระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับการสร้างคน”, **มติชนรายสัปดาห์**, ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๑๓๔, (๙ มิถุนายน ๒๕๔๙).
- บุญศรี พานะจิตต์ และคณะ, “ความสำเร็จในการปฏิบัติการกิจของวัด : ศึกษาเฉพาะกรณีวัดสวนแก้วอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี”.
- ประกอบ วรรณสูตร, **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : ด้านสุขภาพการพิมพ์, ๒๕๔๒).
- พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญโญ). **คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วยเรื่องการคณะสงฆ์และการพระศาสนา** (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๐).
- พระมหาภุชญา นันทเพชร, “ทัศนคติพระสงฆ์ต่อบทบาทการพัฒนาสังคม”, **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต**, (คณะสังคมศาสตร์ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๐).
- พระมหาภุชญา นันทเพชร, **พุทธศาสนาไทยในอนาคตแนวโน้มและทางออกวิกฤต**, (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสดศรีสฤทธิวงศ์, ๒๕๔๐).
- พระมหาสมทรง สิรินุโร และคณะ. **เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องการคณะสงฆ์และการพระศาสนา**. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐).
- พระสุธีวรญาณ (ณรงค์ จิตตโสภโณ), **พุทธศาสตร์ปริทรรศน์**, พิมพ์ครั้งที่ ๒. (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภาพใจ, ๒๕๔๙).
- พระสุธีวรญาณ(ณรงค์ จิตตโสภโณ), **พุทธศาสตร์ปริทรรศน์**, (กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๑).
- พัชสิรี ชมพุดำ, **องค์การและการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แมคกรอ-ฮิล, ๒๕๕๒).
- พิทยา บวรวัฒนา, **ทฤษฎีองค์การสาธารณะ**, (กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณ, ๒๕๔๖).
- พิมลจรรย์ นามรัตน์และเสน่ห์ จัยโต. **แนวคิดเกี่ยวกับองค์การและการจัดการ**.มหาวิทยาลัยสุโขทัย **ธรรมาธิราช องค์การและการจัดการ**. (นนทบุรี:สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๑).
- ไพบุลย์ เสี่ยงก้อง, **หลักการบริหารงานในวัด**, ใน **อบรมบาลีก่อนสอบภาค ๔ ปีที่ ๓**, รวบรวมและจัดพิมพ์โดยคณะกรรมการฝ่ายเลขานุการ โครงการอบรมบาลีก่อนสอบ, (ปทุมธานี : บริษัทสื่อตะวันจำกัด, ๒๕๔๗).
- ภรณ์ กীরติบุตร, **การพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์-โอเดียน สโตร์, ๒๕๔๕).
- ยงยุทธ เกษสาคร, **การวางแผนและนโยบายทางด้านทรัพยากรมนุษย์**, (กรุงเทพมหานคร:สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๕).
- รศ.พะยอม วงศ์สารศรี, , **องค์การและการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครูสวนดุสิต, ม.ป.ป.).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมศัพท์ศาสนาสาทุก อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, (กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๐).
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒. (กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด, ๒๕๔๖).
- วรัท พุกษากุลนันท์. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency & Effectiveness).พ.ศ. ๒๕๕๐
วิชรินทร์ ขวัญพะจัน , ความหมายของประสิทธิภาพและประสิทธิผล., กรุงเทพมหานคร: รวมสาส์น. พ.ศ.๒๕๕๐
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. สุริยา วีรวงศ์. การประเมินผลโครงการ . พิมพ์ครั้งที่ ๑. (กรุงเทพมหานคร : โครงการฝึกอบรมสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕).
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น : สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่นและไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โพธิ์เพช, ๒๕๔๕),
- วุฒิชัย จำนงค์, “การผสมผสานปฏิบัติการเพื่อผลิตภาพ”, วารสารพัฒนบริหารศาสตร์, (๒๕๔๐).
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, องค์การและการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ธรรมสาร จำกัด, ๒๕๔๕).
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์, รศ. และคณะ, องค์การและการจัดการ,(กรุงเทพมหานคร : บริษัท ไดมอนด์ บิสซิเนสเวิร์ล, ๒๕๔๕).
- ศุภชัย ยาวะประภาส, นโยบายสาธารณะ, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์, ๒๕๔๐).
- สมใจ ลักษณะ. การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. (กรุงเทพมหานคร : เพิ่มทรัพย์การพิมพ์, ๒๕๕๒).
- สมชาย ดรงค์เดช, การประเมินโครงการ : แนวคิดและวิธีการ, ภาควิชาโภชนวิทยาคณะสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๒).
- สมพร เทพสิทธิ์า. การพัฒนาสังคมในยุคโลกาภิวัตน์. (กรุงเทพมหานคร: จีระการพิมพ์, ๒๕๔๐).
- สมาน รัชสิโยภพ และสุธี สุทธิสมบุญ, หลักการบริหารเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๑๙, (กรุงเทพมหานคร : จัดพิมพ์ โดยสวัสดิการสำนักงาน ก.พ. ๒๕๔๔).
- สาคร สุขศรีวงศ์, ดร., การจัดการ : จากมุมมองนักบริหาร, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท จี.พี. ไฮเบอร์พริ้นท์ จำกัด, ๒๕๕๓).
- สำนักงานเจ้าคณะอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ณ วันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, กฎมหาเถรสมาคม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๔๕).
- สิน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจูนพับลิชชิ่ง จำกัด ๒๕๔๗).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุพจน์ ทรายแก้ว, **การวัดผลการปฏิบัติงาน**, เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนกลยุทธ์และการบริหารงานมุ่งผลงาน, (เชียงราย : สถาบันราชภัฏเชียงราย, ๒๕๔๕).
- สุวพิชชา ประสิทธิธัญกิจ. **การศึกษาสงเคราะห์ Welfare Education**. (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒).
- แสง จันทรงาม. **พุทธศาสนวิทยา**. พิมพ์ครั้งที่ ๔ . (กรุงเทพมหานคร : สร้างสรรค์บุ๊คส์, ๒๕๔๔).
- พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). “**คำกล่าวปาฐกถาบรรยาย**”. ในการประชุมพระสังฆาธิการระดับอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล ในเขตปกครองสงฆ์ภาค ๒ ณ วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหารจังหวัดสระบุรี ๒๕๔๖ (อัดสำเนา).
- พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช) , **พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์ ชุด คำวัด**, (กรุงเทพมหานคร : วัดราชโอรสาราม, ๒๕๔๘).

(๒) วิทยานิพนธ์

- กชนันท์ จิรบุญญิณฺโณ, “ประสิทธิผลการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตวัฒนากรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต), ๒๕๕๓.
- เฉียบ ไทยยิ่ง. “ประสิทธิผลองค์การระบบเปิด : กรณีศึกษาการบริหารของคณะผู้บริหารระดับอธิการบดี และรองอธิการบดี สถาบันราชภัฏ”. **ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์., พ.ศ.๒๕๔๙.
- ชาญณรงค์ แสงสว่าง, “ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามะเงงเทรา เขต ๒”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, ๒๕๕๒).
- ฐิติพร สะสม, “ศึกษาระบบการบริหารและการจัดการวัดในพระพุทธศาสนากรณีศึกษา : วัดพระธาตุแช่แห้ง อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๔.
- ถาวร กุลโชติ “ประสิทธิผลการจัดระบบและการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ” **วิทยานิพนธ์(รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต)**, (คณะวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๕๐ .
- เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธ์ . “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างประสิทธิผลของการนำนโยบายการให้บริการแก่ประชาชนไปปฏิบัติกรณีศึกษาสำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร”. **ดุษฎีนิพนธ์การพัฒนากการบริหารดุษฎีบัณฑิต**. (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๒).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พระเกษมศักดิ์ วรสกุโข (อาสนะทอง). “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).
- พระครูชัยกิจจารักษ์ ฐิตธมโม (เทวินทร์). “ประสิทธิผลการศาสนศึกษาของ พระสังฆาธิการในอำเภอยะบะดี จังหวัดลพบุรี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).
- พระครูธรรมศาสน์อุโฆษ (ธงไชยวัฒน์ อีสรรธมโม). “บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).
- พระครูประยุตปัญญากร (บุญยง กวีวิโส หมั่นการ). “ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อการจัดการศึกษาสงเคราะห์ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).
- พระครูปลัดเจริญ สุวิโร (มีประเสริฐ). “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดสมุทรสงคราม”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).
- พระครูปลัดอาทิตย์ อุตถเวที (ซองดี), “การศึกษาแนวคิดและวิธีการปกครองคณะสงฆ์ของพระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ศึกษาเฉพาะกรณีพระสังฆาธิการในเขตปกครองภาค ๒”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).
- พระครูไพโรจน์สารคุณ. “ทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).
- พระครูสังฆรักษ์ภุชฌิตถ์ สุมะโร. “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (การจัดการเชิงพุทธ). (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๓.
- พระครูสังฆรักษ์พศวีร์ ธีรปัญญา, “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ : กรณีศึกษาพระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๐.
- พระครูสันติธรรมมาริธา (บุญชัย สุนติกโร), “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดราชบุรี”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๔.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พระครูสันติธรรมมาภิรัต (บุญชัย สุนติกโร), “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดราชบุรี”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,(๒๕๕๔).
- พระครูสุวรรณวรการ (พิมพ์ทรัพย์ พุทธญาโณ), “ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนใน จังหวัดปทุมธานี”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (การจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๓.
- พระครูอุทัยวรกิจ (ณรงค์ สุปญโญ),ประสิทธิภาพผลการดำเนินงานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี,**วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).
- พระจอม จารุณโณ (หงษ์ทอง),ประสิทธิภาพของผู้บริหารในการบริหารงานขององค์การบริหาร ส่วน ตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี,**วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗),
- พระเทพรัตนสุธี (สมศักดิ์ โชติธโร). “บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการปกครองของ จังหวัดปทุมธานี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๓.
- พระธนากร วชิรธมโม, “การบริหารงานบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตบางกอก ใหญ่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต ๑”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๓ .
- พระธวัชชัย จารุธมโม, “ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ : กรณีศึกษาวัดในอำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).
- พระใบฎีกาตุสิต จันทโชโต (สุกรี). “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการศึกษาสงเคราะห์ของ คณะสงฆ์ในอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”.**วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ),(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).
- พระใบฎีกามานะ สุเมธโส (มากมูล). “การบริหารจัดการด้านการศึกษาสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ จังหวัดเพชรบุรี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,๒๕๕๔).
- พระปรเมศวร์ ปญญาชีโร (แจ่มแจ้ง),“ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัด นครสวรรค์”,**วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (รัฐประศาสนศาสตร์), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พระปลัดมนต์ดก สุวโจ, “การบริหารจัดการวัดของพระสงฆ์ ในอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, (๒๕๕๔).
- พระปลัดวิเชียร สิริภทโท (ประทุมมิตร). “ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนเอกชนของวัด : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดใหม่กรทอง จังหวัดปราจีนบุรี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).
- พระไพศาล สุทธิจิตโต (โนนทยะ). “การบริหารงานโรงเรียนการกุศลวัดในพระพุทธศาสนาจังหวัดราชบุรี”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต**(การจัดการเชิงพุทธ). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.
- พระมหากำพล คุณงกร, “ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการอบรมจริยธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (การจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๓.
- พระมหาจตุพร ภาณวีโร (คำพูน), “ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในเขตจังหวัดนนทบุรี”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).
- พระมหาจิรพันธ์ ธมมปสฺสโร (นำประเสริฐ), “ประสิทธิผลการบริหารกิจการของคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรี”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).
- พระมหาเชาวลิต ชาติเมธี (คงแก้ว), “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ศึกษาเฉพาะกรณีพระสังฆาธิการในจังหวัดภูเก็ต”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).
- พระมหาตุล จีระขุฑโม (จินดาพันธ์), “การศึกษาสภาพการบริหารงานการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการระดับอำเภอและระดับตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา”, **ปริญญาโทพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๔๗).
- พระมหาเตชินท์ สิทธิภาณุ (ผากา “ประสิทธิผลการให้บริการของเทศบาลตำบลดงเย็น อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (รัฐประศาสนศาสตร์).(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).
- พระมหาถาวร อภิขุโว (วิเศษเลิศ),ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พระมหาธานินทร์ ฐิตวิโร (อินทวิ), “การศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (พระพุทธศาสนา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕),
- พระมหานพพล กนตสีโล, “ภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนของพระสังฆาธิการ จังหวัดสมุทรสงคราม”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๔.
- พระมหาบัณฑิต ปณฺธิตเมธี (ชรินทร์), “การบริหารสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (การบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓),
- พระมหาพรประสงค์ พุทธจันทร์, “บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).
- พระมหาผณเฑียร วรธมโม, “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดพังงา”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๒.
- พระมหาวิเชียร ชาญณรงค์, “บทบาทพระสงฆ์ในการนำหลักธรรมมาใช้ทากิจกรรมงานพัฒนาชุมชนเพื่อลด ละ เลิก อบายมุข ศึกษาเฉพาะศึกษาพระครูศีลาจารภรณ์ (เฉลิม ฐิตสีโล)”, **วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๗).
- พระมหาวิฑูรย์ ธมฺมวฑฺฒโน (บุญมาพิลา), “การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภออย่างสี่สุราษฎร์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต๒”, **วิทยานิพนธ์(พุทธศาสตรมหาบัณฑิต)**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๖ .
- พระมหาสมชาย ธมฺมวโร (เต้าประเสริฐ), “การศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนและครูประจำการ ในเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (พระพุทธศาสนา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓),
- พระมหาสังเวียร ปญฺญาธโร (ศรีมันตะ), “บทบาทของพระสงฆ์ในการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนกรณีศึกษาพระครูสุภาจารวัฒน์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พระมหาอานนท์ อานนโท (นรมาตร์). “การบริหารกิจการคณะสงฆ์ในเขตจังหวัดชุมพรกับการประยุกต์ใช้หลักภิกขุอุปหานิยธรรม ๗”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (รัฐประศาสนศาสตร์).(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๒.
- บุญเรือง หมั่นทรัพย์, “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๘).
- พระเรืองศักดิ์ เตชภโท (เดชกุล). “ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๔”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (รัฐประศาสนศาสตร์).(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).
- พระวันชัย ธนวิโส, (กัณหาญจนะ) “การสำรวจทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชนบท”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (พระพุทธศาสนา),(บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓).
- พระวิฑูรย์ ฐานเมธี (บุญพร้อม), “การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดหนองบัวลำภู”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓).
- พระวิโรจน์ ธีรโร. “ประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ่อไร่ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).
- พระสถิต มหาลาโม (ศรีเมือง) “การสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านโนนม่วง ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (พระพุทธศาสนา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓),
- พระสมร อมโร (เพ็งดีด). “ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตดุสิตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต ๑”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๓.
- พระสมุทสนทยา มหัพพะโล (มณีตัน) “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต**(การจัดการเชิงพุทธ). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พระอธิการสมหวัง จิตตปสาโท (ประสิทธิ์พันธุ์). “การศึกษาหลักการสงเคราะห์ศิษย์ในพระพุทธศาสนา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย). ๒๕๕๓.
- ร้อยตำรวจตรี พชรพล แสงพุ่ม .ประสิทธิผลการบริหารงานสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).
- ร้อยตำรวจเอกหญิง ศุภกานต์ เจริญสุข,ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูฝึกในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗),
- รังษิยา อมาตยคง, “องค์ประกอบขององค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่ภูมิภาคตะวันตก”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๔).
- รัตติยา ยะมา, “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา”, **การศึกษานิพนธ์บริหารมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป**, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๒).
- รัตนา มั่นหาด, “ประสิทธิผลของระบบการชำระค่าภาษีอากรผ่านธนาคารทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-payment) : การศึกษา สำนักงานศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพ”, **ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๙).
- สมจิตร พิงหรรษพร, “การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบในการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาเครือข่ายคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒).
- อนุดิษฐ์ สมฤทธิ์, “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่”, **การค้นคว้าแบบอิสระวิทยาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๒.
- อำไพ อินทรประเสริฐ, “การศึกษาคความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).
- ไอศูรย์ อินทร์เพชร, “บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาสังคม : ศึกษาเฉพาะกรณีพระเทพสาครมุนี (แก้ว สุวณฺโณโต)”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)**, (บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๓.

บรรณานุกรม (ต่อ)

(๓) สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- กฎหมายคอทคอม, พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐, <https://th.wikisource.org/wiki/>
- กาญจนา นาคสกุล, พุทธางกูร ชีนาสพ สมณะ พระสงฆ์ พระสงฆ์ปุณฺณ พระอริยสงฆ์, เข้าถึงข้อมูล วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐, <www.sakulthai.com/DSakulcolumnndetail.asp?stcolumnid=644&stissueid=2431&stcolcatid=2&stauthorid=19>.
- การคณะสงฆ์ - วัดโมลีโลกยาราม ราชวรวิหาร, เข้าถึงเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐, <http://www.watmoli.com/vittaya-2-chapter-1/part-6.html>
- ฉ. ชัญเสน, ความรุนแรงในเชิงโครงสร้างที่กระทำต่อสตรีไทย, เข้าถึงข้อมูลวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐, <http://www.thaingo.org/cgi-bin/content/content2/show.pl?0271>.
- ประกอบ คุณรัตน์, ประสิทธิภาพและประสิทธิผล, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐, <http://pracob.blogspot.com/2012/07/efficiency-effectiveness-1.html>.
- พระครูสุนทรธรรมโสภณ, บทบาทพระสงฆ์กับการพัฒนาชุมชน, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐, http://www.watthasai.net/song_develop.htm.
- พระราชสุทธินาถมณฑล (จรัญ ฐิตธมฺโม), บทบาทของพระสงฆ์กับสังคมไทย, เข้าถึงข้อมูลวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐, <<http://www.palipage.com/watam/piyapan4/K00055.htm>>.
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ, แนวคิดและความหมายของการบริหารและการบริหารจัดการ.[ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.wiruch.com> [๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐].
- ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ กรมการศาสนา, ความสำคัญของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : http://www.dra.go.th/dra_learn/main.php [๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐].
- สิมาลัย ชัยชนะ, ประสิทธิภาพและประสิทธิผล, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐, <https://www.gotoknow.org/posts/332664>.
- สุลีลา สารพงค์, การจัดการ (Management), เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐, <https://www.gotoknow.org/posts/322595>

(๔) สัมภาษณ์

- สัมภาษณ์ พระครูญาณวัชรวิมล (สมพงษ์ วชิรญาณ), เจ้าคณะอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.
- สัมภาษณ์ พระครูศรีวัชรารณ (บุญช่วย ฐิตปญฺโญ), เจ้าคณะตำบลบางเค็ม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สัมภาษณ์ พระครูจันทวชิรคุณ (ประเทือง จันทโสภณ), เจ้าคณะตำบลทับคาง-สระพัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐.
- สัมภาษณ์ พระครูอนงค์วัชรกิจ (อินทศักดิ์ อาจาโร), อนุกรรมการขับเคลื่อนศิลปะ ด้านการศึกษา สงเคราะห์ จังหวัดเพชรบุรี, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐.
- สัมภาษณ์ พระมหานิติกาญจน์ นิธิวิโส , ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาย้อยไพบูลอุปถัมภ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐.
- สัมภาษณ์ พระใบฎีกามานะ สุเมธโส , ประธานสภาครูสอนพระปริยัติธรรม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.
- สัมภาษณ์ นายสาธิต เกียรติสุพิมล , ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.
- สัมภาษณ์ ดร.วิไลลักษณ์ เพชรเอี่ยม , รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาย้อยไพบูลอุปถัมภ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๐.
- สัมภาษณ์ นาย ขวณ แหลมสุข, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.
- สัมภาษณ์ นางสาวรวงทอง อุ่นเรือน, ข้าราชการครูโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.
- สัมภาษณ์ นายสาธิต พูลสวัสดิ์, นักการภารโรง ประจำโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.
- สัมภาษณ์ เด็กหญิงเชาว์ สู่เขา , ประธานนักเรียนโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

๒.ภาษาอังกฤษ

- Bartol and W.J, Meyer. (2001, 8 October). “ Child Psychology. ” Microsoft ®Encarta ® . (online).
- Curtis W. Cook, & Philip L. Hunsaker, **Management and Organization Behavior**, 3th. Ed. (New jersey : McGraw-Hill, 2001),
- Gareth R. Jones & Jennifer M. George, **Contemporary Management**, 3th ed. , (NewJersey : Mc Graw –Hill, 2003),
- Griffin, Ricky W. (1999). Management. (6th ed). Boston, MA: Houghton Mifflin Company.
- J. E. , Roberts, Burchinal, M. ,& Durham, M. (1999, January). “ Parents ’ Report of Vocabulary and Grammatical Development of African American Preschoolers,” Child and Environmental Associations. 70 (1) :
- J. J. Jamrog, & M. H. Overholt, **Measuring organizational effectiveness**, Canadian Management Centre Special Report, 5 (4) 2005

บรรณานุกรม (ต่อ)

McCann, Organizational effectiveness: Changing concepts for changing environments.

Human Resource Planning, 27(1)(2004),.

Robbins Stephen P. and DeCenzo, David A., **Fundamentals of management:essential concepts and applications**, 4th ed., (New Jersey :Prentice Hall, 2004),.

Stoner, James AF. (1978). Management. New jersey: Prentice-Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

บท. ๖.๒

แบบคำร้อง ขอนหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)
หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เจริญพร/เรียน ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ข้าพเจ้า พระครูสังฆรักษ์ นามสงฆ์ ฉายา... สิริสัมพันธ์ นามสกุล... พุคฺคิวัณฺโณ
รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๓๐๒๐๑๕๐๒๔ ☐ มจร. อ.วังน้อย ☒ มจร. วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นที่... ☒ สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ☐ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง

ปรัชญาการปกครอง การจัดการ การศึกษา สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การต่างประเทศ

เพื่อการนี้ ข้าพเจ้ามีความประสงค์ที่จะขอให้หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ได้ออกหนังสือเก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของ
แบบสอบถาม (IOC) ถึงผู้เชี่ยวชาญโดยมีรายชื่อ ดังนี้

๑. ชื่อ-ฉายา/นามสกุล พระครูสังฆรักษ์ สิริสัมพันธ์, ดร ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
สถานที่ทำงาน มจร. วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี
๒. ชื่อ-ฉายา/นามสกุล พระครูวิจิตรวิมล, ดร ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
สถานที่ทำงาน มจร. วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี
๓. ชื่อ-ฉายา/นามสกุล พระครูสังฆรักษ์ ภาณุพงษ์, ดร ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
สถานที่ทำงาน มจร. วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี
๔. ชื่อ-ฉายา/นามสกุล ผศ.ดร.วิจิตรวิมล, ดร ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
สถานที่ทำงาน มจร. วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี
๕. ชื่อ-ฉายา/นามสกุล ผศ.ดร. อภิวันท์, ดร ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
สถานที่ทำงาน มจร. วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี

ทั้งนี้ได้ประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญข้างต้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ พระครูสังฆรักษ์ สิริสัมพันธ์ ผู้ยื่นคำร้อง
(พระครูสังฆรักษ์ นามสงฆ์ สิริสัมพันธ์)
โทร. ๐๘๔ ๕๐๕ ๖๖๔๓

ความเห็นของประธานกรรมการสารนิพนธ์

พระครูสังฆรักษ์ สิริสัมพันธ์

ลงชื่อ พระครูวิจิตรวิมล
(พระครูวิจิตรวิมล นามสงฆ์, ดร)

คำสั่งของผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรฯ

ลงชื่อ
(.....)
/...../

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต โทร/แฟกซ์ ๐-๒๘๘๒-๓๑๕๔ ภายใน (๒๑๓๘)

ที่ ศธ.๖๑๐๕.๒/๗๔๓

วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

นมัสการ พระสมุทรขรรค์ไชยธร,ดร.

เนื่องด้วย พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๓๐๒๐๕๐๒๘ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าพระคุณท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(พระสมุทรขรรค์ไชยธร, ดร.)

๒๖ ก.ย. ๖๐

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม

โทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๘-๕๑๕-๖๖๔๔

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต โทร/แฟกซ์ ๐-๒๘๘๒-๓๑๕๔ ภายใน (๒๑๓๘)

ที่ ศธ.๖๑๐๕.๒/๗๔๓

วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

นมัสการ พระครูวาทิวรวัฒน์,ดร.

เนื่องด้วย พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๓๐๒๐๕๐๒๘ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าพระคุณท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ทราจ ๖๕๖

พระครูวาทิวรวัฒน์
(พระครูวาทิวรวัฒน์, ดร.)

๓๐ ก.ย. ๕๐

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม

โทรติดต่อ.๐๘๘-๕๑๕-๖๖๔๔

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต โทร/แฟกซ์ ๐-๒๘๘๒-๓๑๕๔ ภายใน (๒๑๓๘)

ที่ ศธ.๖๑๐๕.๒/๗๙๓

วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

นมัสการ พระครูสังฆรักษ์ทรงพรณ ชยทตฺโต,ดร.

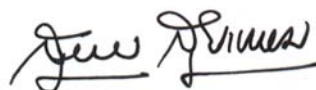
เนื่องด้วย พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมฺโม รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๓๐๒๐๕๐๒๘ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าพระคุณท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ตรวจแก้ไขเรียบร้อยแล้ว

(พระครูสังฆรักษ์ทรงพรณ ชยทตฺโต, ดร.)
๑๒ / ๙ / ๖๐

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมฺโม

โทรติดต่อก่อน ๐๘๘-๕๑๕-๖๖๔๔

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต โทร/แฟกซ์ ๐-๒๘๘๒-๓๑๕๕ ภายใน (๒๑๓๘)

ที่ ศธ.๖๑๐๕.๒/๗๙๓

วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน ผศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น

เนื่องด้วย พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๓๐๒๐๕๐๒๘ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

Dr. P. J.

Dr. P. J.

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น

ผู้ประสานงาน : พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม

โทรติดต่อก่อน ๐๘๘-๕๑๕-๖๖๔๔

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต โทร/แฟกซ์ ๐-๒๘๘๒-๓๑๕๔ ภายใน (๒๑๓๘)

ที่ ศธ.๖๑๐๕.๒/๗๔๓

วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน ผศ.ดร.ธิดา หนัมนี่

เนื่องด้วย พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๓๐๒๐๕๐๒๘ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาและศาสนศาสตร์

๗๕๓๐๑๑๕๐๒๐๕๐๒๘

๑๐/๙

๑๐/๙
๑๐/๙
๑๐/๙

ผู้ประสานงาน : พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม

โทรติดต่อนอ.๐๘๘-๕๑๕-๖๖๔๔

ภาคผนวก ข

ผลของการหาดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (ค่า IOC)

แบบสอบถามเพื่อหาดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ(IOC)
 สารนิพนธ์เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ผู้วิจัย พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ สิริธมโม (พุทธสวัสดิ์)

หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี

๓ ธ.ค. ๖๖

(ลายเซ็น)

พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ ฤทธิปัญโญ, ผศ.ดร.
 ๒๑/๓.ค./๖๐

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

๑. พระสมุทรจิรโสภณ,ดร	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ ๑
๒. พระครูวาทีวรวัฒน์,ดร	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ ๒
๓. พระครูสังฆรักษ์ทรงพรพรณ ชยทดโต,ดร	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ ๓
๔. ผศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ ๔
๕. ผศ.ดร.ธิตูฉนิ หมั่นมี	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ ๕

ข้อ	ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษา สงเคราะห์	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
๑. ด้านโรงเรียนการกุศลของวัด									
๑.	โรงเรียนการกุศลมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแผนที่กำหนดไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ปฏิบัติจริงและความสนใจของผู้เรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	โรงเรียนการกุศลมีการจัดทำทะเบียนนักเรียนทะเบียนวัดผล ควบคุมความประพฤติของนักเรียน ตามระเบียบวินัย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓.	โรงเรียนการกุศลมีการบริการแนะแนวด้านสุขภาพ การรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้กับนักเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

๔

ข้อ	ประสิทธิผลการจัดการการศึกษา สงเคราะห์	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
๔.	โรงเรียนการกุศลมีการใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับจุดประสงค์	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	โรงเรียนการกุศลมีห้องสมุดที่รวบรวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์ให้บริการแก่นักเรียน และครูอย่างเพียงพอ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖.	โรงเรียนการกุศลมีการกำหนดมาตรการแนวปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือและป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ แก่นักเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗.	โรงเรียนการกุศลมีการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อรายงานให้ทราบทั้งเรื่องการเรียนและความประพฤติ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๘.	โรงเรียนการกุศลมีพัสดุ ครุภัณฑ์ และทะเบียนพัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อใช้งานตามความต้องการที่เหมาะสมและถูกต้องเป็นปัจจุบัน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒. ด้านศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์									
๙.	การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีการใช้หลักสูตรในปัจจุบันเหมาะสมกับนักเรียนในทุกช่วงชั้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๐.	ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์มีหลักสูตรที่ใช้การสอนนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อ	ประสิทธิผลการจัดการการศึกษา สงเคราะห์	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
๑๑.	ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์มีการจัดอบรมหลักสูตรที่ใช้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและเพื่อให้การเรียนการสอนไปในแนวทางเดียวกัน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๒.	ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์มีกำหนดคุณสมบัติของผู้สอนทั้งด้านความรู้และคุณธรรมไว้อย่างชัดเจนเพื่อเป็นแบบอย่าง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๓.	ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์มีการระดมทุนจัดหาอุปกรณ์การศึกษาทั้งจากประชาชนและหน่วยงานราชการเพื่อให้มีใช้อย่างพอเพียง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๔.	ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์มีการผลิตสื่อหรืออุปกรณ์การเรียนประกอบการสอนในการช่วยสอนตัวเองเพื่อให้เข้าใจง่ายไม่เบื่อหน่ายในการเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๕.	ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์มีการจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัยและเป็นประโยชน์แก่นักเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๖.	ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์มีสถานที่สะอาด สะดวกสบาย ร่มรื่น เป็นผลให้นักเรียนมาเรียนมากขึ้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อ	ประสิทธิผลการจัดการการศึกษา สงเคราะห์	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
๓. ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด									
๑๗.	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในงานวิชาการและบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นที่ยอมรับ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๘.	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีครูทุกท่านผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดูแลเด็กเล็ก	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๙.	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความสะอาดและมีความมั่นคงแข็งแรง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๐.	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีการตรวจวัดร่างกายเด็กเป็นประจำทุกวันพร้อมทั้งจดบันทึกข้อมูล	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๑.	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีของเล่นเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กที่เหมาะสมกับวัย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๒.	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีสถานที่จัดเตรียมอาหารและปรุงอาหารที่สะอาด และอุปกรณ์ทำอาหาร ภาชนะใส่อาหารสะอาดปลอดภัยสารพิษตกค้าง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๓.	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีครูผู้สอนมีการปฏิบัติต่อเด็กเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๔.	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยเช่น ถังดับเพลิง พร้อมใช้งาน และครูสามารถใช้อุปกรณ์ได้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อ	ประสิทธิผลการจัดการการศึกษา สงเคราะห์	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
๔. ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราช ประสงค์									
๒๕.	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระ ราชประสงค์มีการจัดทำกรวัดผลและ ประเมินผลงานวิชาการทุกครั้ง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๖.	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตาม พระราชประสงค์มีการเชิญอาจารย์ พิเศษมาบรรยายให้กับนักเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๗.	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตาม พระราชประสงค์มีการจัดหาอุปกรณ์การ เรียนที่ทันสมัยและเป็นประโยชน์แก่ นักเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๘.	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตาม พระราชประสงค์มีการส่งเสริมการเรียนรู้ แก่นักเรียนเช่น พาไปทัศนศึกษา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๙.	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระ ราชประสงค์มีการวัดผลโดยการสอบกลาง ภาคและปลายภาคอย่างเป็นระดับ	+๑	+๑	+๑	- ๑	+๑	๓	๐.๖๐	ใช้ได้
๓๐.	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตาม พระราชประสงค์มีฝึกให้นักเรียน อภิปรายหน้าชั้นเรียนเกี่ยวกับการเรียนรู้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓๑.	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตาม พระราชประสงค์มีฝึกให้นักเรียนเขียน รายงานการเรียนรู้อย่างถูกต้อง	+๑	+๑	+๑	- ๑	+๑	๓	๐.๖๐	ใช้ได้
๓๒.	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตาม พระราชประสงค์มีการระดมทุนจัดหา อุปกรณ์การศึกษาทั้งจากประชาชนและ หน่วยงานราชการเพื่อให้มีใช้อย่าง พอเพียง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ภาคผนวก ค.

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

(Try out)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๘๖๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์

ภาควิชาปรัชญา ศณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

นมัสการ เจ้าคณะอำเภอแก่งกระจาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๓๐๒๐๕๐๒๘ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากพระสงฆ์ในการปกครองของพระคุณท่านจึงขอความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการวิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

*อนุญาติให้แจกแบบสอบถาม
เพื่อเก็บข้อมูลให้การศึกษา

นมัสการมาด้วยความเคารพ

๓๐-๑๑-๒๕๖๐
(พระครูสังฆรักษ์ชานนท์)

๓๐-๑๑-๒๕๖๐

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

เจ้าคณะอำเภอแก่งกระจาน
๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม

โทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๘-๕๑๕-๖๖๔๔

ภาคผนวก ง.

ผลของการหาค่า Alpha

ชื่อ พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ สิริธมโม นามสกุล พูลสวัสดิ์ รหัสนิสิต ๕๙๓๐๒๐๕๐๒๘

นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการเชิงพุทธ

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มจร.

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.909	.939	32

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
A1	3.0333	.18257	30
A2	3.1000	.30513	30
A3	3.0667	.25371	30
A4	3.1333	.34575	30
A5	3.1000	.30513	30
A6	3.1000	.30513	30
A7	3.0333	.18257	30
A8	3.1000	.40258	30
B1	3.1333	.34575	30
B2	3.1667	.37905	30
B3	3.1333	.34575	30
B4	3.1000	.30513	30
B5	3.1000	.30513	30
B6	3.0667	.25371	30
B7	3.1667	.37905	30
B8	3.0333	.18257	30
C1	3.0667	.36515	30
C2	3.1000	.30513	30
C3	3.0667	.25371	30
C4	3.0667	.36515	30
C5	3.2667	.52083	30
C6	3.0333	.18257	30
C7	3.1667	.37905	30
C8	3.0000	.26261	30
D1	3.2000	.40684	30
D2	3.2000	.55086	30
D3	3.2333	.50401	30
D4	3.0333	.18257	30
D5	3.2333	.56832	30
D6	3.0667	.25371	30
D7	3.2000	.48423	30
D8	3.0667	.36515	30

ภาคผนวก จ.

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๔๕

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาศาสนา

ภาควิชาปรัชญา ศณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ยาว : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 นมัสการ พระครูญาณวัชรวิมล เจ้าคณะอำเภอเขาชัยย้อย เจ้าอาวาสวัดห้วยหลวง
 สิ่งส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๓๐๒๐๕๐๒๘
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาชัยย้อย จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากพระสงฆ์ในการปกครองของ
 พระคุณท่านเพื่อการนี้จึงใคร่ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการเก็บรวบรวม
 ข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
 จัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์
 จากพระคุณท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมส่งมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ
 นมัสการ

พระครูญาณวัชรวิมล
 วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐

นมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาศาสนา

ผู้ประสานงาน : พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม

โทรศัพท์ติดต่อ. ๐๘๘-๕๑๕-๖๖๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๔๔

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาศาสนา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่เยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 นามสกุล พระครูญาณวัชรวิมล เจ้าคณะอำเภอเขาชัย
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๓๐๒๐๕๐๒๘
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขา
 ชัย จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึง
 ใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
 วิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
 ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ได้ให้สัมภาษณ์ เพื่อบันทึกข้อมูลในการวิจัย
 พระครูญาณวัชรวิมล
 วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐

นามสการมาด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาศาสนา

ผู้ประสานงาน : พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม

โทรศัพท์ติดต่อ. ๐๘๘-๕๑๕-๖๖๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๔๔

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาศาสนา

ภาควิชาปรัชญา ศณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 นมัสการ พระครูศรีวิสารภรณ์ เจ้าคณะตำบลบางเค็ม
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๓๐๒๐๕๐๒๘
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึง
 ใครขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
 วิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
 ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

พจนานุกรมศัพท์

๑.๓. พจนานุกรมศัพท์

๑๗ พ.ย. ๒๕๖๐

นมัสการด้วยความเคารพ

ดร.สุรพล สุธะพรหม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาศาสนา

ผู้ประสานงาน : พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม

โทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๘-๕๑๕-๖๖๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๔๔

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์

ภาควิชาปรัชญา ศณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ยาว : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอรังนก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 นามสกุล พระครูจันทวชิรคุณ เจ้าคณะตำบลทับคาง – สระพัง
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๓๐๒๐๕๐๒๘
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึง
 ใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
 วิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
 ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสมการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

อนึ่งขอแจ้งให้รับทราบ
 พระครูจันทวชิรคุณ
 จต. ท. พ. ๑๖ - สระพัง
 ๒๕ ธันวาคม ๖๐

น้อมสมการมาด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ สุยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม

โทรศัพท์ต่อ. ๐๘๘-๕๑๕-๖๖๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๔๔

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๔ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๑๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 นามสกุล พระครูวิกรมวัชรกิจ อนุกรรมการขับเคลื่อนศีล ๕ ด้านการศึกษาสงเคราะห์
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๓๐๒๐๕๐๒๘
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึง
 ใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
 วิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
 ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสมการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

อนุบาลในสมทบ
 พงศ/จักกธอ
 ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐
 ๒๙ ธ.ค ๖๐

นามสมการมาด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม

โทรศัพท์ติดต่อ. ๐๘๘-๕๑๕-๖๖๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๔๔

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์

ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๓ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 นมัสการ พระมหานิกายญณ์ นิธิวิโส ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาย้อยไพฑูริย์อุปถัมภ์
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๓๐๒๐๕๐๒๘
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขา
 ย้อย จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึง
 ใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
 วิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
 ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสกรา มาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ดร.สุรพล สุธะพรหม

๒๙ มิถ ๖๐

นมัสการด้วยความเคารพ

ดร.สุรพล สุธะพรหม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม

โทรศัพท์ติดต่อ. ๐๘๘-๕๑๕-๖๖๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๔๔

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์

ภาควิชาปรัชญา ศณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ตึก : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 นามสกุล พระใบฎีกามานะ สมเณโส ประธานสภาครูสอนพระปริยัติธรรมอำเภอเขาย้อย
 สิ่งส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๓๐๒๐๕๐๒๘
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึง
 ใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
 วิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
 ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมส่งมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

พระครูสังฆรักษ์ชานนท์
 เพื่อเก็บข้อมูลวิจัย
 พระใบฎีกามานะ สมเณโส
 ประธานสภาครูสอนพระปริยัติธรรม
 อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
 วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๖๐

นามส่งมาด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม

โทรศัพท์ติดต่อ. ๐๘๘-๕๑๕-๖๖๔๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๔๔

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เรียน นายสาธิต เกียรติสุพิมล ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเพชรบุรี
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๓๐๒๐๕๐๒๘
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึง
 ใคร่ขอความอนุเคราะห์ที่ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
 วิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

นายสาธิต เกียรติสุพิมล
 ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเพชรบุรี

(นายสาธิต เกียรติสุพิมล)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเพชรบุรี ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้ประสานงาน : พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม

โทรศัพท์ต่อ. ๐๘๘-๕๑๕-๖๖๔๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๔๔

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ยาว : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบให้บัณฑิตศึกษา
เรียน ดร.วิไลลักษณ์ เพชรเอี่ยม รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาย้อยไพฑูริย์
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๓๐๒๐๕๐๒๘
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึง
ใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บัณฑิตศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ดร.สุรพล สุธะพรหม
เพื่อเป็นพยาน

30 ธ.ค. 2560

ผู้ประสานงาน : พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม

โทรศัพท์ติดต่อ. ๐๘๘-๕๑๕-๖๖๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๔๔

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้บันทึกข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายชวน หล่อสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาสอมระบั้ง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๓๐๒๐๕๐๒๘
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขา
ย้อย จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึง
ใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บันทึกดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

- อนุมัติให้สัมภาษณ์
เมื่อ ๑๑ ธันวาคม ๖๐
(นายชวน หล่อสุข)

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๘-๕๑๕-๖๖๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๔๔

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอมโนรมย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวรวงทอง อุ่นเรือน ข้าราชการครูโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๓๐๒๐๕๐๒๘ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

อนุญาตให้สัมภาษณ์
เพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัย

(นางสาวรวงทอง อุ่นเรือน)
วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม

โทรศัพท์ติดต่อ. ๐๘๘-๕๑๕-๖๖๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๔๔

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์

ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายสายันต์ พูลสวัสดิ์ นักการภารโรง ประจำโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๓๐๒๐๕๐๒๘ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เพื่ออนุญาตสัมภาษณ์ /
เพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์

นายสายันต์ พูลสวัสดิ์
วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

ผู้ประสานงาน : พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม

โทรศัพท์ติดต่อ. ๐๘๘-๕๑๕-๖๖๔๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๔๔

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๑๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน เด็กหญิงเขาว์ สู่เขา ประธานนักเรียนโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๓๐๒๐๕๐๒๘ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

อนุญาตให้สัมภาษณ์ได้
เพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัย

เด็กหญิงเขาว์ สู่เขา
วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ ฉายา สิริธมโม

โทรศัพท์ติดต่อ. ๐๘๘-๕๑๕-๖๖๔๔

ภาคผนวก ฉ.

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง :

๑. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี”

๒. แบบสอบถามมีทั้งหมด ๓ ตอน

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๓. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามหรือหน่วยงานของท่าน และจะไม่มีเปิดเผยข้อมูลเป็นรายบุคคลแต่อย่างใด ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ เป็นอย่างดี ขอเจริญพรขอบคุณทุกท่าน ที่ได้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด คำตอบของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับและจะใช้สำหรับการทำวิจัยครั้งนี้ เท่านั้น

พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ สิริธมโม
 นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 พุทธศักราช ๒๕๖๐

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความตามสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. สถานภาพ

() พระสงฆ์

() พระลูกวัด

๒. อายุ

() ๒๐ - ๓๐ ปี

() ๓๑ - ๔๐ ปี

() ๔๑ - ๕๐ ปี

() ๕๑ - ๖๐ ปี

() ๖๑ ปีขึ้นไป

๓. จำนวนพรรษา

() ต่ำกว่า ๕ พรรษา

() ๕ - ๑๐ พรรษา

() ๑๑ - ๑๕ พรรษา

() ๑๖ - ๒๐ พรรษา

() ๒๑ พรรษาขึ้นไป

๔. วุฒิทางการศึกษาสามัญ

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

๕. วุฒิทางการศึกษานักธรรม

() นักธรรมชั้นตรี

() นักธรรมชั้นโท

() นักธรรมชั้นเอก

() ไม่มีวุฒินักธรรม

๖. วุฒิทางการศึกษาเปรียญธรรม

() ประโยค ๑ - ๒

() เปรียญธรรม ๓ - ๔ ประโยค

() เปรียญธรรม ๕ - ๖ ประโยค

() เปรียญธรรม ๗ - ๙ ประโยค

() ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับหน้าที่ปฏิบัติของคณะสงฆ์การกับศึกษาสงเคราะห์ ท่านปฏิบัติในระดับใดที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

ข้อ ที่	ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
๑. ด้านโรงเรียนการกุศลของวัด		๕	๔	๓	๒	๑
๑.๑	โรงเรียนการกุศลมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนที่กำหนดไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ปฏิบัติจริงและความสนใจของผู้เรียน					
๑.๒	โรงเรียนการกุศลมีการจัดทำทะเบียนนักเรียนทะเบียนวัดผล ควบคุมความประพฤติของนักเรียน ตามระเบียบวินัย					
๑.๓	โรงเรียนการกุศลมีการบริการแนะแนว ด้านสุขภาพการรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้กับนักเรียน					
๑.๔	โรงเรียนการกุศลมีการใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับจุดประสงค์					
๑.๕	โรงเรียนการกุศลมีห้องสมุดที่รวบรวมหนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์ให้บริการกับนักเรียน และครูอย่างเพียงพอ					
๑.๖	โรงเรียนการกุศลมีการกำหนดมาตรการ แนวปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือและป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ กับนักเรียน					
๑.๗	โรงเรียนการกุศลมีการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อรายงานให้ทราบทั้งเรื่องการเรียนรู้และความประพฤติ					
๑.๘	โรงเรียนการกุศลมีพัสดุ ครุภัณฑ์ และทะเบียนพัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อใช้งานตามความต้องการที่เหมาะสมและถูกต้องเป็นปัจจุบัน					

ข้อ ที่	ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
๒. ด้านศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์		๕	๔	๓	๒	๑
๒.๑	การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีการใช้หลักสูตรในปัจจุบันเหมาะสมกับนักเรียนในทุกช่วงชั้น					
๒.๒	การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีหลักสูตรที่ใช้การสอนนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้					
๒.๓	การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีการจัดอบรมหลักสูตรที่ใช้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและเพื่อให้การเรียนการสอนไปในแนวทางเดียวกัน					
๒.๔	การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ กำหนดคุณสมบัติของผู้สอนทั้งด้านความรู้และคุณธรรมไว้อย่างชัดเจนเพื่อเป็นแบบอย่าง					
๒.๕	การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีการระดมทุนจัดหาอุปกรณ์การศึกษาทั้งจากประชาชนและหน่วยงานราชการเพื่อให้มีใช้อย่างพอเพียง					
๒.๖	การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีการผลิตสื่อหรืออุปกรณ์การเรียนประกอบการสอนในการช่วยสอนตัวเอง เพื่อให้เข้าใจง่ายไม่เบื่อหน่ายในการเรียน					
๒.๗	การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีการจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัยและเป็นประโยชน์แก่นักเรียน					
๒.๘	การจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีสถานที่สะอาด สะดวกสบาย ร่มรื่น เป็นผลให้นักเรียนมาเรียนมากขึ้น					

ข้อที่	ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๓. ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด		๕	๔	๓	๒	๑
๓.๑	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในงานวิชาการและบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นที่ยอมรับ					
๓.๒	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีครูทุกท่านผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดูแลเด็กเล็ก					
๓.๓	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความสะอาดและมีความมั่นคงแข็งแรง					
๓.๔	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีการตรวจวัดร่างกายเด็กเป็นประจำทุกวันพร้อมทั้งจดบันทึกข้อมูล					
๓.๕	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีของเล่นเสริมสร้างพัฒนาการ ของเด็กที่เหมาะสมกับวัย					
๓.๖	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีสถานที่จัดเตรียมอาหาร และปรุงอาหารที่สะอาด และอุปกรณ์ทำอาหาร ภาชนะใส่อาหารสะอาดปลอดภัยพิชตก้าง					
๓.๗	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ครูผู้สอนมีการปฏิบัติต่อเด็กเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง					
๓.๘	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยเช่น ถังดับเพลิงพร้อมใช้งาน และครูสามารถใช้อุปกรณ์ได้					

ข้อที่	ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๔. ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์		๕	๔	๓	๒	๑
๔.๑	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์มีการจัดทำการวัดผลและประเมินผลงานวิชาการทุกครั้ง					
๔.๒	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์มีการเชิญอาจารย์พิเศษมาบรรยายให้กับนักเรียน					
๔.๓	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์มีการจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัยและเป็นประโยชน์แก่นักเรียน					
๔.๔	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์มีการส่งเสริมการเรียนรู้แก่นักเรียนเช่น พาไปทัศนศึกษา					
๔.๕	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ทำการวัดผลโดยการสอบกลางภาคและปลายภาค					
๔.๖	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ฝึกให้นักเรียนอภิปรายหน้าชั้นเรียนเกี่ยวกับการเรียนรู้					
๔.๗	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ฝึกให้นักเรียนเขียนรายงานการเรียนรู้					
๔.๘	ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์มีการระดมทุนจัดหาอุปกรณ์การศึกษาทั้งจากประชาชนและหน่วยงานราชการเพื่อให้มีใช้อย่างพอเพียง					

ตอนที่ ๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของ
คณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๑.ด้านโรงเรียนการกุศลของวัด

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

๒.ด้านศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

๔. ด้านโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

**** ขอพระคุณ ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม****

พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ สิริธมโม (พูลสวัสดิ์)
 นิสิตปริญญาโท หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ช.

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์วิทยานิพนธ์เรื่องประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

๑. ชื่อ..... ฉายา..... นามสกุล.....
อายุ.....ปี พรรษา.....
๒. ที่อยู่วัด.....เลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด.....
๓. การศึกษาสามัญ..... การศึกษาทางธรรม.....
๔. ตำแหน่งทางการปกครองคณะสงฆ์.....
๕. สัมภาษณ์เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ตอนที่ ๒ ประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๑. แนวทางในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ ด้านโรงเรียนการกุศลในวัด และจะมีรูปแบบ แนวทาง หรือกระบวนการใด ให้เกิดประสิทธิผล ควรทำอย่างไร
๒. แนวทางในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ ด้านศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และจะมีรูปแบบ แนวทาง หรือกระบวนการใด ให้เกิดประสิทธิผล ควรทำอย่างไร
๓. แนวทางในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด และจะมีรูปแบบ แนวทาง หรือกระบวนการใด ให้เกิดประสิทธิผล ควรทำอย่างไร
๔. แนวทางในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ ด้านโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์และจะมีรูปแบบ แนวทาง หรือกระบวนการใด ให้เกิดประสิทธิผล ควรทำอย่างไร

[illegible][illegible]

๓. แนวทางในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ ด้านศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด และจะมีรูปแบบ แนวทาง หรือกระบวนการใด ให้เกิดประสิทธิผล ควรทำอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. แนวทางในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิผลการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ ด้านโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา และจะมีรูปแบบ แนวทาง หรือกระบวนการใด ให้เกิดประสิทธิผล ควรทำอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการ

ผู้สัมภาษณ์

พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ สิริธมโม (พูลสวัสดิ์)
 นิติปริญญโท หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ซ

ภาพประกอบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

สัมภาษณ์
พระครูญาณวัชรวิมล (สมพงษ์ วชิรญาณโณ)
เจ้าคณะอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

สัมภาษณ์
พระครูศรีวัชรารามณ์ (บุญช่วย ฐิตปณฺโญ)
เจ้าคณะตำบลบางเค็ม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

สัมภาษณ์

พระครูจันทวชิรคุณ (ประเทือง จันทโสภณ)
เจ้าคณะตำบลทับคาง-สระพัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

สัมภาษณ์

พระครูอนุวงศ์วรกิจ (อินทศักดิ์ อจาโร)
อนุกรรมการขับเคลื่อนศีล๕ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดเพชรบุรี

สัมภาษณ์
พระมหานิกายจันท์ นิธิวิโส
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาย้อยไพฑูริย์อุปถัมภ์ อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี

สัมภาษณ์
พระใบฎีกาภานะ สุเมธโส
ประธานสภาครูสอน พระปริยัติธรรมอำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี

สัมภาษณ์
นายสาธิต เกียรติสุพิมล
ผู้อำนวยการสำนักงาน พระพุทธศาสนา จังหวัดเพชรบุรี

สัมภาษณ์
ดร.วิไลลักษณ์ เพชรเอี่ยม
รองผู้อำนวยการโรงเรียน วัดเขาย้อยไพบูลอุปถัมภ์ อำเภอยะบอย จังหวัดเพชรบุรี

สัมภาษณ์

นาย ชวณ แหลมสุข

ผู้อำนวยการโรงเรียน วัดเขาสมอระบัง อำเภอยะโฮย จังหวัดเพชรบุรี

สัมภาษณ์

นางสาวรวงทอง อุ่นเรือน

ข้าราชการครูโรงเรียน วัดเขาสมอระบัง อำเภอยะโฮย จังหวัดเพชรบุรี

สัมภาษณ์

นายสายันต์ พูลสวัสดิ์

นักการภารโรง ประจำโรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี

สัมภาษณ์

เด็กหญิงเชาว์ สู่เขา

ประธานนักเรียนโรงเรียน วัดเขาสมอระบั้ง อำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ : พระครูสังฆรักษ์ชานนท์ สิริธมโม (พูลสวัสดิ์)
- เกิด : วันเสาร์ ที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๘
- สถานที่เกิด : ๑๐๓ หมู่ ๔ ต.หนองปลาไหล อ.เขาย้อย จ. เพชรบุรี ๗๖๑๔๐
- การศึกษา : ประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดเขาสมอระบั้ง อ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี
มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเขาย้อยวิทยา อ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี
มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเขาย้อยวิทยา อ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี
พุทธศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย รุ่นที่ ๖๒
นักธรรมชั้นเอก
- อุปสมบท : วันพุธ ที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๘
- สังกัด : วัดหนองหญ้าปล้อง ต.หนองหญ้าปล้อง อ.หนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรี ๗๖๑๖๐
- หน้าที่ : เลขานุการเจ้าคณะอำเภอหนองหญ้า จ.เพชรบุรี
- ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดหนองหญ้าปล้อง ต.หนองหญ้าปล้อง อ.หนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรี ๗๖๑๖๐
- โทร. : ๐๘๘ ๕๑๕ ๖๖๔๙
- Email : chanonpoolsawat5@gmail.com